

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS77358	ImageGroup:	I8LS77640
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཕར་ཕྱིན་སྟི་དོན་སྟོད་ཆ་དང་སྤྲང་ཆ། phar phyin spyi don stod cha dang smad cha/
Author:	བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ bstan pa dar rgyas
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	ser smad dpe mdzod/;7
Place:	Bylakuppe, Karnataka State
Publisher:	ser smad dpe mdzod/
Date:	2010
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

ཕར་ཕྱོན་སྤྱི་དོན་སྤྲོད་ཆ།

མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་གསུང་།

Serial No: 8

2010

ལྷ་དག་སྒྲོར་གསལ་བཤད།

༡༡། མཁའ་དབྱེད་ལུ་ལྷ་ལྷ་མཆོད་གི་དཔེ་བྲིད་དགོ་བའི་མཆོས་གཉིན་བགོས་གཞོན་
རྣམ་པས་རིན་བུལ་ལམ་སྟོན་དང་། སྒོ་བོས་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ལྟ་རམས་མིང་བཏགས་བ་
ལྟན་ཀྱིས་ཀྱིས་ཁྱད་དུ་ཐོན་བའི་དགོངས་འཆར་གནད་བ་བཅས་ལ་བཅོས་མིན་སྟོང་ཐག་བ་
ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་ཀྱུ་དང་། ད་ལམ་དངོས་གཞི་ལྷ་དག་སྒྲོབས་ཁོང་རྣམ་པའི་ལམ་སྟོན་
དགོངས་འཆར་གཞི་མར་བཟུང་སྟེ། ལྷ་དག་འགན་འཛིན་དགོ་བའི་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྟོན་
ཀྱིས་ལྟ་ཞིབ་འོག་ ལྷ་དག་བ་མིང་བཏགས་མཁའ་རབ་སངས་ཀྱིས། མཁའ་རབ་ཆོས་
འཕེལ། སྒོ་བཟང་ཐུན་ཆོགས་བཅས་དང་། འཛིན་གྲགས་ལྟམ་བ་སྒོ་བོས་སྒྲུབ་བཟང་། གཟན་
ཀྱང་སྒོ་བཟང་དོན་ཡོད། ལྷ་དག་ལས་རོགས་དབུ་ཆེད་སྒོ་བཟང་ཐུན་ཆོགས། སྒོ་བཟང་
བསྟན་ཐུན་སོགས་ཀྱིས་འབད་རྩལ་དང་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་སྟུང་དེ། གཞུང་ཆེན་རིག་
གནས་བཅས་བར་དབྱེད་བསྟར་ཞིབ་ནན་ཀྱིས་ལྷ་དག་ལན་མང་བས་བར་ལེགས་ལམ་གྲུབ་
འབྲས་སོན་བའི་རེ་བ་ལྷ་བཞིན་ལགས་ཀྱང་། མི་འེས་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ནོར་འབྱུང་དང་
ཐལ་ཆའི་རིགས་བྱུང་ཡོད་ཆོ། དགོ་སྒོ་བ་ཡོངས་ལ་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྟུར་ཏེ་དགོངས་སེལ་
ལྷ་ཀྱུ་མ་ཟད། དེའི་ལེ་ཁག་ཡོངས་རྩོགས་འགན་འཛིན་རང་གིས་འབྲེར་ཀྱི་ཡིན།

ལྷ་དག་འགན་འཛིན་དགོ་མིང་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྟོན་ཀྱིས།

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག
༡༽	སྒྲིང་བཟླ་ད།	xi
ཁ༽	ཙམ་པ་པོའི་རྣམ་ཐར།	xv
	༼སྐབས་གཉིས་པ༽	
༡	གཞུང་འབྲེལ།	1
༢	ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་	9
༣	ཐེག་གསུམ་རྣམ་གཞག་	21
༤	འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།	29
༥	ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚུལ།	35
༦	འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ།	37
༧	ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	43
༨	རང་རྒྱལ།	47
༩	རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།	52
༡༠	པན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ།	56
༡༡	ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ།	79
༡༢	མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ།	83
༡༣	བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ།	87

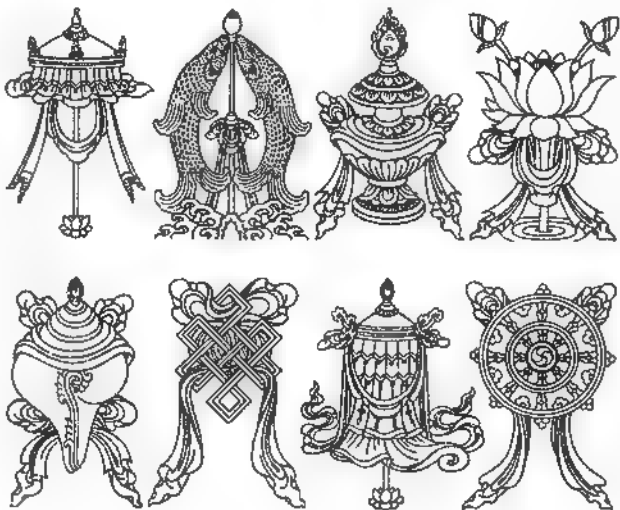
ཡང་།	དཀར་ཆག	མོག
༡༩	ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ།	91
༡༫	ལྷན་ཀ	97
	༼ སྐབས་གསུམ་པ༽	
༡༩	གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱ་བ།	101
༡༧	སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་དང་དེ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ།	109
༡༩	འབྲས་ལུས་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས།	117
༡༩	མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས།	122
༢༠	སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ།	126
༢༡	མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག	130
༢༢	སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།	132
	༼ སྐབས་བཞི་པ༽	
༢༣	གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱ་བ།	139
༢༤	རྣམ་པ་མདོར་བསྟན།	151
༢༥	གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།	158
༢༩	ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།	161

ཡང་།	དཀར་ཆག	ཤོག
༡༥	ནམ་མཁེན་གྱི་ནམ་བུ།	163
༡༦	བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྒྲིའི་ནམ་གཞག།	166
༡༧	ཐན་པ་ཉེར་གཞག།	168
༢༠	ཡང་དག་སྒྲོང་བ།	173
༢༡	རྩ་འབྲུག་གྱི་རྒྱང་བ།	175
༢༢	དབང་པོ།	178
༢༣	སྟོབས།	179
༢༤	བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག།	181
༢༥	འཕགས་ལམ་ཡན་ལག།	184
༢༦	ནམ་ཐར་སྟོམ་གསུམ།	188
༢༧	སྒྲུབ་ལམ།	193
༢༨	འགོག་སྟོམས།	198
༢༩	སྒྲོང་ལམ།	206
༣༠	ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁེན་གྱི་ནམ་བུ།	208
༣༡	སྟོབས་ཟླ།	209
༣༢	མི་འཇིགས་པ་བཞི།	210

ཡང་།	དཀར་ཆག	ཤོག
༤༣	མ་མོར་ཡང་དག་པའི་རིག་པ།	212
༤༤	མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད།	214
༤༥	སྒྲོར་བ་ཉི་ཤུ།	217
༤༦	སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་ཡོན།	222
༤༧	མཚན་མཚོན།	224
༤༨	བྱད་མཚན།	235
༤༩	བྱེད་མཚན།	237
༥༠	ང་མོ་ཉིད་མཚན།	238
༥༡	ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན།	239
༥༢	ཚོགས་ལམ།	246
༥༣	དད་སོགས་ལུལ་ལྟ་ལ་མཁུ་ཚུལ།	253
༥༤	སྒྲོར་ལམ།	257
༥༥	ལམ་གསུམ་བརྟགས་མཚན་བ་འགོག་ཚུལ།	258
༥༦	བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	271
༥༧	དབང་པོའི་རྣམ་གཞག།	280
༥༨	མཐོང་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས།	297

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག
༥༩	སྒོམ་ལམ་བྱེད་མི་སྒྲིག་གི་རྟགས།	298
༦༠	སྤྱད་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྱུར་བ།	301
༦༡	བདུད་བཞིའི་རྣམ་གཞག།	313
<h3>༼ སྐབས་ལྔ་པ༽</h3>		
༦༢	གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱེད་བྱ།	321
༦༣	ཅེ་སྒྱུར་གྱི་རྟགས།	331
༦༤	བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ།	333
༦༥	སྤང་བྱ་རྟོག་པ།	334
༦༦	ཇམ་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན།	335
༦༧	རྣམ་འགྲུའི་སྤྱི་སྐྱེད་པ།	339
༦༨	སྤྱན་ཅིག་དམིགས་པའི་སྐྱེད་པ།	347
༦༩	མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར།	350
༧༠	ཐོད་བཀལ་གྱི་སྒྲོམ་འབྱུག་པ།	351
༧༡	བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར།	365
༧༢	བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་པ།	365

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཞོག
	༼སྐབས་ཐུག་པ༽	
༡༣	མཐར་ཁྲིམ་སྐྱོར་བ།	368
	༼སྐབས་བདུན་པ༽	
༡༤	སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ།	371
	༼སྐབས་བརྒྱད་པ༽	
༡༥	གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ།	377
༡༦	གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ།	381
༡༧	རོ་བོ་ཉིད་སྒྲ།	392
༡༨	ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲ།	398
༡༩	ཐད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད།	403
༢༠	ཐེམ་གཞོན།	406
༢༡	སྒྲ་བཞིའི་གངས་རེས་བཞེད་ཚུལ།	409
༢༢	ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན།	418

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཞོག
༡༣	མོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲ།	421
༡༤	མཚན་དང་དཔེ་བྱད།	423
༡༥	སྒྲུལ་སྒྲ།	424
༡༦	ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྒྲུའི་འབྲིན་ལས།	428
༡༧	བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བསྐྱན་བ།	438
༡༨	མཐུག་བྱང་།	441
༡༩	བར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་	442
		

གྲུང་བཟླ་།

ཨོྲ་ལྷ། ལེགས་བྱས་འབྲས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་མཐོང་གོལ་སྒྲ།

ཐལ་རྒྱས་ཆོས་རྒྱུ་འཕེབས་པའི་ཐོས་གོལ་གསུང་།

སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་དད་གོལ་ཐུགས།

མཉམ་མེད་སྟོབས་བརྒྱ་མངའ་བ་གཙུག་ན་རྒྱལ།

ཞེས་མཆོད་བར་བཟླ་བའི་ཆོག་གིས་ལམ་ཡངས་བར་བྱས་ཏེ། སྐབས་དོན་གྲུང་བར་བྱ་བ་ནི།
ཇི་སྒྲིང་དུ་ཡང་། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས།
མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་
ཡིས། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཇེས་བྱས་བྱོས། །ཞེས་ཇི་ལྟར་གདམས་པ་ལྟར། ཐབས་མཁས་ལ་
ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་པ་བཀའ་བྱིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མཛོད་བར་
ཇོགས་བར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ལུང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་བསྩལ་བ་མཐའ་དག་ རང་ཅག་ཉམ་ཐག་
པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ལའོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་འབྲེན་པའི་ཐབས་སམ་མཛད་པ་
མེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རང་ཅག་སྟོན་པའི་ཇེས་འཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོ་
ནས། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཕྲུག་ཅིང་། བྱང་དོར་གོ་ལོག་ཏུ་མ་སོང་བར།
སྟོན་པའི་བཀའ་བྱིན་ཇེས་སུ་བྱས་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཐུག་ཏུ་བབས་པའི་འོས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། དེ་
ཡང་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོད་ཀྱི་ཆ་ཅས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཅ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྐྱར་མང་ནས་
འདིང་བའི་བསམ་བཟླ་ལས་འདས་པའི་བཀའ་བྱིན་འོག་སྟོན་པའི་ཇེས་སུ་འཕྲུག་པ་སྒྲིད་དང་། ཟླ་
བར་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ཚུགས་པ་ནས་
བཟུང་། མཁས་གྲུབ་ཅིམ་བྱོན་གྱི་སྒྲེས་ཆེན་དམ་པ་རྒྱ་སྐར་ལྟར་བཀྲའིང་། ཉི་ཟླ་ལྟར་འཕགས་པ་

དེ་དག་གིས་རྒྱལ་བསྐྱོད་ཀྱང་དུ་འདེགས་ཤིང་རྒྱལ་ཁབ་མཆོས་བཞིན་སྤྱོད་པའི་བཀའ་བྱིན་བསམ་
 ཡུལ་ལས་འགོངས། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་རང་ཅག་མོད་འབངས་རྣམས་ཀྱི་
 སྤྱི་མཐུན་ལས་ཀྱི་ངན་འབྲས་དང་། ལོག་སྒྲོན་གྱི་མཐུ་འགྲུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་
 ཀྱིས་ངན་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲུབ་དྲག་པོ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་འགྲན་བ་ལྟ་བུས། སྤྱི་འགྲོའི་ཁྱད་ནོར་
 གཅིག་ལུ་རྒྱལ་བསྐྱོད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཅུད་དང་བཅས་བ་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་སྟེ། དམ་བའི་སྤྱོ་བོ་
 རྣམས་ཀྱི་དབུ་འཕང་སྤྲང་བ་སོགས། སྒོ་གང་ས་ནས་མེ་ལས་རྒྱུ་མཆོ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་ས་
 དྲག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱེད་བ་རིང་མོའི་ཙམ་བབྲངས་ཀྱང་རྫོགས་མཐའ་མེད་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། མཁའ་
 རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་འགྲོ་སྤྱོད་དང་། ལྷག་པར་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་བཅུ་ཆེན་ཐུགས་རྗེའི་ལུགས་
 ཀྱས་ནས་ཡང་བཏང་བར་མི་བྱ་བའི་ལ་གངས་ཅན་མགོན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་དུས་སུ་སྤྱིན་
 ཏེ། འཕགས་ཡུལ་དུ་ནང་བསྐྱོད་ཤེས་རིག་གི་རིགས་ལྷུག་སྒྲར་གསེའི་བསྟེན་གནས་ཆོས་སྤྱོད་སྒྲོ་བ་
 ལྷ་ཁག་སོགས་བསམ་བཅོམ་ལས་འདས་བ་གསར་འཛུགས་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སྟེ། སྤྱི་ཡང་
 འཛམ་གླིང་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་མདུན་དུ་དོམས་སུ་ཆོག་པ་དང་ཁྱད་དུ་ཐོན་པའི་སྒོ་ནས། རང་
 དབང་ཞི་བདེའི་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་པ་འདིར་སྒོ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་
 བསམས་ན། བཀའ་བྱིན་ལ་བསམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་བྱིན་ལན་ལ་ལོག་འཇལ་མི་རུང་བ་ཅི་ནས་ཀྱང་
 མཁྱེན་གལ་ཆེ་ཞེས་ཐལ་ལོ་སྒྲར་ནས་ཁྱབ་ནི། སྤྱི་བས་སུ་བབས་པའི་དཔེ་སྤྱོད་སྒོན་གླིང་འདིའི་གཙོ་
 གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།

གོང་གསལ་དར་རྒྱུད་འཕེལ་གསུམ་གྱི་བྱུང་རིམ་དེ་དག་གི་ལོག་བྱེས་འགྱུར་གདན་ས་ཁག་
 ཏུ་སྒྲོ་བ་གཉེར་ལ་ཆེད་མེས་གནང་བའི་དགོ་འདུན་འཕེལ་ཆོགས་རྗེ་ཆེར་ལ་སོང་། གདན་ས་སོ་
 སོའི་སྒྲོ་བ་གཉེར་གྱི་ཡིག་ཆའང་འདང་མིན་སོགས་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེར་བརྟེན་དེ་ལྟའི་ཐོག་མཐུན་འགྱུར་
 བྲན་བུ་རེ་ཞུ་བུ་ནའང་སྤྱི་མའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཁྱབ་གདལ་དུ་གཏོང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་གསོག་པའི་གོ་སྐབས་སྤྱི་མེད་དུ་བསམས་ཏེ། ད་ལས་མེར་སྤྱད་རོང་པོ་ཁམས་
 སྤྱོད་འཁོར་ཞབས་དུང་ཉོ་ཐོག་ཐུ་སྤྱི་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་བསྐྱོད་འཛིན་ཐུབ་བསྐྱོད་འཛིགས་མེད་རིན་པོ་

ཆེདཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཤྲུབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་དགེ་བཤེས་གཉིས་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱན་འབྲས་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་དྲིན་འོག་མེར་སྤྲད་ལྷ་ཆོང་དུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་
ལྷ་ལ་གསན་བསམ་ལེགས་བྱ་བ་མཛད་དེ། པོད་རྒྱལ་ལོ་ལྟ་ལྟ་རབ་གནས་ལྷགས་སྤྲུག་ པོད་
ཆཱེ། ཆོས་ལྟ་ རྒྱལ་བ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་དེར། ལྷ་ཆོང་རིན་པོ་
ཆེན་གྱིང་བསྐྱེད་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ལྷ་སྒྲོར་དམ་འཛོག་གསོལ་བ་སྤྲུལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས། ཉིན་འབྱུང་
དགའ་སྟོན་ཡོ་ལང་གི་སྐལ་བཟང་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོ་སྐབས་འདི་དང་བསྟུན། དུན་དབང་མཁས་
བྱ་བ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཆོན་སྟོན་གྱིས་བཞིད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་ཅོམ་མར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་སྟོད་སྤྲད་ཆ་ཆོང་དེ་བ་གཟུགས་གངས་༣༠༠༠ ལུས་
སྟོང་ཐམས་པ་སྤར་སྤྲོན་ཞུས་ཏེ། ཆོས་འབྲིམ་དགེ་འདུན་པ་རེའི་ཕྱག་ཏུ་དེ་བ་གཟུགས་སྟོད་སྤྲད་ཆ་ཆོང་
རེ་དང་། དེ་འསྒྲོས་ཇེས་ཞུགས་གསར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་དཔེར་དམིགས་ཏེ་ལྷ་ཆོང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་དུ་དང་འབྲུལ་ཞུས་པའི་དགོ་ཆོགས་དུང་དང་ཀུན་ལྟར་མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་འདིས། དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་བཀའ་དྲིན་ཆེས་ཆེར་ལྷག་པ་རྣམ་འབྲེན་འཁྱའི་སེང་གོ་དང་གཉིས་སུ་མ་
མཆིས་པ་ས་སྟེང་རྒྱལ་བ་སྟན་ཡོངས་ཇོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་
འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྟོ་ཤྲུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྤྱི་བུ་བཞེས་པ་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་
སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ། ཇེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
མཆོ་སྤྱིད་གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྟེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྟེ་ནས་
དང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་དེ་ཇེ་འཆང་ཇེ་བཅུན་རི་ཇོང་རིན་པོ་
ཆེདཔལ་བཟང་པོ། འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་དགེ་བཤེས་སྤང་དོར་གྱི་མིག་བསྐྱལ་ཞིང་གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྲུམས་སྤྲུལ་པ་མི་འཛིགས་པའི་སྟོབས་པ་བརྟེས་པ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོར་མཁས་བྱར་རིན་
པོ་ཆེ་ཇེ་བཅུན་ངག་དབང་ཟེག་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ། མན་ངག་བསྟན་པའི་མཛོད་འཛིན་སྐབས་ཇེ་
དག་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེདཔལ་བཟང་པོ། དགེ་ལུན་བསྟན་པའི་སྤྲད་བྱེད་སྐབས་ཇེ་འདན་པ་སྟོ་
ཆོས་རིན་པོ་ཆེདཔལ་བཟང་པོ། བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྷན་གྱི་རྩ་བའི་སྤྲ་མ་གཞི་ཆེན་དཔོན་སྤྲུལ་རིན་པོ་

ཆེ་ཐུབ་བསྐྱེད་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་། རྒྱལ་སྤེལ་སྤངས་ཅིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་
 རྣམ་རྒྱལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྤྱད་མཆོག་རྒྱལ་ཅིན་པོ་ཆེ་དབལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་དབུས་
 རིས་མེད་བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་དམ་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་ཐབས་པད་མི་
 འིགས་ཇི་ཇི་འཁུལ་སུ་བརྟན་ཅིང་། རྒྱལ་སྤེལ་སྤངས་བཞེད་ཡོད་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་འགྱུར་བ་དང་།
 རང་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་ཁམས་སྟོང་འཁོར་ཞབས་དྲུང་ཉོ་ཐོག་ཐུསྟེད་བརྟུ་གཅིག་པ་
 བསྐྱེད་འཛིན་ཐུབ་བསྐྱེད་འཛིགས་མེད་དབལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསང་གསུམ་མཛད་འཕྱིན་མཁའ་
 དང་མཉམ་ཞིང་ཇི་ལོང་མའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་བདག་གིར་ལྷུར་བཞེས་ཐུབ་པ་དང་། རེ་ཞིག་
 དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཞུགས་པ་བཀའ་དྲིན་གྱི་མངའ་བདག་ཁམས་སྟོང་འཁོར་གསང་ཆེན་ཇི་ཇི་
 སྤྱིང་གི་མཁན་རྩུར་སྟོ་བཟང་ཆེ་འབྱོར་དབལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གཞུགས་བཞེས་གཉིན་
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་ཇོགས་ཏེ། མཆོག་རྒྱལ་རྒྱ་བ་གསར་པའི་འཛུམ་ཞལ་
 ལྷུར་དུ་མཇལ་བའི་སྐལ་བཟང་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཞར་བྱུང་དུ་ཆོ་ལས་འདས་པ་ཡུམ་ལྷུག་
 དགའ་དང་། ཀུན་བཟང་ནོར་བུ། འབའ་པོ། སྟོ་ལུ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་སྤྱང་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 འབྲེལ་ཐོགས་ཆེ་འདས་ཇི་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་བསགས་སྟིག་སྟིབ་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་བྱང་ཞིང་དག་
 ནས། དལ་བའི་རྟེན་བཟང་རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་ཐུབ་ལྷུར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
 དགོས་ཏེ་མཁྱིན་སྤྱོད་དང་། དགོས་ཏེ་དབལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཡལ་གྲོ་པོ། འཇམ་དབྱངས་
 ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་ཐོགས་ཆེ་དང་ལྷན་ཆེད་རྣམས་ཀྱི་དལ་རྟེན་རིང་དུ་འཛོལ་ཞིང་རྣམ་དཀར་
 གྱི་བྱུང་གང་ཅོམ་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྱུར་སྟེ། ཆོ་རབས་ཀུན་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཅིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་
 དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ཐོག་མཆོག་བཞེས་གཉིན་དམ་པས་མཉེས་བཞིན་ཇེས་སུ་བཟུང་སྟེ།
 རྩེད་འཇུག་སྤྱོད་ཞིའི་གོ་འཕང་ཅིན་པོ་ཆེ་རིང་མིན་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག་

ཅེས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༣༣༧ བོད་ཟླ་༩ ཆོས་༡༥ ཉིན་ཁམས་སྟོང་འཁོར་ཞབས་དྲུང་སྤྱོད་
 བྱང་ནས་སྟོ་གསུམ་དང་བཅའ་ཅན་པོས་སྟོན་པའོ།

༡༡། །བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རལ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་

བསྟན་པ་དར་རྒྱས་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་

གནད་བསྟུས་བཞུགས་སོ།།

༡༤༩—༡༥༤

དེ་ཡང་ཇི་སྟངས་དུ། རྒྱལ་མཆོག་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས།

དགེ་འདུན་མཁས་དབང་ཆོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲར། །

ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་གནད་གསང་ཆངས་དབྱངས་སྒྲིམ། །

འདོམས་མཛད་པས་ཀྱི་རྣོལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མཐུ། །

དར་རྒྱས་མི་པས་སྤྱ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་བསྟོད་བསྟུགས་གསོལ་འདེབས་གནང་བ་ལྟར། འགྲོ་བ་ལྟ་དང་བཅས་
པའི་སྐབས་གནས་དམ་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་བ་འཇམ་དབལ་སྟོང་པོའི་གསེར་བྱིར་
འདོད་དགུར་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ། དགའ་ལྡན་བྱི་རབས་
ཉིར་གཉིས་པ་བྱི་ཆེན་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི།
སེར་སྟངས་ཐོས་བསམ་ནོར་གྱིར་གྲུ་ཆང་གི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་
བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་བཟང་བྱ་ཞེ་བདུན་པ་བག་མེད་ཅེས་པ་ཚུ་མོ་སྤངས་སྟེ། སྤྱི་ལོ་
༡༤༩༣ ལོར་འཕན་པའི་ཡུལ་སྐྱུང་ཤོད་འོད་སྟེ་ཞེས་པར་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། སྤྱི་ན་
གཞོན་དུས་སྐྱུང་གཞོན་ནུ་མཛེས་པ་དཔལ་གྱིས་བྱུག་བཏབ་པའི་མལ་རྩོམ་དཀར་

དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་མཁས་མང་བྱེ་བའི་
འབྲུང་གནས་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་
ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཐྱིན་བར་གནང་ཞིང་། དེ་
རྗེས་མལ་དྲོ་ཆ་དཀར་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་འགན་བཞེས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

དེ་རྗེས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་བྱང་ཅེ་གྲྭ་ཚང་གི་
འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྒྲིང་པོའི་གདན་སའི་གྲྭ་
ཚང་འདི་ཉིད་འཆད་ཉན་གྱིས་སྦྱོང་བར་མཛད། དེ་སྐབས་དགའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་ཅམ་
ལས་མ་ཐེབས་པས་སྒྲིན་བྲ་ཡང་། གཞུང་བརྒྱ་རྩེ་གས་པར་མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་རབ་གྱི་
ཅལ་ལུན་ལུ་མ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་པར་ཐྱིན་དང་། དབུ་མའི་ཕྱིས་གཞག་ཡོངས་
རྩེ་གས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་བས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་བར་གྱུར། དེ་དུས་ཞལ་སློབ་
ཆོས་ལུགས་འགྲུབ་ཟེན་གྱིས་སྤྱ་བཀོད་པ་དེ་གྱིས་སེར་སྤྲད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆར་རྒྱགས་
ཏེ་ད་ལྟའི་བར་འཆད་ཉན་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་འདི་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་དམ་པ་འདི་ཉིད་སེར་སྤྲད་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་གདན་
འདྲན་ཞུས་པ་ལྟར་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་མ་ཟད། སེར་སྤྲད་གྲྭ་
ཚང་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་པ་གྲུང་དུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་མཛད་པ་རྣམས་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན། དམ་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གསུངས་པའི་པར་ཐྱིན་དང་། དབུ་མ། ཟུར་བཀོལ་བཞི་བཙས་

ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དགྱེད་རྣམས་ལྷ་ཚང་འདིའི་ཡིག་ཆར་གྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་
གངས་ལྗོངས་ཕྱག་ན་བརྩོ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་
བསྐྱགས་བཅོལ་མཛད་པ་འདི་ལྟར། ཐུབ་པའི་བསྐྱན་པའི་ཁྱར་འཛིན་དགོ་འདུན་
མཚོག་། །བཀའ་གདམས་བསྐྱན་པ་རིན་ཆེན་སྤྱིགས་མའི་དུས། །གངས་ཅན་ཁྲོད་
འདིར་དར་རྒྱས་མཛད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ།

སེར་སྤྱད་ལྷ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གནས་ལ་ཉི་ཟླ་
རྣམ་གཉིས་དང་། ས་ལ་རྒྱུད་ལྷ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་དཔལ་ལྷན་སྤྱད་
རྒྱུད་ལྷ་ཚང་གི་མཁན་པོ་དང་། རྒྱགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གདན་ས་
ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྒྱུ་ལེགས་ཤིང་།

དེ་རྗེས་དགའ་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གྱི་ལྷ་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༤
ལོར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་གསེར་བྱིར་མངའ་གསོལ། བབྱང་བྱ་ལྷའི་རིང་
ལ་དགའ་ལྷན་བྱིར་བས་ཉེར་གཉིས་པའི་བྱིར་གན་བཞེས། དགའ་ལྷན་གསེར་བྱིར་
བཞུགས་པའི་ལོ་དེའི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུང་ལྷའི་ཉིན་དགའ་ལྷན་བྱི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་
བ་ཅན་པ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཁན་པོ་དང་། བྱི་ལས་ཐོག་པ་རྗེ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ། ཕྱག་ན་བརྩོ་རྒྱལ་མཚོག་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་
རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལ་བསྐྱེན་རྒྱུགས་ཀྱི་སྤྱོམ་པ་ལུ།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་བས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཀའ་གསུང་ཡི་
གེར་འཁོད་པ་ལ། བར་བྱིན་གྱི་གཞུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་

དང་པོ་ནས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་རྣམ་པའད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྱང་བ་དང་།
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་འབྲེལ་ཙུ་ཁེ་ཀ་ཆེན་མོ། སྐབས་དང་པོ་ནས་སྐབས་བརྒྱད་
པའི་བར་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལེགས་པར་པའད་པ་བརྒྱ་མ་དཀར་པོའི་ཕྱིང་བ། དྲང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་གྱི་སྤྱི་དོན་ལེགས་པའད་པ་དཀར་ཕྱིང་བ་དང་དེའི་མཐའ་དབྱེད། རྟོན་
འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་དེའི་མཐའ་དབྱེད། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་དང་དེའི་མཐའ་
དབྱེད། བསམ་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་དོན་པད་དཀར་ཕྱིང་བ་དང་དེའི་མཐའ་དབྱེད་བཅས།
ཟུར་བཀོལ་བཞིའི་སྤྱི་མཐའ་དབྱེད་ཆ་ཆང་དང་། གཞུང་ཆེན་དབུ་མའི་སྒོར་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྤྱི་དོན་རྣམ་པའད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་གསལ་སྟོན་མེད་དང་། རྣམ་པའད་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སློབ་གསལ་གྱི་འཇུག་སྒོ་སོགས། ད་ལྟའང་
སློབ་གསལ་རྣམས་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྤྱི་དབལ་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ལགས་སོ།

དེ་ལྟར་མཐར་དབྱུང་ལོ་དོན་དུག་ཏུ་ཐེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་བགྲང་བུ་
གཉིས་པ་རྣམ་འབྱུང་ཞེས་པ་ས་པོ་འབྲུག་སྟེ། གྱི་ལོ་༡༧༦༩ ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་།
སྐུ་གཤེད་བཞུགས་པའི་དབྱེན་སྤུམ་མཚོད་རྟོན་གང་ཉིད་སྟོན་ཆད་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་
ཅན་གྱི་སྤྱིང་ཐོག་སྤྱི་མ་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟ་བཞུགས་མིན་ཞིབ་
པར་མ་ངེས་པ་བཅས་རྣམ་ཐར་སྤྱིང་བསྟུས་སོ།

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་ གྱི་སྤྱི་དོན་རྣམ་པའད་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ སྐབས་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་མཁུན་དེར་བཞོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། གཞུང་
 འབྲེལ་དང་། མཐའ་དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁུན་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་
 སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། གཞུང་སོ་སོས་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

གཞུང་འབྲེལ།

དང་པོ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་དང་སྐབས་དང་པོའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
 མཁུན་བཤད་ཟིན་ནས། སྟོད་བ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལེའུ་དང་སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་
 རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལས། རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་
 པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་རྣམ་མཁུན་བཤད་ཟིན་པའི་
 རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྟོགས་པར་ཉམས་སུ་མ་
 བྲངས་པར་རྣམ་མཁུན་འཐོབ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགག་ཕྱོགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགོ་བ་ཅན་

དང་། སྤྲོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་རྒྱས་པ་གཙོད་པ་དང་། སྐབ་
 བྱོགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པ་ལ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་དགོས་
 སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོར་ལམ་ཤེས་བཤད་ནས་
 སྤྲར་ཡང་འདིར་བཤད་པ་ལ་སྒྲོམ་སྒྱུ་མེད་དེ། དེ་མེད་པ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཀྲལ་
 ལན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཀྲལ་ལན་ཇི་ལྟར་བཤད་པར་
 མཛད་ན། སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་བཤད་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མི་འཆད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱང་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 དེ་སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་བཤད་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུ་མེད་དེ། བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོར་ཆོས་བརྒྱ་མཛོན་
 ལུ་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན། གཉིས་པར་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
 སྐབས་དང་པོར་ཆོས་བརྒྱས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་ཆེད་དང་། འདིར་རྣམ་
 མཁྱེན་འཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་
 བརྒྱའི་ནང་ནས་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་བྱགས་སུ་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སོས་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལ། འོན། སྐབས་གཉིས་པར་
 གྱུ་ལམ་ཤེས་གཏན་ལ་འབབས་ན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དུས་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཏེ་གཏན་ལ་
 འབབས་ཤིང་། མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་།
 བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་མཁས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་སྒོམ་པ་པོའི་
 རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། དེས་ལམ་ཤེས་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར།

ལམ་ཤེས་ཡན་ལག

ནང་སྒོམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བྱད་ཆོས་ལྟ་ལྟར་དུ་འཆད་པའི་ནང་ནས་
 ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བགོགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་
 འགྱུར་བ་དང་བྲལ་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཚོག་ཚོག་པོར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བགོགས་དང་
 བྲལ་བའི་རྟེན་གྱི་བྱད་ཆོས་དེ་འཆད་པ་ལ། མདོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་འོད་གྱི་དྲུང་དུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་དེ་ནི་ལྟ་མེད་མ་
 ཡིན་ལྟར་མེད་མ་ཡིན་ལྟར་དེར་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་
 ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་མཚོག་དང་མཚོག་རབ་དང་ལུས་དུ་བྱུང་བ་དང་
 ལྷན་མེད་པ་དང་གོང་ན་མེད་པ་དང་གོང་མའི་གོང་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 བསྟན་བཅོས་སུ་ལྟ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཙུ་འབྲེལ་རྣམས་
 གསུངས།

དེར་མ་ཟད་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་མཐུན་རྐྱེན་བྱང་ཚུབ་
 མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགོས་ཞེས་ཡུལ་ངེས་པའི་བྱད་པར་འཆད་པ་ལ། མདོ་

ལས། བཅུན་པར་བ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ། བྱང་ཆེན་གྱི་
ཤེར་བྱིན་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་ངྲིས་པའི་ལན་དུ་ལྟའི་བྱ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་
བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། བསྐྱན་བཅོས་སུ་ཡུལ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གསུངས།

དེ་ཇེས་སེམས་ཅན་པའི་རིགས་ཅན་ཇེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ། གང་ཡང་
དག་པ་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱི་
མཆོམས་བཅད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཞི་བ་བགོད་པ་གཅིག་ལ་ཕུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་
འདུག་པར་སྒྲས་ཟེན་ལ་བསྐྱན་ནས། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
མདོ་གོང་མ་སྒྲི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་ཞི་བ་བགོད་པ་གཅིག་ལ་
པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་
པའི་བྱང་ཆོས་བསྐྱན་ཅིང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། བྱབ་པ་དང་། ཞེས་
པའི་རྩ་འགྲེལ་གསུངས།

དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྒྲི་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་མོངས་སྤང་བུའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཅན་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།
ཁོ་བོས་ནི་དེ་དག་གི་དགོ་པའི་རྩ་བའི་སྤྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་།
བསྐྱན་བཅོས་སུ་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གསུངས།

དེ་ཇེས་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་ཅིང་ཡང་དག་མཐའ་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཞིག་དགོས།
 ཞེས་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་བྱེད་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས། བསྟན་བཅོས་
 སུ་དེ་ཡི་ལས། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གསུངས། མདོ་བསྟན་བཅོས་དེ་རྣམས་གྱིས་བྱེད་
 ཆོས་ལྟ་ལྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོག་ཟུར་གྱིས་རྟེན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་གིས་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། བྱང་སེམས་རང་
 ཉིད་གྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་
 ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་
 དང་། སྒྲོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་ཤེས་རབ་
 གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བརྒྱ་ཕྱིན་
 གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་ཡུམ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ། ཀའ་ཤི་ཀའ་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེར་
 ཕྱིན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ།

བདག་མེད་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་པ་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ཁན་དང་།
 འབྲས་ཉིད། ཟུག་རྩ་དང་། སྐྱག་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ལ་རོལ་ཉིད་
 དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་རྩ་འཇིག་པ་ཉིད་
 དང་། ཁན་འགོ་བ་ཉིད་དང་། འཇིགས་པ་དང་། ཉེ་བར་འཆོ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱའོ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། དབེན་པ་ཉིད་དང་། སྤྲོད་པ་
 ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མཛོན་པར་འདུ་
 བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ཞེས་དང་། དཀྱིལ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟོམ་
 མོ། ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་རྣམས་སྟོམ་
 མོ། ཞེས་བའི་བར་དང་། སྐྱིན་པའི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད། ཅེས་བ་ནས་ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད། ཅེས་བའི་བར་དང་། ཤེས་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་
 ཆོས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་མི་བྱེད། ཅེས་དང་། ཀའ་ཕུ་ཤི་ཀ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་
 པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་མ་ཡིན། ཞེས་བའི་མདོ་རྣམས་གསུངས། མདོ་དེ་
 རྣམས་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིན་སྤྲོད་གི་ཁྱད་ཆོས་
 ཉེར་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར། སྐྱག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྐྱག་
 ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད། སྐྱོན་མོང་བའི་རྣམ་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་བྱིར།

སྐྱོན་མོང་བའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས། འདོད་
 ཆགས་དང་བྱལ་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས། འགོག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།

བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོ་
ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། །གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས།
ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་བསྟན།
ནད་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་སྟག་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་
བསྟན།

བདག་མེད་ལ། དབེན་ལ། ཞི་བ་གསུམ་གྱིས་འགོ་བླ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་
གསུམ་བསྟན།

སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་བཞིས་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན། དུན་པ་ཉར་གཞག་
སོགས་གྱིས་ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་
སོགས་གྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་ཆས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཀེའུ་ཤི་ཀ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་པའི་ཞེས་
སོགས་གྱིས་ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི།
མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་རྣམ་པ་རྣམས་མདོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་རྣམ་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེ་འཆད་པ་
ལ། མདོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ནས་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོད་ང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་

ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 ཤེས་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། དེའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
 འཆད་རིགས་ནའང་རེ་ཞིག་དེ་མི་འཆད་པར། ཉན་རང་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དམ་
 མེད། མེད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ་སོར་འཆད་མི་རིགས་ལ།
 ཡོད་ན་བྱུང་བར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་དུ། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བྱུང་བར་མདོ་ལས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་ལས། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་གཟུགས་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་བར་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་
 ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ།
 གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནས། འཁོར་གྱི་
 བར་ན་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་གང་གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱས་པའི་སྐད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་
 པར་རྟུས་ཀྱི་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འཆད་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་དང་། གང་གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དང་། གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་
 དང་། གཞོད་སྦྱིན་གྱིས་སྦྱས་པ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྦྱས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྦྱས་པར་གྱུར་ན་ཤེས་པར་རུང་གི་གང་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འཆད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། སྦྱོན་པ་དང་། རབ་

ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ་ལ། གང་གང་དོན་ཅི་གང་གང་ལ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་བྱང་པར་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱང་ཆོས་དེ་ལྟན་གྱི་རང་
 རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མདོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ། གཟུགས་ནི་
 ཟབ་པ་མ་ཡིན། ལྷ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཟབ་
 པ་མ་ཡིན་ལྷ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟོན་དུ་སེམས་པར་

གྲུར་ཏེ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པའི་ལྷ་བྱ་ཞིག་མཚོན་པར་བྱ་སྟེ་མ་པ་
 དང་། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ། ལྷའི་བྱ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉན་པ་ཡང་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱར་བཅའ་བར་བྱའོ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྦྱུ་ལ་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉན་པ་ཡང་སྦྱུ་ལ་པ་ལྷ་བྱར་བཅའ་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
 འཛིན་གྱི་གཟུང་རྟོག་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྲོང་བའི་བྱང་པར། ནང་ཤེས་པ་
 བདེན་འཛིན་མི་སྤྲོང་བའི་བྱང་པར། རྟོན་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟན་པའི་བྱང་ཆོས་
 གསུམ་ལས།

མདོ་ཆོན་དང་པོས་བྱང་ཆོས་དང་པོས་རྟོན་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲོང་པར་རྟོགས། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་
 རྣམས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཕྱི་
 རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རང་རྒྱལ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཟབ་པ་དང་།
 སྤ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཆོན་གཉིས་པས་བྱང་ཆོས་གཉིས་པ་བསྟན་
 ཏེ། སྦྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྦྱུ་ལ་པ་ན་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟ་སྤང་
 དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྦྱོ་བ་བཞིན་དུ། ནང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་ནང་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས། རང་
 རྒྱལ་དག་བཅོམ་པས་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆོས་གསུམ་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དུམ་བར་མ་ལས། ཆོ་

དང་ལྷན་པ་གང་དག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་
 བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ
 རྟོགས་བཤམ། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་མང་པོ་ལ་དགོ་
 བའི་རྩ་བ་སྦྱང་བ་དག་གམ། དགོ་བའི་མཁེས་གཉིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་བའི་རིགས་
 གྱི་བྱ་དང་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དག་ཡུམ་འདི་ལྟར་ཟབ་བ། ཞེས་གང་ཟག་ལྟ་གསུངས།
 བརྒྱད་སྟོང་པར། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་
 སམ། ལྟ་བ་ལྟར་སུམ་ཚོགས་པའི་གང་ཟག་གམ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ཡུམ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་
 འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གང་ཟག་གསུམ་གསུངས།

སྟུང་བ་ལས། རྒྱལ་སྲས་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། །དགྲ་
 བཅོམ་བྱིས་ཟད་ཅིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། །བཞི་བ་དགོ་བའི་མཁེས་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 ཟེན་བའོ། །ཞེས་གང་ཟག་བཞི་གསུངས། ཡང་མདོ་ལས། དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་གྱི་
 དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་
 རིགས་བཞི་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་གྱིས་ལྟ་རྟེན་གྱི་མེ་ཏོག་མན་རྩ་ར་བ་མང་
 པོ་སྦྱུལ་ནས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆེན་རྣམས་དང་།
 དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་དང་། ཡུམ་འདི་ལ་
 ཡང་མདོན་པར་རབ་ཏུ་གཏོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་དེ་རྣམས་གྱིས་
 རྟེན་དང་རིགས་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་ཏེ། མདོ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱབ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་གི་བྱང་པར་བསྟན། མདོ་བྱི་མས་བརྟེན་པ་ཆོས་ཉིད་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ཁྱིམ་གསུངས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་དང་།
བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ལྷ་བ་
ནས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་
དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་བསྟན། སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པ་ཞེས་པས་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་སྟོར་ལམ་པ་
བསྟན། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཞེས་པ་དང་། ཐ་མས་དབྱ་བཅོམ་བྱི་
མ་བསལ་དང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་
མི་སྟོབ་ལམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེས་སྤྱུལ་པའི་མེ་
རྟོག་མན་རྩ་ར་བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་མཆོད་པའི་བྱ་བ་སོགས་
བྱ་བར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་
ཐ་སྙད་དུ་བརྟེན་པ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་
དང་། ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་མདོ་དོན་དང་པོ་འཆད།

འཛིན་པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་
དོན་འཆད་པ་དང་། རྟེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། ཞེས་པས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་སྟོན་
པའི་མདོ་དོན་འཆད་དོ། །བདགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 སྒྲོམ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ།
 མདའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་
 རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །བརྩན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 གང་ལས་བཅའ་བར་བྱ། ཞེས་བའི་ལན་དུ་ལྟ་རིའི་བྱས་སྒྲུབ་པ། ཀུའི་ཀུའི་
 བྱིན་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། གཟུགས་
 ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོ་རྣམས་གསུངས། མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དོན་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་ཀྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་མཐོང་ལམ་
 ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསུངས། དེས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་འཆད་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། བདེན་དང་ཞེས་པས་བདེན་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་། བདེན་ལ་ཞེས་པ་བྱི་མས་
 བདེན་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་
 རས་པམ་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། སྒྲོམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
 དེ། སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོ་བ་འཕེལ་བ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཉུང་བས་དང་པོར་
 སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་མདའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཡུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྒྱོན་རིག་པར་བྱས་ནས་
 ལམ་ལ་སྒྲོ་བ་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་

གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲོན་རིག་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཞི་
 བ་དང་། དུལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་རོ་མཆར་
 ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དཔེ་དོན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
 དུག་ཏུ་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 གསུངས།

བྱེད་པ་དེ་ལྡན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་།
 ཐག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་མོས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཡི་རང་གསུམ་གྱི་དང་
 པོ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱེད་པ་དུག་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་
 བྱུར་བར་བྱས་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤེས་ཕྱིན་ལ་མཆོད་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱབས་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ཞུས་
 པའི་ལན་དུ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་
 བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐབས་མོ་འདི་གྲིས་ཤིང་། བློགས་བམ་དུ་
 བགྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བགྱིས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཐུང་ངན་ལས་འདས་
 པའི་སྐྱབས་ལ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ། མཆོད་པ་བྱས་ན།
 ཤེས་ཕྱིན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྟེན་
 དུ་བྱུར་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་མཆོད་པ་མཉེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁོ་ནར་ཆེས་
 བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བསྟན་བཅས་སུ། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་
ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

མོས་པས་བསགས་པའི་དགོ་ཅུ་དེ་ཉིད་བསྟོ་བས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱར་དགོས་
བས་དེའི་རྫོགས་སུ་བསྟོ་བ་སྒྲིམ་ལམ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་མདོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུམ་
བར་མ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྟོ་བ་འདི་རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བསྟན་
བཅས་སུ། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱད་པར་ཅན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་
འདིར་བསྟོ་བ་བསྟན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོ་བའི་རང་བཞིན་
བསྟན། ཀླང་པ་གསུམ་བས་བསྟོ་བའི་རྫོགས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དང་། ཀླང་པ་བཞི་
བས་བསྟོ་བའི་ཀྱི་སེམས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དང་། དཔེན་དང་ཞེས་པས་བསྟོ་བ་པོ་
ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། རང་བཞིན་དུན་
པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་པས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅུ་ལ་བཟང་ངན་གང་དུ་བདེན་
ཞེན་འགོག་པ་དང་། ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་ཅེས་པས་བསྟོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
བདེན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྫོགས་སུ་ཡི་རང་དང་། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་
ཉིན་འགྲེལ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་བསྟོ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་
བསྟོ་བ་དང་། བསྟོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་བསྟོ་བའི་དབྱེ་
བ་བསྟན་པའི་བྱིར།

རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྡོམ་པའི་དགོ་ཅ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གིས་གོང་འབེལ་དུ་
བྱེད་དགོས་པས་དེའི་རྗེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་མདོ་ལས་
འཆད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསྡོམ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་
གཅིག་ཏུ་ཡི་རང་བར་གསུངས་པ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཇི་ཅམ་གྱི་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་འགྱུར། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་
གསུངས་ཏེ། ཉི་ཁྱིལ་ས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་འགྱུར།
ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགོ་བའི་
ཅ་བ་དེ་དག་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས། དེ་ནས་སྒྱིད་གོངས་པ་འབེལ་བ་ལ་བསྐྱན་
བཅོམ་སྟེ། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན། གཟུགས་སྒྲིབ་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་མོས་བསྡོམ་སྒྲོམ་སྟེ་ཡི་རང་སྒྲོམ་
ལམ་གསུམ་བསྐྱན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཆོས་སྒྲིབ་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་མཉམ་
གཞག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་བསྐྱན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
མདོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསྡོམ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྐབས་སུ་མི་དམིགས་པར་
རྫོགས་པའི་ཡུམ་གྱི་དགོ་ཅ་བསྡོམ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གསུངས་པ་ལས་
འབྲོས་ནས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ན་སྤང་བར་བགྱིད་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། ཡུམ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མ་
 མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པར་
 སྒྲིན་པར་བགྱིད་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་གྱི་ཡུམ་འདིས་ནི་སྐྱབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་
 དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་།
 དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་པ་མེད་པས་ཡུམ་མདོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ་དང་། མི་ལེན་པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་།
 མི་འདོར་བ་དང་། མདོན་པར་མཆགས་པར་དེ་ལྟར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་།
 ཡུམ་འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེན་མོའི་ཞེས་གསུངས། མདོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་
 སྒྲིམ་ལམ་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་ལྟན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་པོས་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་།
 གཉིས་པས་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་། གསུམ་པས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་།
 བཞི་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་། ལྟ་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་
 ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་ལྟན་དུ་འཆད་པའི་ནང་ནས་དང་
 པོ་རྒྱུའི་ཁྱད་ཆོས་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྤྲོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་
 བྲངས་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ནས་འདིར་འོངས་ཤིང་སྐྱེས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། བྱང་

ཆེན་དེས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་མེད་ཆོད་མེད་པ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་སྒྲིན་པའི་
 བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱད། ཅེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆེན་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་
 ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཙོན་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ཞེས་དང་། སྐྱེས་བུ་སྟེན་པ་དེ་དག་ནི་བདུད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མོས་པ་མེད་ཅིང་དད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
 བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་
 ལག་ཏུ་སོང་བས་ཞེ་སྤང་གི་སྟོན་པ་ཅན་བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་ན་སྐྱེས་བུ་སྟེན་པ་དེ་དག་ཡུམ་ཟབ་མོ་
 འདི་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས། མདོ་དེས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་
 བྱང་པར་བསྟན། མདོ་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་བསྟན། བྱི་མས་མི་
 སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དང་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་
 བསྟེན་བཀུར་བ་དང་། གཉིས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་
 པས་ཞི་ལྷག་གི་ཐབས་ལ་མཁའ་པ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་
 རྒྱུན་བདུད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་བཞི་བསྟན་པའི་བྱིར། མདོ་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པ་ལ་བསྟན་བཙོས་སུ། སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་སྒྲིན་
 སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་བྱི་མའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པ་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་འཕོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་འཆད་
 པ་ལ་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་

ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་
 པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་
 པ་དང་ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ། གཉིས་སུ་བྱར་
 མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དང་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
 སྒྲོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དག་ཚུལ་ལྟགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་སྦྱོར་
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གྱི་
 ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དག་པའི་རྣམ་དག་དོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཆད་མས་དོ་བོ་གཉིས་
 སུ་དབྱེད་དུ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ། འབྲས་བུ་
 དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་
 འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་རྣམ་པར་དག་པ་
 དང་། ཞེས་སོགས་དང་། མ་ཡི་དང་། རྒྱ་དན་དང་། སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་།
 སྟག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་
 སོགས་དང་། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་
 བུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ཆན་དང་པོས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་ །གཉིས་
 པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ །གསུམ་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་ཚུལ་འཕགས་སེང་གི་འབྲེལ་པ་

གཉིས་སུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་གསུམ་མདོ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་བསྟན་བཅས་སུ། ཉན་མོངས་
ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། ཉམས་བྱིར་སློབ་མ་བསེར་དང་། གྲུལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི
དག་བསྟེ། ལངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། ཞེས་གསུངས། འབྲས་བུའི་བྱང་
པར་སྟོན་བའི་མདོ་ཚྲིགས་རྗེས་སུ། རོ་བོའི་བྱང་པར་སོགས་སྟོན་བའི་མདོ་རྣམས་
གསུངས་ཏེ། བསྟན་བཅས་སུ། ཉན་རང་གི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྟེས་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་དུ་དགུ་སྟོང་
མི་རྒྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་དེ་ལྟར་སྟོང་རྒྱས་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་
མ་ཡིན་བའི་བྱང་པར་འཆད་བ་ལ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
གསུངས།

སྟོང་ཚུལ་དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྟོང་བ་ལ། དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྟངས་བ་ཡི། ཞེས་
གསུངས། རོ་ན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྟོགས་བས་བདེན་འཛིན་སྟོང་ཞེས། འཇལ་
བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་བདེན་སྟོང་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་བས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་
བསྟུས་བའི་བདེན་འཛིན་སྟོང་ཞེས་འཆད་བ་ལ། ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །
ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གསུངས།

གསུམ་པ་མཚོན་ཚུལ་ལ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེས་ལམ་ཤེས་ཚྲིགས་བར་
མཚོན་རྒྱས་ཏེ། བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་བསྟན་ལམ་ཤེས་སློམ་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་།
དེས་ལམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་སློམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཚྲིགས་
བར་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།

༼ཐེག་གཤམ་རྣམ་གཞག༽

༥ ཐེག་པ་གཤམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཤམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་འགོད་པ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུ་བ་པ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དབྱེད་པའོ།

དང་པོ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཤམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་འགོད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཤམ་དུ་གྱུ་བ་པར་འདོད། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྱུ་བ་རྣམས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཤམ་དུ་འདོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གཤམ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཇུག་པ་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་མིང་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་དེ།

མཇོད་ལས། གཉིས་སྦྱོར་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གཤམ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གཤམ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སེ་འདའ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཤམ་དུ་གྱུ་བ་པར་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆོ་རིག་བརྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ཐེག་

ཆེན་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་སངས་རྒྱུས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བའི་བྱིར།

ལུང་གི་ཐེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། སྤྱུལ་ཚུལ་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷུང་ནི། ཡུམ་ལས། གང་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་བྱ་བ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྷན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ནི་སྒྲིང་རྩེ་ཤིན་དུ་རྒྱུང་བའི་བྱིར། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཤིན་དུ་འཛིགས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་དང་།

ཁམས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཁམས་སྤྱོད་ཆོགས་པའོ། ། ཞེས་སོགས་དང་། མདོར་ན་དེ་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་གྲུབ་དུ་སྤྱོད་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་བསྤྱོད་པར་འདོད་དོ། ། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གཤངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྤྱོད་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་ནས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད། ཅེས་དང་།

སློབ་པ་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ངས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་

ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའི་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་ཞིང་།
སེམས་ཅན་པ་མཐར་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་བས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བཞེད་དེ།

རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་རུས་
སུ། ཏྲག་ཡིན་གྱིར་རམ་ཐབས་མེད་གྱིར། །ཞེས་སོགས་མཐར་གཞན་འགོག་པའི་
དིགས་པ་གསུངས་པའི་གྱིར། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་པོའི་ཉོན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་འཇུག་
ཀྱང་། ཞིབ་བཞུད་པ་གཅིག་པུའི་ཉོན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་
ཉོན་ཐོས་དིགས་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལྔ་གལ་གནས་པའི་དེ་
རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་དོ།

གཞིས་ས་དིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བདེན་བྱུང་གསུམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་བདེན་
བྱུང་གསུམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མི་འདྲ་བ་བདེན་བྱུང་གསུམ་འབྱུང་
བའི་དིགས་པས་བྱུང་བའི་གྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཆོ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཏན་ནས་ལོག་པ་ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་ནས་ལོག་ །ཤེས་སྐྱིབ་རྟེན་
ལོག་པའི་སྟོན་པ་བསྟོག་པར་འདོད་དེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྐྱབ་
པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་གྱིར། །དིགས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་
ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་གྱིར། འོ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དགོངས་གཞི་

དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 དགོངས་གཞི་རྣམ་པ་བདུན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་གསུམ་
 གའི་འཕགས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལས་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་
 ལས་དུ་འཐུག་པ་ཡོད་པས། རིགས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལས་གཅིག་དུ་འཐུག་
 པ་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ནས་ལོག་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དགྲ་
 བཅོམ་འགའ་ཞིག་བདག་གིས་སྟོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པས་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་སྟོམ་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་གིས་སྟོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པས་སྒྲ་
 མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟོམ་པའི་བསམ་པ་རིགས་མཚུངས་པ་ལན་ཅིག་སྟེ་སྤྱིད་པ་དང་།
 སྤྱུལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
 ཆུལ་སྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མ་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། མཚུངས་ཕྱིར་
 རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྱུལ་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་
 ཐེག་གཅིག་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
 མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟར་བར་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བ་དང་། ཐེག་དམན་རིགས་
 མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་དུ་བྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་དགའི་བྱང་ཕྱིར་དང་། བཞན་དག་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བའི་

ཕྱིར། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཁ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་
བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་དང་། ཁ་དག་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྒྱུ་བ་པའི་
རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འདི་པའི་ལུགས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུ་བ་
པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མ་གྱུ་བ་པར་འདོད་པར་མངོན་ནོ།

༥ གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུ་བ་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་སྟུང་ནི། ཡུམ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་།

ལང་གཤེགས་ལས། སྟོ་གོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པས་རྣམ་པར་གོ་བ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་
ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།

འཕགས་པ་དབལ་སྤངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་པ་
ནི་ཐབས་དམ་པའོ། ཞེས་དང་།

དམ་ཆོས་བད་དཀར་ལས། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །
རྣམ་འབྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་
ཡིན། བསྟོན་པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་།

བདེན་པ་དང་པོའི་ལེའུ་ལས། འཇམ་དབལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡོངས་
སྤྱོད་པར་ཡང་འགྱུར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཆོ་བར་ཡང་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་ཐ་
དད་པར་ཡང་འགྱུར། །ཆོས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁུན་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་
ལོ། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་། བད་དཀར་ལས། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་སྟོགས་མ་ལཱའི་དུས་སུ་
སེམས་ཅན་གྱི་མ་མང་ཞིང་དག་པའི་རྩ་བ་ཆུང་དུར་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་ཐེག་པ་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་
དེ་ལྟར་བསྟན། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་འདུན་གྱི་ལ་དད་པར་གྱིས་ཤིག །ང་ལ་ཡིད་ཆེས་
བར་གྱིས་ཤིག །ངས་པར་རྒྱུངས་ཤིག །སྤྱི་འདུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བརྟུན་
གསུང་བ་མི་མང་འོ། །སྤྱི་འདུན་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་འོ། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་སྤྱི་འདུན་ཁྱོད་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། མདོར་ན་གྱི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་
རྣམས་གྱིས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་སྟོན།

བསྟན་བཅོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་གྱི་
དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། ཁྱོད་གྱིས་
སེམས་ཅན་དང་དོན་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་འོ། །ཞེས་དང་།

བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་འདྲ་བས་ན། སྲིད་པའི་ལམ་གྱི་དུབ་རྣམས་ལ། འཕ་གསོའི་དོན་ཏེ་དེ་ཉིད་
མིན། །ཞེས་དང་།

སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། བྱང་ཚུབ་དམ་པ་གཉིས་ཐོབ་ནས། སྲིད་
པར་སྐྱག་ཡིད་དེ་དག་ནི། །ཆོ་ཟད་ལ་དགའ་ཟུངས་ལས། །འདས་ཐོབ་འདྲ་ཤེས་ཅན་
དུ་འགྱུར། །དེ་ལ་ཟུངས་འདས་ཡོད་མིན། །འོན་ཀྱང་སྲིད་གསུམ་ཁམས་གསུམ་
ནི། །སློབ་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཟག་མེད་དབྱིངས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་། །མི་ཤེས་ཉོན་
མོངས་མི་སྤང་བྱིར། །བྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། །བྱང་ཚུབ་གྱི་ནི་
ཆོག་ས་བསགས་ཏེ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་བྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་ངི་མ་མཐའ་དག་
སེལ་བ་ནི། །ལྟར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེར་ལའང་བསྟན་
མིན་ཞིང་། །དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སློབ་ཤིང་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བྱིར་
ཁྱོད་གྱིས་འགོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན། །ཞེས་སོགས་རྣམས་གྱིས་གྲུབ་
བོ།

གཞིས་ལ་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད། སེམས་བདེན་པས་སྤོང་པའི་ཆོས་དབྱིངས་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་
ཡོད་ཅིང་། །དེ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། །དེ་ལ་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་སློབ་འདོགས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་ཐག་
ཁྲ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟར་རྩ་བ་མི་བརྟན་པར་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་རུང་སློབ་

བ་གཉིན་པོས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་འབྲལ་
 རུང་ཡིན་ན། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཤེས་སྒྲིབ་གཉིན་པོས་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་སངས་
 རྒྱལ་གྱིས་མཛོད་པ་འདོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དག་པའི་ཞིང་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
 རང་གི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེར་ཞི་ལ་མཉམ་པར་གཞག་
 པའི་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་བ་དེ་དག་གྲང་ཕྱིར་རྒྱེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱལ་ཞིང་།
 ལངས་བ་ན་གསུང་གིས་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་
 ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོང་། འབད་ཚོལ་དང་བཅས་ཏེ་མཉམ་པར་གཞག་པས་
 དུས་གཏན་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། དམ་ཆོས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལ་ལོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་
 པ་ཡིས། །དེ་དག་ངར་འཛིན་ལས་ལོགས་སྟེ། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱིན་མཛོད་ནས། །
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་གིས་བསྐྱལ་
 ཚུལ་ཡོད་དེ།

ལང་གཤེགས་ལས། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེ་ལས་ཁྱོད་ཐར་ཡང་། །ད་
 དུང་ཁྱོད་ནི་སྤྱང་ན་ཡོངས་མི་འདལ། །སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ནི་བཅའ་བར་བྱ། །
 ཞེས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་དུས་གཏན་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ།
 དཔེར་ན། སྒྲིམ་བུ་ཆང་གིས་སྒྲིམ་པའི་རྒྱས་པ་ཟད་པ་ལྟར། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་
 རྒྱས་པ་ཟད་པ་ན་ལྡང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། །བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་སང་

དོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་སྐྱོས་པ་ནི། །སྐྱོས་འབྱུར་མེད་ན་སངས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
དེ་དག་ང་ཡི་སྐྱེ། །མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཞེས་འཛོལ། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཉན་རང་དག་བཙམ་པས་སྐྱབ་ཀྱན་གཉིས་ཀ་
སྤངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། །མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལས། །བཙམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཟག་པ་དང་བཙས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་
འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །བཙམ་ལྷན་འདས་དག་བཙམ་པ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཅན་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་བ།
འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ། །ཉན་རང་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་
ཐེག་ཆེན་དུ་འཕྱག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། །སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐར་གཏུགས་
པ་ན་ངི་མ་དང་བཙས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་
བོ།

འཁོར་བ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ།

༥ །གསུམ་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ། །དོགས་པ་འགོད་པ་
དང་། །དེའི་ལན་དང་བཙས་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་རྣྗེས་སུ་འགོད་པ་ལ་འདི་ལྟར་དེ་

བ་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་སྤྱིད་དམ། མི་སྤྱིད།
 སྤྱིད་ན། སངས་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཉིང་ལས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་བྱེད་དགོས་
 བས་གཞན་དོན་ཉི་ཆོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡོངས་སུ་ཚྱུ་གས་པ་
 མེད་པ་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོན་སེམས་ཅན་གཅིག་
 གི་དོན་ཡང་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་ན་ཡང་།
 སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེས་པའི་གོ་འཕང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འགོད་པར་བཞེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཆེ་ཆེན་
 བོ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་ཚྱུ་གས་མ་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེས་
 པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་འགོད་ན་ཆོས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་
 མཁུད་བྱས་པ་སོགས་ཉེས་པ་ལྷ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་ཐར་པ་འཐོབ་ཅུས་ན་མཐར་སྐྱག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་བྱུང་ཞིང་། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་འབད་མེད་དུ་བྱུང་། ཐར་པ་ཙམ་ཡང་
 ཐོབ་མི་སྤྱིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྟེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྐུ་བ་པ་དང་འགལ་བས་
 ཇི་ལྟར་ཡིན་བཟོད་དགོས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་སྤྱིད་
 ན་འཁོར་བ་ལ་མཐར་མེད་པར་འགྱུར་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། གཞན་གྱི་ལན་དང་། རང་གི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཆུ་བཤམ་སྒྲག་ལྟ་ཞེས། །ཆུ་རུང་
ཅམ་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་ནུས་ཏེ། འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཆང་
བ་དྭགས་སུ་འགོད་དགོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཆུ་བཤི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་མ་
ཆང་བཤི་བྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཆུ་བར་གསུངས་པ་ཡང་། ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དགོངས་ཤིང་འདི་རྒྱན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་
ཡོད། འདི་པན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་མེད་ཅེས་བཤི་འཁོར་བ་ལ་
ཟད་མཐའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་གཞུང་དོན་དབྱིས་བྱིན་པར་མ་དགོངས་པའི་སྒྲོན་དང་དམ་བཅའ་སྔ་བྱིའི་འགལ་བ་
སྒྲོན་ཚུལ་སོགས་རྣམ་པའདད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་པར་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཆུ་
ཡང་ཆུ་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། འཆང་ཆུ་བཤི་འགལ་རྒྱེན་གྱི་གོགས་དང་བཅས་བཤི་བྱིར།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་བྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཆང་ཆུ་བ་དང་རྒྱས་པ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མ་བྱེད་པའི་རྩོད་སྒྲོན་དང་། མདོར་ན་འཆང་ཆུ་བ་
དང་རྒྱས་པ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲུང་བས་འདི་དག་གི་བརྒྱལ་ལན་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་རྣམ་པའདད་དུ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས། རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་

ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་འཆང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གང་རུང་དུ་ཐག་
 ཚོད་དམ་མ་ཚོད། །མ་ཚོད་ན་ཁྱེད་རང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་སྒྲིལ་བར་ཐག་
 བཅད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་
 འཆང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གང་རུང་ཡང་ཐག་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། འཆང་སྒྲིལ་བར་ཁས་བླངས་ཀྱང་
 ཐག་མ་བཅད་ཟེར་ན། དེ་ལས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་རུང་དུ་ཐག་ཚོད་ཟེར་
 ན། འོ་ན། གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་འཆང་སྒྲིལ་བར་ཐག་ཚོད་པར་ཐལ། གནས་ཚུན་
 གྱི་ངོས་ནས་འཆང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གང་རུང་ཐག་ཚོད། མི་སྒྲིལ་བར་ཐག་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་སྒྲིལ་བ་དམ་འཆའ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྒྲིལ་ལ་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་སྒྲིལ་
 དེས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་འཆང་སྒྲིལ་བར་ཐག་ཚོད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་རིགས་པ་ཡིན་ཏུ་བཟང་ངོ་།

རྣམ་པའདད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་སྒྲིལ་བར་ཚད་མས་མ་ངེས་ན་འཆང་
 སྒྲིལ་བར་དམ་འཆའ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པའི་བཀལ་ལན་ལ་དོན་སྒྲོན་མི་སྲིད་ཀྱང་
 ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་སྒྲིལ་བའི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ན་དྲི་མ་
 དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཚེ། དྲི་མ་
 དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་དམ་འཆའ་འམ་མི་འཆའ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁས་
 ལེན་པ་དང་འགལ། དམ་འཆའ་ན་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་
 མས་ངེས་པར་ཐལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་དམ་འཆའ་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་བ་ཁས་ཟེར་ན། དབྱེད་གཞི་ཅུང་ཟད་དུ་སྒྲུབ་ངོ་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཀྱི་ཡང་ཀྱི་བར་མི་འགྲུབ་པོ་ཟེར་ན། ཆོག་གི་
བཟོད་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ་ཅེས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་མི་
ཀྱི་བར་འདོད་པ་ལས་མ་འདས་པས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁོགས་
སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་སྤྱི་
ལ་མཐའ་མེད་བྱེ་བྲག་ལ་མཐའ་ཡོད་ཟེར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་བདག་འཛིན་
ཡིན་ན་གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་རུས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་
བྱིར། བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་ལ་
ཡོད་པ་མི་སྲིད་དེ། སྤྱི་ཤེས་བྱུ་ལ་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་བུམ་བ་ལ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་ཀྱང་སངས་མ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་ཀྱི་བ་ལ་གོགས་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆང་མི་ཀྱི་བར་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་བྱ་
ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་གཏན་ནས་མེད་པའི་དུས་ཡོད་ཀྱང་ནམ་ཡང་མེད་པའི་དུས་མེད་པ་
དང་། འཁོར་བ་སྤོངས་པའི་དུས་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བ་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱན་ཆད་པའི་
དུས་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོན་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
བསྐྱུས་པར་ཁས་བླངས་པའི་བཀལ་ལན་རྣམས་ཀྱི་གནད་དེས་པར་བྱས་ནས་ལན་

འདེབས་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་སྟོ་
 བྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང་དྲི་མ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ་རུང་དུ་མི་བྱལ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྟོང་བའི་
 ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་དོན་གཉེར་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ།
 དེ་མེད་ཀྱང་ཐབས་དེ་བརྟེ་བས་འདོམས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་
 ཀྱང་ཐབས་དེ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མེད་པ་དག་ལས་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་བྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་མི་འཐད་དེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
 དེ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། བདག་མེད་གཉེས་
 བསྐྱལ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པའི་བཙུག་ལྗན་འདས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
 མི་འཐད་དེ། མངོན་མཐོལ་དོན་གཉེར་ལ་ན་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟེ་མ་སྟོང་བའི་སེམས་ཅན་
 མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རེ་ཞིག་ངེས་ལེགས་ལ་དོན་གཉེར་མ་སྟེས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རིགས་གཉེས་དང་བཅས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ན་ངེས་ལེགས་ལ་
 ཡང་དོན་གཉེར་སྟེ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་
 རོས་ནས་མངོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་ལ་དོན་གཉེར་སྟེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེའི་
 དོན་མཛད་པ་ཡལ་བར་འདོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་སད་པ་ན་ཐབས་དེ་ལ་
 གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་ཡང་སངས་འཕགས་ཡིན་ན་རང་གི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་གནད་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་མཐའ་དང་གངས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་མེད་
 ཀྱང་། འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེད་བྲག་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་དེ། གཉིན་པོ་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་ན་མཐའ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཟད་པ་ཡོད་ན་མཐའ་ཡོད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞག་གིས་ཀྱང་། ས་བོན་ཐོག་མཐའ་ཡོད་མིན་
 ཡང་། །ཤེས་བསྟེན་པས་པས་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །
 བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་། །ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
 མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཁ་
 སྟོམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་འདི་ཕན་ཆད་
 མི་འཁོར་ཤེས་པའི་མཆོམས་སོ་སྤྱི་རང་ག་བས་འཛིན་མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚུལ།

༩ བཞི་བ་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་
 རྣམ་འཇུག །ཁ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་ནས་འཇུག་གསུངས་ཀྱང་།
 རང་ལུགས་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བདེན་འཛིན་

ཀུན་ལྷན་གཉིས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་འཛང་རྒྱ་དགོས། དེ་ལ་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་
 པའི་སློན་སྒྲིབ་སྤྱི་ཉིད་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་གསུང་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་ཉིད་
 བསྐྱོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་བསྐྱལ་པའི་བར་
 དུ་སློན་དགོས་ཡིང་། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བཞིན་སྐབས་སུ་
 ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སློན་སྒྲིབ་ལྟར་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་སློན་པར་བྱེད་དགོས།
 དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་
 ནས་འཕྱག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རིམ་བཞིན་
 ས་དང་པོ་དང་བདུན་པ་ནས་འཕྱག་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བདེན་འཛིན་ཀུན་ལྷན་གང་ཡང་མི་སྤྱི་བའམ་
 སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཅོམ་གྱིས་སྤྱི་རྣམས་པ་གང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་སློན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །ཉན་རང་དབྱ་བ་ཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
 ཞུགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་སོ་སྐྱེར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ །ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེམ་ཡིན་པར་འདོད་པ། དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་མཛོན་ཏེ། འཕགས་པའི་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེལ་སོ་སྐྱེས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ལས་དང་པོ་བ་ལ་
 ལས་དང་པོ་བས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ །ཉན་རང་དབྱ་བ་ཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་

དུ་ཞུགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་ཕུང་གསུམ་པ་
མ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ཡང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཤེས་
བྱུང་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་བར་ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པ་
དེ་བཞིན་དུ་བུམ་སྐམ་སོགས་ལ་ཡང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྐམ་ལ་འདོད་ན།
ཕན་ཆུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་གྱི་ཆོས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བར་དུ་
གཉིས་ཡིན་དང་། གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སྤངས་པའི་འགལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིར་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཕུ་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ལའད་དང་། སྐབས་ལྔ་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ་
སོགས་མ་མཐོང་བར་ཐད་དོ། ཐེག་གསུམ་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་འདིར་དོགས་པའི་
གནས་ལ་མཐའ་དཔྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཀལ་བརྟགས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་པར་
འདོད་ན་དེར་བལྟ་བར་བྱ།

འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ།

༩ བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་
པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་དེ། བསོད་ནམས་གྱི་
 ཚོགས་འཚོལ་བས་མི་ངོམས་པ་སོགས་བརྒྱད་ལ་འདིར་ཉོན་མོངས་གྱི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པའི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ།

སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྒྱ་དགེ་བ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་གྱི་
 ཚོགས་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྦྱོ་བ་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྲུས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་
 བསམ་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། བརྩམ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འདོར་
 བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་གྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སྦྱོ་
 ཐ་མལ་པ་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱོ་བ་དང་། བྱང་འཕགས་
 རྣམས་བརྒྱད་པོ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱོ་བ་ལེན་པ་ཙམ་གྱི་བྱེད་པ་
 མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་གི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་
 ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་འཕགས་རྣམས་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟར་བྱའི་དབང་གིས་
 འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྦྱོ་བ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་སྦྱོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་

པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་ལུ་ལས། དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་པར་ཀུན་ཏུ་
སྒྱུར་བས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་བ་བྱེད་པས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

འདི་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་བ་ཡིན་ཡང་མི་འཐད་དེ། བརྒྱུད་པོ་དེ་རྒྱུ་ལས་
ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲོང་།
ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ལས་ཤེས་དེ་ཉན་རང་གི་
ལས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་སམ་མི་འཕགས་སྒྲུབ་པའི་དོགས་བ་ཚོལ་བ་རྟོགས་ལྷན་
ལ་མི་སྒྲེབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཉམས་སྦྱང་ལེན་ཀྱང་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་
ཉོན་མོངས་བཏགས་བ་བར་འདོད་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་རྣམས་
ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་བཏགས་བ་བ་ཡིན་
དགོས་བ་ལས་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དཔལ་བྱེད་གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལེན་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་བ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་དག་བཅོམ་བ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་བསྟན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལ་བྱེད་པ་

ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉན་རང་གི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤོང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལེས་སྒྲིབ་སྒྲ་མོ་ཡིན་
བའི་ཕྱིར།

ཇོ་བོ་ཨ་དུ་ལ་རྩ་ཤའི་གསུང་ན་རེ། འདིར་བསྐྱན་གྱི་ཉན་མོངས་ཉན་མོངས་
མཚན་ཉིད་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ལ་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་བར་བྱེད་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་བསྐྱེད་བ་དང་། རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་བ་དང་། སྒྲིབ་ལེན་བའི་རྒྱ་བྱེད་བའི་
བྱེད་ལས་དང་བཞི་ཡོད་བ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་ཡང་སྤྱི་མ་
གཉིས་མི་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱེད་ལས་
དང་པོ་གཉིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བ་པོ་ཉན་མོངས་བ་ཡང་
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་དགོས་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་མོངས་བས་བྱང་འཕགས་སྒྲིབ་
ལེན་བའི་རྒྱ་བྱེད་བ་འགོག་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བ་ལ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་དགོས་བའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག། འདིར་བསྐྱན་གྱི་ཉན་མོངས་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་སྡེད་
ཀྱི་ཉན་མོངས་བྱང་འཕགས་སྒྲིབ་ལེན་བའི་རྒྱར་དགོས་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས། མ་རིག་བ་དང་ལྷ་བས་བསྐྱུས་བའི་བག་ལ་ཉལ་
ནི་སྤོང་གི་འདོད་བ་དང་སྤྲིད་བའི་ཟག་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་བར་སྒྲིབ་
ལེན་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཉན་མོངས་བས་སེམས་རྒྱུད་
མ་ཞི་བར་བྱེད་བ་དང་། ཉན་མོངས་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སྒྲིབ་ལེན་བ་སྐྱོད་
ཀྱི་རྒྱས་བ་བཅོམ་བས་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་མོངས་བའི་ཉེས་བ་མི་བསྐྱེད་བར་གསུངས་

བ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ལུང་དང་
འགལ་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། འཕགས་བས་ན་དང་ཆ་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་བཅུད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྤྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་
དེ་མེད། །ཅེས་བྱང་འཕགས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྤྱེ་བར་གསུངས་བའི་བྱིར།

རིགས་བ་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་འཕགས་རྣམས་སྤིང་རྗེ་དང་སྤོན་ལས་གྱི་
དབང་གིས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྤྱེ་མི་རུས་པར། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་
དགོས་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་མི་བཞེད་ཀྱང་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་བདག་ཆད་
དོགས་གྱི་འཇིགས་པས་ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྤེད་པའི་སྤེད་བ་འདེན། དེའི་དབང་
གིས་སྤྱེ་བ་སོགས་ལས་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་རུས་བ་བཅོམ་པར་འདོད་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་ཉོན་མོངས་དགོས་པར་འདོད་
བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་སྤྱེ་བ་ལེན་ན་དེའི་དབང་གིས་
རང་དབང་མེད་པར་ན་ཆེ་འཆི་བ་སོགས་སུ་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལྟ་ཞོག །རང་དོན་ཡང་འདོད་བ་བཞིན་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་
བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ལ་རང་དོན་གཞན་དོན་གང་སྤྱེ་བ་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་བ་དང་། ལོག་ལྟ་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་འདོད་

སྤྱིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པས་སེམས་མ་ཞི་བ་སོགས་མི་བྱེད་བཤད་། དེ་དག་གི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱུང་པར་དུ་བྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ།

འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། ཇི་ལྟར་སྦྲན་དང་སྤྲལས་ཀྱི་ཟིན་པའི་དུག་གིས་ལོག་པར་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལོག་པར་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་གཉིས་པོ་དེ་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་འཕགས་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་སོགས་སུ་སྤྱོད་ཇི་དང་། སྦྲན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་སྤངས་ནས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱོར་བ་སྤངས་ནས་དེའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དག་འབར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྲན་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་ཁྲེང་སེར་སྦྱའི་མི་གཙང་ལུད། །དེ་ནི་བྱར་མ་ཤིང་པའི་ཞིང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ལུད། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་ཕན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་དང་པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་

ལ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྟན་མི་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་
དེ། མ་དེག་པ་དང་ལྟ་བུས་བསྟུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་སྟོང་གི། །འདོད་པ་དང་སྟོང་
པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྟོང་པར་སྐྱེ་བ་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཞིག། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་དེ་དག་ངོ་བོའི་སྟོན་སྟོང་པ་
མཚུངས། སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོང་པར་མཚུངས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བག་
ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་སྤངས་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་བས། རང་
དོན་དུ་ཉན་མོངས་མཐའ་དག་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་། བྱང་སེམས་སྟོང་ཇེ་
ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བས་ཉན་མོངས་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོང་།
འགའ་ཞིག་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྒྲིབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པའི་
སྟོན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

༩ ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ། འདིར་བསྟན་ཤེས་བུའི་ལམ་ངོས་བརྒྱུད་བ། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ།
ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་འཕོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདིར་

བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་འོར་བསྐྱེད་
ནས་མི་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་
གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད།
དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཇེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱོ་བས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་འོར་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཟིན་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཞན་གཉིས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་།
མཉམ་གཞག་ཏུ་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཇེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་ཅན་
ལ་ཡང་ངེས་ཤེས་འབྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཐ་སྐྱོད་བྱས་པའོ། །འདིའི་
ལག་བྱ་ཅུ་བའི་མདོ་ལས་སྟུག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་ལག་བྱུང་། བརྒྱད་དུ་མ་
འདུས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལྷག་པར་ཤེས་ནས་ཡིད་
འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་པ་བདུན་གསུངས་པའི་བདུན་པོ་དེ་ཡང་
སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་པའི་རྣམ་
གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་གང་དང་གང་གིས་རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་སྒྲོ་ནས་
ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བྱེད་ཅེན། ཕ་རོལ་གྱི་དབང་ལྷ་བྱུང་དགའོད་བྱེད་འཇིགས་པའི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་

མངོན་སུམ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ས་
བཅུ་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་བསྟོད་པའི་གཡོ་བ་དང་། ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་བསྟོས་པར་རབ་དུ་འཛིགས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་
མུང་འདས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱུག་ཀྱན་གཉིས་མ་ལུས་པར་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ།
ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་དང་ས་བཅུ་བའི་སྐབས་སུ་གཞོད་པའི་
གནས་སུ་གྱུར་བས་འཛིགས་པ་དང་། སྤོང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲགས་ཐོབ་པས་ནད་འགོ་
བ་དང་། ཐོག་འབབ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆེ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཏེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་གངས་བསྐྱུ་བ་ལས། ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་མཐོང་བའི་
ལམ་ལའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཉེགས་པ་དག་
ལའོ། །འགོག་པ་ནི་མུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ནི་དགོས་པ་མཁུན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་འབྱིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་
རྒྱུད་སྐྱུངས་པས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། ལམ་

གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིགས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་ཀྱང་
གྱིན་པ་བཅོམ་སྒྲོམ་པས་ལམ་པ་བྱུང་བས་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྟེ། ལགོག་ལམ་གྱི་ནམ་
པ་བྱུང་སྒྲོམ་པས་ཐར་པ་བྱུང་བས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཉིད་ནས་འདུག་བྱུང་ཤེས་པ་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་ལྡོག་གྱུར་བ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་ཤེས་རབ་
གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལྷ་སྟོན་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལྷ་བུའོ།

༥ འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་
བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། འདིར་བསྟན་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། དེར་གྱུར་པའི་དོན་སོགས་བཞི་ཡོད།

བཞི་པ་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟིན་བྱེད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། མི་རྟག་སོགས་

བཅུ་དྲུག་གང་རུང་དོན་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤུགས་ལ་
འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་། སྐབས་དང་པོར་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ་དང་
ཆོས་སྤྱོད་མེད་དེ། སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱལ།

༩ རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་ཆོས་ཐོས་པ་ཉན་
སེམས་བསྟོམས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་སྐྱོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་
ལ་མ་བལྟས་པར་རང་བྱུང་གི་བྱང་ཚུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐེག་པ་འབྲིང་
པོའི་གང་ཟག། རང་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྲེན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ།
ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ། ཆོགས་སྤྱོད་ཚུང་དུའི་རང་རྒྱལ་དང་གསུམ། དེ་
དག་གྲང་ཁྱད་ཆོས་བདུན་གྱི་སྟོན་སེམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་དང་། དབང་པོའི་ཁྱད་པར། ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར།
ཆོགས་བསོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། གནས་
པ་དང་རྒྱ་བའི་ཁྱད་པར། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། སྤྱོད་པ་དུན་གྱི་སྟོན་སེམས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ། རང་རྒྱལ་དེ་ནམས་ཀྱི་རིགས་དང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
ཉན་ཐོས་ལས་ཉོན་མོངས་ཤས་ཚུང་བས་འདྲུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་བར་གཅིག་བྱར་གནས་
པ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་བལྟས་ཏེ་སྤྱིང་རྩེ་ཤས་ཚུང་བས་གཞན་དོན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་མི་དགའ་བར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིག་ལ་དགའ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་

གྱི་རྟོག་པ་རང་ལམ་དུ་སྤོང་རྒྱས་ནང་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་རང་ལམ་དུ་སྤོང་མི་རྒྱས་པས་
དབང་པོ་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ལ། དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བསེ་རུ་སྒྲ་
བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོ་བསྐྱེལ་
པ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། དམ་པའི་ཆོས་ཉན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤྱོད་པར་བྱས། མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་
མཁས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་སྤྱོད་ལམ་ཆེན་པོ་གསུམ་བཏབ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་
པ་ཐམ་པའི་ཆོ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དམངས་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ། སྤྱིར་
ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་རྟེན་ཐོགས་གཅིག་ལ་བཟོད་པར་བྱེད། ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བས་སྐྱེ་
བ་གཅིག་ཐོགས་མན་ཆད་དུ་སྤྱིར་ལམ་བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་གནས་ནས་སངས་
རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་པ་ཐམ་པའི་ཆོ་སྐྱེས་
པ་དང་བྱད་མེད་དམངས་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ། སྤྱིར་ལམ་བཟོད་ཆེན་ཡན་
ཆད་རྟེན་ཐོགས་གཅིག་ལ་བཟོད་པར་བྱེད། ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་དུ་བས་སྐྱེ་བ་གཅིག་
ཐོགས་མན་ཆད་ལ་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་ལ་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་
བསྟེན་པ་སོགས་བྱས་ནས། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་པ་ཐམ་པའི་ཆོ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
དམངས་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་སྤྱོད་ལམ་ཡན་ཆད་རྟེན་ཐོགས་གཅིག་ཏུ་
བཟོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་དུག་ཡོད་དེ། ཡུང་གོ། ཁམས། སྐྱེ་མཆོད། རྟེན་
འབྲེལ། བདེན་པ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་དུག་ལ་

མཁའ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྒོན་ལམ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་སྤྱོད་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་སྒོལ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཆོས་སྒོན་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བཟོད་ཆུལ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ།

ཀུན་བདུས་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྒོན་མ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེད་པ་དང་། སྒོན་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་པུར་གནས་པའམ་རང་རྒྱལ་པར་གྱུར་ཏེ་ཆོག་པ་དང་སྐྱོད་པ་གང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་རིགས་འདི་འདྲ་ལྟ་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཇོད་པར་མངོན་ནོ།

གསུམ་པ་ཆོག་པ་བསོག་ཆུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ །བསེ་རུ་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ། ཆོག་པ་སྐྱོད་ཆེན་པོ་བས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱའི་སུམ་གཉིས། ཆུང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱའི་སུམ་ཆ་ཆོག་པ་བསོག་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་བྱང་པར་གྱིས་ལམ་ལ་གོམས་པ་སྤྱིང་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ། ཉིས་བརྒྱ། སུམ་བརྒྱར་ཆོག་པ་བསོག་དགོས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པས་ཆོག་པ་བསོག་ཆུལ་ལ་བོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆོད་ལྟན་གྱི་གཞུང་གིས་ཟིན་པ་

མེད་ཅིང་རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་
ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །དེ་གྲངས་མེད་
གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་བ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཅན་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སྒྲུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་གྲི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གྲི་ལམ་བཟོད་པ་
སྒྱུར་བུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཡེས་འདིའི་བསྐྱལ་བ་བར་བསྐྱལ་ལ་
མཛད་པ་མི་འཐད་དེ།

མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཚོགས་དག་ལ་སྒྱུད་
དེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་གསེར་
འབྲེང་ལས། རང་རྒྱལ་གསུམ་གས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་མཚུངས་པར་ཚོགས་བསག་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་གཉིས་པོ་གསེར་ཆེན་པོ་བསགས་
བས་ཡུན་དེ་ཅན་བསོག་མི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སྒྱུར་བ་སྤྱིད་
བ་གསུམ་གྱི་མཐར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་སྤྱད་པའི་སྒྱུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་
ཅིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་གྲི་ལམ་བཟོད་ནས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་འདིར་
ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་བྱང་རྒྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། རང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཉན་ཐོས་གྲི་རྟོགས་བ་སྟོན་སོང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་དང་པོ་
ཉིད་ནས་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ།

མཛོད་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་

དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། དེ་ལ་ཚོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རིགས་གྲུང་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་རང་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། གསུམ་གས་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་
 ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མཚུངས་ཏེ། གསུམ་གས་
 དེ་ལྟར་རུས་པའི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་གང་ཞིག །སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་དེ་རྣམས་སྟོན་ལམ་
 སྟོབས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་གནས་པ་དང་རྒྱ་བའི་བྱུང་བར་ལ། རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་པོ་དེ་ཐུགས་
 དང་སྒྲུའི་གནས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་གསུམ་གས་ཀྱང་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སེམས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་
 གསུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྒྲུའི་གནས་པ་ཤས་ཆེར་བསེ་
 རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དེ་ལྷ་མེད་གཅིག་ཤུར་གནས། ཚོགས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་གི་རང་སངས་
 རྒྱས་གཉིས་གོགས་མང་པོའི་ཚོགས་ནང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་
 དེ། བྱོང་དང་བྱོང་བྱེར་ལ་སོགས་པར་བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ། དབང་པོའི་སྟོ་
 སྟོམ་པ་དང་། མ་དད་པ་རྣམས་དད་པ་དང་། །དད་པ་རྣམས་ཆེས་ཆེར་སྟེལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་རྒྱ་འཕུལ་ཡ་མ་བྱུང་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ངག་སྒྲ་མེད་པར་ལུས་ཀྱི་སྟོང་
 རས་མེ་འབར། སྤྱད་ནས་ཆུ་འབབ། བར་ནས་དུ་བ་འཕུལ་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
 འགྱུར་གྱི་སྟོན་པ་གཞན་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་སྟོན་པ་
 མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ལ་མ་བརྟགས་བྱུང་བར་ལ་མ་དཔུང་བར་ངག་གི་

ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དགོས་པ། དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་གྱི་ངོ་བོ། ཞེས་པ་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུ་མཚུངས་མི་མཚུངས་དབྱེད་
པ་དང་ལྟ།

དང་པོ་ལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལམ་དེ་ནི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྒྲུབ་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་མི་འཕྲག་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་ལམ་
གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྒྲུབ་ལ་བསྐྱེད་ནས་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས། རབ་འབྱེར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྒྲུབ་ཤེས་པར་བྱེད་
ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཞད་པ་ལས་དཔགས་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དང་
སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་ཇེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དཔལ་གཞིམ་པ་དང་། ཟེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་

གྱིང་པོ། །ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སློན་སྤྲང་གསུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲང་བ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག། །ལྷ་སྤྱོད་གཉིས་གྱི་
ནང་ནས་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་གསུགས་
དང་གསུགས་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྤྲང་པའི་སྤྲང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བུའོ།།

ལྷ་བ་ལྷ་བ་མཚུངས་མི་མཚུངས་དབྱུང་བ་ལ། །ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་པེ། རང་
རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་རང་ལམ་དུ་སྤྲོད། །ཤེས་པ་ལ་བདེན་
ཞེན་མི་སྤྲོད། །སེམས་ཅན་པས་གཉིས་སྤྲོད་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་རྒྱ་འདོད་པས་དེ་
གཉིས་ལྷ་བ་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེའི་དོན་དེ། གཟུང་བ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་རང་ལམ་དུ་སྤྲོད། །ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་རང་
ལམ་དུ་མི་སྤྲོད་བའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས། རང་
ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། གསུགས་གསུགས་འཛིན་ཆོད་མ་
དང་རྒྱས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་། གསུགས་འཛིན་ཆོད་མ་གསུགས་དང་རྒྱས་ཐ་
དད་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་རྒྱལ་དབྱེ་བ་ཅོམ་པས་གཟུང་
བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤྲོད་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཛིན་པ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་ཆོད་མས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོབ་དཔོན་འབགས་པ་ལྟ་ས། དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །
གང་གི་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡི་དངོས་ཀྱན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་ཇུས་ཐ་དང་
ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཟུགས་གཟུགས་
འཛིན་ཚད་མ་དང་ཇུས་ཐ་དང་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས། གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་
གཟུགས་དང་ཇུས་ཐ་དང་ཡིན་པ་ཁེགས་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བརྩོད་པ་མཚུངས་བྱིར་དང་། ཞེས་
གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཟུགས་ལས་ཇུས་ཐ་དང་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་རྟོགས་དཀའ་སྒྲིའི་བྱད་པར་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ལ་མཛོན་གྱུར་བ་འགོ་མཛོན་དཀའ་སྒྲིའི་བྱད་པར་
ཡོད་པའི་བྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཚེ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེས་ན། འཛིན་པ་བདེན་སྒྲིའི་རང་རྒྱལ་དང་། །གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྒྲོང་
དོན་དམ་དུ། །སྒྲི་བའི་རྣམ་རིག་གྲུབ་པའི་མཐའ། །མཚུངས་པར་འདོད་པའི་མཁས་
པ་མཚར། །ཞེས་པ་ཡང་གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གད་ཡིན་ཏེ། སུ་དབང་པོ་རྒྱལ་
ཡང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་དང་། ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས་
གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཟུགས་དང་ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས་མི་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་
བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུ་དང་། ལྷུ་བ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྒྲུབ། །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྲོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྲོད་
པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་རོ་བོ་དང་།
གཞུང་གིས་སྟོན་ཚུལ་སོགས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་
ཆ་མཐུན་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

པན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ།

༥ བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན། སེམས་རྟེན་གཉིས། ལུས་རྟེན་ལ། ངན་སོང་གསུམ། ཆོ་
དེ་ལ་ཆོས་སྤྲོད་དང་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་ཟ་
མ་དང་མ་ནིང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་སྟེ། ངན་སོང་གསུམ་པོ་དང་།
ཆོ་དེ་ལ་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་སོགས་མཐོང་ལམ་
གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་བཤེགས་བྱེད་ལས་སྦྱིབ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གི་
རྟེན་ནི་ཉན་ཐོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་།
བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལའང་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་སྟེ།
དང་པོ་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དེ་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོ་

ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་
ལྷགས་དྲག་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉིས་ལྷགས་དྲག་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱེ་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་
སྐྱེས་པས་ཀྱང་། དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་
དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པས། རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུས་ཀྱང་བདེན་པ་
རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ན། གང་ན་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་
མེད་པས་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་དང་། མཛོད་ལས། གོང་ན་
མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྟའི་
རྟོན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་
པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྒྱུ་དང་བུལ། མཐུན་རྒྱུ་ཆོང་བར་གསུང་རབ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་རང་ཅག་
འཛམ་བུ་གླིང་བ་ལ་ཆེས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་དེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
མེད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རྟོན་ལ་ལམ་ཤེས་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་ལྷུར་དུ་སྐྱེ་རུང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོན་དེ་ལ་ལམ་ཤེས་

དངོས་སུ་སྤྱོད་ཅུང་དུ་བྱས་པ་མི་འབྲུག་ཅིང་། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་ཤས་ངེས་འབྲུང་ཤས་ཆེས་ཆེ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་ས་དུག་ཀ་ཡོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲུབ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་། འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པ་མེད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་དང་། འདོད་སེམས་གསུངས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ། འདོད་སེམས་ཤིན་ཏུ་རགས་པས་འཕགས་ལམ་གྱི་ལས་དང་པོ་བ་མཐོང་ལམ་མཆོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤང་དུ་ཡང་།

བསྐྱུ་བ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམ་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམ་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག། །ཞི་ལྷག་ཆ་སྒྲོམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་བརྒྱད་ལས་གོ་ལ་བས། ལམ་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ལམ་དཀའ་བ་གཞན་བརྟེན་པ་ལ་

དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
བསམ་གཏན་ས་དུག་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད། དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སོགས་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱུ་བ་ལས། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སེམས་ཀྱི་རྟེན་
བརྟེན་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པས་བྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དང་
སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་ཅིང་། འདུལ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་
གསལ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོ་ནས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་དང་།

འདུག་པ་ལས། ས་དེར་རྒྱལ་སྤྱོད་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མཉམ་གཞག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤྲོ་བས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། མངོན་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་

དང་། ཀུན་ལས་བདུས་པའི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་དང་། དབྱེད་པ་རང་གི་
 ལུགས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་བྱི་བྱུག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། མཛོད་པ་
 ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅོལ་པོ་དེ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དང་པོར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཞེད། དེའི་རྗེས་དེས་
 དངོས་སྤྲད་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་
 སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་བཞེད་
 དང་། དེའི་རྗེས་དེས་དངོས་སྤྲད་པའི་རྗེས་ཤེས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་
 མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆོས་བཞེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་
 ཅིག་མ་བཅོལ་པོ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩ་བྱག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་མཐོང་ལམ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཅོལ་ནི། ཁམ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་པའི་
 ལམ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་རྗེས་ཤེས་དང་པོ་གསུམ་ཡང་
 མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བརྩ་བྱག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཁམ་ཆུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅོལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱེག་

བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྟོན་མེད་པའི་མཐོང་བ་མ་ཆང་བས་ཆེས་
སྤུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་
ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ན་ནི་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །
ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྟར་ན་དང་པོར་ཁམས་གསུམ་གའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྒྲངས་
ཉོན་མོངས་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་
ཆོས་བཟོད་སྟེ། དེ་ཆེས་མཐོང་སྒྲངས་དེ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་ཆོས་ཤེས་སྟེ་ཞིང་།
ཆེས་བཟོད་གྱིས་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་རང་འབྲས་
འཕགས་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྒྱལ་ཞེས་འཛིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེས་ཤེས་གྱིས་ཆེས་བཟོད་
ལ་དམིགས་ནས་སྒྲར་ལྟར་འཛིན། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཆེས་བཟོད་དང་།
ཆེས་ཤེས་དེ་ལྟར་སྒྲར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲར་རྣམ་བར་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སོ་སོ་རང་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་
བས་སྒྲངས་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཤེས་པ་གང་གི་བཟོད་པའི་མཛུགས་ཐོགས་
སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྒྱལ་ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་

མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཇེས་སུ་
 རྟོགས་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐུལ་ཇེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དེ་ངེས་པར་
 འཛིན་པ་ལོ། །བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་
 སུ་སྦྱར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་
 ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་བ་
 རྟོགས་པ་དང་། ཇེས་བཟོད་དང་ཇེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་དམིགས་
 པའི་འཛིན་པ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ།

དེའི་དུས་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་
 རིག་ཟུང་བ་རྟོགས་སོ། །སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཇེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཇེས་སུ་ཤེས་
 པས་ནི་འཛིན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན། འགྲེལ་
 ཆེན་དང་ཀུན་བདུས་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
 དྲུག་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཁྲད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་ལའང་བ་དེ་ཀུན་ལས་བདུས་
 གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག་ ཀུན་བདུས་གྱི་གསུང་དེ་རྣམས་
 དང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིའི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ཐུབ་པ་ཙམ་གྱི་ཁྲད་
 པར་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྣོད་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཚུངས་
 པའི་བྱིར།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་མཚན་
 མ་མེད་པས་མཚན་མས་གནས་པ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་

ཡང་། ཀུན་ལས་བདུས་གྱི་ལུགས་ལ། ཅན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བར་ཐལ། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་བའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་འང་མཚུངས་པ་གང་ཞིག་ འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་
ཐོག་དམན་མཐོང་ལས་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་
སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་རྩ་འབྲེལ་ལས། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་
ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བགས་ལས་པ་གང་ཞིག་ རྣམ་བཤད་ལས། འདི་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
པ་རྩ་འབྲེལ་ལ་མཐོང་ལས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་འཛོག་ཚུལ་བྱད་བར་ཡོད་
པ་མ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
པ་ལས། ཆོས་ཤེས་པ་ཡི་མཉུག་ཐོགས་སུ། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ནི། ཤིན་ཏུ་སྔ་
བའི་དངོས་རྣམས་ལ། རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡི་ནི། རྟེན་ལས་སྒྲེས་བའི་དོན་མ་
མཐོང་། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མཐོང་བའི་ལས་
སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེན། སྒྲེ་བ་གཞན་དག་ན་རེ། མཐོང་
བའི་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔར་མི་འདོད་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་
སྐད་ཅིག་མ་ཁོན་འདོད་དེ། རེ་ཞིག་དེ་དག་གི་ལུགས་དང་བཤད་པ་འདི་མི་འགལ་
ལོ། གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་མཚུངས་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་འདུལ་བའི་སྒྲེ་བ་
དེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟན་བས་ལན་པར་འདོད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། རྩ་
འབྲེལ་དེ་གཉིས་དང་འདིར་བཤད་པ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲུབ་སྟེ། ཐོག་དམན་གྱི་

མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅོལ་རྒྱུ་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སྤྱི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ།
སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
བསྐུས་ཏེ་བསྟན་པ། འདེམ་བྱ་འདེམ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ།
འཕེས་མཆོམས་བཤད་པ་དང་དུག། དང་པོ་ལ་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་
བཅུ་དུག་བདེན་སྟོང་སློབ་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་རང་གི་བློགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་ཤིང་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྫོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྫོགས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མཉམ་
རྗེས་གཉིས། མཉམ་གཞག་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་བརྫོགས་པའི་མཉམ་གཞག་དང་། ཇི་སྟེད་
པ་རྫོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གཉིས། ཇི་ལྟར་བརྫོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་དབྱེ་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཡོད། དེ་ཡང་བཟོད་པ་
བརྒྱད་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་བྱེ་བའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་
པ་ཐ་དད། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་བྱེ་བའི་ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད། བཟོད་པ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཆ་ནས་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞིར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ལ་ཆོས་བཟོད་
 ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་སྟེར་བའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལས་མི་སྐྱག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་ཅན་རྗེས་བཟོད་གྱིས་ཆོས་བཟོད་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཞེས་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་
 བཏགས་སྤངས་པའི་སློན་ས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་ཆོས་ཤེས་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་
 ཆོས་བཟོད་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་རྟོགས་པའི་
 ཆ་ནས་རྗེས་ཤེས་བཞིར་འཛོག་པ་སོགས་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་ལམ་གྱིས་རང་ཉིད་དངོས་ཤེས་གསལ་གང་དུ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 སུ་རྟོགས་ན་སྟོབ་ལམ་ན་སྟོབ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར། ཤུགས་ལ་རྟོགས་ན་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོང་

ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས། དེ་
 ལྟར་ན་དེའི་གཞལ་བྱའི་སྤྱོད་ཉིད་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
 གཞན་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་
 འཛིན་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་
 བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བདེན་མེད་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 གཟིགས་ངོར་རྩི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། རྩི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་
 བྲལ་བས་དེར་སྤྲང་དང་དེ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་བརྟུན་བ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཟུགས་བདེན་སྤྱོད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱུ་མ་པའི་རྩི་མི་བྱོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་རྣམ་པའད་ལས། གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་དབྱུ་སེམས་གང་
 གི་ཡང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་དོ། །འོ་ན་འབྲེལ་
 ཆེན་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ།
 རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འཛིན་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་
 འབགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའོ་སྟུང་དུ་འཛིན་བ་དང་། རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་རྗེས་བཟོད་

ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་བཤད་ལས་
 གྲང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་ཏུ་སོང་བའི་སྒོ་དེ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་
 ལས། མི་སྐྱག་པར་རྟོགས་པས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་དང་།
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བལྟས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་
 མོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་ཡང་འགལ་ལོ་ཞེས། སྒྲིན་མེད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་
 གྱི་ལུང་དང་པོའི་དོན་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་
 དང་། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཟུང་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པའི་དོན་དང་། རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ལ་
 དམིགས་ནས་འདི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེས་དུ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ནི་
 རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བཅུ་གཉིས་སོགས་མཐོང་བ་ན་ཆོས་བཟོད་
 ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཐུར་མཐོང་ནས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུར་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པའི་དོན་དང་།
 རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་ལྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
 བལྟས་ནས་དེ་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། ཆོས་
 བཟོད་ལ་མི་སྐྱག་པར་དེ་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྔ་ན་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
 པ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སྐད་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་

ཟག་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་དེ། སྤྲུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ལ་ཞུགས་པའི་ཐ་སྣང་དང་། ཕྱི་མ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དབང་ལ་འབྲས་གནས་ཀྱི་ཐ་སྣང་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དགག་བཞག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ། ལུགས་
གསུམ་བཞེད་པའི་དང་པོ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་དང་། གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུ་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་ནི་
བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སམ། སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་
མེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་།
སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུ་འཐད་པ་དེ་རྗེས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་
འདོགས་སེལ་བའི་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་འབྱེན་ནུས་པའམ།
མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་རུས་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་པ་ཅན་དུ་སྟེ་བའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་
ཆོ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དང་། སྟོ་འདོགས་བསལ་བའི་ཆོ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་དུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ལྷུ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་སྟོང་བར་མི་རུས་པའི་

བྱིར། སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དུས་སུ་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ངོ། །དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞན་དུ་མི་འཐད་བས་ལམ་སྒྲིམ་མོ། །
 ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་མངོན་བར་རྟོགས་པ་ལ་
 བལྟས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མངོན་བར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་བར་བསལ་བས་སོ་སོར་
 རྟོགས་པའི་མངོན་བར་རྟོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཁོ་ནས་མངོན་བར་རྟོགས་པ་
 བྱེད་བས་ཞེས་པ་ནས། དེས་ན། ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བར་གཞག་པ་ལེགས་
 བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཟེར། འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་བདེན་
 སྟོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་པ་དང་། གཞི་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱག་
 བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 བྱིར། ཁོ་ན་རེ་སྟོན་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འགོག་པ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་
 བཟོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་བར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུ་
 བྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། འགེལ་པ་འདི་སྟོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་

པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་དེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་
ཀྱང་སྤྱི་མེད་པའི་སྤྲེལ་ཅིག་མ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀུན་
བཏགས་སྤྱོད་པའི་བྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་
པ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག་ དེ་སྤྱོད་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟུབ་འཇུག་ཡིན་པས། སྟུག་བདེན་
གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་
འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་སྟོན་པོ་ལ་སྟུབ་འཇུག་ཡིན་པས་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆོ་སྟོན་པོའི་སྤྱོད་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱིས་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་
ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆོན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་རྣམས། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས། རྩ་བ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤྱོད་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་འང་མཐོང་ལས་གྱི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟོམ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
སྟོམ་པའི་ལས། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལས་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་ལམ། གཞན་དག་ནི་འཇིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟ་བའི་ཆོག་ས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཆོག་ས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པ་ཡིན་ལ། སྒོལ་བ་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པ་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་ལྟག་མ་རྣམས་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའམ། བདག་མེད་པའམ།
སྦྱོང་བ་ཞེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི། སྒྲོམ་བ་ཡོངས་སུ་ལྟོགས་པ་ན། འོན་གྱི་
རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ཁོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་
བྱ་གང་། ཁ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། འདི་བས་ན་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར་ན།

འདི་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྒྲེ་བར་
ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བ་འདོད་པ་གང་ཞིག་ སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
གང་ཞིག་དེར་ཐལ། འདི་ལ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་
འཕངས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་ལམ། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་
ན་ལ་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བ་གཞན་དག་གི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
སྒྲོམ་བ་གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་

འགྱུར་ཞེས། དེས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ལོག་པའི་ཇེས་སུ་འགྱུར་བ་རྣམས་འདོད་དོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲེལ་བ་དེ་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་པོ་དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཛིན་པར་
 འདོད་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བཞིན་མི་འཛིན་ཞིང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་
 གོལ་འགྱུར་ཞིང་། སློམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྒྲུབར་རིམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་ཡིན་
 ཏེ། མཐོང་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སློམ་པ་ལས་གཞན་མཐོང་ལམ་རྣམ་
 གོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སློམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལས་མཐོང་སྤངས་
 སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉོན་མོངས་སྒྲུབ་ནི་གང་ཞིག དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅན་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལས་
 མཐོང་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉོན་མོངས་སྒྲུབ་འདོད་པོ་དེ། ཁ་དོག་
 དཀར་པོར་ཆོས་མཚུངས་པ་ལས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་འཛིན་གྱི་ཉོག་པ་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་
 ཅན་དང་། རྣམ་གོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་

མིང་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
 མ་བཅུ་དུག་པོ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱེད་གས་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་གཅིག་ལ་མཉམ་གཞག་སྒྲུབ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཉ་ཡང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དུག་གི་སྟངས་གི་སྟངས་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དུག་འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་སྟག་བསྟུལ་
 གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མར་འགོ་བལ། སྟོ་འདོགས་གཅིག་ཆད་པ་ལ་
 བསྟོས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོ་འདོགས་གཅིག་མ་ཆད་ན་དེ་ལ་ཆད་མར་མི་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེས་སྟོན་
 པོའི་སྟངས་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་གཟུང་ཡང་དེ་ལ་སྟོ་འདོགས་མ་ཆད་
 པས་དེ་ལ་ཆད་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སོ་སྟེང་འཕགས་
 པའི་ཆད་མ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་
 ཆད་མར་འགྱུར་བ་ལ་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྟོ་
 འདོགས་གཅིག་ཆད་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་སྟོ་འདོགས་ཀྱིས་བོན་སེལ་རྩས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་
 ངེས་པ་མེད། སོ་སྟེང་ཆད་མ་དེས་སེལ་མི་རྩས་ཤིང་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡང་འགེལ་ཆེན་ལས། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། ཉ་བྱིས་ལ་
 དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། གཤམ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོར་མི་

བྱེད་ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་གང་གི་ཆོ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལས་སྒྲོ་
བཏགས་བའི་རྣམ་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་བཅས་པ་བྱུངས་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཞན་དག་གི་སྒྲོམ་པ་
གཞན་ཡང་ཡོད་པས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་
ན། །དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ན་རིགས་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཆ་གང་ལ་གོམས་པ་གསལ་བར་གྱུར་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ངས་པར་སེལ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ། དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་
པའི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་དེ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་
ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བཤྲོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ཇི་ཅམ་ཞིག་གསལ་བས་དེ་དག་གི་
ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་བ་དེ་ཅམ་གྱི་དེ་དག་ཁྱད་པར་འཕགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེན་ཏུ་སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ཉིད་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་བརྒྱད་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་འབྲས་
གནས་ཀྱི་མ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རིགས་སྒྲོ་བས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་།

སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་འཛིན་ཆུལ་སོགས་ནི། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་འགྲེལ་པ་གསུམ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྣམས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱུས་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱུས་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལ་མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ནི། སྟུག་ཀུན་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྟུག་བསྐྱུས་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་དོན་དུ་སེམས་སོ།།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོན་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་མེད་ཀྱང་། འདི་འདྲའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་ཐོན་དངོས་སུ་སྟོང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་མེད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་བྱུབ་སྟེ།

སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོན་དབང་ཤེས་ནི་མེད། ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་ཤེས་བ་མེད། བདེན་

འཛིན་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་ཀུན་གཞི་ཁས་མ་སྤངས་པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་
བདེན་འཛིན་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པགྱུང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་སྤྱིད་ཅེའི་གང་ཟག་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་གང་ཟག་
གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གནས་
འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་འབངས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་ཤིང་། རང་
རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར། འགལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་
དངོས་གཞི་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་
ལས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་བ་དངོས་སུ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྩས་པ་མཐུ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱེད་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་བྱུང་སྟེ། སྐྱེའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན་
རང་ཉིད་སྐྱེའི་བག་ཆགས་སུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྩས་པ་མཐུ་ཆེན་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་

ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་སྤོང་བ་དང་། འགག་
འགྲུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལས་ལེན་རིགས་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱིས་
བོན་སྤོང་བ་སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་གང་ཞིག་ རྒྱན་མཐའི་པར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱ་མོ་འགག་འགྲུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གྱིས་བོན་
འགག་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། དེའི་རྒྱུད་ལ་པར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོགས་
པར་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་འགག་ཟིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱན་
མཐའི་པར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱ་མོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། པར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་
པར་འཐད་དེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བ་དང་ལྷགས་སྒྲ་མེད་གྱི་སྐྱབས་སོགས་དང་ཕྱིན་ཏུ་
མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
དབང་ལྷན་གྱི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་།

ལམ་རིམ་ལས། ཐེག་ཆེན་བ་ཡིན་མིན་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་བྱེད་དོ། ཁྲིམ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་དེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒར་
སྒོ་མ་ཞིང་ཕྱིས་ཀྱང་སྒོ་མ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་

བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། རྒྱལ་པར་ནི་བཀྲ་ལ་བརྟགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལྷ་པ་འདའ་བྱ་འདའ་བྱེད་གཉིས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ། འདའ་
བྱ་འདའ་བྱེད་གཉིས་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་
པོར་འདའ་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ། དེ་རྗེས་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་བཤད་པ། འདའ་བྱེད་མཐོང་
ལམ་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དང་པོའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་དེ་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་སྤྱར་ལམ་དོད་སོགས་བཞིའི་ཉེ་འབྲས་སུ་འགྱུར་པའི་དོན་དང་། སྤྱི་མནི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཕོས་མཆོམས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར།

ཏུག་པ་འཕྲོས་མཚམས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་
 འཕྲོས་མཚམས་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སྤང་བའི་བྱིར་དུ་སྤྲོད་ཅིང་ལ་མཉམ་
 བར་མི་འཛོག་ཚུན་ཆད་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་ལྟར་མཉམ་བར་གཞག་པ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་
 ཏུ་འཕྲོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་གྱི་གསུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྲོད་ཅིང་
 དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ནས་སྤྲོད་ཅིང་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕྲོ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ཇུས་གཞན་པའི་སྤྲོད་ཅིང་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མེད་བར་བྱུབ་སྐྱུམ་དུ་སེམས་སོ། །སྤྲོད་ཅིང་
 རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ནས་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕྲོ་བ་ཡང་

འཐད་དེ། ས་ནས་སར་འཕོ་བའི་ཆོ་མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ།

ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ།

༩ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འགྲུབ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
འགྲུབ་པ། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འགྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འགྲུབ་པའི་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་གྲུས་
བར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སྒྲོན་
པའི་ཡི་གེ་ཉུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
ལམ་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ནམ་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྒྲེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བཞི། རྒྱ་མཐུན་
གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག། །བདག་འབྲས་གཅིག་ནམས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་མཐུན་
རྒྱུན་གྱི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྲས་པ་གཉིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་
བྲས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ། སེམས་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་ར་རྒྱལ་བསལ་ཏེ་དག་པའི་བཤེས་གཉན་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་
འདུད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་དེ། ནང་གི་
འགལ་རྒྱུན་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན། ཕྱིའི་འགལ་

རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དུག་ཚོན་སོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོབ་བྱའི་རྣམ་མཁུན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་སྟོགས་དེ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལག་དང་པ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་
 རྟེན་ལག་དང་པ་དང་། བརྟེན་པ་སྒོམ་ལམ་ལག་དང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འང་། ལུས་
 རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཁམས་
 གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་འདོད་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་སྒོམ་
 ལམ་པ་སྟོང་ཇེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱེ་རུས། གཟུགས་
 མེད་ཁམས་སུ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར།

སྤྱད་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ལ། ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་རྣམས་སེམས་རྟེན་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཅི་
 རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཞིང་། ཉན་རང་ཐབས་ལ་མི་མཁམས་པས་འདོད་སེམས་དང་
 སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་ལམ་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་ཡང་། བྱང་སེམས་

ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་གཉིས་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེབ་ཡིན་ཏེ།

འབྲེལ་ཆེན་ལམ། འདོད་པ་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ཞེས་སྒྲོམ་པས་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བརྒྱད་བར་བྱའོ། །གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤྱི་ཅེན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས། །ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་བསྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོ་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་བསྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བཞིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད།

བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐྱའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཞག་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་འཛོག་མཚམས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་ཟག་པ་སྒྲོ་དུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་ཟག་བཅས་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་།

མངོན་པ་འོག་མའི་སྐབས་སུ། རོ་བོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་
 རྒྱས་རུང་ལ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བྱེད་པ་དང་། དབྱུང་པའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་ཉོན་མོངས་ལ་ཟག་པར་བྱས་ནས། དེ་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་ཟག་པ་དང་
 བཅས་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བྲལ་ལ་ཟག་བཅས་དང་།
 གཉེན་པོ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱོད་མེད་པ་རུང་དུ་འཛིན་པའི་
 ཞེན་རིག་དང་བཅས་བྲལ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉོན་
 མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྦྱོར་བ་ལ་ཟག་བཅས། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
 བྱས་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བྱས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་བདེན་གྲུབ་ལ་ཟག་
 བཅས་དང་། དེ་མེད་པ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིར་ནི་སྐྱོ་
 རོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་དང་བྲལ་
 པ་ལ་ཟག་མེད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཚིག་གསལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། འདིར་བསྐྱུས་
 པའི་དོན་ནི་མོས་པ་དང་བསྟོན་པ་དང་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ན། དག་པ་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྐབས་ཇེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ན་
 མཉམས་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། སྐྱོད་མེད་པ་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བཅས་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཇེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལས་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མོས་བསྟོན་ཇེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྒོམ་ལས་གསུམ་ཡོད། འདི་

གསུམ་ནི་བསོད་ནམས་ལ་དབང་བའི་སྒྲོམ་བྱ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་བྱངས་དག་
 རས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་རྟེན། དེ་ཉིད་གསེར་མགར་གྱིས་རྒྱན་དུ་བསྐྱར། བསྐྱར་བ་དེ་
 ཉིད་རྒྱན་དུ་བྱས་ནས་རང་གཞན་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་
 དུ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་སྤྱོན་གསུམ་ལ་མོས་པས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསོག་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོ་བས་རྫོགས་བྱང་དུ་
 སྐྱར་བར་བྱེད། དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལྷ་གའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
 བསོག་པ་རྣམས་འདི་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱང་བར་
 ཅན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་ཐབས་བྱང་བར་ཅན་བསོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མོས་པ་སྐྱོ་རྗེས་
 སུ་ཡི་རང་གསུམ་དང་། ལག་རྗེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་སྤྱོན་སྐྱང་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་
 སྤྱིར། འོ་ན་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསལ་ནས་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་བཞག་པ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་གོ་རྣམ་པ་དང་།
 མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡུན་ཐུང་། སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་དེ་ལས་ལྷོག་པས་གསལ་བར་མ་
 སྒྲོས་པའི་སྤྱིར། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་རྒྱུན་ཐུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་
 རྗེས་ཐོབ་ནས་སྒོམ་སྐྱང་སྐྱོང་སྤྱིར་དུ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་
 རས་སྒོམ་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་སྤྱིར། འོ་ན་གསུམ་པོ་དེའི་བྱང་བར་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་སོགས་གསུམ།

མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ།

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། བན་ཡོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མོས་པ་ཡུལ།

ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་ལུང་རིགས་རྣམ་
དག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་རྣམས་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་མོས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་
ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ཡིན་ཏེ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཞུང་
ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་འདུན་གང་རུང་གིས་བྱབ་སྟེ།
ཆོག་གསལ་ལས། འདིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་འཛིན་
པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
གཙོ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དུན་པ་
ཉེར་གཞག་ལ་དུན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེས་བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་ཐེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་མཚོན་
ཞིང་། སྤྱིར་གྱི་ལུང་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གོགས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་ཡིན་བྱབ་མཉམ་དུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པའདད་ལས་
གསུམ་པོ་དེ་མ་དག་ས་བདུན་དང་དག་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་ས་དགུ་བ་གཉིས་དང་། ས་
བརྒྱུ་པ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་དུ་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་བྱབ་
པར་བཞེད་པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་དོན་མོས་པ་
སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲོམ་
ལམ་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་

བསམ་པས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་ཀྱང་སྒྱུར་བས་རང་དོན་གཙོ་བོར་སྒྱུབ་པའི་མོས་པ་
 སྒྲོམ་ལམ། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བསམ་པས་གཞན་དོན་ལ་
 དམིགས་ཀྱང་སྒྱུར་བས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གཙོ་བོར་སྒྱུབ་པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་
 ལམ། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བསམ་པས་གཞན་དོན་ལ་
 དམིགས་པར་མ་ཟད་སྒྱུར་བས་ཀྱང་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ།
 གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་དང་པོ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་ཁོནར་འཛེག་སྟེ། དེར་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་མཛོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་བ་གཉིས་ཁོནར་འཛེག་སྟེ། དེར་བདག་གཞན་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཉོག་པས་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ས་བརྒྱུ་བ་ཁོནར་འཛེག་སྟེ། དེར་རྗེས་
 ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་གྱེད་པའི་སྒྲོ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་ལས། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པས་དང་པོར་རང་
 གི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམས་པ་དགུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་མོས་པ་ཞེས་དང་། འདི་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་
 ག་ལ་དོན་གསུམ་གའི་གྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ཉོན་ཡིད་སོགས་
 ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དོན་ཡང་ས་དེ་དག་ཏུ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། གཙོ་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་མཛོན་གྱུར་དུ་འཇུག་
 པའི་ཆེ་རང་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་
 བོ་དེ་ལ་ཡང་དམན་མཆོག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་བྱུང་

ལར་ཅན་བསོག་པ་རང་དོན་གཞན་དོན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་ཡིན་པའི་
བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཡུམ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་རང་གི་བྲོགས་དད་འདུན་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་དོན་འདྲིས་རུང་དུ་
འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏོགས། མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་བསྒྲིལ་ལ། དེ་ལ་དབྱེན། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་
ལམ། གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གསུམ།

ཡུམ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྒྲོམ་
པའི་རང་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། ཡུམ་གསུམ་པོ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་
པའི་དད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

ཡུམ་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡིད་ཆེས་གྱི་
དད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་མོས་པ་
སྒྲོམ་ལམ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

ཉི་སྤང་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་རང་གི་དོན་ཉིད་སྦྱབ་པར་
བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པའི་དོན་
གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཉིད་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།

བཞི་པ་ས་མཚམས་དག་མ་དག་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ། མོས་པ་སྒྲོལ་ལམ་སྒྲོལ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གང་རུང་ཐུགས་དགུས་པའི་ཆ་དང་དངོས་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟློག་པའི་ཆ་གང་རུང་དམིགས་པ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྟོད་བསྐྱར་བསྐྱབས་གསུམ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་དེར་གྱུར་པའི་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསྟོད་པ་དགུ་བཀུར་བ་དགུ་བསྐྱབས་པ་དགུ་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུ་ཙུང་ཡོད་དོ།།

བསྐྱོལ་སྒྲོལ་ལམ།

༩ གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོལ་བ་བྱུང་བར་ཅན། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་བསྐྱོལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལཤད་པ་གཉིས། དངོས་ལ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཙུང་ཞོགས་བྱང་དུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་བཅས་སྒྲོལ་ལམ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྐྱོལ་སྒྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཡོད། བརྩ་གཉིས་སོགས་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ།

ཡོངས་སུ་བསྐྱོལ་བ་བྱུང་བར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་བར་ཅན་ལཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་གི་བསྐྱོལ་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་བསྐྱོལ་སྒྲོལ་ལམ་བསྟན། ཀྱང་པ་གསུམ་བས་བསྐྱོལ་པའི་རྒྱལ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་དེ་བསྟན། ཀྱང་པ་བཞི་པོས་བསྐྱོལ་བྱེད་གྱི་སེམས་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་

དེ་བསྟན། དཔེན་དང་ཞེས་པས་བསྟོ་བ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་དེ་བསྟན།

སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཚོགས། །རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན། །

ཞེས་པས། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཙལ་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་དེ་བསྟན།
ཐབས་བཅས། ཞེས་པས་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་ཙལ་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དེ་
བསྟན། མཚན་མ་མེད། ཅེས་པས་བསྟོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་དེ་
བསྟན།

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བྱར་རྟོགས་པའི་དེ་བསྟན། ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། ཞེས་པས་
འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་བསྟོ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་བསྟོ་བ་དེ་བསྟན། བསྟོ་བ་གཞན་
ནི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་བསྟོ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བསྟོ་བ་
སྟོ་མ་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་མིན་ཡང་དབྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་བསྟོ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བསྟོ་བའི་རྒྱལ། བསྟོ་
བའི་ས། ཆེད་དུ་བྱ་བ། གོགས། རོ་བོ། དགོས་པ། བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་
བྱད་པར་བཤད་པ་དང་བདུན།

དང་པོ་ནི། རང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བསམགས་པའི་དགོ་ཙལ་རྣམས་བསྟོ་
བའི་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྟོ་བའི་ལེའུ་ལས། འགོ་ཀུན་དགོ་ཙལ་སྟོད་
ཡོད་པ་དང་། བྱས་དང་བྱེད་འགྱུར་དེ་ནི་བྱེད་པ་དང་། །བཟང་པོ་ཇི་བཞིན་དེ་འབྲེལ་
ས་དག་ལ། ཀུན་ནས་ཀུན་གྱང་བཟང་པོ་དེར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྟོ་བའི་ས་ཡང་རྗེ་གས་བྱད་དུ་བསྟོ་དགོས་

བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་ཙུ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོབ་
ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྐྱོར་མི་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆེན་དུ་བྱ་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
ཕྱིར་དུ་བསྐྱོབ་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེན་སྐྱོང་
དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
བསྐྱོར་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྟོགས་སྒྲོང་ཉིད་ཏྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་བསྐྱོད་དགོས་
ཏེ། བསྐྱོབ་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་ན་དུག་
ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཁྱད་
པར་ཅན་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཕྱུང་བའི་མི་
ཟད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཐིགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་ལྟར། རྒྱ་མཚོ་མ་
སྐྱམས་བར་དུ་དེ་མི་འཛིན། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱིས་
འཛེམས་མི་རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགེ་ཙུ་
ཡང་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱིས་འཛེམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་བསྐྱོབ་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསྐྱོབ་སྟོན་ཇེས་དང་བཅས་པའི་སྟོ་
ནས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རེ་བསྟེན་འཆའ་བའི་སེམས་པ་བསྐྱོབ་དང་། བསྐྱོབ་སྟོན་
ཇེས་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་རེ་བསྟེན་འཆའ་བའི་

སེམས་བ་སྒྲོན་ལམ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞིང་། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་རང་སྒྲོན་ལམ།

གསུམ་པ། རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་རང་གི་སྒྲོན་ལམ་མཁན་མ་ལ། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་
དག་གིས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་རང་གིས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ།
ཁ་ཅིག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ལ་དགའ་བ་བསྒྲོམས་པས་དགོ་ཅུ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ཐོབ་
པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་འཕགས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ལ་དགའ་
བ་བསྒྲོམས་པས་སངས་འཕགས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
སངས་འཕགས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱི་དཔའི་ཕྱིར།
སངས་འཕགས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་དེ་མཉམ་པ་མེད་པའི་དགོ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
དགོ་ཅུ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་རྒྱུད་ཚོད་མཉམ་པར་དགོས་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བས་དགོ་ཅུ་བསགས་མ་བསགས་ལ་བྱུང་པར་མེད་
པར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་སོ།

རང་ལུགས་ལ། རང་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་
ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་ཅུ་ལ་ཕྱག་དོག་མེད་པར་
དགའ་བ་སྒྲོམ་ན་དགོ་ཅུ་ཐོབ་པ་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་རྟེན་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཚོད་མཐོང་མཐོང་མཉམ་པའི་དགོ་ཅུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་གཞན་གྱིས་སོ་སྤྱིའི་དགོ་ཅུ་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྒྲོམ་པ་དང་། དགའ་བ་བསྒྲོམས་

བས་མན་བཏགས་བའི་དག་ཅུར་འགྱུར་མི་འགྱུར་སོགས་ལ་དབྱུང་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་གཞན་གྱི་དག་ཅུ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་བའི་རང་གི་གྲོགས་ཡིད་བདེ་
དང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། འདིར་དངོས་
བསྟན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་གྲོགས་ཐབས་ཤེས་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།།

ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ། གོ་རིམ། རོ་བོ། །དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་
སོའི་དོན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདི་དམན་མཆོག་གི་གོང་རིམ་ཡིན་པར་གསུངས།
རང་ལུགས་ནི། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཐེན་དགོས་
བའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་དོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་བའི་ཞེན་རིག་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་
དེ་ལ་དབྱེན། སྒྱུ་བ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས།

སྒྲིམ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་སྒྱུ་བ་བ་སྒྲོམ་ལམ། དོན་དམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ལམ་དང་། བྱི་མ་ལ་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ལམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མདོ་
 ལས། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དག་བ་བསྟོབ་གསུངས་པའི་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་ཡུལ་ངོས་འཛིན་བ་ན་སྐྱབ་པ་སྟོམ་ལམ་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་།
 དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། ཅེས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ཁཅིག་ འདི་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུ་
 གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་
 དེ། རྟོག་བྲལ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། སྐྱབ་པ་སྟོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོག་ཆེན་སྟོང་ཉིད་ལས། སྐྱབ་པ་སྟོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་
 གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐུ་གུ་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་ལ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་སྟོ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁཅིག་ འདི་གཉིས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོས་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 སྐྱབ་པ་སྟོམ་ལམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་གང་ཞིག་ ཉེ་ལ་ཀུན་
 རྟོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལག་
 རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀུན་རྟོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་། གོང་གི་ལམ་བསྐྱོགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་
 འཛོག་བྱེད་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་རྟོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་མ་ཡོད་པས་
 གུབ་པོ། ཁཅིག་ དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྟོ་
 རས་འཛོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་རིགས་ཏེ།

རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་འཆད་པ་ན། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།
གཉིན་པོ་ཆུང་དུ་འུང་དུ་ལ། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ནི། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་དང་། དེ་ཡང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་
ལག་རྩེས་འཛོག་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་
རྩེས་འཛོག་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན།
གཙོ་བོར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་མེད་སྒྲོམ་
ལམ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྩེས་
འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་མེད་སྒྲོམ་ལམ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བྱང་ཆོས་ལྟ་ལྟར་དུ་འཆད། གཞུང་
དང་བོས་ངོ་བོའི་བྱང་པར། གཉིས་པས་མཚོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་པར་བསྟན།
གསུམ་པས་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན། བཞི་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་
བསྟན། ལྔ་པས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བྱང་
ཆོས་ལྟ་ལྟར་དུ་འཆད། སངས་རྒྱུས་བསྟེན་དང་། ཞེས་སོགས་ནས། སྤྱི་བའི་
གྲོགས་བོས་ཡོངས་ཟིན་བཅོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་
བསྟན། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནས། དབྱེད་དུ་མེད་པས་
དག་པར་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་
ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བསྟན། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། སོགས་

བའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། ཞེས་བའི་བར་གྱིས་ངོ་བོའི་བྱད་པར་བསྟན། དེ་ལ་ཁྱེན་ཀ
 སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་གྱིས་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤྲོད་བའི་སྒོ་
 རས་གཞལ་བྱའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་གྱི་སྐབས་སུ།
 ཁའིག་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བདེན་གྲུབ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
 བ་ན་བྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་གྱིས་རྣམ་པར་
 དག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་བདེན་གྲུབ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་དག་དེ་དང་། བྱོད་གྱི་
 དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་དག་གཉིས་
 དག་བྱ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་
 དེ། དངོས་བསྟན་སྤྲོད་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་དང་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་
 རང་ནས་སྐབས་འདིར་གང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། ཁའིག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་
 བྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་བྱོད་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་འགོད་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོས་
 སྐལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི།
 ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་དེའི་དག་པ་བྱའི་དྲི་མ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་
 མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་འདིར་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 དམིགས་ཡུལ་དྲི་མས་དག་ཚུལ་གཙོ་བོར་འཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་རྣམས་འགོག་བདེན་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁའིག་ས་གཉིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྟུང་

ནས་སྒྲར་ལྟར་འགོད་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོས་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དགོས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་དགོས་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཤེར་བྱིན་དང་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ན་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་འབྲེན་
བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་བྱོད་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་བྱོད་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་
མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དག་བྱ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་རིགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དེའི་
དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་
སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་འབྲེན་
བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དེའི་དམིགས་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་
གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་སྒྲོམ་སྤངས་ཤེས་
སྒྲིབ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་དག་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྒྲོམ་སྤངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་དག་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེས་དག་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་དག་པ་གང་ཞིག་ རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་དེས་དག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་རྣམ་མཁུན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་
ཐོབ་པའི་ཆོ་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཆོད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་རྒྱན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལག་རྩེས་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྒྲར་མི་སྦྱོལ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་དོན་ཡིན་པ་གོང་གི་གཞུང་དེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུའི་བྱང་པར་གྱི་སྐབས་སུ། རང་ཉིད་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ནས་གཞན་
གཉིས་ལ་ཡང་སྒྲར་ཞིང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་སྤངས་པའི་སྤངས་བ་
མཐར་ཐུག་རྣམ་དག་ཡིན་ཏུ་བའི་མཆོན་ཉིད། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་ལམ་
གསུམ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པར་བཤད་པ་ནི་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་དང་ཤེས་ཐྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ཕྱ་རགས་
གསུམ་གའི་ས་བོན་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་ལྟན་སྦྱོལ་གསུམ་སྤངས་པའི་དོན་ནོ།

གཙོ་བོར་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་རྣམ་
དག་འཤད་པ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་དག་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དག་ཡིན་
ཏུ་བ་དང་མཐའ་འདས་ཀྱི་རྣམ་དག་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་མཐའ་འདས་ཀྱི་རྣམ་དག་
ཅས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཤེས་ཐྱིབ་མ་ལུས་བར་སྤངས་པས་དངོས་པོའི་

མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། འགྱུར་མེད་གྱི་ཆོས་སྐྱབ་སྟེས་པས་དུས་གྱི་མཐའ་ལས་
འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དག་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་
སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དགུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་སྒྲོབས་གྱིས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་
འབྲིང་རྒྱུད་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་ལག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དོ་བོའི་བྱད་པར་ལ། ས་བརྒྱུ་པོ་རེ་ལ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་།
དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ཡང་སྐྱེ་བས་རིགས་བསྐྱེས་ནས་དགུའི་བྱངས་ངེས་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་མཐའ་གཉིས་ཏུ་མ་ངེས་སོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་བར་ཆད་མེད་ལས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ས་
བརྒྱུད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་བདེན་འཛིན་རྒྱུད་
དུའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལས་དང་། ས་བརྒྱུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་
ངོས་སྐྱལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཀ

ལྷ་པ་གཞལ་བུའི་བྱད་པར་ལ། ལྷན་ཀ་སྤང་བ་དང་། བྱུ་བ་དོན་ལག་པ་
དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཉི་སྤང་གི་ལུགས་དང་། དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ལྷན་ཀ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་དངོས་སྐྱབ་རྣམས་ན་རེ། མ་དག་གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱུ་བ་པར་
ཐལ། སྤང་བུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དགུ་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། དག་པའི་གཞན་དབང་

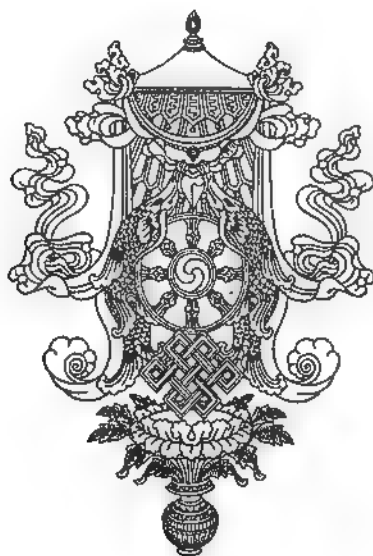
བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུན་ཀ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་དབུ་མ་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྤངས་ནས་བྱུང་བེད་ཀྱི་ལན་འདེབས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཚོགས་ལ་འབད་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤངས་གཉེན་བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར།
 ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་བ་མེད་པར་ཐལ། སྤངས་གཉེན་བདེན་པར་མེད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ནི་དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུན་ཀ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་དབུ་མ་
 པའི་དོན་དམ་ཁས་སྤངས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟས་ཏེ་བྱུང་བེད་ཀྱི་ལན་དང་། དོན་དམ་
 ལ་བལྟས་ཏེ་འདོད་ལན་འདེབས་སོ།།

གཉིས་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། ཁྲུན་ཀ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོ་མ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་རྒྱུ་རིམ་ནས་སྒྱུ།
 སྤང་བྱ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲུས་དགུ་ཆེ་རིམ་ནས་འགག་པའི་སྤང་གཉེན་སྒྱུ་འགག་གི་རིམ་
 པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྒྲུས་ཆེན་པོ་
 སྤྲོང་མི་ལྷས། རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲོང་བ་ལ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན། དག་སྟོབས་ལྷན་འདུལ་བ་ལ་གཞུང་མ་སྟོབས་ལྷན་དགོས། དག་
 སྟོབས་རྒྱུང་བ་ལ་གཞུང་མ་སྟོབས་ཆེ་བ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་
 གཉིས་པ་ལན་ལ། སྤང་གཉེན་སྒྱུ་འགག་གི་རིམ་པ་སྤང་བཤད་པ་དེ་དག་འཐད་པར་
 ཐལ། དྲི་མ་སྤང་བས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་སྤང་སྤྲོབ་དང་། སྤོ་སྤྲོང་དཀའ་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་རགས་པ་སྤང་བ་ལ་བཙོ་ལག་མཁན་
 ཆེད་དུ་གཏད་ནས་འབད་མི་དགོས། སྤོ་སྤྲོང་བ་ལ་བཙོ་ལག་མཁན་ཆེད་དུ་གཏད་

ནས་འབད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་དོན་ལ། དེས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་དགའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་གཞལ་བྱར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཀ་མི་འདུག་ཅིང་
ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར་རོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་རྩ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲི་དོན་རྣམ་པའད་སྟིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟོང་དག་
འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྱུར་བའི་སྐབས་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའད་རྟོགས་སོ།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་
 གྱི་སྤྱི་དོན་རྣམས་མཁའ་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་སྐབས་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ།།

གསུམ་པ་ལམ་ཤེས་རྣམས་པར་དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་མཁའ་པ་ལ།
 གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་མཁའ་པ། གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་མཁའ་པ་གཉིས།

གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ།

༩། དང་པོ་ལ་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་གཞི་ཤེས་
 དོས་བཟུང་ནས་སྐབས་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། སྐབས་
 གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་གཞི་ཤེས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་
 སྐབས་གཉིས་པར་མཁའ་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་
 གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་

མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་གསུངས་
བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཡང་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སྐབས་གསུམ་བར་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་བའི་མཁྱེན་པ་ཞིག་ལ་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པས་གྱི་
གཞི་ཤེས་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་བས་
སྐབས་གསུམ་བའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་ལམ་ཤེས་
མཆོན་ཉིད་བ་དང་། གཞི་ཤེས་བཏགས་བ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་པོ་
ལྟར་ན། སྐབས་གསུམ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་
བར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་མི་མཐུན་
སྤྱོད་པས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་བའི་གཞི་ཤེས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོན་བའི་
བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་གསུམ་བའི་གཞུང་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བའི་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
གྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་བ་ཡིན་བའི་བྱིར།

ལུགས་གཉིས་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་བའི་མཁྱེན་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པས་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་ཐ་སྙད་

འཕགས་མེད་གང་གིས་ཀྱང་མ་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན། སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་གྱིས་མཁུན་གསུམ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་
དགོས། དེ་མ་བསྟན་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱང་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཉན་རང་སྟོབ་པས་བསྟོན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟོན་པའི་དང་། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔས་ཀྱང་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོན་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
རྟོགས་པར་བསྟན་ཟེན་པས། སྐར་ཡང་སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེན་པ་ལ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཆོས་གསུམ་
གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་པ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་སྟོན་ཚུལ་སྟེར་བསྟན་ནས་གཟུགས་མི་རྟག་
པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་
བར་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་ཡང་བསྟན་པའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་བྱིར་ཐམས་

ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཅེན་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་
ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྟོན་ནས་ནི། །ཉན་
ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་མི་དམིགས་པ་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བཟོད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མ་
ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་པར་མི་
བཤད་པར་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐབས་གསུམ་པས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་ག་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། །གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བར་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོན། །གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་གོལ་
ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་
བྱིར། དེ་ནས་སྐབས་གཉིས་པར་ལམ་ཤེས་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། །གསུམ་པ་
འདིར་གཞི་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །ལམ་ཤེས་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ལ་ཡང་
སྐབས་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞི་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། །སྦྱིས་ནས་ཀྱང་
མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྐབས་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་བདག་
མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས་

ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས། དེ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱབས་གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་གཞི་ཤེས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ནི།
གཞུང་འདིས་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབབས་ན། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་མཆོན་ཏེ་
གཏན་ལ་འབབས་པ་ཞེ་ན། དགུས་མཆོན་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
ན། ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་དེ་དག་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་
མིན། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྐད་ལའད་པ་འདི་ཤེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་ཡང་། གནས་སྐབས་སྤྱི་ཞི་
གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་མ་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་།
འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་
ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་གྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་ལས།

དང་པོ་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་མ་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་

མིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་བ་ལ། ཚུ་རོལ་བ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་བ་
ནས། ཕྱིན་བར་འདོད་ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པས་རིང་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྣང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཉེ་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རིམ་བཞིན་དུ་འཆད་བ་
ལ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོན་ནས། །ཞེས་བ་ནས། ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་
བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་དང་གཉིས་པོ་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒྲོན་མ་ཉི་
མིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤྲང་གཉིན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་
དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤྲང་གཉིན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་དང་། དེ་དག་གི་དོན་
བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལས།

དང་པོ་གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤྲང་གཉིན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ། ཉན་
རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཞི་ལམ་བདེན་བར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པས་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་རིང་ལམ་དུ་སྒྲོན་བ་
ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་སྣང་ཉིད་དང་། །ཞེས་བ་ནས། མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་བདེན་འཛིན་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
གཞི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཉེ་ལམ་དུ་འཆད་བ་ལ།
སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །ཅེས་བ་ནས། མཐའ་འགོག་པས་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལྟུང་བྱུང་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་ཉན་རང་
གི་གཞི་ཤེས་དེ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་བཞུགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་
གཞུགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པས་རིང་ལམ་དང་།
བྱང་མེས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་བདེན་འཛིན་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་བོ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཉེ་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཟ། ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
འཛིན་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་བཞུགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། དེའི་གཉེན་
བོ་བྱང་མེས་ལ་ཡོད་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལས།
དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཟབ་ཉིད་
ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །
ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས། གསུམ་པ་ནི་འབྲས་
བུ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་བདེན་པས་སྤོང་བ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆད་མས་ཤེས་པར་མི་རུས་པས་
རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། སྒྲོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་གཉིས་སྒྲུང་དང་
བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡི། ཞེས་པ་ནས།
འདི་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་འདོད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་མེས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉེན་བོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་

ཤེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་མཁུང་པའི་སྒོ་ནས་རིང་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྤངས་ནས་ཉེ་
ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་མཁུང་པའི་སྒོ་ནས། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ།
དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

གཉིས་པ་ཉི་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། སྒྲོམ་
ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བྱ་མཆན་ནོ།

དང་པོ་ནི་ཡུལ་བརྩལ་བ་དེན་ཞེན་བཀག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་མི་
རྟག་སོགས་བསྒྲོམས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྟར་
བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་ཟེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ལ་བཞིར་བྱེད་ནས་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་
སྒྲོམ་མེད་པ། རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྱུར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཟེན་བྱེད་དེས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་
ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་སོགས་མཐོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་
འབྱུང་བས་དེ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་མཁུང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ལྟག་བསྐྱེད་
ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་ཅིག་མ། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས།

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེའི་རིགས་རྒྱན་གྱི་
 སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་
 གྱི་གཞུང་གསུངས། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲེས་བུའི་ལམ་
 ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཆོན་
 གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ཞེས་
 སོགས་གྱི་གཞུང་གསུངས། མཚོན་ཚུལ་དངོས་འཆད་པ་ལ། ཆོས་དགུ་པོ་དེས་གཞི་
 ཤེས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་པ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་དང་རྒྱ་དང་
 རོ་བོ་ཅི་རིགས་པས་མཚོན།

སྲིད་ཞིའི་མཐའ་དང་དེ་གཉིས་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཞག་པ་ལ། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། འདིར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ངོས་བཟུང་།
 དེ་གང་ལ་མི་གནས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་མི་གནས་པའི་
 ཚུལ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཤེས་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལས།
 དང་པོ་ལ། ཁཅིག་གིས། འདིར་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་སངས་རྒྱས་སའི་ཤེར་བྱིན་ལ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
 གས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཚུ་རོལ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པས། དེ་
 འདྲ་བའི་སྒོ་བ་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་

འདིས་སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལྟ་
བསམ་རྣམ་དག་དང་། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་སྲུང་མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་ཤེས་བྱིན་འདི་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ལག་རྒྱུས་
མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་དང་
མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་པའི་སྲིད་མཐའ་དང་། རྟག་མཐའ་དང་། ཚུ་
རོལ་གྱི་མཐའ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟས་པའི་སྲིད་
མཐའ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟས་པའི་སྲིད་མཐའ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་
གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཉིད་མཆོམས་སྟུང་བའི་ཆ་དེ་དང་པོ་དང་། འཁོར་
བར་སྐྱེ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་འཛིན་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་དེ་དག་
ལ་རྟག་མཐའ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
སྐྱངས་ན་ཡུན་རིང་དུ་ཐར་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
དོར་བྱར་བཟུང་ན་མྱུར་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་བའི་བྱིར།

དང་པོ་ལ། ཚུ་རོལ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་
བལྟས་ཏེ་ཚུར་རྟོགས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་པའི་ཞི་མཐའ་དང་། ཆད་
མཐའ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་དོན་གཅིག་ དེ་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ལ་བལྟས་པའི་ཞི་

མཐའ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བཟློས་པའི་ཞི་མཐའ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་མྱང་འདས་དང་པོ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་འཛིན་བ་གཉིས་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཆད་མཐའ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་བ་དང་། གཉིས་བ་ལྟར་དུ་བཟུང་ན་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་བ་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་བཟློས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ལ་བཟློས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་དང་། མྱང་འདས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ལ་བཟློས་ཏེ་ཞི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་མི་གནས་པའི་རྩོལ་ལ་ཡང་བྱང་སེམས་གྱི་གཞི་ཤེས་སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་དང་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་རྩོལ་དང་། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བཟློས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་འདིར་བསྟན་དོན་དམ་པར་གནས་རྩོལ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དུས་གསུམ་བདེན་སྤྱོད་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཆོས་ཅན། ལྷོ་རོལ་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་
 དང་འཛིན་སྐྱབས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་
 ཟིན་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་བདག་མེད་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་
 འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་
 བཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཁོར་བའི་སྒྲིབ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། འགོག་ལམ་
 ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤྱུག་ཀྱི་སྐྱབས་པའི་ཐར་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཕན་
 ཡོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། ཞི་མཐའ་འགོག་
 བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྦྱོལ་བ་སྐྱབས་
 རས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཁས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་
 གནས་ཏེ། སྤྱིད་ཞི་བདེན་སྤྱོད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དང་། དུས་གསུམ་བདེན་སྤྱོད་མཉམ་
 པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཏེ། དེ་དག་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱིར།

མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་པ་རོལ་གྱི་
 མཐའ་མ་ལགས་ལྷོ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པ་

ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། སྲིད་ཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་རྒྱུད་
ལ་ལྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་ཀྱང་། འོན་ཏེ་ལ་བསྟོས་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་
མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་དེ། དེ་ལ་གནས་པའི་དོན་ནི་སྲིད་ཞི་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་འབྲིན་མ་ཚུངས་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པ་
མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྦྱོན་
མཐོང་བ་ཡོད་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བའི་སྦྱོན་དེ་མཐར་
ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྣམས་ལོན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྦྱོབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་
འཁོར་བའི་སྦྱོན་མ་མཐོང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ དམན་ལམ་སྦྱོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་འདིར་
གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་
དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས། སྲིད་ཞི་གཉིས་
ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་དེར་
ཐལ། ཉན་རང་གཉིས་སྤྱུག་ཀུན་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉིས། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྤྱུབ་པའི་སྦྱོན་ས་རང་གི་བཞེད་དོན་སྤྱུབ་པའི་
ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་བསྐྱེད་ཅིང་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་
མི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྤྱུབ་

པ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས། ས་བརྒྱུད་པ་ནས་
 དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བས་ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་
 མེད། ས་བརྒྱུད་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་བརྒྱུད་པ་
 ནས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པར་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པར་བཤད་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ལམ་ཤེས་
 ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིས་ཉན་རང་གི་སྟིང་རྗེ་དང་བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 བསྐྱེད་ཏེ། བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྟིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་འགོག་ནུས། ཉན་རང་གི་སྟིང་རྗེས་དེ་
 འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྐྱག་བསུལ་ལས་སློབ་འདོད་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་སྟོན་མ་འཛོག་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟོན་མ་འཛོག་ན་
 མི་འཐད་དེ། སྟིང་རྗེ་ཐུན་མོང་བ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་འཐད་ལ། ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རྣམ་བཅད་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ནས་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 གཞི་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ཉན་རང་རྣམས་ལ་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དག་གིས་དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་སློབ་
 མི་སློབ་པལ་ཆེར་ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་

ཏེ། སློབ་པ་པལ་ཆེར་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། མི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་མཐའ་
ལ་གནས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དག་པལ་ཆེར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སླེ་
བ་ལེན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། འཁོར་བ་སྤངས་ཅོམ་གྱི་བྱང་འདས་ལ་གནས་
པའི་བྱིར། ཉན་རང་སློབ་མི་སློབ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བཟློས་པའི་སྲིད་
མཐའ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་འཁོར་བར་སླེ་བ་ལེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་
བྱར་འཛིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སླེ་བ་ལེན་པ་
འགོག་པ་མ་ཟད་སླིང་མེ་དང་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སླེ་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་སླིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར།
ཡང་དེ་དག་བྱང་སེམས་ལ་བཟློས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་ཏེ། དེས་འཁོར་བར་སླེ་བ་
ལེན་པ་ཆད་ཅོམ་གྱི་བྱང་འདས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱར་འཛིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སླེ་བ་ལེན་པ་འགག་པ་མ་ཟད་སླིང་མེ་དང་སློན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སླེ་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། མདོར་ན་ཉན་རང་རྣམས་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་
བཟློས་པའི་སྲིད་ཞི་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་དོན་དམ་བར་གནས་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་
དང་བྲལ་ཞིང་སྲིད་ཞི་བདེན་བར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་སྤྱིང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་
བཟློས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་བྲལ་བས་བྱང་
སེམས་ལམ་ལ་བཟློས་པའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ།
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ཆོད་ལྟན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་རང་

ཐམས་ཅད་བྱང་ལེན་ལ་ལ་བཟོས་པའི་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་
 གྱུར། ཀུན་རྫོབ་ལ་བཟོས་པའི་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ།
 སྟོབ་པ་རྣམས་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས། མི་སྟོབ་པ་རྣམས་སྤྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་སྤང་འདས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་པ་ནི་
 གང་ཞིག་ དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དབང་བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དེ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་པ་མི་འཐད་དེ། སྤང་འདས་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཕྱེས་ལས། བྱ་ངན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
བའི་ཕྱིར། ཞེན། རྩོན་མེད་དེ། འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་ལ་དགོངས་བའི་ཕྱིར།
སྲིད་བ་ཡིན་ན་སྲིད་མཐའ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཞེ་བ་ཡིན་ན་ཞེ་མཐའ་ཡིན་པས་མ་
བྱུང་སྟེ། མི་གནས་བའི་མུང་འདས་ཞེ་མཐའ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཟླ་
དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྲིད་ཞེ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་པས་བྱུང་སྟེ།

འགྲེལ་བ་ལས། སྤྱིང་བརྟེན་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་བཞིན་གྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་
བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ།
བྱང་སེམས་ལས་ལ་བསྟོན་པའི་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་
ལྡན་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འོ་ན། རྟག་ཆད་ཀྱི་

མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ཡོད་པའི་བྱིར་སློབས་མཚུངས་སོ།

བཞི་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བཟླས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་གི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། ཤེས་པའི་སྲིད་ལ་མི་
གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བཟླས་ཏེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་
གི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་
གནས་པའི་ལམ་ཤེས་གི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་ལ་ལམ་
ཤེས་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་དེ། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དང་པོ་དེ་ཤེས་བས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་གི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་བྱུང་འཕགས་གི་མཁྱེན་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན། གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ལྟར་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། བྱུང་འཕགས་གི་རྒྱུད་
གི་ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་ལྟ་བུ་ཡིན།

འབྲས་ཡུལ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས།

༩ དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སློན་ལ། ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ། གཞི་
ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ཉན་རང་ལ་རིང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བའི་ཉེ་རིང་གི་
ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཅོད་ལན་གི་སློན་ས་འཆད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་ཉེ་རིང་གི་ལམ་
དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ལ། རྩོད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྩོད་པའི་ཡུལ།
 གང་གིས་རྩོད་པའི་གང་ཟག། ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། རྩོད་
 རྩོད་པ་རྩོད་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་
 དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཉན་རང་དང་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་རྩོད། གང་ཟག་
 ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་
 ཅན་གྱིས་རྩོད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཚུལ་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཉེ་རིང་གི་ལམ་
 དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེ་རྟོགས་པ་དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འཇིག་རྟེན་འདས་པ་བསྟོད་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །
 དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་བར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ཉན་རང་ལ་དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པ་མེད་དེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་སྟོང་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར་གཟུགས་
 སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་སྒྲོན་ས་མི་རྟག་སོགས་སུ་
 ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
 ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་མ་བྲས་པའི་ཕྱིར།
 སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་
 དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཤིང་རྟ་བླང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོན། དེ་སྒྲུ་མར་སྟོན་པ་པོ་མེད་པའི་

ལྟ་མོ་བས་དེ་རྟ་སྒྲུང་དུ་ཞེན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་མེམས་རྣམས་ལ་དུས་
གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་སྟོང་སྟོས་
བྲལ་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་པས་དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མཁས་པས་ཐོས་པས་མ་སྟོས་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་འབེལ་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་མཚན་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་སྟོན་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་དེ། སྤྲུལ་གྱི་ཚོད་པ་དེ་
ཉན་རང་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཚོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་བདེན་སྟོང་གིས་བྲབ་པ་བསྟན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་ཉན་རང་ལ་སྟོང་པ་
རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྟོན་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
རྣམ་པའགད་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གིས་
བྲབ་པ་བསྟན་ཡང་། ཉན་རང་རྣམས་ལ་རྟོགས་པ་དེ་མེད་པའི་སྟོན་ལན་མཛད་དོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།
ཞེས་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་སྐབས་གསུམ་པ་གཞིར་བཞག་ལ།
ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཇི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་པའདྲ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་
 ལུགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ ཚུལ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་
 དང་། མེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། རྟོགས་པས་བྱུང་
 མ་བྱུང་གྱི་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐབས་གསུམ་པ་
 འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་དགོས་པས།
 གསུམ་པ་གཞིར་བཞག་ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བྱུང་།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཐུང་གིས་མ་
 བྱུང་བཅས་ལ། སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་མཆོན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་མ་བཅིངས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་
 ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཉེ་རིང་གི་ལམ་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། མཐར་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་སྟོང་
 ཉིད་སྟོན་པའི་དགོ་པའི་ལེའུ་གཉིན་གྱིས་ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཏུ་སྐྱབ་པ་
 དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད། བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་
 བ་ཡོངས་སུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་ཐུང་གིས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་ཐལ། རྟོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་པོ་རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་
 འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཐུ་མོ་རྟོགས་དགོས་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཐུ་
 མོ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་

ཆུད་པ་ཡིན་ཏུ་མང་ངོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲིང་བོ་རྒྱན་ལས།
 ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཡོད་པར་བསྟན། བྱུང་པར་བསྟན་པ་
 ལ་སྒྲིང་མཐུན་ཆེན་མོས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 ཚུལ་གཉིས་འབྲུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་
 བསྟན་པའི་སྐབས་དང་། མེད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་གཉིས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་དང་བྱང་ལེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་
 འབྲས་ཡུལ་སྐྱབ་པའི་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་
 དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་གཉིས་རང་རང་གི་ལམ་དུ་དུས་མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་ན་
 ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་དེས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྐྱེ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དེས་
 རྟོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་ཡང་། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་གཞན་དོན་
 སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བར་མ་བྱས་ཤིང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཐར་པའི་ཕན་
 ཡོན་བསམ་པ་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་བྱུང་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་
 བའི་ཉར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་ཀྱང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟོམ་པར་
 འཇུག་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། མཉམ་
 གཞག་འདི་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ་སྟོམ་པའི་སྒྲིའི་འཕེན་པ་བཏང་
 བའི་སྟོན་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་། སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་ཅུང་
 ཟད་སྟོམ་པར་འཇུག་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསོག་པ་དེ་ཉིད་བསེད་པའི་

ཟིན་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤང་བའི་ས་བོན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཚུང་བའི་
ཕྱིར།

དེས་ན་གཞི་ཤེས་དེ་གཉིས་ཉི་རིང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་འབྲས་ཡུམ་
སྐྱབ་པའི་བགོགས་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་གཞི་ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་།
རང་ཉིད་གཅིག་ཕུའི་བདེ་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲོས་བཅིངས་ཤིང་། བྱང་སེམས་གྱི་གཞི་ཤེས་
དེ་དེ་དག་གི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷག་བསམ་རྣམས་
དག་གིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

མི་མཐུན་སྤྱོགས་དང་གཉེན་པོ་སྤྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས།

༩ གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།
གཞི་ཤེས་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་གྱིས་ཟིན་པའི་
ཐོག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐོག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ། གཉེན་
པོ་སྤྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས་དང་།
ཐོག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་མཚན་གཞིན། བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མི་
རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་
སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉིར་གྱི་བསམ་བློ་རྣམས་
ཡིན་ནོ།

ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དང་པོ་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཐོག་དམན་འཕགས་པའི་མཐུན་
པ། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་ཡུལ་ལ་རིང་བའི་
གཞི་ཤེས་དང་། ཐོག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤངས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྤངས་
གཉེན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་དང་
གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཇི་སྟེད་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་དེའི་སྟངས་
གི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་། ལམ་སྒྲིན་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟས་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་། འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་སྤྱད་དུ་འཚང་བྱ་བར་
འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་དང་པོ་ལམ་དེ་ནས་འཕྲུག་པ་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཡུལ་སྤྱད་པའི་
བགོགས་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་གཞི་ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། རང་ཉིད་
གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེན་གྱི་སྒྲོས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། དེ་བདེན་འཛིན་དུ་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་།
ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བས་བདག་འཛིན་དེའི་ས་

བོན་སྤྱོད་མི་རྣམས་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ལམ་མ་འབྱུལ།
 འབྱུལ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་བ་
 གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟར་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འབྱུལ་བ་གང་
 ཞིག་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་བ་ལྟར་དང་པོར་ལམ་དེ་ནས་
 འཇུག་བ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་དེའི་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་བརྒྱུད་བའི་
 སྤོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་
 འབྱུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡང་
 བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ལྟན་བ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་བརྟགས་བ་ན་བདེན་ཞེན་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། སྤྱོད་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་
 གཏན་ལ་མ་ཐབ་པ་ལ་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁཅིག་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་བ་རྣམས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་
 གྱིས་བཅིངས་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་
 བཅིངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དབང་གིས་
 འཁོར་བར་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འཁོར་བར་
 འཁོར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཉན་རང་འཕགས་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྐྱབས་སུ་མཆོམས་དེར་བྲལ་མེད་ཀྱི་ལན་
 འདེབས་དགོས་ཏེ། བཅིངས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་མཐུན་ཡང་དོན་ཡིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར།

བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་བྱོལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་
ཡུམ་སྐྱབ་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཞི་ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་།
རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཞི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཟིན་པའི་བྱིར།

བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲོན་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིའི་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་སྒྲོན་སྤྱིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱོལ་སྤྱོད་པའི་དང་བའི་
དང་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མི་མཐུན་བྱོལ་སྤྱོད་མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་
གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅིངས་པའི་བྱིར།

གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་
པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བདེན་པས་སྤྲོང་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་འབྲས་ཡུམ་ཐོབ་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
གཞི་ལམ་འབྲས་བྱས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པས་

སྟོང་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་བ་དེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བ་དེན་པར་འཛིན་པའི་བ་དེན་འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བ་དེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་བ་དེན་པས་སྟོང་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བ་དེན་པས་སྟོང་པར་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བ་དེན་པས་སྟོང་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཆད་མས་རྙེད་དགོས་ཤིང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྩ་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཀྱན་ཐོབ་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་། དོན་དམ་ཡིན་པར་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཆད་མས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ།

༥ གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་བཤད་པ་དང་། ཞར་ལ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་བརྒྱུ་ལ་བ་དེན་ཞེན་བཀག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་

ཟིན་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེན་བཅུ་ཡོད། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་བྱེན་བྱེད་གཞི་གཟུགས་སོགས་
 གྱིད་ངོས་པོ་དང་། བྱེད་ཆོས་དེའི་སྤྱོད་གི་མི་རྟག་སོགས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
 གིས་སྤྱོད་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཇི་
 སྤྱོད་བ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་བ་རྣམས་དང་། རོན་དམ་བར་ཆགས་བ་མེད་བ་ལ་བདེན་
 ཞེན་བཀག་བའི་ཇི་ལྟ་བ་གཅིག་དང་། དམིགས་བ་དང་གཞིའི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་བྱེན་
 ལས་སུ་བྱ་བ་ཤེད་ཕྱིན་དོན་དམ་བར་འཕེལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་རྫོགས་བ་
 དང་། བྱེད་བའི་སྒྲོན་ས་དོན་དམ་བར་བྱེད་བ་པོ་མེད་བར་རྫོགས་བ་དང་། འབྲས་
 བུའི་སྒྲོན་ས་དོན་དམ་བར་རྣམ་མཁྱེན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་
 རྫོགས་བ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་ཤེས་དོན་དམ་བར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུའི་
 སྒྱུར་བ་རྫོགས་བ་དང་། གཞི་ཤེས་དོན་དམ་བར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གཏུག་བྱ་གཞན་
 རེས་སུ་འཛིན་བའི་ཐབས་གྱི་བྱེད་བ་དང་ལྡན་བར་རྫོགས་བ་རྣམས་གྱི་སྒྱུར་བ་བྱ་དཀའ་
 བ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་བའི་སྒྲོན་ས་གསུམ་ཡོད། བྱེད་བ་བྱང་ཚུབ་གཞན་ཁོན་ལ་
 རག་མ་ལས་ཤིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་བ་དང་། སྤྱང་སྟོབ་སོགས་རང་གི་རྣམ་བས་
 གཞན་གྱི་རྟེན་གྱིས་མི་འགོ་བ་དང་གཉིས། སྤར་ལའད་བ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེས་བའི་དཔེ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས་རྫོགས་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། སྤར་ལའད་བ་དེ་དག་བདེན་བར་སྤང་ཡང་བདེན་བར་མེད་
 བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་བར་བྱེད་བའི་རྩལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་མ་ལ་སོགས་བའི་དཔེ་
 བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་བར་སྤང་ཡང་བདེན་

བར་མེད་དེ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དབེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་མི་
ལམ་ན། །བུ་ཕོ་བྱུང་ཞིང་ཁོ་བ་དེ་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཁོ་ནས་མི་དགའ་
ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱེན་མཉམ་
དུ་ཆོག་པས་པའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་སྒྱུ་མ་བཞིན། ཉིང་ངེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྒྱུ་མ་བྱེད་བ་དག་གིས་གཟུགས་སྒྲུལ་ནས། །རྟ་དང་གྲང་པོ་
ཤིང་རྟ་སྒྲ་ཆོག་པས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་བཞིན་སྒྲུབ་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱེན་ལ་རག་
ལས་པའི་སྒྲུབ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་སྒྱུ་སྒྲན་བཞིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས། ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་ནགས་རིའི་ཁྲོད་དོང་ནས། །སྒྲུ་ལེན་སྒྲུ་དང་བྱུ་དང་དགོད་བྱེད་
དང་། །བྲག་ཅར་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་པར་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དེ། བག་ཆགས་
འཛིན་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་བཅའ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྒྲུབ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་
རྒྱ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་མཆོར་སྒྲུབ་ཡང་། །རྒྱ་བ་རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་
འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་
ཡོད་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན། ཉིང་དེ་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་སོས་ཀ་ཉི་མ་བྱེད་དུས་སུ། སྒྲིམ་བུ་སྒྲོམ་པས་གཏུངས་
ཤིང་འགོ་བཅན། སྒྲིག་རྒྱ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང་། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་བགྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་
པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་མེད་དེ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་རྟེན་མེད་པའི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་ཟའི་གོང་བྱེད་བཞིན། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་
སྒྲིག་རྒྱ་དྲི་ཟའི་གོང་བྱེད་བཅས། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྲུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། མཚན་མ་
གོམས་པ་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བགྱིས། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་མེད་
དེ། བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
སྒྲུལ་པ་བཞིན།

གཞུང་འདིས་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲུང་བའི་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཟིན་བྱེད་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཟིན་བྱ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲུང་བ་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོ་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

གཉིས་ས་ཞར་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། གཞན་དབང་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་ཚྲོགས་ཏེ། ཁྱོད་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུལ་བས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་ཚྲོགས་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྒྲེ་བའི་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་ཚྲོགས་ཏེ། ཁྱོད་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་སྒྲེ་མ་འཕྲོལ་བ་གསལ་དུ་འཕྲོལ་བ་དང་། ཐོབ་པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་ཚྲོགས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཚྲོགས་པའོ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རབ་དུ་ཚྲོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དང་། གཟུགས་རྣམ་དག་གི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་གི་རྒྱན་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དག་མ་དག་གི་གཞན་དབང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་

རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་མ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཡིན།

རྣམ་དག་ལས་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
སྒྲིམ་བཞིན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེན། འགྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུང་དང་། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་ཡོངས་བྱུང་གཉིས། རྟག་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། རྣམ་
གངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་གཉིས་དང་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པ།
མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན།

ལུགས་འདིར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོངས་བྱུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོས་བྱུང་སྟེ།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་བྱུང་ནི་གང་ལ་
དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྟོར་ལས།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཛིན་སྣངས་
ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད། ཐུག་བསྐལ་ལ་སོགས་
བདེན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཟིན་བྱེད་འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་།
ཟིན་བྱེད་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟིན་བྱེད་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་དུ་བྱས་
ནས་བསྟན་ཀྱང་། འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར་།

སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

ཨ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་གཤམ་
 འདིས་མི་རྟག་སོགས་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 ཉིད་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལ་མི་
 རྟག་སོགས་སྒོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་
 གཞན་ཡང་། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། ཞེས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པའི་འདའ་བུའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར་། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་། དེར་ཐལ། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པར་བྱེད་པ་
 བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་། ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
 ལམ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བུའི་ལམ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ནས་
 འདའ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཚོལ་བ་རྟགས་ལྟན་ལ་སྒྲུ་མི་
 སྟིད་པའི་བྱིར་། ཁ་ཅིག་དེ་སྟིད་དེ། སྐབས་གཉིས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟགས་པའི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་

བ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམས་པས་ལམ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་མི་རྟག་
 སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་ཟེན་བྱ་འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་ལས་འདའ་བ་བྱེད་
 པའི་ལམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཞིག་ མཐོང་ལམ་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་གང་ལ་ཡོད་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་མེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་
 བཤད་པས་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་ཐོབ་གྱི་ཚུལ་
 གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 བསྒྲོམས་པའི་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་གོལ་བ་རྟོགས་ལུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱེ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ འདིས་སྐབས་དང་པོ་
 གསུམ་དུ། སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་ཡང་བཞི་བ་འདིར་སྟོན་
 ན་ནི་རྒྱུས་སྟུང་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ་བའི་ལམ་ཡིན་
 པས་བྱབ་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་

ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་མེད་པས་འདིར་དེ་
 འདྲ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
 ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པས། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་སྟོན་མི་
 རིགས། གནས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་སྟོན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ལྷ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་དངོས་
 སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་
 མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་ཐོབ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྫོགས། དེ་ལྟར་
 འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་མ་བརྩམས་ཀྱི་བར་འདིར་དོན་ཐོབ་གྱིས་མ་
 བསྟན་ན་དེ་དེ་ལྟར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཞེད་པ་དང་། ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྫོགས། དེ་ལྟར་འདི་དང་
 ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་མ་བརྩམས་ཀྱི་བར་འདིར་མི་རྟག་སོགས་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་
སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་
དབས་གནས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་སྟོན་མི་རིགས། བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་
སྟོན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་གནས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ།

མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་
དབས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་
སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དབལ་
གཞོམ་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་
སྐབ་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དབས་གཏུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་དགོས་པས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
བསྒྲོམས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆོག་འབྱུང་རིགས་སོ་
ཞེས། སྟོན་མེད་དེ། ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གོ་སྐྱབས་

དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སྟོར་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པས་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་དོན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཡང་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་སྐྱབས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཡང་སོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཤེས་པ་
དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ཏོ།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་
དང་ཡང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་
སོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྤར་
བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

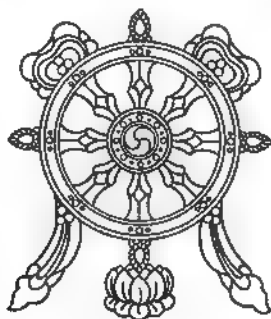
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་
བཞི་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་

རིགས་པ་དེ་དག་ཐུན་མོང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་ན་མཐོང་ལམ་སྟབས་སྟུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འཐོབ་ཅུས་བས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤོགས་པར་འགྱུར་བ་ལས། རིགས་ཤོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཉི་སྤང་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔལ་གཞོམ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཇེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་རྟག་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་ནས་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔལ་གཞོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མི་རྟག་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཇེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་སྟབས་ཅུས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བོན་སྤྲོད་བ་ལ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཚད་བ་སྤྲོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ འགྲེལ་བ་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྐབས་

འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་སྟོམ་ལམ་དེ་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་།
 ཡང་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་
 ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྟོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་
 མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ། བའི་དོགས་པ་ཚོལ་བ་རྟོགས་ལུན་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་
 རྣམ་མཁའ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་
 ལྟར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་འབྲེལ་བ་འདིས་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་གཙོད་མི་དགོས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་ན་རྣམ་མཁའ་སྤྱང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱར་
 བའི་སྐབས་གསུམ་པའི་རྣམ་མཁའ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

༩ བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་སྦྱོར་ན་
 རྣམ་ལའད་སྦྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 སྐབས་བཞི་བ་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་བ་ལེན་བྱེད་གྱི་སྦྱོར་བཞི་ལའད་བ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་བ་རྒྱ་འབྲས་ལའད་བ།
 བཞེན་བ་རྒྱ་འབྲས་ལའད་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་གྱི་
 སྦྱོར་བ་ལའད་བ། འབྲས་བུ་ཅེ་མེད་སྦྱོར་བ་ལའད་བ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། གཞུང་སྦྱིའི་བསྐྱ་བ་དང་། གཞུང་དོན་སོ་སོར་ལའད་བ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་ལའད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་ཚུལ་མཚོན་ཚུལ་
 དངོས་སོ།།

གཞུང་སྦྱིའི་བསྐྱ་བ།

དང་པོ་ལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་མཐའ་དག་རྒྱས་
 པར་གཏན་ལ་པབ་ཟིན་ནས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་རྟོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་བ་ལ་སྐབས་བཞི་པའི་གཞུང་གསུངས། གཞུང་འདིས་དེ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་ཡང་འཆད་དགོས་པས།
 དང་པོ་གསུམ་དུ་རྒྱས་པར་ལའད་བ་དང་རྒྱུས་པ་སྦྱོར་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེན་དེའི་སྦྱོར་

མེད་དེ། སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཚུལ་མི་
 འདྲ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་དུ་སོ་སོར་གཏན་ལ་ཐབ། འདིར་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་
 སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། ཡང་དང་པོ་གསུམ་དུ་རང་རང་
 གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ས་བསྟན།
 འདིར་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོས་ནས་
 བཤད་པ་དང་། ཡང་འདིར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙག་སུམ་པོ་
 མཐའ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་སྤང་གཉིན་དུ་
 སོ་སོར་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་
 འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བསྟན་པ་མ་ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་
 བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོས་ནས་བསྟན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙག་སུམ་པོ་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོན་པ་
 དབང་སྦྱར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་སའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གིས་ལག་རྒྱུས་འཛོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ།

འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་གང་ཞིག་ཅེན། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཐམས་

ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པས་རྣམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་
 པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཚན་
 ཉིད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་གཞག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་
 ནི་སྦྱར་པ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ལ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་
 དང་། གཉེན་སོར་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྟེ་པ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་
 ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མཁུན་པ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཡུལ་དུ་
 བསྟན། འདིར་ལེན་བྱེད་གྱི་སྦྱར་བའི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོར་ཐོས་
 བསམ་གྱི་ཡུལ་ཙམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་གཏན་ལ་ཐབ། འདིར་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་
 ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཅོད་
 མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཐོས་བསམ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་བས་
 ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གཏན་ལ་
 འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་གཏན་པའི། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་
 དུ་སྦྱོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། བདག་མེད་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བརྒྱ་དང་གཉིས་དང་བཅས་

པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙག་གསུམ། སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
 ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པར་བསྐྱུས་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་མཁུན་གསུམ་གྱི་
 བསྐྱུས་སྒོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་
 བདུན་ཅུ་ཙག་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། གནས་པ་བཀག་པའི་
 སྦྱར་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཀག་
 པའི་སྦྱར་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་
 གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྒོ་
 དེ་ལ་ཐབ་པས་གཞི་ལེས་སྦྱར་བ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བས་ལམ་ལེས་སྦྱར་བ། ཚད་
 མེད་པས་རྣམ་མཁུན་སྦྱར་བ་སྟེ། ངོ་བོའི་སྦྱར་བ་ལྷ། སྒོ་རེ་རེ་ལ་སྒོམ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་སྒོ་
 རས་སྟེ་བ་བརྒྱད་དང་། རྟོགས་པར་སྒོམ་པ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་རས་སྟེ་བ་བཞི་དང་། འབྲས་
 བུ་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་རས་སྟེ་བ་གསུམ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ།

ཕྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་
 སྒོམ་མམ་མི་སྒོམ། མི་སྒོམ་ན་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཉེར་ལེན་གྱི་
 ཕྱང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙག་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
 བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒོམ་ན་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྟག་

འཛིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ལྷུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སྒྲོམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ་མི་མཛད་པ་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོབ་
 དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་
 བསྐྱུས་བས་ཞེས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་
 བ་ལ། འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་རྟག་སོགས་ཙམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་མི་རིགས་ཞེས་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཚོགས་
 ལམ་ནས་ས་བརྩུ་པའི་བར་དུ་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་
 སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་རིགས་ངེས་དེས་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཆོས་བརྩུ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཚུལ་དེ་ཡང་བསྐྱུན་
 རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་སྦྱིའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་
 རས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གཞུང་གིས་
 བསྐྱུན་ཚུལ་ལ།

དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་
 སྟེ། མཚན་ཉིད་བཞི་བར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་
 འཆད་པ་ལ། མཚན་མེད་རབ་དུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གསུངས།

དང་པོ་ལ་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་དང་། སྒྲོམ་པ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་དང་པོ་

གཉིས་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གིས་ལག་ཐེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་
 བ་དངོས་ཅེས་སྤྲོད་གྱི་སྒྲུབས་སུ་འཆད་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 གྱི་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཙོ་བོ་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྲོད་པའི་གཙོ་བོ་
 སྤྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པས།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་མཐའ་དག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ།
 གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འདོད། །
 ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་མཐའ་དག་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་
 པོར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་
 གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་སྒྲོམ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་
 ཟླ། །ཞེས་བ་ནས། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་མཐའ། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

ཡུལ་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྲོད་པའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཤེས་སྒྲོ་ཚུལ་སོགས་ལམ་ཤེས་
 གྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་སྒྲོམ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། །ཞེས་
 བ་ནས། ལྟ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སངས་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་སྒྲོམ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་ཟླ། །ཞེས་བ་ནས།
 སུམ་ཅུ་ཙམ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤྱི་བ་བྱུང་བར་ཅན་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱི་བ་ཉི་ཤུར་བྱེན་ས་འཆད་པ་ལ།
གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་དག་པ་མཆོམས་དང་
བཅས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤྱི་བ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཇི་ལྟར་སྤྱི་ཚུལ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་
པ་པོའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས། སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
སོགས་ཐེག་ཆེན་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་བར་བྱས་
ཤིང་། དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་མགོན་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ནས་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་ཀྱན་
འདྲི་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྟོན་གཉེས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ལ།
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་
དོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབང་
གིས་སྤྱི་ལོན་རྣམས་འབྱུང་ཚུལ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྩ་བཞིར་བྱེན་ས་འཆད་པ་
ལ། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྩ་བཞིའོ། ཞེས་པའི་
གཞུང་གསུངས། སྤྱི་ལ་ཞེ་དུག་ཏུ་བྱེན་ས་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་ནི་བརྩ་ཆེན་བཞིར་
བཅས་པ། དུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྤྱི་ལོན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་སྤྱི་ནས་སྤྱི་བ་
སྤྱི་བའི་ཆོན་སྤྱི་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ནས་ཆོད་མའི་ཡུལ་དུ་
ངེས་དགོས་པས། ལམ་ཤར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད།
མདོར་བསྟུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། གང་གི་མཆོན་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དུ། ཞེས་པ་ནས། ངོ་

པོ་ཉིད་གང་མཚན་བྱ་ཡང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཤེས་བྱ་བྱེད་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་
སྦྱར་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་འབྱུང་བ་དང་། །
ཞེས་བ་ནས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱུས་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལས་ཤེས་སྦྱར་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། སྦྱོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་
བཅས་དང་། །ཞེས་བ་ནས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་
གསུངས།

རྣམ་མཐུན་སྦྱར་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚས་
བརྟེན་ནས། །ཞེས་བ་ནས། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱེད་པར་གྱི། །ཞེས་བ་ནས།
བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་བྱེད་པར་ལས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་བ་དང་། །ཞེས་བ་ནས།
འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་ནས་འཆད་བ་
ལ། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །ཞེས་བ་ནས། མཚན་ཉིད་བཞི་པར་
བཞེད་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཚོགས་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལས་རང་གི་ངོ་བོའི་སློན་སྐྱོར་སྤྱི་
ཚུལ་དང་། སྦྱོར་ལས་ཡན་ཆད་དུ་རུས་པའི་སློན་སྐྱོར་སྤྱི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་སློན་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྦྱོར་པའི་སྦྱོན་ཡོན་མཚན་ཉིད་རྣམས་
ལེགས་པར་ཤེས་པའི་སློན་སྐྱོར་སྦྱོར་བ་བསློམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་
གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལས་གྱི་ཐོག་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས། སྦྱོན་སོགས་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ནས་ཐོབ་པ་དེའི་
ཆོན། གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལས་གྱི་ཐོག་མ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཞེས་
འཆད་པ་ལ། མཚན་མེད་རབ་དུ་སྦྱོན་ལ་སོགས། ཞེས་པ་ནས། ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

དེར་མཁས་ཆད་དེ་གང་། མཁས་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས། དང་
སོགས་ཡུལ་ལྟ་ལ་མཁས་པ་དེ་མཁས་ཆད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལའང་དབང་པོ་རྣེས་གཉིས་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། སངས་
རྒྱལ་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་སྤྱུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

སྦྱོར་ལས་ཡན་ཆད་དུ་རུས་པའི་སློན་སྐྱོར་སྤྱི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་
རྟོགས་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་ཐབས་གྱི་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལས་རུས་པའི་སློན་སྐྱོར་
སྤྱི་ཚུལ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རུས་པའི་སློན་སྐྱོར་སྤྱི་ཚུལ་དང་།
དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རུས་པའི་སློན་སྐྱོར་སྤྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྟོན་རྣམས་གྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་པ་ནས།

སྒྲིན་བྱེད་སོགས་གྱི་ཤེས་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བྱང་མེས་ས་ཚོགས་སྤྱོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་
གཉིས་ཚྲོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་
སྤྱོད་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱི་འཆད་པ་
ལ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བརྩུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཚོགས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱོད་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ་ཉི་ཤུ་བྱེན་ས་
འཆད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་པ་ནས། ཚྲོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག་ །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ་བརྩུ་བྱུག་ཏུ་བྱེན་ས་འཆད་པ་ལ།
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་དབྱེ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བས། །ཞེས་པ་ནས། འཇལ་
དང་དེས་རྟོགས་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་ཡོད་ཅེས་འཆད་
པ་ལ། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་
བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུངས།

ཁོན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་མི་སྒྲི། སྤྱི་
དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་པས་མི་སྒྲི་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་སྤྱི་རེ་རེ་ཁོན་པོ་
སྒྲི་དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་པས་ཀྱང་མི་སྒྲི་ཡང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་རེ་རེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རེ་རེ་རྣམས་ལ་
ཕན་པ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཅིག་སྤྱི་རེ་རེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་
པ་བདགས་ནས་འཛོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་རེ་རེ་ཁོན་པོ་སྤྱོད་
བུ་སྐྱུ་ལྡན་མི་སྟེག་ སྐད་ཅིག་སྤྱི་དུས་མཉམ་ཚོགས་པས་མི་ཟད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་
རེ་རེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེགས་པའི་རྩས་པ་ཕྱི་རེ་རེ་རྣམས་ལ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་
ཅིག་སྤྱི་རེ་རེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བུ་སྐྱུ་ལྡན་སྟེག་པར་བདགས་ནས་འཛོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ནི་སྤྱི་རེ་རེ་བྱང་ཆུབ་བར། ཞེས་པ་ནས། ཟེར་
མའི་ཚས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཟེར་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་
སུ་ཆུད་པས་དངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་པོ་སྒོམ་ལམ་
པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་དངོས་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྒྲི་བ་དང་ནི་འགག་པ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟེར་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཚོས་སྐྱེའི་ལག་རྗེས་འཛོལ་བྱེད་ཞིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྦྱོར་བ་
དང་། ལོངས་སྐྱེའི་ལག་རྗེས་འཛོལ་བྱེད་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ། སྐྱུ་ལ་སྐྱེའི་ལག་རྗེས་
འཛོལ་བྱེད་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་སྟེ། སྐྱུ་གསུམ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་

གསུམ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱེ་ཚུལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་མི་ལས་
འདྲ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། ལན་ནི་ཇི་སྟངས་ལག་པར་ཟད། ཅེས་པའི་བར་དང་།
སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད།
ཅེས་པའི་བར་དང་། ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐབས་ལ་
མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེས་རྣམ་ཇོགས་སྦྱོར་བ་ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། རྣམ་ཇོགས་སྦྱོར་བ་སྤྱི་འོས་སྒོ་ཚུལ་དང་། བསྒོ་མས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་
ཆ་མཐུན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་པའི་བྱིར།

རྣམ་པ་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་། རྣམ་པ་གཉིན་པོའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་
དོན་ལག་ད། རྣམ་པ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ། རྣམ་
པ་སྒོ་མ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་འོས་སྒོ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག། འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ་འཇུག། འགའ་ཞིག་ཏུ་
གཞིའི་བྱུང་བར་ལ་འཇུག་པས་འདིར་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་གི་སྤྲོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྡེ་སངས་རྒྱུས་
 གྱི་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་རྣམ་དང་ལས་རྣམ་གཉིས་དོན་གཅིག་ །ཤེས་རྣམ་དང་བྱེད་
 རྣམ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོའི་སྟེང་གི་སྟོང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་དང་
 པོའི་མཚན་གཞི་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱེ་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ །རྣམ་པ་མཚོན་བྱར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་
 བཤང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱར་ནས་ཁ་
 འགོངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་ཕབ་པས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
 པའི་སྟོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ །རྣམ་པ་མཚོན་བྱར་བྱེད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་
 སྐྱབ་མི་རྣམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ། གཞི་
 གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་པའི་སྟོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་
 རས་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཞེན་
 ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་འཛོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཉི་མུང་ལས། དངོས་པོ་ལས་དམིགས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་པའི། །བྱེ་

བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པས། ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་
ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་བྲུ་བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས།
སེམས་དཔའི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་
རྣམ་ཡོད། ལས་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་
དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་
དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་རིག་པ། གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་།

རང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་གཞལ་བུའི་རྣམ་པ་ལེགས་
པར་ཤར་པའི་སྒྲོན་ས་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་གཞལ་བུའི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་སོགས་གསུམ་ཡོད། འདིར་རྣམ་པས་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་མཚན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞིག་སྒྲོམ་སྟམ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་སྒྲོམ་དགོས་ཞེས་སྟམ་པ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གོ་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་གཉན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་པའི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསྒྲོམ་བྱ་མཐུན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་པ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ནས་མཁའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས།

དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་།

ཡུམ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལུས་དང་ཚེར་བ་དང་སེམས་དང་ཚོས་དམིགས་སུ་མེད་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛངས་ཏུ་བཅིང་གྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་མཁུན་
གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་དག་གིས་ཤེས་རྣམ་དང་དོན་རྣམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་
དང་པོས་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་དམ་བཅའ་དང་། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་
རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན། ཤེས་རྣམ་ཤུགས་ལ་བསྟན། མདོ་བར་པས་དོན་རྣམ་དངོས་
སུ་བསྟན། ཤེས་རྣམ་ཤུགས་ལ་བསྟན། མདོ་བྱི་མས་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་
ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡུམ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་དེས་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན། ལུས་དང་ཚེར་བ་
དང་སེམས་དང་ཚོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པས་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་བྱིར་རོ།

བཞི་པ་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་བཙམ་ཀྱིས་བསྟན་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙམ་
ལྟན་འཕགས། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས། ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པ། ཞེས་པ་ནས།

ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་སོ་སོར་བྱེ་བྱེ་
དངོས་སུ་བསྟན།

དན་པ་ཉིར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཙ་དགུ་དག་ཏུ་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཡུམ་འདི་ནི་དན་པ་ཉིར་བར་གཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོའི་ཆོག་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བསྟན།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྐྱབས་པསྐལ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་
བསྐྱབས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དང་མཐའ་གཉིས་པོ་དེས་ས་ཆོགས་སོ་སོར་
བྱེ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱས་པས་གཞུང་འདིས་ས་ཆོགས་སོ་སོར་བྱེ་
ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་པོན་སྦྱང་
བར་བྱེད་པ་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སྦྱང་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་
པའི་སྦྱོ་འདོགས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉན་པོ་དེ་སྦྱོམ་དགོས་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔལ་གཞོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་
སྦྱོན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔལ་གཞོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་
རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
པ་དེ་ཉིད་འདིར་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་སྦྱོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་

བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཁའ་མཁའ་མཁའ་བསྟན་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། མཁའ་མཁའ་མཁའ་
གྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཉམས་
ལེན་དུ་བསྟུས་ནས་སྒྲོམ་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཉིད་གྱི་རྒྱལ་མཁའ་
གྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོམ་པ་ནས། ཡང་དེས་ཟེན་པའི་
སྒྲོམ་པ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བསྒྲོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉིད་གྱི་རྒྱལ་མཁའ་གྱི་རྒྱལ་པོ་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་
རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོམ་པ་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀྱང་ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱལ་པོ་འདོན་པ་བསྟན། ཁ་ཅིག་དོན་རྒྱལ་དང་ཤེས་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་བསྒྲོམ་བྱ་
གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་མོ་མོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་བྱུང་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་བྱུང་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་ཁས་ལེན་
ན་གཞི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཁའ་མཁའ་མཁའ་བསྟན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་
མཁའ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་ནི་ཉིད་གྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་རྒྱལ་མཁའ་གྱིས་རྒྱལ་མཁའ་སྤྱོད་པ་

མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲོན་མ་གཏན་ལ་ཕབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་སྒྲོན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་དྲན་པ་ཉར་གཞག་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོན་མ་མཁུན་གྱི་དོ་བོར་སྦྱེས་ཟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོན་མ་མཁུན་གྱི་དོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྦྱོས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྲད་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྒྲོན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་པ་མིག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒྲོའི་དོ་བོར་བསྐྱེད་ནས། སྒྲོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ།

༩ མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཁུན་པ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་

དམིགས་པ་བཞི་བཞི། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།

འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར།

ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་བོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་བོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་གནས་ནས་འཕོ་བ་བོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉན་མོངས་འདུལ་བ་བོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་བཞི་དང་། བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་ཡང་བྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པ་མི་ལམ་སྐྱ་བརྒྱན་སྒྲིག་སྐྱ་མིག་ཡོར་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལ། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུང་བ་མེད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་སྟོས་པ་མེད་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་རོ་སྤྱོད་བའི་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་གཡོ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོམ་ལམ་ཟག་མེད་དུག་དང་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་སྟེར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་འཛིན་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྟོམ་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་གཏན་ལ་འབེབས་རིགས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་
 མེད་དེ། རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱས་
 རས་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་སོ་
 འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ལམ་
 བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་གང་ཞིག གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་
 ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱུང་ན། དེའི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་སོ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་
 འགྱུར་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ། ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདིར་འཆད་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ལམ་
 བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འདིར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་
 གྱུར་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འདིར་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
 གཏན་ལ་འབེབས་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་གཏན་ལ་ཐབ་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན།
 འདོད་པ་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

འོ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་ངོ་
བོར་བྱུང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིག་མ་བསྟན་པར་ཐལ།

སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བས་ཞི་ལྷག་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་སྒྲོམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
དམིགས་པའི་གཞི་ཤེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གསུངས་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་
མི་སྒྲོམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཟུགས་འཛིན་རྣམས་གཞན་
གྱིས་སྦྱང་བའི་སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས། ཤེས་མཐོང་གི་བལྟས་
ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་རིགས་
ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམས་པས་ཤེས་མཐོང་གི་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་དུ་གསུངས་པ་
དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསྒྲོམས་པས་
གནས་ནས་འདའ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ།
སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་བསྒྲོམས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྟག་བསྟལ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཁྱེན་
གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འདིར་

དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ།
ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་
བདུན། སྤྱད་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ལྔ།

འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མིག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སོགས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པ་དང་། འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་མིག་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སོགས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་
འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་འབྱེད་པ་གང་རུང་གི་སྟོན་མ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བུར་གྱི་དི་མ་
དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བར་མངོན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་
ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེས་དྲུག་
གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དང་པོ་

རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་ཞེན་ནས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣམ་
 ཏོག་སྒྲི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྤང་སོགས་སྒྲི་བས་དང་པོའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དུག་
 གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དུག་གསུམ་དང་འཛིན་
 སྤངས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུག་གསུམ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ།

དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་མཁྱེན་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་ཡར་ལྷན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་ འདིར་བསྟན་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 ཞེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབྱེན། ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་འཕགས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་དཔྱད་པ་ཉེར་
 གཞག་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་

བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཡང་དེ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་གཞག་གི་ཉེན་སོ་སོར་
 དེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཆེས་
 མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཆེས་སུ་མཐུན་
 བའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 མཁུན་པ་གསུམ་དུ་འབྲེད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཡར་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 མཁུན་པ་གསུམ་དུ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མ་བྱེན་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་
 ལས་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ས་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡར་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་
 བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
 དང་ཆེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་སོ་ལ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ལམ་ལ་ཞེས། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཚོགས་ལམ་ནས་བཤད་པ་དང་མི་
 འགལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དུན་པ་ཉེར་
 གཞག་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་
 མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། ཁ་ཅིག་
 རང་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་དང་། ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་པ། ཉེར་ལེན་མཚན་ཉིད་པ་
 འཕགས་པ་འོག་མ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་

རྣམ་འཛོལ་བ་རྣམས་ལས། དང་པོ་གཉིས་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་
 གྱི་རྒྱུད་གྱི་བླ་མ་ཉེར་གཞག་གི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་དང་ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་
 འཕགས་པ་འོག་མ་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་
 འཕགས་པ་འོག་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སངས་འཕགས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོབས་བརྩའི་ཉེར་ལེན་མཚན་
 ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲུའི་སངས་
 འཕགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་
 ཉེར་ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཤམ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་སྡེ་མ་ལས་བྱུང་བས་
 བྱུང་བས་ཕྱིར།

རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་ཕྱིར་
 ཡང་བྱུག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་འཕགས་གྱི་
 ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོབས་བརྩའི་ཉེར་ལེན་པ་དང་བསྟོམ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱུང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམ། སངས་འཕགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམ་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་སྟོམ་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་རྟོགས་སྟུང་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
 དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་

བ་དང་ཐེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་
རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོབས་བཅུ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་བ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན།
ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་
མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་
རྟག་སོགས་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱུང་བ་ཁས།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་

༩ དེ་ན་བ་ཉེར་གཞག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྤྱིའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་ཚན་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་ལ་སྒྲ་དོན། ས་མཚམས། དབྱེ་བསྒྲུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ལ་བླ་བ་ཉེར་གཞག་སོགས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་བྱང་ཆུབ་ཡིན་
ཞིང་དེ་ཐོབ་པ་དང་ཐེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

མཛོད་ལས། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་བྱིར།

སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཛོད་པ་བ་རྣམས་ནི་དམ་པ་ཉེར་གཞག་ཚོགས་ལམ་དང་།
ཡང་དག་སྤོང་བ་རྩལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དབང་སྟོབས་གཉིས་སྤྱོད་ལམ་དོད་སོགས་བཞི་ལ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཛོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟོན་ལམ་དང་། འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས་འཐོབ་པར་བཞེད་དེ། མཛོད་ལས། སྡེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་
རོམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །
སྟོན་དང་མཐོང་ལ་རབ་དུ་བྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དམ་པ་ཉེར་གཞག་ ཡང་དག་སྤོང་བ། རྩལ་གྱི་རྒྱུ་
པ་གསུམ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཆེན་པོ་གསུམ་ནས་ཐོབ། དབང་པོ་ལྟ་བུ་དོད་ནས།
སྟོབས་ལྟ་བུ་བཟོད་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
ཐོབ་སྐྱལ་རྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ས་མཚམས་ངེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྡེ་ཚན་གྱི་སྟོན་དབྱེ་ན་བདུན། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སོ་བདུན་
ཡོད་ཅིང་། རྗེས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟར་བཅུར་འདུ་སྟེ། དད་པའི་དབང་སྟོབས་གཉིས་དང་
པས་རྗེས་སུ་འདུས། ཡང་དག་སྤོང་བ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་སྟོབས་གཉིས།
ཡང་དག་པའི་རྩལ་ལ། བཙོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་དང་། དམ་པའི་དབང་སྟོབས་གཉིས། ཡང་དག་པའི་དམ་པ། དམ་
པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འདུ། དམ་པ་ཉེར་གཞག་

བཞི། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་སྟོབས་གཉིས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཇུས་སུ་འདུ། རྩལ་ལྷུ་ལྱི་ཀང་
 པ་བཞི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་སྟོབས་གཉིས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཇུས་སུ་འདུ། བཏང་
 སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཇུས་སུ་འདུ། དགའ་བ་ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དགའ་བའི་ཇུས་སུ་འདུ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་བ་རྟོག་པའི་
 ཇུས་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་ ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་
 བ་དང་བཅས་བ་རྣམས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཇུས་སུ་འདུ། ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་བ་ཡང་དག་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་ཀྱི་ཇུས་སུ་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། མིང་གི་སྒྲོན་ས་ཇུས་སུ་བཅུ། དང་དང་བཙུན་འགྲུས་དྲན་བ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགའ་། རྟོག་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཤིན་ཏུ་
 སྤྲངས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། དྲན་བ་ཉེར་གཞག་གི་སྡེ་ཚན་
 སོགས་བདུན་ལས།

དྲན་བ་ཉེར་གཞག་

དང་པོ་ལ། དྲན་བ་ཉེར་གཞག་གི་དམིགས་བ། རོ་བོ། གྲོགས། སྟོམ་ཚུལ།
 སྟོམ་པའི་དགོས་བ། སྤྱོད་ན་ནོ།

དང་པོ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚས་
 བཞི་དེའི་དམིགས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ལུས། ནང་གི་ལུས། སྤྱི་ནང་

གཉིས་ཀའི་ལུས་སོགས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་
དེ། སྒྲེས་བུའི་དབང་པོའི་ཚོགས་པས་ཟིན་པའི་མིག་དབང་སོགས་ནང་གི་ལུས་
དང་། དེས་མ་ཟིན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱིའི་ལུས་དང་། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་དང་། དེའི་སྟངས་གི་ཚོར་བ་གསུམ། སེམས་གསུམ། ལྷན་
མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཚོར་བ་
སོགས་སུ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དེ་དམིགས་པར་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ལུས་བདག་གི་གནས་དང་། ཚོར་བ་ཡོངས་སྟོན་གྱི་གཞི་དང་། སེམས་
བདག་གི་ངོ་བོ་དང་། ཚོས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་པའི་གཞིར་ཞེན་
པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་དག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ངོ་བོ་ནི་དུན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅི་རིགས་པར་འཛོལ་བ་ཡིན་ཏེ།

མཛོད་ལས། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་
ལས། ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་དང་དུན་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཙོ་བོ་སྒྲོས་
པ་དེ་དག་ནི། སྟོར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྷན་བྱས་ན་རང་གི་གཞལ་བྱའི་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་དོན་དུན་པས་
མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་ལྷ་སྟོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལྷ་བའི་ཆར་གཏོགས་གྱི་མཁུན་པ།
དུན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེན། ལུས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་བཞི་ཡོད། གྲོགས་ཀྱི་ཁྲད་

ཡིས། །འདོད་ཆགས་ནས་རྟོག་ལྟ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་
པའི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་ཡང་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྤྱིའི་
གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། །ཁ་དོག་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་
དུར་བྱོད་གྱི་རོ་རྒྱུ་པར་དམར་བ་དང་། བཅོས་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གི་
ལུས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ལས་
མ་འདས་སོ་སྒྲོམ་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་གཉེན་པོ་རྟོག་རྟུན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཡང་ལས་དང་པོ་བས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབྱལ་བའི་དབྱུས་སུ་སྤྲོ་བའོད་དེ་མཐེབ་
གང་ཅམ་གྱི་རུས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལུས་རིམ་བུའི་བར་དུ་ཀེང་
རུས་གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲོམ་ཏེ་སྒྲོམ་ཞིང་སྤྲོ་བ་ཡང་མཐེབ་གང་ཅམ་གྱིས་རུས་པ་དེ་ཉིད་ལ་
བསྐྱུས་ཏེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཀེང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །རུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་
བར་དུ་ནི། །སྒྲོ་ཞིང་སྤྲད་པས་ལས་དང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱུང་བ་
ཅུང་ཟད་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲོ་བ་ལོད་པ་ལྟར་སྒྲོ་བསྐྱུ་བྱས་ནས་ཐོད་བྱེད་
ཡན་ཆད་གྱི་རུས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཀེང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་བྱེད་བར། །བཏང་བས་སྤྲད་བ་བྱས་པར་
ལོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། སྒྲོ་བསྐྱུ་སྤྲོ་བ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་བཏེན་ནས་སྤྲོ་བ་འདི་དབྱུས་སུ་མཐེབ་གང་ཅམ་
གྱི་རུས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཕྱིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚྲོགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སྐྱེ་ཞིང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་དཔྱད་པ་ཉེར་
གཞག་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། ཞི་གནས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་བསྒྲོམ་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟན་ན། དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་སྒྲོམ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་དཔྱད་པས་མི་
བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་ལ་
འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
གཉེན་པོར་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལུས་མི་གཙང་
བར་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངོ་བོར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒྲོན་ས་སྟུག་
བདེན་ཤེས་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་། ཆོར་བ་དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོར་བས་སྤོང་པ་འདྲེན། དེས་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་མཐོང་ནས། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་སྤང་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་། སེམས་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་སྤང་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟུག་ཀུན་འགགས་
པའི་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་རྟུལ་སུ་མཐོང་ནས་འགོག་པ་ཐོབ་བྱར་ཤེས་པ་འབྱུང་།
ཆོས་དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོར་བྱ་

དང་ནམ་བུ་གི་ཆོས་ནམས་སྒྲིང་བུར་དམིགས་པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་
ཅིང་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་བུར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ།

དབྱུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྟེན་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་
མ་ཆོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འདུག་བྱ་བས། །དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྒྲོམ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
གིང་གཤགས་པ་བྲེལ་པ་འཛིན་ཞེས་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྲིང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སོ་སོར་དབྱུད་ནས་དུན་པས་མི་བཞེད་པར་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དག་སྒྲིང་བ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྒྲིང་བའི་སྡེ་ཆེན་ལ། དམིགས་པ་སོགས་དུག་ལས།
དམིགས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བའི་ཆོས་སྒྲུལ་པ་དང་སྒྲེའབྱུར་དང་། དགོ་
བའི་ཆོས་སྒྲུལ་པ་དང་སྒྲེའབྱུར་ནམས་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ནི་དུན་པ་
ཉེར་གཞག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་གཞལ་བུར་གྱུར་པའི་སྒྲིང་དོར་གྱི་
གནས་ལ་སྒྲོ་བའི་ལྟ་སྒྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྟ་བའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་མཁུན་པ། ཡང་
དག་སྒྲིང་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་མི་དགོ་བའི་ཆོས་སྒྲུལ་པ་སྒྲིང་བ་སོགས་བཞི་
ཡོད། གསུམ་པ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིན།

བཞི་བ་ལ། མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བའི་ཆོས་སྒྲུལ་པ་སྒྲིང་
བའི་ཕྱིར། འདུན་པ་སྒྲིང་དོ། །འབད་དོ། བཙུན་འབྱུས་རྩོམ་སོར་བ་རྟུ་འཛིན་ཏོ། །

རབ་ཏུ་འཕུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཀུན་བརྟུས་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མཐའ་མ་འདི་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སྒྲོམ་
བ་གནས་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་དང་།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འདུན་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚན་
བཅས་སྒྲོམ་པ། །ཡང་དག་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །གཉེན་པོ་ཞེས་ནི་ངེས་པར་
བཤེད། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ།
ཐོག་མར་གྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འདུན་བ་སྟེད། དེ་ནས་གྲུང་དོར་ལ་འབད་བས་བརྩོན་
འགྲུས་ཚུམ། ཇི་ལྟར་ཚུམ་ན་བྱིང་བ་སྦྱེས་ན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དན་པའི་སྒྲོན་
སེམས་གཟེངས་བསྟེད་དེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད། བོད་བ་སྦྱེས་
པའི་ཆོ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་སེམས་འཕང་སྤྲད་དེ་
དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟུན། ཡང་དག་
སྟོང་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲུང་དོར་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཕུག་པའི་བྱིར་དུ་ཞི་ལྷན་ལྷང་
འབྲེལ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཚུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྱེས་པ་སྟོང་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ལ་དེ་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་སྟོང་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྦྱེས་པ་སྟོང་བའི་སྤྱོགས་གཅིག་གི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་མཐད་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར།

ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ། དེའི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་པར་འབྲུར་བའི་སྐྱུལ་སྐྱུར་སྐྱུ་ཚྭ་གས་པ་རྣམས་
དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དུ་བཤད་དེ། མཛོད་ལས། ཏུ་འབྲུལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཉིང་འཛིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
ཀུན་བརྟུས་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཙོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ནི། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་དག་སྟོང་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱུལ་སྐྱུར་སྐྱུ་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་བའི་དམིགས་
པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཀྱི་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས། ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
གོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདུན་པའི་ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ། བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་དེ།
སེམས་པའི་དེ། སྟོད་པའི་ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་བཞི་ཡོད། དེ་བཞིའི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསུམ་སྟོར་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རིག་པ་དང་།
རྟག་སྟོར་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་། སྟོན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་།
གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གོགས་སྐར་བཞིན།

བཞི་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་སྐབས་འདིར་ཏུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ཞི་
གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་གནད་གཅིག་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་སྟེ་རྟག་ནས་བཤད་
ཚུལ་དང་། དབྱས་མཐའ་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་

བྱས་ནས། ཉེས་པ་ལྡེའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྡེའི་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད། །བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་
 བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་གོགས་ཉེས་པ་དེ་ལ་
 བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྲོལ་དུ་ལེ་ལོ་ཉེས་པ། འཇུག་
 པའི་ཆོ་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ཉེས་པ། སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ཆོ་བྱིང་ཚོད་ཉེས་པ། བྱིང་
 ཚོད་བྱུང་བའི་ཆོ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་མེད་
 དུ་གནས་པའི་ཆོ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་བ་ཚོད་
 པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྡར་པ་དེའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྟེན་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། ལེ་
 ལོ་ལེའི་གཉེན་པོར་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུ་འབྲས་བཞི། གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་གཉེན་པོར་
 དུན་པ། བྱིང་ཚོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན། གཉེན་པོ་མངོན་པར་
 འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་
 དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་མེད་དུ་གནས་པའི་ཆོ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་
 མི་བྱེད་པའི་བཏང་སྒྲོམས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུ་འབྲས་
 བཞི་པོ་དེ་ལེ་ལོ་ལེའི་གཉེན་པོར་འགྲུར་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། དད་པ་འདུན་པའི་རྒྱ། འདུན་པ་
 བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གནས། བརྩོན་འགྲུས་ལེ་ལོ་ལེའི་གཉེན་པོ་དངོས། བེན་སྦྱངས་བརྩོན་
 འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བྱེད་ཅིང་། བེན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ལེ་ལོ་ལེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་ཅིམ་ལས། འིན་རྟ་སྤྱངས་པ་གང་ཞེན། ལུས་དང་སེམས་ལས་སྤྱང་
བའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཉེན་པོ་ལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་འིན་རྟ་ཡང་ཡོད་དོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །དམིགས་པ་བཟེད་པར་མ་གྱུར་དང་། བྱིང་དང་ཚོད་པ་
རྟོག་པ་དང་། དེ་སྟོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། བེཾ་རྣལ་དུ་འཛོག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། རབ་
དབྱེ་སྤར་བཤད་པ་བཞི་དང་། ཐབས་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་པར་འབྲུབ་པ་དུག་
གིས་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་ལྷན་གྱི། ཀླུ་པ་མཚན་ཉིད་
མཆོག་ལྟན་བཞི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་གི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་གསུམ་
འབད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། འིན་སྤྱངས་པན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས། དུན་ཤེས་
བཞིན་གཉིས་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། སེམས་པ་བཏང་སྟོམས་གཉིས་གཉེན་པོའི་
ཐབས་དང་བཞིས་འབྲས་བུ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་ནི་ཡུལ་མཐོང་བ་སྤྱན་
ལཱ། གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་དུག་ རྩལ་ལྷན་གྱི་ཕྱེ་བ། སྒྲོན་ལམ་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། དབང་བཅུ་འཐོབ་པར་
བྱེད་པ། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྟོབས་དང་མི་འཛིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས། །རབ་རྟ་དབྱེ་བ་

དག་དང་ཐབས། རྣམ་བཞི་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བཟློང་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུལ་སྒྲུར་སྒྲུ་ཚོགས་འབྲུབ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཙམ་སྒྲུང་གཞན་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
བྱིར། དྲུག་པ་སྒྲུ་དོན་ལ། དེ་ལ་རྩལ་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། རྩལ་སྒྲུལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

དབང་པོ།

བཞི་པ་དབང་པོ་ལྷ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་རྣམ་པ་དྲུག་ལས། སྒྲུ་མོང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་ཐོས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞི་གནས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་མཐོང་རྣམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་དང་ཐོས་མཆོག་དང་། ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་དད་སོགས་ཀྱིས། གཞི་ཡིན་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
སྤྱོད་ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་
རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ།
འདིར་བསྟན་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དད་
པ། བཙུན་འབྲས། དུན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ནུས་སོ།།

བཞི་པ་སྟོམ་ཚུལ་ལ། ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བདེན་
བཞིའི་སྒང་དོར་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། དེ་ལ་སྟོབའི་བརྩོན་འགྲུས།
འདོར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་དྲན་པ། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། དེ་ལ་དམིགས་
པའི་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་སྟོམ།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
དང་བ་དང་འདོད་པའི་དད་པ། སྟོབའི་བརྩོན་འགྲུས། ཆོག་དོན་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་
པ་ཅེ་གཅིག་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་རྣམས་བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བར་
བྱས་ཏེ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བུ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ཐུར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོར་ལམ་བཞི་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ལ། དེ་ལ་དབང་བོ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྟོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོན་ནས་རང་འབྲས་རྣམས་བྱང་བདེན་པ་
སྟེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྟོབས།

ལྟ་བུ་སྟོབས་ལ་རྣམ་པ་དུག་ལས་གཞན་རྣམས་པལ་ཆེར་དབང་བོ་དང་
མཚུངས་ཤིང་། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་དད་སོགས་དབང་བོ་ལྟ་བུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་ཤིང་མ་དད་པ་སོགས་ཀྱིས་བརྟེན་
ནུས་པ་དང་། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྟེད་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་ཡེ་ཤེས།

འདིར་བསྟན་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་
སྟོབས་ལྡེ་ཡོད།

ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་དབང་སྟོབས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་བྱུང་
སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དབང་སྟོབས་གཉིས་ལ་
རྩལ་རིགས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་དད་སོགས་དབང་
པོ་ལྡེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དད་སོགས་དབང་པོ་རྫོད་ཏུ་ལ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་མཉམ་
གཞབས་གི་ཆོ་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་དད་པ་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུག་པར་མཚུངས་
ཀྱང་། རྩལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དད་སོགས་རྩལ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་མི་མཐུན་
སྟོགས་མ་དད་པ་སོགས་ཀྱིས་བརྩི་རྩལ་མི་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་བདུས་ལས། དབང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབས་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོའདི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཇི་ལྟར་བསྐབ་བས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་
རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མི་མཐུན་སྟོགས་ཉམས་རྒྱུད་བས་
ཀྱང་། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོབས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཆུང་དུ་དང་ཆེན་
པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྩི་བ་དང་བརྩི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩི་བ་དང་མི་བརྩི་བའི་དོན་ཡང་མ་དད་པ་སོགས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་གཉེན་པོ་བསྟན་
པ་ན་དེ་མ་ཐག་ཞི་རྩལ་མི་རྩལ་ལ་བྱེད་དེ། གོང་གི་ཡུང་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ལྷ་པོ་དེ་ལ་སྟོབས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གིས་མི་མཐུན་སྟོགས་
འཛམས་པ་དང་། རང་འབྲས་རྣམ་བུར་བདེན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག

དུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལ་རྣམ་པ་དུག་ལས། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་འཕགས་རྒྱུ་གྱི་དུན་སོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་གང་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དུན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་གི་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་གི་དེ། དགའ་བ་ཡང་དག་གི་དེ། སྙིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་གི་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་གི་དེ། བཏང་སྦྲོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདུན་ཡོད། བདུན་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཚོན་ན། དེའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དུན་པས་སྦྲོང་ཉིད་མི་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དབྱེད་སྦྲོམ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་བྱེད་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ལམ་གོང་མར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་ངེས་འབྱུང་གི་ཡན་ལག །དེ་ན་ཡོད་པའི་དགའ་བ་དེས་བྱང་སེམས་དེ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱེད་པས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་

ཞིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིན་
སྒྲུངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ ཉིང་དེ་
འཛིན་དེ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དེ་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞུགས་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་པའི་གཞི་
དང་། གནས་དང་། ངོ་བོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག་ གསུམ་པ་ངེས་
འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། བཞི་བ་ཕན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་
ཡན་ལག་ ཅིས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། འདི་ལ་གཞི་དང་གནས་དང་ནི། རོ་
བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བླ་སྟགས་བདུན་པོ་འདི་འཁོར་སྐྱུར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་དང་ཆོས་
མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བླ་སྟགས་བདུན་པོ་འདི་སྐྱུར་པ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་གཅིད་
པར་བྱེད་པས་ན་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱིས་
ཕས་ཀྟོལ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛུམས་པར་བྱེད་པས་གྲུང་པོ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས། བཙོན་འགྲུས་དེས་དགོ་བའི་བྱ་བ་སྐྱུར་དུ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་
པས་དྲ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས། དགའ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
སྟོན་མ་འདོད་བསྐྱུབ་པས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཕྱིན་སྒྲུངས་གྱིས་ཟག་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེར་བས་བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་

སྤྱུལ་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་ཉི་ཤེས་སྤྱོད་བས་བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ཆོས་མཚུངས། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་
བ་བཞིན་གནས་པར་བྱེད་པས་སྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེསྐད་དུ་མདོ་སྤྲུལ་ལས། ཤེས་བྱ་མ་རྒྱལ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། དན་བ་དག་ནི་
ཀུན་ཏུ་སྟོད། །འདི་ཡི་རྣམ་འབྱེད་རྟོག་པ་ཡི། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་འཛུམས་པར་
བྱེད། །འདི་ཡིས་བརྩོན་འགྲུས་མ་ལུས་པ། །ཟུར་དུ་རྟོགས་པ་བྱ་ཕྱིར་འཇུག། ཆོས་
ཀྱི་སྤང་བ་འཁེལ་བའི་ཕྱིར། དག་འ་བས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །སྤྱོད་པ་ཀུན་ལས་
ཐར་བའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་བདེ་བ་ཐོབ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བསམས་པའི་
དོན། །འབྱོར་བ་ཉི་ཤེས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །
འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་གནས། །ཇེས་ལ་ཐོབ་དང་མི་རྟོག་པའི། །གནས་པ་
མཚོག་གིས་རྟག་ཏུ་གནས། །ཡོན་ཏན་ད་ལྟའི་སེམས་དཔའ་ནི། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བ་འབྲ་བར་འཇུག། །རྟག་ཏུ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྟ་བུའི། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་སྤར་ལྟར་རོ།

བཞི་པ་ལ། སྤྱུག་ཀུན་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་འགོག་ལས་གཉིས་སྤང་བྱར་སྟོམ་པ་
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་སྟོམ་ཆུལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཉིས་དམིགས་ཤེས་པའི་སྟོ་
ནས་དེས་དབེན་བ་འཚོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་གི་ཉིས་དམིགས་ཤེས་པའི་སྟོ་ནས་
ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཚོལ་ཞིང་གནས། འགོག་པའི་ཕན་ཡོན་
བསམས་པའི་སྟོ་ནས་གནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བར་
ཤེས་ནས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་སྟོམ་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་སྟོམ་

ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས། དཔེན་བ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་
གནས་པ། འགོག་བ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤྲོད་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་སྒྲིམ་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་སྒྲིམ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་
ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདུན་པོ་དེ་སྒྲིམ་པས་མཐོང་སྤངས་སྤྲོད་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དུག་བ་ལ་བདུན་པོ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་ནས་དེ་རྫོགས་པར་བྱེད་བ་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་

བདུན་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ལ་དུག་ལས། དམིགས་བ་སྤར་བཤད་བ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཉམ་རྗེས་སྤྱགས་གཅིག་བ་དང་མི་གཅིག་བ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་
བདེན་བ་བཞི་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་
གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་ན་པ། དེའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་བརྒྱད་ཡོད། ཡང་
དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྫོགས་ལ་དེའི་རྫོགས་པ་དང་། རག་ལ་དེའི་རག་གིས་མ་བྱལ་སྟེ། སོ་སྐྱའི་རྒྱུད་ལ་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ཅིང་། མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་རག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པོ་དེའི་ངོ་བོ་དང་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཉམ་ཇེས་
 སྤྲུགས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་
 སུ་རྟོགས་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཇེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་ལ། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པས་ནི་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཇེས་ཀྱི་ཚེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་པའི་གོ་
 བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་རྣམ་
 དག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
 ཚུལ་བྱིས་ས་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་
 པའི་གང་ཟག་འདོད་པ་རྒྱུད་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ཡོད་བྱེད་བསྐྱེད་ས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་སྟོན་
 པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡན་ལག་
 དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ཡང་དག་པའི་བྱན་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་
 ནི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དང་པོས་རྩ་ཉོན་སོགས་སྤྱི་ལཱ་ཉོན་པོ་བྱེད། གཉིས་
 པས་བྱིང་ཚོད་སོགས་ཉོན་པོ་བྱེད་གསུམ་པས་སྟོན་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པའི་
 གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་བྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་གཙོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། །
 རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་བར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་
 ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། །ལྟ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་ཡོད་བྱེད་སྐྱེད་ས། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་
 པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཡང་དང་པོ་ལ་ལྟ་བུ་བས་བྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་
མེད། གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། དེ་
ལ་རྟོག་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་
པའི་དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དག་གི་རིག་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་དང་།
ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་དང་། ལུས་དག་གཉིས་ཀའི་རིག་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་
དང་། ལྟན་ཅིག་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྱི་མ་གསུམ་ནི་སྤང་བྱ་གསུམ་པོ་དེའི་
གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དན་པ། བཙོན་འགྲུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚན་ཉིད་
པ་ལ་འཛིན་གོ།

མདོ་སྒྲུབ་ལས། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བར། རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་
སྟེ། རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་ལ་འཇུག་པ་དང་། །
ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དག་དང་ལམ་དང་ནི། ཡོན་ཏན་བྱེད་
པར་ཅན་གྱི་ནི། སྦྱོབ་པའི་གཉིན་པོར་སྦྱོམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པོ་དེ་བསྐྱུན་བསྐྱུབ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། རྟོག་པ།
ཙོལ་བ། དན་པ་བཞི། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུབ་པ། ཡང་དག་པའི་དག་ལས་ཀྱི་
མཐའ། འཚོ་བ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱུབ་པ། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱུབ་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མ་གཉིས་མཉམ་རྗེས་སྤྱགས་གཅིག་
གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་བཤད་གྱི་སྤྱི་མ་ལ་མཉམ་གཞག་དང་སྤྱི་མ་ལ་རྗེས་ཐོབ་
གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྦྱོམ་ཚུལ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། སྦྱོམ་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་

ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་སྒྲུང་སྒྲིང་པ་སྒྱིད་དང་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་
སོགས་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་སྒྲ།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་
གོང་གི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་དེ་བྱུབ་པ་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་བྱུབ་སྟེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པས་
བསྒྲུམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲིམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཆེན་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་ལག་བཞིའི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྐྱར་ལ་
དཀའ་བའི་ལམ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་སྤྲོ་བའི་ལམ། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྐྱར་
བ་སྤྲོ་བའི་ལམ་བཞི་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ། གཞོད་སེམས་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་བྱན་པ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
ངོ་འཛིན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ།

༩ བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་
པ་བཤད་པ་ལ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ།
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་
དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་དང་། གསུང་རབ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོང་ཉིད་སོགས་
གསུམ་ཚན་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། བྱང་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སྒྲོ་
མཚན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་སྟེ།

མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནི་རྣམ་པ་
བཞི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བཤད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདེན་པ་
བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་དམིགས་པར་འཛོག་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། སྟུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་
མེད་གཉིས་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་ འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་
མཚན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་ སྟུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་གཉིས། ཀུན་
འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར།

མཛོད་པ་བཞི་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་མཚན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་།

སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་སྟོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་ རྣམ་པ་
གཞན་རྣམས་སྟོན་མེད་ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་པར་བྱེད་དེ།

མཛོད་ལས། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་
ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་གསུམ་པོ་དེའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་
དེ། འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གསུང་རབ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་
དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་དང་། སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྐྱེ་འཕགས་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
གའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་འཛོག་
པ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་གའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་མཁུན་པ་ཁོན་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སུ་འཛོག་པ་
དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཁོན་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་ཉིད་སོགས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

གཤམ་ལ་དབབ་བ་བསྐྱབ་ལས། གང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། མཚན་མ་མེད་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང་

བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་ཉིད་
 རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་འཛིན་ཏེན་པ་
 དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམས་པར་
 ཐར་པའི་སྒྲོའི་སྒྲུར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་
 བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་མ་བྱུང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མས་
 བྱུང་བོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས། ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲུ་འཕགས་གང་རུང་གི་
 རྒྱུད་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་རུང་གི་ལྟ་བའི་ཆར་
 གཏོགས་གྱི་མ་བྱེན་པ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམས་པར་ཐར་པ་སྒྲོང་བ་ཉིད་སོགས་དང་།
 མཚན་མེད་སྒྲོན་མེད་གཉིས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུས་བསྟན་པ་གསུམ་དང་སྒྲོའི་སྒྲུས་
 བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་འཛིན་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་ལ་
 གནོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་ལྟ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོར་
 འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་མེད་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་
 གསུམ་ལ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་གཉེན་པོའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུན་
 མོང་བའི་རྣམས་པར་སྒྲོ་གསུམ་སྒྲོམ་པ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དུག་སྒྲོམ་པ་
 སྒྲེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུད་སྒྲོང་བལྟ་བ་བཀའ་བདགས་གྱི་ཐུག་རྒྱ་བཞི་འཕ།
 ཆོས་གྱི་སྒྲོམ་བཞི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཅིང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་

གང་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་མེད་མི་རུང་ཡིན་པས། འིན་ཏུ་གཅེས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་གསུམ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། འདི་ལ་འབྲུམ་གསུམ་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་སོ་བདུན་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་གསུམ་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པའི་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གསུངས།

འོན་སོ་བདུན་པོ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པའི་བྱིར།

གསེར་འབྲེང་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཐྱིབ་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་སོ་བདུན་པོ་རྟོགས་པར་སྒྲོམ་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན། སྒྲོམ་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱིབ་པ་གཉིས་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་སྒྲོམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དང་སྟོང་ལམ་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས། གཞན་རྣམས་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་གསུངས།

འོན་སོ་བདུན་པོ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་

གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། སོ་བདུན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་སྒྱིབ་གཉིས་སྤྱོད་བའི་བྱིར་དུ་ཉྫེགས་པར་སྒྲོམ་པའི་བྱིར། སྤྱོད་ལམ་དང་གཉིན་
 པོའི་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པར་ཐལ། གཉིས་ཀས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 སྟག་ཉྫེགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་
 འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོག་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བའི་དངོས་ཟིན་དང་འགལ་སྤྱོད་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་སྒྲོམ་
 སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། འབྲེལ་ཤིག་ལས། འདི་ནི་མི་ཤེས་པ་སྤྱང་ངོ་ཞེས་གསུངས།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་རྟོགས་རིགས་འགལ་བ་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་དགོས་སྟུམ་དུ་དགོངས་པའི་
 སྟོན་དུ་སྤྱང་ངོ་།

སྟོན་པོ་རྒྱུན་རང་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་ལམ་ཤེས་ཉྫེགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་
 གྱིས་མཆོན་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་
 ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་
 གྱི་རྣམ་པའི་ནང་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་
 གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་

མཁེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སོ་བདུན་མཆོད་ཉིད་པ་ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐུལ་ལམ།

༩ སྐུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་མ་བཤིག་པ་དང་བཤིག་པ་
དགག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྟེན། རོ་བོ། དགོས་པ།
སྒྲ་དོན་རྣམས་ལས།

དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་མིའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྒྲེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་བ་དང་། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་རྟེན་
ལ་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བཞེད།
རང་ལུགས་བྱང་སེམས་སོ་སྒྲེས་ཀྱང་སྒྲོམ་སྒྲེ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མཛོད་ཤེས། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་རྟེན་མཛོད་པ་བ་རྣམས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་རོ་བོ་
གཟུགས་མི་སྒྲུག་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན།

གསུམ་པ་གཟུགས་སྐྱབ་པ་སྐྱལ་པ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་
བར་བཞེད་དེ།

མཛོད་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱུད་དང་པོ་གཉིས། མི་སྐྱབ་བསམ་གཏན་
གཉིས་ན་ཡོད། གསུམ་པ་ཐན་དེ་མ་ཆགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་སེམས་རྟེན་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རྒྱུ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་བར་སྐྱབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་
འདིས་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་ཐར་ཡོད་པ་གཙོད།

ཁ་ཅིག་ འདིའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཁྲབ་པར་འདོད་
པ་མི་དགས་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་
གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། སྐྱལ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་
ལས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤེགས་པ་ཉིད་ནི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་བསམ་
གཏན་རྣམ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོན་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། གང་གི་གཟུགས་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། རན་པ་རྣམས་ལ་
བལྟའི་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་སྟོན་
མེད་དེ། དེའི་དོན་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
འཛོག་པ་སེམས་རྟེན་ལ་དགོངས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་
གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤེགས་སྐྱབ་པ་ལ་དགོངས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འདི་

གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་བ་
 རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་པའི་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བརྒྱུ་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
 སྒྲར་ཡང་ཡར་སོང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡིན་པས་དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་
 རྣམ་ཐར་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་འཐོབ་
 དགོས་པའི་དེ་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་འཐོབ་དགོས་ཀྱང་དེ་ཅུ་གྱི་གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་དངོས་གཞི་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
 རྟེན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་བརྟེན་པར་ཁས་
 གུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སེམས་རྟེན་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་དགོས་སུ་བྱ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་
 སྒྲུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ལས་སྐྱེ་ན་གཟུགས་དངོས་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཇེན་པ་ག་
 ལྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།

འོན་འགོག་སྟོམས་སྟོང་ཅེའི་སེམས་རྟེན་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོང་རྗེའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ཇི་ཏྲ་རིས་སྐབས་འགྲོའི་སེམས་
 རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་ཅེའི་

དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་འགོག་སྒྲུབ་ས་མེད། དང་པ་དང་སྐབས་འགྲའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ་སེམས་རྟེན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། ཉི་སྒྲུང་གི་ལུང་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་དེ་མ་ཐག་པས་མ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱེད་རྣམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྣམ་ཏེ། བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འདོད་སེམས་སྐྱེད་རྣམ་པའི་བྱིར་ཏེ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྒྲོམ་འཇུག་དགུལ་འདོད་སེམས་སྐྱེལ་རྣམ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གང་རུང་གི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུ་སྐྱུར་སྐྱོ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པའི་རང་སའི་ཀུན་བཀྱིས་ལས་ཐར་པའི་རྣལ་འབྱོར། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གོགས་སེལ་སྐྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་ཤིང་སྤྱི་མ་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལུས་ལ་རིམ་བཞིན་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་སོགས་ཡིད་ལུལ་དུ་ཤར་བ་ན་དེ་བས་ཀྱང་ལྟག་པའི་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་

སོགས་མཐའ་མེད་དུ་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཞུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། འདི་དག་སྒོམ་པ་རང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྤྲང་བ་དང་། སྐུལ་
 སྤྲུང་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོམ་ནས་གཞན་འདུན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་སྐུལ་པ་པོ་
 སྤྲང་མི་སྤྲང་གི་སྒོམ་ནས་དོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཡང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་
 འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱིའི་གཞུགས་ཡིད་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་
 མཛེས་པའི་གཞུགས་ཀྱང་སྐུལ་རུས་ཏེ། དེ་མ་རུས་ན་སྐུལ་སྤྲུང་ཡོངས་སུ་མི་རྒྱུགས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་ཡོངས་སྤྱིའི་གཞུགས་ལས་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་
 སྤྱིའི་གཞུགས་མཛེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་དེ་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཆེ་བའི་
 མཐར་ཐུག་དང་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་དང་། རྩལ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱང་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཆུང་བ་མེད། རྩལ་ཐུ་
 རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཡང་ཆ་བཅས་ནི་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 གཞུགས་སྤྱག་པ་ལ་སྐུལ་འདོད་དང་། མི་སྤྱག་པ་ལ་སྐུལ་དུ་མི་འདོད་པའི་སྒོ་སྒྲེས་པ་
 ན་གཞུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། བན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བར་སྒོམ་པ་ན་མཐར་གཞུགས་སུ་སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པ་རོ་གཅིག་དུ་མེས་ནས་སྒོམ་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒོམ་པས་སྤྱག་པར་རོ་སྒོམ་ས་རུས་ཏེ། དང་པོས་
 གཞུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་པན་ཚུན་བལྟོས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉིས་པས་དེ་གཉིས་

ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་ལོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་མི་སྤྱག་པམ་ཚུན་
ལྟོས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དདུལ་བུམ་གྱི་གཟུགས་དེ་ཟངས་བུམ་གྱི་གཟུགས་ལ་
བལྟོས་ཏེ་སྤྱག་གསེར་བུམ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟོས་ཏེ་མི་སྤྱག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་
མི་སྤྱག་གཉིས་པམ་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དདུལ་བུམ་གཅིག་པུའི་སྤྲོད་
དུ་སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་ཆ་གཉིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུལ་སྤྱུར་སྤྲོ་ཚོགས་སྟོན་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱུལ་ལམ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་སའི་ཀྱན་བཀྲིས་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དགོངས་ནས། སྤྲོ་མ་རྗེ་བཙུན་གྱིས། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟེལ་གནོན་
རྣམས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན། །བསྟན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལ་
འདི་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཅུལ་འབྱོངས་པ་དང་། གདུལ་བུ་འདུན་པ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་རོ་ཟུང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
ལཡང་པའི་ཕྱིར། སྤྱུལ་ལམ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་
སྤྱུར་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་ཉན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལཡང་པའི་ཕྱིར།

འགོག་སྟོམས།

༥ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཞེས་
སོགས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱམས་ཆོས་མངོན་པ་དང་བཅས་པ་ནས་

མགད་ཚུལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་མགད་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་རྟེན་གང་གིས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དང་། སེམས་གང་གིས་འཇུག་
པ། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་
འཇུག་པ། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ཁམས་གང་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དང་།
འགོག་སྒྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཏུས་ཇི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དང་བདུན།

དང་པོ་ལ། འོ་ན་འགོག་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་ཅེ་ན།
འདི་ལ་སོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པར་མི་འཇུག་སྟེ་འདི་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དག་ཆད་དོགས་ཀྱི་འཇིགས་པའི་དབང་གིས་
འདི་ལ་གཡང་ས་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། འཕགས་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་
འོང་གིས་འདི་ལ་སྒྲིམ་པར་མི་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་ཅིང་
དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱིར་
མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་
དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་མི་སྟོབ་གྱི་
འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་འཕགས་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་སོགས་དང་། སངས་འཕགས་དབང་འབྱེར་གྱི་སྒྲོན་སྒྲིམ་པར་འཇུག་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་རྟེན་སྲིད་ཅིང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་སྟེ། འདི་
ལ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར།

མཛོད་ལས། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་ཐོགས་སུ། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། ཅི་

ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འགོག་སྦྱོར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་བའི་ཤིན་ཏུ་
ཞི་བ་གང་ཞིག་ ཚོར་འདུ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ལ་འཇུག་མི་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། ལམ་འདས་ལམ་ཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་བར་འཇུག་དགོས་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་འི་
སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་ཞི་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་བ་གང་ཞིག་ དེ་ལ་འདས་
ལམ་ཁོན་རངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་ཀྱང་གུན་དུ་སྤྱོད་
དེ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། མ་ངས་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བས་ཐོབ། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཚོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་འཇུག་
བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྡོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་བ་དག་གི་ ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྱིད་ཅེར་སྤྱོད་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཀུན་གཞི་བཞེད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཀུན་གཞིའི་སྤྱིད་དུ་ཚོགས་
དུག་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་བདུན་འགོག་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟན་བ་མིན་བ་རྣམས་དང་། བརྟན་བ་དེ་དག་འགོག་
བ་ལ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བར་འཇུག་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་ཡིད་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བཀའ་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོར་འཇུག་དང་བྱུང་
མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་བ་རྣམས་ལྟར་ན་དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་སྤྱོད་མེད་སྤྱིད་དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་ཕྱིར་དུ་འཇུག་སྤྱོད་ དེས་ལུས་

སེམས་ཐོས་མི་བདེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་
བའི་བྱིར།

འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན་ཞེ་ན། སྤྱིར་མདོའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། དགོངས་འབྲེལ། ལངས་གཤེགས་སོགས་དང་། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པས་
མདོ་སྡེ་རྒྱན། དབུས་མཐའ་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
འབྲེལ་བའི་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་སོགས་ལས་རྒྱས་བར་བཤད། ཡུམ་གྱི་
མདོ་སོགས་པལ་ཆར་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྒྱུད་བླ་མ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱར་
ཅོམ་ཡང་མ་བཤད། དེ་དང་མཐུན་བར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཡང་གསལ་བར་མ་
བཤད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་དང་ཞེས་བའི་སྐབས་སུ། འབྲེལ་ཆེན་ལས།
ཤེས་བྱའི་གནས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་བརྩ་མཐུན་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
ཞེས་དང་། ཆོས་སྐྱའི་མཚམས་སྤྱར་དུ་གཞན་ལུགས་བརྗོད་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ཅོམ་མ་གཏོགས་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡོད་
ན་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་འཆད་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མ་བཤད་བས་མི་
བཞེད་བར་མངོན་ནོ། དེར་མ་ཟད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་
གཞིར་བཞག་པས་ཤེས་སོ།

འགོག་པ་ལ་མཉམ་བར་གཞག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་འདུ་མེད་པ་
དང་། འགོག་པ་ལ་མཉམ་བར་གཞག་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞིའི་སྐབས་སུ་
སེམས་མེད་བར་འདོད་པ་སོགས་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། བཞི་པོ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་སེམས་ཅན་ཡིན་བའི་བྱིར། གཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་བྱུང་གཉིད་ཡོད་པས་དེ་

འཁོར་དུ་སོང་བའི་སེམས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། འོན་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་སྒྲོམ་པར་འཇུག་ཅེན། ཀུན་གཞི་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་པར་འཇུག། མི་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲོམ་པ་མེད་དེ། དེར་དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་མེད།
ཡིད་ཤེས་བཀག་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འགོ་བ་ལྷོག་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་
ལུགས་ལ་པལ་ཆེར་གྱིས་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་སྒྲུ། དེ་ནས་མིའི་ནང་ངམ། གཟུགས་
ཁམས་སུ་ཡང་སྒྲོམ་སྟེ།

ཀུན་བདུས་ལས། འགོག་པ་ལ་སྒྲོམ་པར་འཇུག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པ་དེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པོ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་
ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དེ་ཉིད་དུ་འཇུག། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་གནས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལ་འབད་པས་བཙོན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཛོད་ལས། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། འགོག་པ་དང་པོ་
མིའི་ནང་དུ་འོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགོ་བ་པ་ལས། འགོག་པ་སྒྲོམ་པར་འཇུག་པ་ནི་
དང་པོ་མི་ཉིད་དུ་མི་དགག་གི་ནང་དུ་སྒྲེད་དེ། སྤྱིས་ནི་སྤྱར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དགག་གིས་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་བསྒྲེད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པས་འགོག་སྒྲོམས་གསར་དུ་བསྒྲེད་པའི་རྟེན་ལ་མིས་བྲབ་པ་
ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་དབྱུད་པ་མང་ངོ་།

སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྱིས་ཀྱིས་འགོག་སྒྲོམས་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་

མི་འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་ གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པའི་ཉི་
ཤུ་ཙམ་བཤད་པ་དང་། འདོད་ལྟ་འཛིན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། འདོད་ལྟ་
ལ་འགོག་སྒྲིམ་ས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྒྲིམ་ས་གསར་དུ་སྐྱེ་
བ་ཡོད་དམ་སྙམ། དེ་ལྟར་ན་མཛོད་ཙམ་གྱི་དོན་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ།
སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་བྱུང་པར་འཛམ་བུ་སྤྱིང་བ་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་
འོན་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་དེ་བོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་འགོག་སྒྲིམ་ས་འདས་ལམ་དུ་བཤད།
སྐབས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྒྲིམ་འཕྲུག་དགུ་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱར་བཤད་པ་སོགས་དང་། སེམས་རྟེན་སྤྱིང་ཙམ་དངོས་གཞི་ལ་བཤད་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཤེས་སུ་བཞུགས། འབགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་སྒྲིམ་ས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་
ལས་སྐྱབ་པའི་རབ་བྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་འདོད་
དེ། དཔེར་ན་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ལས་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་
པའི་སྒྲིམ་འཕྲུག་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་
འགོག་པའི་སྒྲིམ་པར་འཕྲུག་པ་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཅེས་སྒྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འགོག་སྒྲིམ་ས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པ་རང་ལུགས་སུ་
མཛོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཡང་། འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་འགོག་སྒྲིམ་ས་ཀྱི་

ཆོ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་མི་འགོག་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བས་
ཤེས་པར་མི་འདོད་པ་ལ་ཐན་པར་དགའོ།

འོན་ཀྱང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྣོན་པར་འཇུག་པ་
ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་ལས། འགོག་པའི་སྣོན་པར་འཇུག་པ་ཇས་
སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་
ཡིན་གྱི་ཇས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་
ཤིང་། ཤེས་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་པ་ཐལ་ཆེར་ཡང་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པར་སྤང་བས་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དབྱུང་
པར་བྱ་བ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཞིག་བཞག་གོ།

དེ་ལྟ་ན་དེའི་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སེམས་རྟེན་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་དགག་གཞི་འཕགས་པའི་ཡིད་ཤེས་སྤྲ་མོའི་སྤྲེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་
རགས་པ་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་ཆ་ལ་འགོག་སྣོན་པ་ཞེས་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱང་། རང་གི་སེམས་རྟེན་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
དགག་གཞི་འཕགས་པའི་ཡིད་ཤེས་སྤྲ་མོའི་སྤྲེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་འཁོར་
བཅས་བཀག་པས་རབ་རྟུ་བའི་རིགས་གནས་གང་ཞིག་ མཐར་གནས་སྣོན་འཇུག་
དགྲའི་ནང་ཆོན་རྟུ་གཏོགས་པའི་སྣོན་འཇུག་བཏགས་པ་བའོ། །

འདི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་འགོག་
པའི་རྣམ་ཐར་དང་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོས་སྒྲོན་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཐོགས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པའི་སྐབས་བྱེད་རྣམས་དང་། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་

སྒྲིམ་སྒྲུབ་པ་ཡང་སྒྲིམ་ལམ་ཅེས་སྒྲིམ་རང་གི་དོ་བོ་འཆད་པ་ན་ཐོད་བཀལ་གྱི་ནང་དུ་འགོག་
 སྒྲིམ་སྒྲུབ་པ་འདྲུག་པ་རྣམས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིམ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་པ་འགོག་པ་
 ལ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་འདས་ལམ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲིམ་
 འཇུག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་མིང་གི་འདོགས་སུ་རུང་སྟེ། སྒྲིམ་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་
 སྒྲིམ་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། ཆངས་ངེས་པའི་གཟུགས་སུང་ལ་འབྲས་
 བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་ཞེས་བསམ་གཏན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོགས་
 འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཉོན་མོངས་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་པར་བཀལ་བཏགས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་ལ་འོན་འདི་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲིམ་པར་མི་འཇུག་སྟེ། གཞན་དོན་རྒྱུན་
 ཆད་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་
 འགྱུར་ན་སྙུན་རིང་མཉམ་པར་གཞག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་འཕགས་
 ཀྱིས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྒྲིང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཁ་ཅིག་ འདོད་པ་ཉམས་སུ་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པ་སྒྲིམ་པར་མི་འཇུག་སྟེ། འདོད་
 ཁམས་པ་ཁ་ཟས་ཞག་བདུན་དུ་བྲལ་ན་ཆེད་དུས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་དེ་ཡང་མ་
 ངེས་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་

པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁཅིག་སྤྱིང་ཇི་བད་ཀར་ལས། སྤྱི
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འགོག་པ་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཅུ་བོ་འདི་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་འདྲ་བའི་བར་དུ་ཡང་སྟོམ་པར་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། ཁཅིག་དེ་སྟོམ་པར་འཇུག་
པའི་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ལ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། དོན་དུ་འགྱུར་ན་ངེས་པ་
འཕེན་པ་བཏང་བ་དེ་སྤིད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ། འཇུག་པ་སོགས་གཞུང་གཞན་
ལས་བཤད་པའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་
སྟོབས་ཀྱིས་དགག་གཞི་འཕགས་པའི་ཡིད་ཤེས་སྤྱི་མཐོང་སྤེད་དུ་དགག་བྱ་གཉིས་སྤྱིང་སྤྱི་
མོ་ཡང་བཀག་པའི་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་
ཅན་ཞིག་ལ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྱིང་བཤད་པའི་འགོག་སྟོམས་དེ་
མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་གྱི་དག་བཙོམ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ།

སྦྱོང་ལམ།

༥ སྦྱོང་བའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྒྲིབ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་སྒྲིབ་ལམ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 བཅུ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་ར་བཤོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་བྱིར། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཅུ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བཅུ་པོ་དེའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སྒྲོབ་ལམ་ཐར་བྱིན་བཅུ་མེད་པ་དང་
 སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིན་སོགས་བཅུ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
 དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དུ་འཛོག་པ་མི་འགལ་ལོ་ཟེར་ན། འོ་ན་
 སངས་འཕགས་ཀྱི་བཅུ་པོ་དེ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་པོ་དེ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་ཇེས་མཐུན་གྱི་དེ་ཡིན་གྱི། སྤྱིན་སོགས་
 ཐར་བྱིན་བཅུ་པོ་དེ་མིན་ཞེས་རིང་ཆ་ཐུང་ཆ་ལ་འབྲི་བ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིབ་པོ་མེད་དེ།
 སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་རང་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རིང་ཆ་མེད་པའི་བྱིན་དུག་གི་ཐ་སྐད་མང་
 དུ་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
 ལམ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་མེད་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། འདི་

དག་གི་བཀལ་ལན་ཤིང་ཕྱིན་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ།

༥ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་པོ་དེ་ངོ་བོ། །
དབྱེ་བ། རྟེན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་
གཉིས་ཀ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་
བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་སྟེ་
ཆེན་བཞི་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དབྱེ་བ་
རྟེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། རང་
བྱུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་
གསུམ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོབས་སོགས་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྱར་མི་ཐུང་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་འཁོར་རྫོགས་
པར་བསྐྱོར་བ་དང་། སྟོབས་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་སྟེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་ཆེད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྟོབས་ཅུ།

གཉིས་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་བདུན་ལས། མི་མཐུན་སྟོགས་འཛམས་པ་
ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོན་རིན་པོ་ཆེད་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་མཁྲེན་གྱི་རྣམ་པ། འདིར་བསྟན་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྲེན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཁྲེན་པའི་སྟོབས།
མོས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་མཁྲེན་པའི་སྟོབས། རིགས་གཉིས་སྤྲོ་ཆོགས་མཁྲེན་པའི་སྟོབས།
དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ། མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་
བའི་ལས། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སྟོམ་འཕྲུག་གི་སྦྱིབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་མཁྲེན་པའི་སྟོབས། སྟོན་གྱི་གནས་ཆེས་སུ་བྲན་
པ་མཁྲེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་མཁྲེན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་
མཁྲེན་པའི་སྟོབས་དང་བཅུ་འོ། །བཅུ་པོ་དེ་ལྟ་དབང་གི་དོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
མཚུངས་ཏེ། དེས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་གོ་ཆ་རྣམས་འབྲུགས། ཅིག་པ་རྣམས་བཤེགས། རིབ་
མ་ལྟ་བུའི་ནགས་ཆལ་རྣམས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོབས་བཅུ་པོ་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྦྱིབ་པ་གསུམ་འཛམས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
ཚུར་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་རྒྱུད་ཐུང་མ་ལས། སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་སྦྱིབ་ལ་དོན་མཁོན། །ཞེས་
དང་། སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དུག་དང་། །གསུམ་དང་གཅིག་གི་རིམས་
པ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་སྟོམ་པར་འཕྲུག་པ་དང་། །བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་
བའི། །གོ་ཆ་ཅིག་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །ཕུག་དང་བཤེགས་དང་བཅད་སྦྱིར་རོ། །ཞེས་

དང་། མི་བྱེད་བྱིར་ན་རྩོུ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བཅུ་པོ་དེ་ལ་སྟོབས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཅུ་
པོ་འདིས་ཐབས་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད། སྐབས་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད། རྣམ་པར་དག་པ་
ལ་བསྟུ་བའི་བདུད། ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད་བཞི་
བཅོམ་པའི་བྱིར།

མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཐབས་དང་སྐབས་དང་དག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ལ། །མེས་ཅན་རྣམས་ནི་རབ་བསྟུ་བའི། །བདུད་འཛོམས་ཁྱོད་ལ་
བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མི་འཇིགས་པ་བཞི།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་མཐུན་པ་ལ། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་དོན་རྟོགས་པ་
ལུན་ཆོགས་སོགས་བཞི་གང་རུང་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཚྲོལ་བ་པོ་མེད་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ། འདིར་བསྟན་མི་འཇིགས་
པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ངན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་རང་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་དམ་བཅས་པ་
ལ་ཆོས་འདི་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཚྲོལ་བ་པོ་
མེད་པའི་མི་འཇིགས་པ་དང་། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ངན་ཆོས་མོང་ས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པ་སྤངས་སོ་ཞེས་རང་དོན་སྤངས་པ་ལུན་ཆོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་འདི་མ་སྤངས་
སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་དང་། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཐར་པ་དང་། ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་དུ་ངེས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དང་པོས་ཐར་
པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་མི་
ཉུས་ཞེས་གཞན་དོན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་པོ་མེད་
པའི་མི་འཛིགས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
བགྱོད་བྱེད་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པར་བགྱོད་པར་མི་ཉུས་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་པོ་མེད་པའི་མི་འཛིགས་པ་
དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས། གྱེམ་བདག་གི་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན་འདིར་ང་ལ་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྱམ་ཟེ་འཇམ། ལྟ་འཇམ།
བདུད་དམ། ཆོངས་པ་འཇམ། གཞན་སུ་ཡང་རུང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
ཤོལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྫེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་། །རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
དག་པར་རྫེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པས་ན། བག་ཆོ་བ་མེད་པ་གནས་
ཏེ། བག་ཆོ་བ་མེད་པར་གནས་པས་ཁྱུ་མཆོག་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའ་
ལོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེལ་བའི་སྤྲོ་སྤྲོག་གོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་མེད་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དང་།
བྱམ་ཟེ་སོགས་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་སྦྱོང་དང་བྱམ་ཟེ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་
དང་ཐོས་པས་རྫོམ། ལྟ་དང་བདུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཐུ་དང་རྩལ་ལྷུ་གིས་རྫོམ་
པས་རྫོམ་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ་ཤོལ་བར་མི་ཉུས་ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་

སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རི་དྲགས་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་རི་དྲགས་ཕྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱབ་པ་མེད་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་
 ནང་དུ་སྐྱབ་འཛིགས་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུད་ཐུང་མ་ལས། མི་འཛིགས་ཉིད་ནི་འཁོར་དུ་སེལ་བཞིན། ཞེས་དང་།
 རྒྱས་བཤད་དུ། རི་དྲགས་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་ནགས་མཐར་ཉག་འཛིགས་མེད། རི་
 དྲགས་རྣམས་ལ་སྐྱབ་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚོགས་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
 སེལ་ཡང་། །ལེགས་གནས་བཟོས་མེད་བརྟན་པའི་རྩ་ལ་དང་ལྟན་པར་གནས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེའི་དང་པོ་གཉིས་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས། ཕྱི་མ་
 གཉིས་གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་གཞན་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །སྤངས་དང་ངས་
 འབྱུང་བོགས་བྱེད་རྣམས། །སྟོན་མཛད་ཐུ་སྟེགས་གཞན་དག་གིས། །མི་བཇི་ཁྱོད་ལ་
 བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་རིག་པ།

གསུངས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་གི་རིག་པ་བཤད་པ་ལ། འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་གྱི་
 དོན་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ། འདིར་བསྟན་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་མཆན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
 མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་།

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བར་འཇུག་
བའི་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་དེ། འཆད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐད་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བར་འཇུག་བའི་ངེས་པའི་
ཆོག་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་
མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བར་འཇུག་བའི་དེ་དང་། དེ་དག་འཆད་པ་ལ་ཆགས་
ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་བའི་སྒྲོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྣམ་བྱངས་དང་ནི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཆོག་དང་ཡེ་ཤེས་
ཤེས་པའི་ཕྱིར། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའི་ཡང་དག་རིག་ །བཞི་པོ་མཚུངས་པ་མེད་
པར་འདོད། ཅེས་དང་། མཐར་ཐུག་ལེན་ལས་ཀྱང་། བརྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་
དང་། །གསུང་དང་མཁྱེན་པ་འཆད་བྱེད་ལ། །སློ་བྱོས་རྟག་ཐོགས་མི་མངའ་བ། །
ལེགས་སྟོན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་
ཀྱི་དོན་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བར་འཇུག་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྐྱོན་མོང་མ་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་སྐྱོན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་དགུ་བ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོ་
སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པས། དེ་སྐྱོན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ས་དགུ་བ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སློབ་ཐང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་
བྱོས་ཡིན། །ཞེས་དང་། ས་དགུ་བ་བས་དེའི་སློན་ས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཆར་རྒྱ་ཆེན་

མོ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། ཆར་སྤྱོད་རྣམས་ལས་ཆུ་ཆར་འབེབས་པ་
 ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགོ་རྣམས་ཀྱི། །དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ལྷན་
 གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབེབས། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བའི་སོ་སོར་ཡང་དག་གི་རིག་པ་
 བཞི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
 དེ་ཡིན་ན་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན། འོ་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྤོང་ཉིད་
 དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲུའི་སྤྲུའི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད།

ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་འཕགས་པ་འོག་མ་པ་རྣམས་དང་
 རྟོགས་རིགས་མ་འདྲེས་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་རྣམ་
 པ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་
 པ་དུག། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་
 འདྲེས་པ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

མདོ་སྤྱོད་ལས། སྤྱོད་པ་དང་ནི་རྟོགས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱིས། །ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི། །སྤྲུའི་སྤྲུའི་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེའི་གསུང་ལས། འདུན་པ་དང་
ནི་བཙེན་འབྲས་དྲན་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ། ཉམས་
བའི་གོ་སྐབས་མ་ལུས་རིང་དུ་སྤངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲན་མེད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ལ་འབྲུལ་
བའི་མིང་ཡང་མེད། །དྲན་པ་མ་ཉམས་རྟག་ཏུ་མ་ཉམ་པར་གཞག། མཐ་དང་འཛིན་པ་
མ་རྟགས་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས། །དབེན་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་དྲུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་
པར་དག། །དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན། ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ནི་ལྡིག་ལས་ཤེས་སོ། །

བཙེ་བརྒྱད་པོ་འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མིན་ཚུལ། རམ་མཁའ་
ས་ཚུ་མེ་རླུང་རྣམས་དང་རིགས་མཚུངས་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་མཁའ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ།
ས་ཚུ་མེ་རླུང་རྣམ་མཁའ་མཚུངས་པ་འཛིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་སྟེ། མ་འདྲེས་ཉིད་ནི་
དུལ་ཕྱན་ཅན་ཡང་འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་པ་བ་དང་འདྲན་ཚུལ་མི་མཐུན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་སྟོབས་བརྩ་མི་
འཛིགས་པ་བཞི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཙེ་བརྒྱད་དུ་མཛོད་
བའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་མ་འདྲེས་པའི་སྐབས་ལས་

སྤྱོས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་བརྒྱལ་བ་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཞིང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་ཉེར་བདུན་པོ་ཟག་མེད་པ་དང་།
བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཉེར་བདུན་ཟག་བཅས། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་སོ་དྲུག་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྲོང་། བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྲོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་བརྒྱ་
དང་བཅུར་བསྟན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཉན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་སྤྲོས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ཡོད་
དེ། གོང་བཤད་པའི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་
པ་དེ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་
གང་ཡང་རུང་བས་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ཏེ། དེ་སྤྲོན་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་

བཀུར་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པས་དགེ་ཙམ་མེད་པའི་ཡང་སངས་རྒྱས་
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་བཅོད་བྱར་ལྷན་པའི་ཡུམ་གྱི་ཆོག་སྒོ་
ལ་ཡོན། དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་ཙམ་གསུམ་དུ་བསག་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བཅོད་བྱར་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར།

སྒྲུང་བཙུག་པོ།

༩ གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་བཅོད་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི་འབྲེ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས། ཡར་གྱི་གསུང་ན་རེ། སྒྲུང་བཙུག་
པོར་བྱེ་བའི་དང་པོ་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། གཉིས་པས་ཡུལ་
ཅན་སྒྲུང་བ་དང་། དེ་སྒྲོམ་པ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། སྒྲུང་བ་དེ་གཉིས་པོ་
དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་
དབག་དཀའ་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མེད་བརྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཟབ་པ་གཞི་
ཤེས་སྒྲུང་པ། གཏིང་དབག་དཀའ་པ་ལམ་ཤེས་སྒྲུང་པ། ཆད་མེད་བརྟོགས་པ་རྣམ་མཁྱེན་
སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་འདོད། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་
བྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བཙུག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་དེ་ཆོགས་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོགས་ཆེན་ལུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བར་འཛོག་པ་ནས། ས་
བརྒྱ་པ་ན་ཡོད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུང་བར་འཛོག་པའི་བར་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་རང་བཞིན་སོར་སོལ་གནས་སྐབས་བྱ་ཆུང་དང་། ཐལ་སོར་འཛོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཀྱང་ཆོག་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དགའི་སྦྱར་བ་ཆོག་མཁུ་
ནས་ཐོབ། ལུང་བསྟན་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་བར་ཆད་མེད་
པའི་སྦྱར་བ་བཞི་སྦྱར་ལམ་བཞི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ཐོབ་སྟེ།

དོད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་སྐབས་སུ། ཟབ་མའི་དོན་ལ་སོམ་ཉིད་མེད། ཅེས་
དང་། ཅེ་མའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཉིད་ལྟན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། བཟོད་
པའི་སྐབས་སུ། གཞན་གྱི་བགྱི་བར་མི་བརྟུབ་དང་། ཞེས་དང་། ཆོས་མཚོག་གི་
སྐབས་སུ། སངས་རྒྱལ་དབྱེས་པའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟུང་བ་ལས། མི་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ནི་ལྟ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་
ཡིས། གཤམ་ཏེ་ཤིང་ནགས་རི་མཐོང་ད་དུང་རིང་། ཅི་སྟེ་རྟགས་མ་མཐོང་ན་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ནི། ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་སྟམ་དུ་དེ་ལ་རྫོམ་སེམས་མེད། ཅེས་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་དེ་ལྟར་འདོད། །

བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱར་བ་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷུང་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ་ས་གཉིས་བ་ནས། བདུན་པའི་བ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་སྟོན་པ་ན།

སྟུང་བ་ལས། དབྱིད་དུས་བཟང་ལ་སྤྲོད་པོ་ལོ་མ་ལྟག་གྱུར་ན། ཡལ་གས་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་ལོ་འབྲས་མེ་ཏོག་བསྐྱུན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་འདི་སུ་ཡིས་
ལག་ཐོབ་པ། རིང་པོར་མི་ཐོགས་འདྲན་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད། །
ཅེས་དང་། རྒྱན་ལས། བྱང་རྒྱལ་ཉེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟུང་བར་
བྱུང་མེད་སྦྱུང་མའི་དཔེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་

དྲིམ་ནི། །མངལ་སྐབས་དྲིམ་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར།

གཞན་དོན་གྱི་ཐུང་བ་སོགས་ལྟ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཐུན་པའི་ཐུང་བ་ས་དགུ་པ་ནས་ཐོབ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཐུང་བ་ས་བརྒྱ་པ་ནས་འཛོག་
པ་དང་། ས་མཚམས་ཀྱི་ཐུང་བ་ཡུམ་ལོ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་དུས་ཚོགས་སུ་བྱས་ནས་
སྒྲོམ་པའི་ཐུང་བ་ཡིན་པས་ལམ་བཞི་གའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་བཞེད། དེ་ལ་ཆ་བས་
ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་ཐུང་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་དང་།
རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟེང་
གིས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་ཐུང་བ་ཆོགས་
ལམ་ནས་བཞག་པ་དགག་པ་དང་། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཐུང་བ་ལྟ་པོ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་
པའི་ཐུང་བའི་རྗེས་སུ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་
བར་བཤད་ཀྱི་ཐོབ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ལོ་ཆེན་གྱི་
བཞེད་པ་ལྟར་འགོད་པར་མཛད་དེ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་ཐུང་བ་ལ་
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིང་པོ་རྒྱ་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐུང་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
བདེན་འཛིན་འཛེམས་བྱེད་ཀྱི་ཐུང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ངོས་བརྒྱུད། ཞེས་དང་། འདི་
ཐུང་བ་དང་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་

ཀྱང་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ངོས་
ནས་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ན་ཡང་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་དང་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མི་འགལ་བའི་
སྤྱིར་དང་། སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཡང་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་
སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། དེར་གྱུར་པའི་ངོ་བོའི་སྦྱོར་བ་
ལྷ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔ་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་
ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བ་རང་ཉིད་དང་སྦྱོམ་
པ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་ཟབ་པ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། གཏིང་
དབག་དཀའ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། ཚད་མེད་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་
འཛོག་པའི་སྤྱིར། འདིར་བཤད་པའི་ཟབ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་དགོས་དེ། དེ་ཡིན་ན། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྦྱོམ་པ་པོ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གི་
སྟོན་སྟེ་བ་བརྒྱད། རྟོགས་པར་བསྟོམས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ་བཞི། འབྲས་བུ་
དང་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟོགས་པར་བསྟོམས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ་བཞིའི་ཁྱད་

པར་ཡོད་དེ། ཐུན་དང་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་འབེལ་འགྲིབ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དཀར་ནག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་
 བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་ཐུར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་
 འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་ཐུར་བ་ལ། ཐུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐུར་བ་ཡིན་པས་བྲལ་གྲང་། འདིར་ལུང་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་བྲད་པར་ཅན་ཐོབ་ཚུལ་སྒྲོན་ཅི་རིགས་
 ལས་དག་ཚུལ་བྱེད་ལས་བྲད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་བྱིར།

འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ཐུར་བ་ལ་ཐུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བྲལ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ཞི་
 ལྷག་འབྲེལ་གྱི་ཐུར་བས་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཐུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བོན་སྤོང་དགོས་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་ཐུང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཐུར་བ་དང་པོ་ལྷ་པོ་དེས་རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བོན་སྤོང་ཡང་
 འདིར་དངོས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐུར་བ་ཉི་ཤུ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལ་ཆང་བར་
བསྟན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོགས་སྦྱར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ལྟ་བོ་དེ་ཡང་སྦྱོས་པའི་
ཕྱིར།

འོན་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དགའི་སྦྱར་བ་འདིར་བཤད་པ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་གཉིས་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་
དགའ་བའམ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འདུལ་བྱ་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྦྱེ་ཚུལ་སྟོན་པའི་
སྐབས་སུ་རེ་ཞིག་དད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཅམ་དང་བ་སྦྱེ་ཚུལ་
བཤད་པ་ལྟར་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ།

བཅོ་ལྔ་བོ་དེའི་ས་མཆོམས་དང་པོར་གང་ནས་ཐོབ་པ་ནི་འབྲེཨར་དང་མཐུན་
པར་རྒྱུ་ཀ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྦྱར་བའི་སྟོན་ཡོད།

༥ བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན། འདིར་
བསྟན་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་བདུད་ཀྱི་
མཐུ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་ཡོད། བརྒྱ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་བར་སྒྲུབ་ན་ཡང་མ་སྦྱོས་ཤིང་།

རང་ལུགས་ལ། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་བརྒྱ་བཞི་པོ་འདི་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་
དང་དེ་ཕྱི་མ་བཞི་བརྒྱ་པོ་འདི་ད་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཚུལ་ཡང་དེའི་སྒྲུང་བ་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་དབང་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བ་
ལ་བདུད་གྲི་བར་ཆད་གྲིས་མི་ཚུགས་པའི་བདུད་གྲི་མཐུ་བཙུག་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ།
ད་ལྟ་སྒྲུང་བ་བསྒྲོམས་པ་ལ་གངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་ཐོབ་
པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོན་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

སྒྲོན་ནི་བཅུ་ཆེན་བཞིར་བཅས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་
བ་སྐྱེ་བའམ་གནས་པ་གང་རུང་ལ་གོགས་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་གྱི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དང་
བཅས་པའི་ཞེ་དྲུག་ཡོད། དང་པོ་ལ་སྒྲོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཅུ་
ཆེན་དང་པོ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཅུ་ཆེན་གཉིས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཉི་ཤུ། གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ་རང་ཉིད་ལ་
བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲུང་ཉེར་གསུམ་དུ་ཡོད། གཞན་ལ་བརྟེན་
པ་གསུམ་ནི་བདུད་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆ་བྱང་དུ་འོང་ནས་ཡུམ་ངེད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་ནས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་ཆོས་དང་
གང་ཟག་གི་བར་དུ་དཔེན་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་པོ་ད་ལྟ་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་ཆ་བྱང་མང་
དུ་སྤྲང་ངོ་།

དེས་ན་ཞེ་དྲུག་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་བ་སྐྱེ་བའམ་གནས་པ་གང་དུ་འབྲེལ་བ་སོགས་ལ་
འགལ་རྒྱུན་གྲིས་ཟིན་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་གང་རུང་གི་སྒྲོན་སྐོག་གོགས་བྱེད་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

མཚན་མཚན།

༥ གང་གི་མཚན་ཏེ་མཚན་ཉིད་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་
ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གོ་མི་ཆེན་པོའི་
བཞེད་པར་བྱས་ནས། ལོ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དང་། རྒྱས་མཚན་པའི་ལུགས་དང་།
འབྲས་བུས་མཚན་པའི་ལུགས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིའི་མཚན་ཚུལ་ནི། མཚན་ཉིད་མཚན་བྱ་མཚན་གཞི་
མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་མཚན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རོ་བོ་ཆ་བ་བྱེད་ལས་
སྲེག་པ་གཉིས་མཚན་ཉིད། མའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བ་མཚན་བྱ། རྩ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་
ཤིང་སྲེག་པ་མཚན་གཞི། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔྱེད་པའི་ཆ་མ་
མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ན་མས་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱད་མཚན་དང་བྱེད་མཚན་སྟོན་
པའི་གཞུང་གིས་མཚན་ཉིད་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་བྱ་
བསྟན། སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་གཞི། ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་ཐུག་
གསུམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱད་མཚན་བྱེད་
མཚན་གཉིས་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོས་རོ་བོའི་བྱད་
པར་རང་དོན་ཐུན་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་བསྟན། བྱི་མས་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་
དོན་ཐུན་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་

མཚན་བྱ་བསྟན་ཏེ། ཚས་སྐྱེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཐ་སྟོན་བྱ་རུང་བསྟན་པའི་
 བྱིར། ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་པ་ཡེ་
 ཤེས་འབངས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
 མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་མཚན་དང་བྱེད་མཚན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
 དང་། མཚན་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཐོས་བསམ་གང་རུང་གི་
 ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཞུགས་གྱི་རྗེས་ཐོབ་རྟོག་བཅས་ལ་བྱེད། ཕྱག་གསུམ་པོ་དེ་གང་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལམ་ཤེས་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཅི་
 རིགས་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚས་སྐྱེའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྟོར་བ་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྟོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 སྟོར་བ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་པ་འབྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་མཁྱེན་
 གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་དེ་ལ་རེ་རེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་བཅོ་བརྒྱད་སྟོམས་པའི་ཉི་
 ཤུར་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་
 ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་སྤྱང་གི་སྤྱང་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་པ་
 བཀག་པའི་སྟོར་བ་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལམ་བདེན་གྱི་བཅོ་ལྔ་ལ་
 དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྟོར་བ་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེལ་བདེན་པའི་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་འབྱུང་གི་བཞི་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་

དམིགས་པའི་དེ་ཟབ་པ་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་གསུམ་ག་ལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་བ་
བརྒྱད། ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཞི། འབྲས་བུ་དང་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གསུམ་སྟེ། བཙུ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ལ་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་སྟེང་གི་དང་པོ་གཉིས་དང་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་
གཅིག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲུབ་བ་
དང་། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་རྟོགས་པའི་དེ་
རྣལ་འབྱུང་བཀག་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་
མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་དེ་གཉིད་དབག་
དཀའ་བའི་ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྲུན་སྒྲུབ་བ་ལ་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དཔལ་ཉེར་གཞག་ཅས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ། སྟོང་ལམ་བཞི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་
གཉིགས་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཀྱི་དེ་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་མཁྲུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དབའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་
སྟོང་བ་ཉིད་དང་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བདེན་པས་སྟོང་བ་
ཆོས་ཉིད་མཆན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མཆན་མེད་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་
རྟོགས་པའི་སྟོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་རྟོགས་

པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
 མཚན་མེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཀའ་པའི་སྒྱུར་བར་འཛོགས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་བདེན་པས་སྒྲོང་བའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲོན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲོན་མེད་དང་། ལྷག་
 བསྐལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་རྟོགས་པའི་
 སྒྲོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོན་མེད་དང་། ཆད་མེད་པ་རྣམ་
 མཁུན་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་སོགས་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར།

མདོར་ན་སེམས་དཔའི་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་མཚན་གཞི། ཆོས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པར་མཚན། དོན་གཉིས་ཐུན་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་
 དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཚན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་མཚན་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་འདིའི་མཚན་ཚུལ་ནི་མཚན་
 ཉིད་མཚན་གཞི་མཚན་བྱ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚན་ཞིང་། དེ་རྣམས་གཞུང་གིས་བསྟན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་གཞི་བསྟན། ཉོན་མོངས་
 རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་བྱ་བསྟན། ཤེས་བྱ་བྱེད་པ་
 གསུམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར། གང་དུ་མཚན་ན་རང་འབྲས་
 སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མདོར་ན་སེམས་དཔའི་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་མཚན་གཞི། རང་འབྲས་སངས་རྒྱས་

སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོན། རང་འབྲས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱུ་ལྡན་ཡིན་ཞེས་མཆོན་ཞིང་། དེ་ལྟར་མཆོན་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
མཁའ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱུས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
མཆོན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།

འདིའི་ལག་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལས། ཞེར་ཕྱིན་དེ་སངས་རྒྱུས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དྲིན་ཆེ་བ་གསུངས་པ་དང་། ཞེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་པ་པོའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་མཛད་པར་གསུངས་པས།
དེའི་དོན་འདིར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོབས་བརྩུ་ལ་
སོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱུས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཞེར་ཕྱིན་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལགས། ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཐ་རྟེན་ཕྱིན་པ་འདིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ལགས། དེ་སྐྱེད་ཅེས་གསལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཞེར་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཛིགས་པ་མཛད་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་བར་རིག་པ་བཞི་
དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་ཀྱི་བར་བསྐྱེད་དོ། །ཆོས་འདི་དག་དང་
ལྡན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཞེས་མཆོན་བརྩུ་བྱ་བ་སྤྲུག་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་

དཔའི་མཁེན་གསུམ་སྒྲུང་བ་ལ་ཤེས་མཚན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་།
འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་སྟེ། མཁེན་གསུམ་སྒྲུང་བ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་
འབྲས་བུའི་མིང་བཏགས་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་འདྲ་བའི་རྩས་པ་དེ་རྩས་པ་གཞན་ལས་
ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་ཐུག་གསུམ་
པོ་དེ་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས། མཁེན་གསུམ་སྒྲུང་བ་སྟོབ་
ལས་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁྱད་མཚན་གྱིས་མཚན་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩས་པ་དེ་སེམས་
དཔའི་སྒྲུང་བ་ཁོན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དམན་པའི་སྒྲུང་བ་ལ་མེད་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་བཅད་
ཀྱི་སྟོན་མཚན་ཞིང་། དེ་ཡང་སེམས་དཔའི་སྒྲུང་བ་ཉི་ཤུ་པོ་མཚན་གཞི། ཁྱད་ཁོན་
སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚན། ཁྱད་ཁོན་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩས་ལྡན་ཡིན་པ་ཞེས་མཚན་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མཚན་རྩས་ཏེ། ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་བྱིར།

བྱེད་མཚན་གྱིས་མཚན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རང་གི་སྒྲུང་བའི་རྟོགས་པ་ལ་
གཞན་འགོད་པའི་གཞན་དོན་དུ་ཆུང་དུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་སྒྲུང་བ་ཉི་ཤུ་པོ་
མཚན་གཞི། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞན་བཀོད་པའི་སྟོན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྩས་ལྡན་ཡིན་པ་ཞེས་མཚན་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུས་མཚོན་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ འདིའི་མཚོན་ཚུལ་ནི་
 འབྲས་བུས་རྒྱའི་རྩས་པ་མཚོན་ཞིང་། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཤེས་བྱ་དང་བ་གསུམ་པོ་
 དེ། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་སྒྲོར་བ་ལ་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཡོད་
 པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚོན་
 བྱེད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྒྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པ་དང་། དཔེར་ན་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་ལོ་
 རོག་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རང་ཉིད་བསྐྱེད་
 པའི་རྩས་པ་ཡོད་པར་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་དེ་སེམས་པའི་
 མཚན་མཚོན་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིའི་མཚོན་ཚུལ་
 ནི། སྒྲོར་བའི་རང་བཞིན་དུ་མཚོན་ཞིང་ཤེས་བྱ་དང་བ་གསུམ་པོ་མཚན་གཞི་
 དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དེ་མཚན་བྱར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་མཚན་གྱིས་མཚོན་ཚུལ་ནི་
 གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་མཚན་དང་། བན་བདེ་
 སྒྲོབ་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་མཚན་གཉིས་མཚན་གཞི་དང་། སེམས་
 དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ་མཚོན་བྱ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
 དང་ལྡན་པའི་ཤེས་མཚན་དང་། སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་
 མཚན་གཉིས་མཚན་གཞི་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྲོར་བ་མཚོན་བྱ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་
 བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་མཚན་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་
 ལྡན་པའི་བྱེད་མཚན་གཉིས་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོར་བ་མཚོན་བྱར་བྱས་ནས་

མཚན་པ་དང་། བྱད་མཚན་གྱིས་མཚན་ཚུལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དེན་པའི་སྤྲེང་གི་ཚོས་
ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་བྱད་
བར་འབགས་བར་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལས་ཤེས་ཕྱིན་
གྱི་མཚན་གཞི་ཙམ་དུ་རུང་ཡང་། འབགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་ཅ་བའི་དགོངས་པ་
བཀའ་བ་ལྟར་ན། ཉན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལས་
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱེད་མཚན་གཞི་དང་། མཚན་བྱ་ལས་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་དེ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་སྤྱག་གསུམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་
གཞིའི་སྤྲེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཚོས་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་སྦྱར་བར་
མཚན་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་ཚོས་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་
སྦྱར་བར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་བྱང་
ཚུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར།

རྒྱས་མཚན་པའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁུན་གསུམ་
གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེས་སེམས་དཔའི་མཁུན་གསུམ་སྦྱར་བ་རང་འབྲས་
སངས་རྒྱས་སྦྱེད་བྱེད་དུ་མཚན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཚན་པ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པོ་སྤྱག་གསུམ་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ཐ་
སྟོན་བྱ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྦྱར་བ་མཚན་ཉིད་

གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར་དང་། མཚན་ཚུལ་
སོགས་ཀྱང་བཞག་དཀའ་བའི་བྱིར། སེམས་དཔའི་མཁྱེན་གསུམ་སྒྱུར་བ་དེ་ཤེས་ཀྱང་
བྱེད་བ་གསུམ་གྱི་དམན་པའི་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚན་པར་མ་ཡིན་
ཏེ། ཀྱང་མཚན་གྱིས་དེ་གསུམ་དམན་པའི་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚན་
པའི་བྱིར།

ལུགས་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་སྒྲོ་བཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་མཚན་
སྒྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་གཞི། མཚན་བྱ། མཚན་ཉིད།
ཇི་ལྟར་མཚན་ཚུལ། ས་མཚམས་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱེར་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་
པའི་ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱེར་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདིར་དེའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་
དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་མཐར་ཐུག་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་པ་ལམ་ཤེར་བྱིན་
ཇོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། དེ་ལ་དེ་ཆོད་མས་ངས་དགོས། དེ་ཡང་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོད་མའི་ཡུལ་དུ་མཚན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་མཚན་ཉིད་
དངོས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
རབ་ནང་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ལྟར། ཁྲིས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུན་གྱི་

ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 གྱིས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་སྒྲིམ་བསྟན་པའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱའི་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཞིང་། གསུམ་པོའི་ནང་ནས་ལམ་འབྲས་
 གྱི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲུབས་
 བརྒྱད་དུ་སྟེ་ནས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཚན་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་
 བེ་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་
 རྣམས་ཀྱང་ཡིན། མཚན་ཉིད་ནི་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་མཚན་ཚུལ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ནི་ཉིན་མོངས་རྟག་སོགས་གྱིས་དབེན་པ་སོགས་གྱི་སེམས་དཔའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་མཚན་གཞི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 དུ་མཚན། སྤྱི་དང་མཚན་པོ་དང་། སྤྱི་དང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་
 སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཚན། མཚན་ཚུལ་དེ་འཐད་དེ། དང་པོ་ཉིད་
 ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་གྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མདོ་ལས་སྒྲིམ་དོན་དུ་བསྟན་པ་
 དེ་ཉིད་འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་
 བྱས་བྱང་དོར་གྱི་གནས་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་
 གནས་པར་གསུངས་ཏེ།

མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་སེམས་ཅན་ལ། །པན་གདགས་
 ཕྱིར་ན་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དེ་ནི་མཚན་པ་ཡི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དག་གིས་

བཤད། །ཅེས་དང་། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཤམ་ཆེ་བའི་སྐབས་མང་པོར་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཏན་ལ་ཕབ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་བྱིར།

གཞིས་མ་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཚུལ་རང་རང་གི་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉོན་མོངས་རྟགས་
སོགས་ཀྱིས་དབེན་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་བཞི་
མཆོན་གཞི་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་མཆོན།
ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་ཞིང་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པའི་སྒྲོན་ས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་
ཞེས་པས་མཆོན། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ལ་དབྱེ་ན།
ཟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

སྦྱང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་བར་བ་ལྟ་མཆོན་གཞི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་ལམ་
ཤེས་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་མཆོན། སྦྱང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་སོགས་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་
པོ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཆོན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞི་ལམ་གྱི་བྱུང་
བར་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་པོ་མཆོན་

གཞི། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ནམ་མཁུན་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་མཚོན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཚོན་ཞིང་།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཟིན་བྱེད་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་ས་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

ཁྱད་མཚན།

བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དང་པོ་
ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
མཚན་གཞི། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བར་མཚོན། སྦྱག་བསྟུལ་བདེན་པའི་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཚོན་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་པའི་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ས་བཅུ་དྲུག་ཡོད། འོ་ན་སྐབས་འདིར་སྦྱར་བ་བྱི་མ་གཉིས་
དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན། སེམས་དཔའི་གཞི་
ཤེས་སྦྱར་བ་དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དངོས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་སྦྱར་བ་གཞན་གཉིས་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་དམན་པའི་སྦྱར་
བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྦྱབ་ཅུས། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་རང་གི་ངོ་
བོའི་སྟོན་ས་དམན་པའི་སྦྱར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྦྱབ་མི་ཅུས་པས་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་

བའོ་བོའི་སྒོ་ནས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྐྱབ་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེང་བོའི་སྒོ་ནས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དམན་
 པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོད་བ་ནན་ཏན་དང་བལ་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་ཡིན་ཏན་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
 པར་གསུངས་ཤིང་། བད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་
 པས་ཀྱང་། ཆལ་དུག་དང་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བ་
 ཐམས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་
 འཕགས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཟིན་བྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་
 འཕགས་པར་སྐྱབ་མི་ཅུས་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐྱོར་བ་
 གཞན་གཉིས་ཀྱང་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་མི་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
 ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་གྱིས་ཟིན་བྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་
 ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྐྱབ་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གྱིས་ཟིན་པའི་དབང་
 གིས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། འདིར་ཁྱད་གཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་སྤྲོང་
 གི་སྐྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ།
 སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བ་བཅུ་དུག་པོ་དེའི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་

དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། སྒོ་མ་ལས་དུ་
གྱུར་པའི་སྐྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། སྐྱོར་བ་གཞན་གཉིས་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན། གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བ་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་དངོས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་སྐྱོར་བའི་ནང་
ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས། དམན་པའི་སྐྱོར་བ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ་རུས། གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བ་ལ་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བའི་
སྒོ་ནས། དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་སྐྱོར་བ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་སྤེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བ་ལ་དམན་པའི་སྐྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་མ་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྐྱོབ་པའི་མཁྱེན་བ་ཡིན་ན། གཞི་
ཤེས་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

བྱེད་མཚན།

༥ བན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་
མོངས་རྟག་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དུག་
མཚན་གཞི། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་
སྐྱོར་བ་ཡིན་པར་མཚན། བན་བདེ་སྐྱོབ་པ་སོགས་བྱེད་ལས་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་

དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཞེས་མཚན་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་གཅིག་
ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ། ལམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་
བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་བདུན། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་མཚན།

ཉོན་མོངས་རྟག་དང་མཚན་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉོན་མོངས་
རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་སྤངས་ཤིང་། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་རྟགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་
དངོས་བསྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་དྲུག་ཡོད། ཁ་ཅིག་གི་
གསུང་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་མཚན་བྱར་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱུ་བ་དང་ལས་སྐྱུ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པའི་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་།
འདིར་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མཚན་གཞི་ཉོན་
མོངས་རྟག་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་
ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་མཚན་བྱར་གོ་བ་
འབྱུང་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མངོན་ནོ།

ལྷ་བ་ས་མཚམས་ནི་ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་

རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྤྱོད་བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་གྱི་དང་
པོ་བཞི་དང་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྤྱོད་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དབྱེད་བ་གསུམ་
ཡང་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ལྷ་པོ་དེ་ནི་ཚོགས་ལམ་ན་རྒྱན་མཐའི་
སྤྱོད་བའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ།

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན།

༩ གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་བཅུ་བཞི་གང་ལ་བསྟར་བའི་གཞི་དང་། བསྟར་བའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བསྟུ།
གང་ཟག་གང་ལ་གཙོ་ཆེ་བ། སྒྲ་དོན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ལྟ་ངན་བཅུ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལྟ་ངན་དུ་གྱུ་བྱ་རེ་གཉིས་ལས་བསྟར་
ཡིང་། དེ་ལ་རེ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲ་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་བ་བཙུག་དང་། སྤྱི་མའི་
མཐའ་ལ་བརྟེན་བ་ཞེ་བཞི་དང་བཅས་པའི་རེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་རྟག་པར་སྒྲ་ཚུལ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟ་ངན་འདི་ནམས་ནི་ཤས་ཆེར་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་།
ཁ་ཅིག་གིས་བཞི་བཅུ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་བཅུ་དྲུག་བ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་
བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟག་པ་ན། ལྷ་འགའ་ཞིག་གིས་ལུས་བཟང་པོ་ནས་བཟང་པོར་
སྒྲིབ་དང་། ངན་པ་ནས་ངན་པར་སྒྲིབར་མཐོང་བ་ན་དེ་དག་ལུས་དང་བཅས་པ་རྟག་
པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་སྒྲིམ། ཆོངས་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡི་ཞིང་ལ་ཁོར་གྱི་ལྷ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ས་
མིར་སྒྲིབ་མཐོང་བ་ན་ཆོངས་བ་ཆེན་པོ་ནི་རྟག་ གཞན་ནི་མི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་

སྤྱེས། ལྟ་འགའ་ཞིག་ནི་ཉི་འཕོས་འགའ་ཞིག་མ་འཕོས་པར་མཐོང་བ་ན་ལ་ལ་མི་རྟག་
པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་སྤྱེས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཆངས་
པས་ངེས་པའི་མདོ་དང་། ཀུན་བརྟུས་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་རྣམས་ལས་བསྐྱས་ནས་བཙུ་བཞི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཤེས་རབ་ལས།
གང་འདས་པ་ན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱུང་ན་
འདས་དང་བྱི་མཐའ་དང་། སྤྱོད་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པ་མི་ངོ་བོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ཏེ།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་དང་ཕུང་པོ་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱུར་ཞེན་ནས།
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དབྱེ་བསྐྱུ་ལ་
དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་དབྱེ་ཚུལ་ལ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་མི་རྟག་པར་ལྟ་
བ། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་
ཟེར་ན། འདི་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་ཆགས་ཏེ། དང་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་
གི་བདག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྐྱན་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བདག་དང་ཕུང་པོ་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཛིན་སྤངས་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རྟག་པར་ལྟ་ན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་
འགལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་ན་རྟག་པར་ལྟ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟག་པར་

བདེན་པར་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། དང་པོ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་
སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདི་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོག་དོན་གྱི་སྦྱོན་གཅོད་ཚུལ་བཞུགས་རྟགས་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤོད་
བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

རང་ལུགས་ལ། སྦྱོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་བཞི་ཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིན་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བུ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་
རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་ལྟ་བུ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་དང་ཕུང་པོར་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ལ་སྦྱོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱོབ་སྦྱ་མའི་བདག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་
ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིན་རྟེན་
མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་སྟེ་སྦྱོབ་སྦྱ་མར་འཇུག་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ལྟ་བུ། མཐའ་དང་ལྟན་
པ་སྟེ་སྦྱོབ་སྦྱ་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་བུ། འགའ་ཞིག་འཇུག་འགའ་ཞིག་མི་འཇུག་པར་
ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཕུང་པོར་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ལ་སྦྱོབ་སྦྱ་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། སྦྱོབ་འདིའི་བདག་དང་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྒྱ་

མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

བཞི་ཚན་གསུམ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། གྲོལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་གོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ། མི་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་
འགའ་ཞིག་འབྱུང་འགའ་ཞིག་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ལ་ཐུང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲོལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
ལས་བརྩམས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་བའི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ལུས་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་ཇས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་། ཇས་ཐད་དུ་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་
ལ་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་དང་ཐུང་ཐོག་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་འདི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་བརྟེན་བཞི་པོ་བསྐྱུ་ན་གཡོ་བ་འདུ་བ་བཀྲམ་བ་བརྩམ་པའི་ལྟ་
བུ་བཞིར་འདུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བུ་
མཐའ་དང་མི་ལྟན་པར་ལྟ་བུ། གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་གི་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུ། ལུས་སྟོག་ཇས་ཐད་དུ་ལྟ་བུ་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་གཡོ་བའི་ལྟ་བུ་འདུས་ཤིང་། དེ་
རྣམས་ལ་གཡོ་བའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་ལ་སྐྱུ་བ་པའི་རྣམ་
པས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཐུང་ཐོ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་མཐའ་དང་ལྟན་

བར་ལྟ་བ། གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་གྲོངས་ཕན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། ལུས་
སྒོག་ཇས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམས་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་གི་ཕན་ཆད་
འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་རྣམས་བཀྲམ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་
བཀྲམ་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་མཉམ་པས་
འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སོགས་བཞི་ཚན་གསུམ་གྱི་མཐའ་མ་གསུམ་
བཅུས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་
ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀྲམ་པའི་རྣམ་པས་འདུག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གང་ཟག་གང་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་བཤད་པ་ལ། ལྟ་བ་དེ་རྣམས་གང་ཟག་
གང་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཞི་ཚན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གསུམ་དང་ལུས་སྒོག་
ཇས་ཐད་ལྟ་བ་ནི་དུ་བྲངས་ཅན་ལ་གཙོ་ཆེ། གཉིས་པ་རྒྱུད་ཐན་ལ་གཙོ་ཆེ། གསུམ་
པའི་གསུམ་གཅེར་བྱ་བ་དང་། བཞི་པའི་གསུམ་སྒྲུབ་སྟེགས་གནས་མ་བྱ་བ་ལ། ལུས་
སྒོག་ཇས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྲངས་ཅན་ལ་གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བདག་དང་
འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་མར་འགོ་བ་དང་། གྲོལ་བའི་

བདག་ཁྱིམ་འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་མར་འགོ་བ་དང་། ལུས་སྟོག་ཇུས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་
བྱིར།

རྒྱུ་ཕན་ལ་གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མི་
འདོད་པས་ཆེ་འདིའི་བདག་དང་ཡུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མར་མི་འཇུག་པ་
དང་། གོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་ཀྱང་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་མར་མི་འཇུག་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་བུ་བ་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བདག་དང་
འཛིག་རྟེན་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འབྱུང་བ་དང་། བདག་འགའ་ཞིག་འཛིག་
རྟེན་སྤྱོད་མར་འཇུག་འགའ་ཞིག་མི་འཇུག་པ་དང་། གོལ་བར་འདོད་པའི་བདག་
འགའ་ཞིག་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་། འགའ་ཞིག་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་བྱིར།

ལུ་སྟོགས་གནས་མ་བུ་པ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་
བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་ཇུས་ཡོད་དང་། སྤང་པོ་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འདོད་པའི་བྱིར། ལུས་སྟོག་ཇུས་
གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བདག་གང་ཡིན་ལུས་
དང་ལུས་གང་ཡིན་བདག་གས་སྟོག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར།

ལྟ་བ་སྤྱོད་མཛད་ལ་སྤྱོད་ལ་མགོ་གཅིག་རྣམས་ཕྱེ། དེ་བ་པོ་ཉིད་ལ་དེ་བ་དེས་
པའི་ལན་དངོས་སུ་མི་འདེབས་པས་ལན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་
དེ། ཡང་སྤྱིད་སྤྱོད་པ་རྣམས་འཆི་འམ་མི་འཆི་ཞེས་དེས་པ་ལ་འཆི་ཞེས་མགོ་གཅིག་
གི་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཡང་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལེན་ནས་མི་ལེན་དེས་པ་ན་སྤྱིད་པ་སྤྱངས་
པ་རྣམས་ནི་མི་ལེན། མ་སྤྱངས་པ་རྣམས་ནི་ལེན་ཞེས་བྱེ་སྟེ་ལན་འདེབས་པ་དང་།

སྐྱེས་བུ་འདི་བྱད་པར་འཕགས་སམ་ཞེས་ངེས་པར་གང་ལས་ཞེས་ངེས་ནས་ལན་
འདེབས་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

མཛོད་ལས། མགོ་གཅིག་པ་དང་རྣམ་སྟེ་དང་། ཁྲི་དང་བཞག་པར་ལུང་
བསྟན་པ། འཆི་དང་སྐྱེ་དང་བྱད་པར་འཕགས། བདག་གཞན་ལ་སོགས་གོ་ངེས་
བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་
བྱས་པས་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་པོ་བཅུ་བཞིར་བསྟུས་ནས་
གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུ་བའི་ཇུས་ཡོད་དང་། ལུང་པོ་དེའི་དབང་བསྟུར་བྱ་ཡིན་པ་ཞེ་ལུག་
ལ་བཞག་ནས། སྟོན་པ་ལ་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་གམ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་བཅུ་
བཞི་བྱས་པ་ལ་དྲི་བ་རྣམས་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་
པས་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་ན་ནི་ལུ་སྟེགས་སྟེང་དེ་དག་བདག་མེད་སྟོན་
པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་། མ་བཀག་པར་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་ལུང་བསྟན་ན་ལྟ་ངན་ལྟ་
པར་འཕེལ་ནས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་ལན་དངོས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཇི་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་ནས་ཞེས།
ཞུས་ན་རྒྱལ་བས་མི་གསུངས་བཞུགས། གང་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས། སྟོན་
མིན་འགོ་ལ་མི་གསུངས་བ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། ཀྱན་མཁྱེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད་དགོ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ལུང་མ་

བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་ཀུན་བདག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དགོ་བ་ཡིན་ན་
བདག་དང་འཛིན་རྟེན་མཐའ་ལྡན་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པ་ན་ཆད་
མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་རྣམས་མི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཛིན་རྟེན་སྒྲེབ་ཕྱི་མར་མི་འགོ་བར་ལྟ་བ་དང་། གོལ་
བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གྲོངས་པ་ན་ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་དུ་ལྟ་བ་མི་དགོ་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ལ་གོ་བ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་རྙེད་ན་འཛིན་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དབྱིས་ཕྱིན་པར་གོ་བར་འབྱུང་བས་མང་བཀུར་བས་ཕུང་
པོ་བདག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཕུ་སྟེགས་བྱེད་གྱིས་སྟོན་པ་ལ། འཛིན་རྟེན་མཐའ་དང་
ལྡན་ནས་ཞེས་ངོས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་ལུང་སྟོན་མི་རུང་བས་མ་ཁྲུབ་པར་
ཐལ། བྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་ལུང་
སྟོན་རུང་གི་ཕུ་སྟེགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

ལུང་མ་བསྐྱེད་གྱི་ལྟ་རན་བརྩུ་བཞིའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོག་ས་ལམ།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྒྲིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་
དབྱུང་བ་ལ། རྟེན། རོ་བོ། དབྱེ་བ། ཐོབ་པའི་རྟགས། སྒྲ་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྤྱོད་པར་
འདོད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་གླིང་གསུམ་དག་
ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཤེས་རབ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ངས་ཏེ། དེ་ཆོ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱས། །
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ཉི་ཁྱི་
ཆེག་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལམ་ཤེས་ཐུར་དུ་སྤྱོད་རུང་
བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གསར་དུ་སྤྱོད་པ་
ཡོད་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་མ་བརྟེན་
གཉིས་ཀ་ཡོད། མིའི་རྟེན་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད། རན་
སོང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་འདོད་སེམས་དང་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྤྱོད། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད། དེ་ནས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཛོད་པ་བ་ལྟར་ན་ཐོས་བསམ་གང་རུང་གི་མཁྱེན་པ་ལ་བཞིན།
མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གཤིལ་ཤེས་
རབ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
བྱིས་པ་དང་། དབང་པོའི་སྒྲོམ་སྒྲོམ་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོང་དང་ཆ་སྟོང་ལ་མི་ཉལ་བར་
རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་མཛོད་པར་དགའ་བ་དང་།
ཡང་གང་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། སྒྲིན་
མེད་དེ། འདི་གཉིས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཚོགས་
ལམ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེར་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་མེད་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ན་ཆད་མེད་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་
ཆེན་པོ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དོད་ཐོབ་མ་ཐལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འདི་རང་གི་ཉར་ལེན་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུས་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
གསར་ཐོབ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ།

ཐུན་དུ་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་འདི་ལས་གསལ་བའི་གཞུང་མ་
བྱུང་ཞིང་འདིར་མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱོན་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། ཐུན་བྲམ་ལས། ཆོས་ལ་མོས་པ་ས་བོན་ཏེ། །པ་རོལ་བྱིན་མཆོག་མ་ལས་
སྦྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་པོ་རྣམ་པོས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་
བྱེད། དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཇེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།

དབུ་མ་ཐུན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་རྩོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་དད་པའི་ཇེས་འབྲང་
བ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱི་མའི་དོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱོད་བ་མ་ཐོན་པར་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱོད་བ་ཐོན་དེ་
ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་ཕྱོད་བ་འདོན་པའི་རིགས་ཅན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།
ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་ལྟར་སྦྱངས་པས་ཕྱོད་བ་ཐོན་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱོད་བ་མ་ཐོན་པའི་བྱང་སེམས་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

གཞན་ཡང་། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། བློ་སྦྱངས་མ་
བྱས་སེམས་ཅན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བཤད་པ་དང་། ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོད་
མི་རུང་གི་བྱང་སེམས་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པས་ཅུ་ལྟང་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་།

སུམ་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་ཕུན་པར་ཞུགས་ཏེ་ཅི་ཡང་མི་
 མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྟང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྲོང་བར་
 བསྟན་པའི་དོན་ལ་སྤྲོང་བ་ཐོན་པའི་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། དེར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཐབས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་ལ་སྤྲོང་བ་ཐོན་པའི་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤྲོང་བ་ཐོན་པའི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྲོང་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁྲུག་པ་ལས། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སེམས་ཅམ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེན་བརྩམས་
 བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱལ་ཆ་བཙུགས་པའི་གཞུང་ཆུང་འགའ་
 ཞིག་དང་། རྒྱལ་བཤད་ལས། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 ཀྱང་བྱ། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་
 བར་གསུངས། འོ་ན་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤྲོང་བ་ཐོན།
 བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤྲོང་བ་མ་ཐོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
 འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེ་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ལ་སྔོང་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་
 ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡིན་ན། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྔོང་བ་ཐོན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྐྱེས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུར་གྱི་པའི་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་བྱུར་བྱུར་གྱི་རོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཏགས་པ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་གྱིས་སྔོང་པའི་སྔོང་ཉིད་ཚོས་ཅན། སྔོང་ཉིད་ཡིན་པར་
 ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་གྱིས་སྔོང་པའི་སྔོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱང་བ་ཁས། ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་ལམ་དང་། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ལ་
 ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱིས་མ་བྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དེ་ལམ་ཡིན་
 གང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ལམ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཡིན་གྱང་།
 ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་དང་ཐར་བ་ཆ་
 མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྔོང་བ་ཐོན་པའི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 དེ་ཐར་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་ཐར་
 འདོད་གྱི་སྒོ་ཐར་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་གཉིས་ལ་སྔོང་བ་ཐོན་དགོས། སྔོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཐར་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྔོང་བ་ཐོན་མི་དགོས་པར་རྗེའི་གསུང་ལས་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་གསུམ་པོ་དེ་གང་རུང་གི་

ལམ་ཞུགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱལོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཛང་
རྒྱ་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཐེག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་གི་
རིགས་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཇི་ཇི་ག་ཞུང་གི་དགོངས་ཚེད་བསྒྲུངས་
ཐུངོ།

གཞིས་པ་རྩོ་ལོ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱོན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པར་མཁས་ཤིང་དང་པོ་ཉིད་
ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་
དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
གསུམ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དེར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཁུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
ཡོད།

བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་ཡོད་དེ། གང་
ཐེག་གང་གིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཐར་པའི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་ན་ལུས་གྱི་བ་
སྤྱོད་གཡོ་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་པ་སོགས་གྱི་རྟོགས་ཀྱིས་པར་ཅན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བདག་མེད་
པ་དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་བཛོད་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཞེས་བྱེད་པ་དང་མཆི་མ་
འབྱུག་ཅེས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོངས་ཅུང་པོ་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱལོ། །དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་སྤྱོད་པ་ན་ལུས་གྱི་གསེབ་ན་ས་བོན་ཡོད་པ་
ཤེས་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་ལ། དེ་ན་མས་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་
པ་བྲལ་བའི་བྱད་པར་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། འདིར་ཐར་པ་ནི་བྲལ་བའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་མན་
པ་ན་ཆ་མཐུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་
ཚོགས་ལམ་བ་དང་། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་བ་གཉིས་ཤུགས་
ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་ཚུལ།

༩ སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་བ་དེས་སྟོན་སོགས་རང་རྒྱུད་
ལ་སྐྱབ་པར་མཁས་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསྟན་ན། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་
མཁས་པར་འདུ་ཞིང་། དེ་ལྟའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་གོགས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་བའི་བྱན་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་
ལ་སྟོབའི་བརྩོན་འགྲུས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱབ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འདིའི་སྟུང་དུ་མི་བསྟོབའི་ནམ་
མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཇི་ལྟ་ཇི་
སྟེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་ན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། དད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

འབྲུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད། བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ། བྱང་པར་མར་ཕྱིན་
མཐའ་མ་གཉིས་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་དང་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

ལཱ་པོ་དེ་ལ་མཁས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་
དང་བའི་དད་བ། ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ན་དད་པ་ལ་
མཁས་པར་འཛོག་བ་ནས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་གྱི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་གསལ་ལ་སྤྱར་སོགས་
བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ན་ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པར་འཛོག་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་སོགས་མི་
དད་པ་དང་། ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་
ཡིན་པས་དད་པ་ལ་མཁས་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་དད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་
རྩ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དད་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲེ་ཆེན་པོའི་གསུང་ན་རེ། ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། ཇོགས་སྤྱི་
ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་བསྟན་ནས། དབང་འབྲིང་
ཟུར་ནས་ཁ་འགོངས་པར་མཛད། ཡམས་གྱིས་འདིར་བཤད་པའི་དབང་རྒྱལ་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་ལ་སྤྱིར་བར་མཛད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀས་རྣམ་
ཇོགས་སྤྱིར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བསྟན་པས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་
གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མཇེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་གསུང་ན་རེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབང་རྣོན་
དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད། དབང་
རྒྱལ་ཐེག་དམན་དུ་ཡུང་ངེས་གྱི་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་པ་

ལ་བྱེད་པ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དང་། རྒྱལ་ས་བསྟན་ལ་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ངེས་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས། རང་
རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་དོན་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། རྩལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབང་གསྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་གི་བྱེད་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
ལས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པ་སོགས་མི་རིགས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཞུང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་
དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབང་རྩལ་གྱི་ངོས་འཛིན་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཐེག་
དམན་ལམ་དུ་མི་ལྟོག་ཡང་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཐོབ་དཀའི་དོན་ཐེག་དམན་དུ་ལྟང་བ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

རྣམ་བཤད་རང་ལུགས་ལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་
ཚོགས་ལམ་པ་དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་སྒྲུབ་མེད་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་སྐྱབས་པར་མཚུངས་
ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྟོན་
པོས་རྟོགས་སྒྲུབ་ རྩལ་པོས་དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་རྟོགས་དཀའ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་དངོས་
བསྟན་གྱི་དོན་དང་། རྒྱལ་ས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤྱིར་ལ་བསྟན་པའི་
དད་སྙམས་རྒྱང་དུ་ཉན་ཐོས་དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་གཉིས་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
དཀའ་སྒྲུབ་དང་། དད་སྙམས་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་གཉིས་

ལ་ཡང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་སྤྱོད་འཕངས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་འབྲིང་བསྐྱེད་ནས་རྫོང་ཁུལ་གཉིས་སུ་བྱས་
 པ་ཡིན་གྱི་དབང་འབྲིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་སྤྱི་ལ་དབང་པོ་རྫོང་
 ཁུལ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 ཡང་དབང་པོ་རིམ་པ་གསུམ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
 དབང་རྫོན་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ། དབང་འབྲིང་གིས་
 མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ། དབང་རྒྱལ་གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིར་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མིང་གི་བསྐྱེད་
 པས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་སྦྱར་ན་ཆོ་
 གསུམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པས་བསྐྱེད་པ་
 བརྒྱ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་
 འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལྟར་ན་སོ་སྦྱེའི་
 ཉན་ཐོས་སྤྱིད་པ་ཐམ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་གངས་མེད་སོ་གསུམ་
 སོགས་དགོས་པ་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ལས་སྦྱགས་ཀྱི་ཡིད་རྟུ་
 བྱས་བཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱར་བུལ་བཞི་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཡིན་ཏུ་རྫོན་པོར་མཚུངས་ཀྱང་ནང་
 གསེས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱད་པར་ཚོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་སྤྱོད་སོགས་འཐད་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

སྦྱོར་ལམ།

༩ - རྩོམ་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་
མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་སོགས་བཞི་
ཡོད། མདོ་ལས་གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་། རྟོག་གི་སྐབས་སུ་གཙོ་
བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་
བྱམས་པ་ལུགས་སུ་བན་པ་ཁོང་མི་ཁྱོ་བ་མི་འཆོ་བ་དང་ལྟ། སྦྱོར་བ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ན་
པ་ལ་པ་མ། མཉམ་པ་ལ་སྦྱོར་དང་སྦྱིང་སྟོ། །གཞིན་པ་ལ་བྱུང་དང་བྱུ་མོར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལས་
དང་། བཤེས་དང་གོགས་དང་གཉེན་དང་གཞན་གྱི་གཉེན་སེམས་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་ལྟ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མེད་སྐབས་སུ་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བ་བཅུ་
སྟོང་ལ་རང་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། མ་བསྐྱུལ་བར་བཞུགས་པ་ལ་
བསྐྱུལ་བ་བརྟེན་པ། མཐུན་བར་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཅོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བདེན་བཞིན་འདོར་ལེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་།
ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་སྦྱིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ།
དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆར་ཁྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འོག་
ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་རྒྱུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཐབས་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་འགོག་ཚུལ།

ཕྱི རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲོམ་བས་དབྱེ་བས།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཁས་པ་སྡེ་མའི་བཞེད་པ་བཞོད། དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་
པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྔོང་བ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། འབྲེལ་པ་འདི་སྔོན་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་མཛད་ནས།
ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པའི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལོ་ཆེན་དཔོན་སྔོན་
སོགས་ཀྱིས་སྔོན་བཟོད་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པའི་ལུགས་བཟོད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་དང་། སྤུང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཆོག་ངེས་མི་མཐུན་པ་ཙམ་མ་
གཏོགས་ཆང་བར་བཞོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ཡང་། སྐབས་དང་པོ་
དུག་ཏུ་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྲུན་སྔོང་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་སྔོང་ཚུལ་ལ་ལོ་ཆེན་དཔོན་སྔོན། འབྲེལ་པ། ལ་སྒྲུ་ཀར་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ཀྱི་གསུང་ན་དེ། སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་ཏུ་བསྟན་པ་
ལ་སྒྲོས་པའི་སྒྲུན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་པོ་དེ་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྔོང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དེ་སྔོང་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བཏགས་པ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྔོང་ལམ་སོགས་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་སྒྲོས་སོ་སྒྲུ་ན། དེའི་སྒྲུན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་
གྱི་རྣམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བསྟན། གཉིས་པར་ལམ་ཤེས་བདེན་

མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན། གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པས་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོར་བ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་ལས་དེ་སྟོར་ལས་བདག་པ་བ་སོགས་
 ཡིན་ན། འདོགས་པའི་གཞི་དེ་གང་འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཆང་ཞེ་ན།
 སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཅན་བྱད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
 པའི་སྟོར་ལས་དེ་སྟོར་ལས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། བྱི་མའི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་བདག་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་
 བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནུས་རྟོགས་སྟོར་བ་བྱད་པར་
 ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་མིང་བདག་པ་ནས་བསྟན། ས་དབྱེ་བ་དང་
 བཅུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་བཅུ་པའི་དགྱིལ་སྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ལ། ཅེ་མོ་བྱད་
 པར་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བདག་པ་ནས་བསྟན། བཅུ་
 པའི་དགྱིལ་སྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་
 བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བདག་པ་ནས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དག་
 སའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ནུས་རིམས་གྱིས་སྟེ་བར་ཆོས་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། བདག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་འབད་
 རྩལ་རགས་བཞི་བ་ཡིན་པས། ཅིག་ཅར་སྟེ་འཇ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་སྟོར་ལས་མཚན་
 ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་སྟོས་པའི་སྟོན་

དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་པ་དེ་ལ་ལོ་ཆེན་དཔོན་
 སློབ་མོ་གས་ཀྱིས་སློབ་བཞུགས་ཀྱི་ལོ་ཆེན་དཔོན་སློབ་ཀྱི་གསུང་ན་རེ། འགྲེལ་བ་
 འདི་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་མཛད་ནས་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་བའི་
 ལུགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལུགས་དེ་ཡང་འཐད་
 དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འཐད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱར་
 བ་ཞེས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ཇེ་བཅུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མེད་དེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྦྱར་མཐོང་སློབ་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟར་བར་བ་མེད་
 བའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་པོ་
 རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་རྟོགས་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་ཡོད་ན་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཞེས་རང་མིང་གིས་སློབ་པས་ལྟོག་ཅུས། དེ་མི་རྣམས་ན་
 སྦྱར་མཐོང་སློབ་གྱིས་མིང་བཏགས་ཀྱང་ལྟོག་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་
 མེད་དེ། དེ་རྣམས་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་སྦྱོན་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར།

ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་འདིས་ལམ་གསུམ་བཏགས་
 མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དག་སའི་
 ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ས་དབྱུག་དང་པན་ཚུན་དུ་ལྡན་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་
 པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་བ་འདི་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་

ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད། ཅེས་
དང་། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ལེགས་བཤད་གསེར་བླེང་བ་ན་རེ། སྒྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བཏགས་པ་
བ་ཡོད་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་བ་ལ། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་
རྣམས་ན་རེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་བཞེད་ཅིང་འཐད་པ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་གྱུར་པས་ཇི་ལྟར་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་འདི་ལ་སྒྲོང་བར་བསྟན་ཞེན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་བྱིར།

དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསང་བ་ཕྱ་མོ་ལ་
ཇེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མཛོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཀུན་ཏུ་
མོངས་པ་དག་དང་། དེའི་ས་བོན་ནི་ས་བཙུ་བ་ལ་སྒྲོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བས་
ནི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་བཅད་པའི་རྒྱ་
ཅན་བཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ནི་རབ་གྱི་
མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ས་བཙུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅེ་མོའི་མཛོན་
པར་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ཏུ་ནི་རེས་འགའ་བའི་

སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱད་འབྲེལ་ལས། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་མ་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟངས་གསུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སྤྱོད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་བཏགས་པ་
བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྤྱོད་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བཏགས་པ་བར་བྱེད་དགོས་པར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་གྱི་མཚམས་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་
བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དེ་ནི་མི་སྤྱོད་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་འདོད་པས། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་
གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ། ཞེས་སོགས་དང་ཆོས་
རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
བྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གཉིས་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཏགས་མཚན་པ་ཁ་ཅིག་ནི། སྤྱོད་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་ལམ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་པ་
དང་། ཞེས་ཤེས་སྤྱོད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་འཛོམས་པ་དང་། རང་ཉིད་སྤྱོད་ཅིང་གྲོལ་བ་
ལ་གནས་ནས། གཞན་དག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་
པ་དང་། ཅེས་སྤྱོད་གྱི་སྐབས་སུ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི། ཞེས་

མཁུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་འདྲའི་སྐྱོར་
ལམ་དང་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

འོ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་འཛུམས་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་
དང་། གཞན་དག་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་པའི་ས་
བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ས་དགུ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛུམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱོར་བ་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་ལམ་དེ་སྐྱོར་ལམ་བདག་པ་བ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག བྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་
པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པའི་ས་དགུ་པའི་ཡེ་
ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་ལམ་དེ་ཡང་སྐྱོར་
ལམ་མཆོད་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་སྟོན་པ་དང་སྟོམ་པ་ཟད། ཅེས་ལུང་སྟོན་
པ་དང་། སྟོམ་པ་ཟད་པ་དང་། སྟོག་སུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཆོད་དག་པ་
དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་
འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟོམ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་འདྲའི་སྐྱོར་ལམ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་མེད་དེ། སྟོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པ་དང་སྟོམ་པ་རགས་པ་ཟད་པ་
དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་ལ་གནས་པ་དང་རྒྱ་ཅམ་ལ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེན་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་སྐྱོར་པའི་
རྒྱ་ཅམ་ལ་གནས་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་གནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་
མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་རྟགས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆགས་བྱ་རྩ་བའི་མདོས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ།

གཞན་ཡང་། རྫོང་བརྒྱམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་
ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱོས་པའི་སྦྱོ་བ་ཅན་ལ་དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
འབྲེད་བས་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟར་ན། རྫོང་བརྒྱམས་ཀྱི་
ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱོ་བའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫོང་བརྒྱམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
སྦྱོར་ལམ་རྫོང་སོགས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
མཛད་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཞེས་ཅོད་པ་སྦྱོན་མེད་དེ། ཐེག་དམན་རྣམས་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཏུ་གསུངས། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
དུ་སྦྱོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟར་ན་
དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ལན་བྱེད་རིགས་པའི་
ཕྱིར།

རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱོ་བ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་

འགྲོལ་བར་བྱས་ནས་འདིས་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་བསྟན་པར་བསམས་ནས་དེ་
ལ་སྒྲིན་དེ་བཅོམ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་འདོད་པ་ལ་
སྒར་གྱི་སྒྲིན་དེ་འདུག་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་མི་བཞེད་པ་འོག་
ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། འགྲོལ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་འགྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་
ཡིན་ན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་འགྲོལ་བ་གཅིག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འབྱུང་རིགས་ཏེ། འགྲོལ་ཚུང་གཉིས་སུ་གཞན་ལུགས་བཞོད་ནས་ཐལ་ཆེར་ལ་དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་འགྲོལ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསེར་ཐོང་བའི་ལུགས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་ལམ་གསུམ་བཏགས་
མཚན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བར་འབྲུགས་བཞག་པ་ལ། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
འགྲོལ་བ་འདི་ལམ་གསུམ་སྒྲོས་སྒྲོང་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྱར་དུ་རུང་ཡང་། གཙོ་བོར་ལམ་
གསུམ་སྒྲོས་སྒྲོང་གི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོར་ལམ་རྒྱང་བ་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་
བའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་སྒྲོས་སྒྲོང་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྱར་དུ་རུང་སྟེ།
སྐབས་དང་པོ་དུག་དུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་དུ་བསྟན་པས་སྐབས་འོག་མ་
རྣམས་སུ་ཡང་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྒྲིན་ན་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིན་སྒྲིམ་པའི་དོགས་པ་
དེ་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལམ་རྒྱང་བ་བ་
དེ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ལག་པར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་མདོའི་སྤྲེལ་
དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ཆོགས་སྒྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་དུ་ཅིག་ཅར་རྒྱན་གཅིག་དུ་སྒྲེབ་

དང་། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚོས་རྣམས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་། གཞི་
ཤེས་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚོས་རྣམས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་བ་ས་བརྒྱ་པའི་དགྱིལ་སྤྲད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འོ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་སྐུ་བ་པའི་དམིགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། དེའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་ཅིགས་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བར་
འདོད་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་
སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ནང་སྒྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་བྱས་སྤྲོ་བ་ས་ཀྱང་དེ་
རྣམས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་
ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུལ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམས་ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་ཐེག་
དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལམ་རྒྱུད་བ་བས་མདོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཉམས་ལེན་
འབའ་ཞིག་བསྟན་ཞིང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོས། ས་
བརྒྱ་པའི་དགྱིལ་སྤྲད་གྱི་ཉམས་ལེན་འབའ་ཞིག་བསྟན་ཞིང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་
ཉམས་ལེན་ས་བརྒྱ་པའི་དགྱིལ་སྤྲད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པའདྲ་ལས་ལམ་རྒྱུད་པ་བས་སྤར་འདོད་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བའི་སྒྲིན་མེད་དེ་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོག་ཟེར་ཡང་གི་སྒྲིན་ས་བསྟན་བའི་ཕྱིར།
ལམ་རྒྱུད་པ་དང་བྱུག་པ་བ་གཉིས་ལས། རང་ལུགས་མཛོན་བར་རྟོགས་བའི་ལམ་
བྱུག་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་བའི་ལུགས་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ལམ་བྱུག་པ་བའི་ལུགས་དེ་ཆེ་
བཅུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱར་
བཞིས་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱོབ་པ་ཆེ་བཅུན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་
བཏགས་མཚན་པ་ལ་ལམ་རྒྱུད་པ་བས་མ་བྱུག་ཀྱང་། ལམ་རྒྱུད་པ་བ་ཡིན་ན་ལམ་
གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་ཡིན་པས་བྱུག་སྟེ། ལམ་རྒྱུད་པ་བ་དེས་དེས་འབྲེད་ཡན་
ལག་གནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་བའི་སྦྱར་ལམ་དེ་སྦྱར་ལམ་
བཏགས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
བསྟན་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་ཉམས་ལེན་དེ་ས་བརྒྱད་བའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་བཏགས་
མཚན་པ་ལ་ལམ་རྒྱུད་པ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུག་སྟེ། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་དེས།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་
བར་འདོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་
གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་བར་འདོད་བའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་

དང་ལམ་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱི་མ་དེ་མདོའི་སྤྲུལ་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་
ལོག་རྟོག་ཞུགས། དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩེ་བཙུན་གྱིས་སྐབས་དང་པོ་དུག་ཏུ་སྦྱར་
མཐོང་སྒྲོམ་ཐལ་ཆེར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོམ་སོ་སྒྲོམ་ནས་ལམ་གསུམ་བཏགས་
མཚན་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་རྒྱན་གྱི་བཟོད་བྱ་ལ་ལོག་པར་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྦྱོང་བ་ལ། སྦྱོང་དཔོན་ལམ་གསུམ་བཏགས་
མཚན་མི་བཞེད་ཀྱང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ནི། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ཤེས་
སྒྲིབ་བཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་གསུངས།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་བཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མངོན་གྱུར་བ་རྣམས་སྤར་སྦྱོར་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་བཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཀུན་ལྟན་
གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་བསྒྲུབས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ས་བཙུང་དང་
འབྲེལ་བའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དང་། སྦྱོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བས་ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོང་བ་
ནི་ཅུ་བ་ནས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་
མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྦྱོང་བས་རེས་འགའ་བའི་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོང་དང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ལྷན་གཉིས་ཀྱིས་བོན་སྒྲོང་བ་
ཡིན་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་ས་བརྩུ་པོ་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་
སྒྲོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཉིས་གཉིས་སྒྲོང་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་
ལམ་རྒྱུད་པ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་མི་
འགལ་ཏེ།

གཞུང་འོག་མའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་གཞུང་གོང་མའི་མཆུག་ཏུ་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་གོང་མའི་འཛིག་
རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་གཞུང་འོག་མའི་
མཐོང་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པའི་གོང་དུ་སྦྱར་ནས་ལམ་རྒྱུད་པ་བཀག་གི་ལམ་
གསུམ་བཏགས་མཚན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འོག་མའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་
གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་གཞུང་གོང་མའི་མཆུག་ཏུ་སྦྱར་ནས། གཞུང་
གོང་མས་ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་
སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་དེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཆོག་སྒྲོང་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེ་དེ་ཕན་ཆད་དུ་མི་སྦྱེ་བ་ནས་
བཟུང་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེ་དེ་
ཕན་ཆད་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་
པས་དགག་ནུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མངོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་རྒྱུ་ལྷོ་ཆེན་པོ་རིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་བྱིར།

གཞུང་འོག་མས་ལམ་རྒྱུང་པ་བའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བ་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་དེ། རྣམ་
རྟོགས་སྤྱིར་བའི་ཉམས་ལེན་ས་བརྒྱུད་པའི་གནས་སྐབས་འབར་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་ནས་བརྒྱུད་
སྟེ། མཐར་གྱིས་སྤྱིར་བའི་ཉམས་ལེན་ས་བརྒྱུད་པའི་དགྱིལ་སྤྱད་འབར་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་དེ་
ཕན་ཆད་ཏུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་བཀག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་
པས་དགག་ནུས་ཏེ། རྣམ་རྟོགས་སྤྱིར་བ་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱུང་བར་གྱི་
ལམ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཆ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་བྱུང་བར་
གྱིས་བསྟུས་པ་འཛིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་ཞུགས་པའི་འཛིག་རྟོན་པའི་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་ལྷོ་ཆེན་པོ་རིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
བྲམ་གསེར་གླིང་བས་བཞེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་ལམ་རྒྱུང་པ་བའི་ལུགས་
དེ་མི་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱིའི་མཆོམས་སྤྱར་དུ་ལམ་
རྒྱུང་པ་བའི་ལུགས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱད་འབྲེལ་ལས། ཆོས་གོམས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
སྟོན་མེད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེ་ནི་གླིང་བཞི་ལས་ལམ་རྒྱུང་པ་བའི་ལུགས་སུ་

བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གྱི་སྐབས་གཞན་དུ་ལམ་ཁྲགས་པ་བའི་
ལུགས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུང་འགྲེལ་གྱི་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱུ་ལམ་
གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆོག་སྒྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་གྱིས་སྒྲུར་བའི་ཉམས་ལེན་ས་བརྒྱུ་བའི་དགྱིལ་སྒྲུང་དུ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་ལམ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོར་བསྟན་ལམ་རྒྱུང་བ་བའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། ལམ་གསུམ་
བཏགས་མཆོན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལམ་རྒྱུང་བ་བའི་ལུགས་དེ་འཐད་ན་རྒྱན་ཅུ་བ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་མཆོན་པས་སྐབས་དང་པོ་དུག་གི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྒྲུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་སྒྲུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་
སོ་སྒྲམ་དུ་བསམས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་
འདིར་ཇེ་བརྒྱན་གྱིས་མདོའི་སྐས་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབབས་པ་གང་
ཞིག་མདོ་ལས་དོན་གཅིག་ཉིད་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་སོགས་གངུལ་བྱ་ཉི་བའི་
བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་གཏོགས་མདོ་ལ་སྒྲོམ་སྒྲིན་ཅི་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དྲགས།

༥ ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རིགས་ཉམས་སུ་
བྱངས་པའི་སྒྲུར་ལམ་ཡན་ཆད་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་འཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སྒྲུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དྲགས་རྣམས་ཐོབ་ཅེས་འཆད་པ་ལ། དེས་
འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དགོ
འདུན་གྱི་དབྱེད་པ་བཤད་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དོན་བཤད་པ། དེ་རྟགས་ཀྱི་དཔོག་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་གྱིས་ཆོགས་
ལས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ། སྒྲོར་ལས་ཡན་ཆད་ནས་དབང་པོ་རྣོན་ལྟུང་གང་
ཡིན་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་
བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་དང་།

འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཙོ་བོར་
མཛད་པ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
ཉིད་དུ་བཟོད་མོད་ཀྱང་། རང་གི་རྟགས་པ་དང་མཆོམས་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་པོ་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་
པའི་རྟགས་བཟུང་སྟེ་བ་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ་ཞེས་གང་དུ་
ཡང་ས་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དོན་དང་རྟགས་ནི་ལས་གཞན་གྱི་བར་མཆོད་པར་སྒྲ་
མེད་རྟགས་བྱང་མཛོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཅིང་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་
ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡིན་ན་ཐོག་ཆེན་ལས་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དོན་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ལ་ལ་

རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ཐབས་གྱི་བྱུང་པར་བསམ་གྱི་མི་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་
དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལས་ཁོ་ན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་བཅད་མཛད་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་གྱི་རང་ལ་དངོས་པོ་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་
པའི་རྟགས་བརྒྱུད་བ་སྤྱོད་པ་མ་ཐོབ་པས་འདི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ་ཞེས་སོགས་དང་ཡང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལས་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་དང་། བརྒྱད་ཆོན་བར་པ་དང་།
བརྒྱད་ཆོན་ཐ་མ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོ་དང་དགོངས་
འགལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན་གང་ལས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལས་ལྷག་པའི་རྟགས་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ངེས་འབྱེད་
ཡན་ལག་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་དེ་ནས་མ་མཐའ་བྱས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལས་
གྱི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་མ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

འོ་ན་རང་གི་རྒྱུད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་
གང་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་མེད་ཚོགས་བྱང་ལས་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་
པར་འབྱུང་ངེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅིང་ལ་འཆད་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལས་པ་དབང་རྣམས་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

རང་ལུགས་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་

དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་སྒྲིབ་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ། སེམས་
 དབང་དབང་འབྲིང་གི་མཐོང་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ། སེམས་དབང་
 སྒྲིབ་ལམ་པ་ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རྩལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་
 རྟེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་རྣམས་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་སེམས་དབང་དེ་དབྱེ་བ་དང་།
 རྟགས་རྣམས་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་དེ་དབྱེ་བ་གསུམ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་
 འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་དང་། རྩལ་པོས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དབང་པོ་འབྲིང་རྩལ་ནི་མེད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། བྱང་ཆེན་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤི་འཕྱོང་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲེབ་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་
 དུ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དག་ཀྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་འབྲེན་
 རུས་ཀྱང་དབང་རྣམས་དུ་མ་སོང་ན་དབང་རྣམས་སོང་མཚམས་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སངས་འཕགས་དབང་རྩལ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ནའང་རྣམས་བཤད་དུ་མཐོང་སྒྲིབ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་
 སེམས་དབང་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་སེམས་དབང་དབང་འབྲིང་དང་། དབང་རྩལ་ཆོས་ཅན་དུ་
 བཟུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ཅུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དེ་རྣམས་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲུབ་པར་མ་ཟད། ཕྱི་མ་
 ཕྱི་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ཐོབ་པས་ཀྱང་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟགས་
 མ་ཐོབ་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་མ་ཐོབ་པར་

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། སྒྱུར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཡིན་ན་
 སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་རྟགས་སོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་དག་
 ས་གནས་ཀྱི་སེམས་དབང་ཡང་རྫོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་དོན་མེ་
 མོ་ལས། ཇི་སྲིད་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པ། །དེ་སྲིད་ཐེག་པ་དམན་གྱི་འཛིགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཛིག་ཅེ་ན་འགྱུར་མ་དག་ འཛིགས་
 ཞེས་ན་བྱུང་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་དེ། དམན་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་ནད་མན་
 པར་ལྟར་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཤེན་པ་ནག་པོའི་གདམ་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་ཡང་སྤྲེའི་བཞིན་དུ་མི་
 རུང་སྟེ། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཐོབ། དེ་ཐོབ་ནས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་བསམ་པ་མི་ཉམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱུང་འཕགས་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དབང་དབང་པོ་ནོ་འབྲིང་རྒྱལ་
 གསུམ་གྱི་རིམ་བས་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ནས་ཐོབ་པར་ནི་རྒྱ་འོད་འདི་ལས་ཀྱང་
 གསལ་པར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དོན་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་དོན་ཡོད་
 དེ། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ། སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལས་སྒྲོ་དམའ་བས་ཀྱང་
 རྫོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རྟོགས་རུས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་
 འདྲན་རུས་གྱི་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པ་དེ་འདིར་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་

གི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། འདི་མན་ཆད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དང་། བྱུང་བར་
དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབས་སུ་སྒྲུབ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཡོན་
ཏན་འཆད་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་རྟགས་གྱི་དཔོག་ཚུལ་ལ། བྱིར་རྟགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
སད་པའི་རྟགས། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྟགས། ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་གྱི་དགོ་ཅུ་སྒྲེས་པའི་རྟགས། རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བྱུང་བར་
ཅན་རྣམས་ལས་འདིར་བྱི་མ་ཡིན་ལ།

འདི་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ་ཁ་ཅིག རྫོགས་ཐོབ་རྟགས་ཡིན་གྱི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་
རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོང་ཅིག་མ་རྣམས་གཞན་ཡིད་ཆེས་པའི་མཚན་
ཉིད་མིན། ཞེས་གསུངས་ན། དེ་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་རྫོགས་གཉིས་རྟགས་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས། བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མཚུངས་
པའི་བྱིར། རྫོགས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་ཅན་འདིར་བསྟན་རྟགས་སུ་འཛོག་
པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་རྟགས་དེའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་བྱེད་དམ། ཡོད་འགོད་བྱེད།
དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་ལྟན་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་ཅན་དུ་
འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱིར་མི་ལྟོག་གི་དགོ་འདུན་ཡིན་པར་
ཐལ། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་བྱང་
སེམས་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲ་པའི་བྱང་སེམས་

ཚོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམ་གྱི་མ་ངེས། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་
དེ། ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྟོང་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་འཆད་པའི་བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟངས་
བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དབང་འདིར་བརྟན་པའི་རྟགས་ཡིན་ཟེར་ན། ལུས་
ངག་གི་ཐ་སྟངས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་དབང་རྟུལ་
ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོས་བྱངས་པ་སོགས་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྟན་པ་ཞེས་ནི་
མངོན་པར་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་
རྟགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་པར་སོགས་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ མཉམ་གཞག་རང་ངོར་རྟགས། ཇེས་ཐོབ་གཞན་ངོའི་རྟགས།
ཞེས་སྟབས་ཡང་གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཆགས་པ་ལྟར་སྟངས་ཡང་ཚུགས་སུ་བྱ་མི་འགྱུར་ངོ་ །
ཁ་ཅིག་ སྟོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་
གྱུར་པ་འགོག་པ་སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དབང་ཞེས་སྟོར་བ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབས་ཟིན་གྲུབ་པའི་སྟོན་དང་།
དོད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ན་སྟོར་ལམ་བཞི་གའི་རྟགས་ཐོབ་དགོས་པ་སོགས་

ཀྱི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་འཐད་དོ།

ཁ་ཅིག་ རྟགས་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཆོན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་རྟག་ཐོབ་པ་ཞིག་གི་ངོར་གང་
ཟག་གཞན་ཞིག་ཕྱིར་མི་ལྷོག་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་
སྡེད་དུ་བྱུང་པ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ མཐུན་དཔེ་གཞན་ཞིག་འཛིན་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གོ་བྱ་ཏམ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་རྟགས་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱབ་པ་པོའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྡེད་དུ་སྐྱབ་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཞིས་མ་ཐང་ལུགས་ལ་སྡོད་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆོང་བར་སྡོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དང་།
སེམས་ཅན་སྐྱབ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་མནར་བ་མཐོང་བ་ན་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱབ་གཡོ་མིག་ནས་མཆི་མ་
འབྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་ལྷན་བྱུང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པར་
དཔོག་ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་ལྷན་གྱི་བྱུང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་དེ་འདི་བསྟན་
སྒྲུ་མེད་རྟོགས་བྱུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་སྐྱབ་པའམ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རྟགས་གཉིས་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱབ་རྟགས་དང་།
དེ་ཡང་སྒྲུ་མ་འབྲས་རྟགས་དང་། ཕྱི་མ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མངོན་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་
དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཆོན་མ་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་ཆོན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་
དུ་བརྒྱུད་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། བརྒྱུད་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
རྣམ་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །རྟོགས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་
མི་ལྷོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་

གི་གསུང་ན་དེ། ཕྱི་མ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་སློང་མན་
པའི་གང་ཟག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། བྱུང་བ་མ་ངེས་
སོ། །གཞུང་གཅིག་ལ་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་དཀའ་ཞིང་གོ་ཚད་བཤད་པ་
ལ་ཡང་ཆོག་སྟོན་དཀའ་བ་སྤང་བས་རྣམ་བཤད་དང་མི་འགལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་པས་
སློང་མན་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་བར་མཛོད།

གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་
གང་རུང་དང་ལྟན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ། སྦྱར་ལམ་
བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་དང་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱར་
ལམ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་
བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་ཐོད་གྱི་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ དེར་གྱུར་པའི་
ལུས་ལ་སྟོན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྱི་མི་འབྱུང་བ་སོགས་རྩེ་མོའི་རྟགས་དུག་ བཟོད་པའི་
གཉིས། ཆོས་མཆོག་གི་གཅིག་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་སྟོན་ས་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་
མངོན་གྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
གིས་བྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟངས་བྱང་བར་ཅན་གང་རུང་དང་ལྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལྟན་གྱི་
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གིས་བྱངས་པའི་རྣམ་བ་བཅུ་དུག་ཡོད།

རྣམ་བཤད་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དང་།

དེས་དྲངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཡང་དབྱད་པར་བྱའོ།།

འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་
པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱད་པར་ཅན་ལ་ཤེས་བཞོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ནི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་
མིང་གིས་བཏགས། དགོས་པ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་མ་
གཏོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་པལ་ཆེར་མཉམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
དང་། དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་རང་ལས་སྒོ་དམའ་བས་ཤེས་བཞོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པས་ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དཔོག་མི་རུས་
པའི་གཞིན་བྱེད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་དེ།

དབྱང་བཟང་གི་རྒྱད་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་ཆགས་སྒྲུང་དང་བྲལ་ཡང་།།
ཆགས་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་སྟོན་ཅིང་། །གདུག་པ་འདུལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ཁོ་སྟོན་
པ། །བྱང་རྒྱལ་མཆོག་བརྟེན་དེ་ལ་སྤྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་

༩ འདིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ། སྒྲ་དོན།
དབྱེ་བ། བྲངས་ངེས། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་སྒྲ་དོན་
དང་། སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། དབང་པོའི་སྒྲ་དོན་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། དབང་བྱེད་པ་ནི་དབང་པོའི་དོན་ནི། ཞེས་གསུངས་པས་རང་

གི་དབང་བསྐྱར་བྱ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཅིང་།

དེས་ན་རང་གི་དབང་བསྐྱར་བྱ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་སུ་ཆད་
མས་དམིགས་པ་དེ། དབང་པོའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། མིག་སོགས་དབང་པོ་
དུག་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་གི་
བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཟོ་
པའི་ཕྱིར། ཐོ་མེད་དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བསལ་བ་འདྲ། རིགས་བརྒྱད་གྱི་
བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོ་བའི་ཕྱིར། སྟོག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན།
བསལ་བ་འདྲ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འཆོ་བའི་དོན་དུ་ལས་གྱི་མཐའ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོ་བའི་ཕྱིར། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བསལ་བ་འདྲ།
རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་སུ་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཟོ་
བའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། བསལ་བ་འདྲ། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་
བྱུང་སྐྱེད་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོ་བའི་ཕྱིར། སྤྲི་མེད་གྱི་དབང་
པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བསལ་བ་འདྲ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བྱུང་སྐྱེད་པ་
ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱབ་ལས།
དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་གྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དུག་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་ལྷག་
པར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཉིས་ནི་རིགས་བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ལྷག་
པར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཅིག་ནི་འཆོ་བའི་དོན་དུ་ལས་གྱི་མཐའ་ལ་སྦྱར་
བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ལྷ་པ་ནི་རང་འབྲས་ལ་ཡོངས་སུ་
ཡོངས་སྦྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གཞན་ལྷ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་

བྱང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྩུ་བཞི་དང་། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་བརྩུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན། སྟོག་ཡིད་གཉིས། ཆོར་བའི་
དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་དེ། དད་སྟོགས་
དབང་པོ་ལྷ་དང་། ཁྱི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་
ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་
དབང་། ཆོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ་བ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ངེས་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་
ལུགས་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དེ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་
དབང་པོ། །རིགས་སུ་གནས་པའི་དབང་པོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་པོ། །
རྣམ་བྱང་གི་རྩ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ། །རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་
ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མིག་སྟོགས་དབང་པོ་དུག་
གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྟོག་དབང་། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་།

ལྷ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་དང་། དུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
དེ་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས། སེམས་གྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཉིད། །ཚོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་གྱང་དེ་སྟེད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོན་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི། དེ་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་བྱངས་ངེས་ཏེ།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་བཅུད་དུ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་དེར་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་པོ།
ཞུགས་ནས་སྐྱེ་བའི་དབང་པོ། སྐྱེས་ནས་གནས་པའི་དབང་པོ། །གནས་ནས་རྣམ་
སྟོན་ལ་ལོངས་སྟོད་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ངེས་པ་ལས། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ།
པོ་མེད་དབང་པོ་གཉིས། སྟོག་ཡིད་གྱི་དབང་པོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་
དེམས་པས་བཞག་གོ།

དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མའི་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་བར་སྟོད་ཡིན་ན།
དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་འཐད་དེ། པོ་མེད་དབང་པོ་
གཉིས་འཕྲོ་འདུ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྟོད་ཕྱི་མར་ཉིད་འཚམས་སྟེར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡང་འཐད་དེ། དེའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཆེས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་འཐད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སྟུག་
བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་དང་། འདོད་པའི་མི་ནས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་ནི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ལ་གཙོ་བོར་

ལོངས་སྤྱོད། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ནས། སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་
ལ་གཙོ་བོར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལ་ཡང་དེར་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྣམ་བྱང་
དུ་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་པོ། བླགས་ནས་སྦྱོར་བའི་དབང་པོ། སྦྱོར་ནས་གནས་
པའི་དབང་པོ། བླགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ངེས་བ་ལས། དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཞག། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བ།
གསུམ་བ། བཞི་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཐད་དེ། སྦྱོར་ལས་
བས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དེ་བཅུ་དྲུག་པ་
ལས་རྗེས་ཤེས་ནས་ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལས་ཐ་མའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆོ་མཐོང་ཆོས་ལ་
བདེ་བར་གནས་པ་ལ་གཙོ་བོར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

མངོན་ལས། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྦྱོར་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་
དང་། འབུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྡོག་པ་ཡི། དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་ནང་གི་རྩལ་དང་བདེ། མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད།

ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མི་འཐད་དེ། རྩལ་མེད་པའི་
 གྱིར། བཅ་པོ་མེད་པའི་གྱིར། གྱི་དོན་མེད་པའི་གྱིར། ཟེར་ཡང་ཀུན་བདུས་དར་
 རྒྱུ་ལྟར་ན་འདིར་མ་བྱུང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རིག་པ་དེ། ཡིད་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡིད་དབང་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
 གྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་གྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 གྱིར། འདོད་ན་སེམས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་གྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས།
 སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག་ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་བྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
 དུ་བྱུར་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ། མིག་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་
 མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་གྱིར། ཆོས་
 ཅན་དེའི་གྱིར། འདོད་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་གྱིར།
 འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་གྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་
 དབང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བདག་འབྲས་སུ་བྱུར་པའི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་གྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། གཉིད་ཐུག་གི་སྐབས་ན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་གྱིར།
 གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དབང་པོ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་བྱུར་པའི་སྟེང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་
 རང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེང་དབང་པོ་ཡིན་པའི་གྱིར་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པའི་གྱིར་

ཏེ། དེ་ན་ཁམས་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་
 བཞི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་བ་རྣམས་དྲི་རོ་ལ་
 འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་བ་རྣམས་པལ་ཆེར་
 འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་འབྲས་སུ་
 གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 རང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། མིག་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
 ཉེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བའི་རང་གི་གཟུགས་
 ཅན་དང་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འབྲས་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན།
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་མཆོམས་ལ། ཁོ་ན་རེ།
 ཁྲལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མིག་དབང་ཡིན་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ཡིན་དགོས།
 དེ་ཡིན་ན་འབྲས་གཟུགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།
 ལུས་ནི་གཟུགས་ཅན་རགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་
 བའི་གཟུགས་ཡིན་ན། རྒྱ་གཟུགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རིགས་གནས་
 སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། མིག་དབང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྤྱི་མཐི་སྟེང་དུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི་རང་གི་གཟུགས་ཅན་སྤྱི་
 རབ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་རགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

ལུས་ཏེ། སྤ་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་རང་གི་རྟེན་གཞི་མིག་གི་དབང་རྟེན་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་དེ། མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེས་རྣ་བ་༥ ལྷ། ལྷུ། ལུས་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རིགས་འགྲོའོ།

མིག་དབང་ལ་དབྱེན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་ཡོད། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་བཞིན་པའི་མིག་དབང་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དང་པོ་སྤ། གཉིད་འབྲུག་པོ་ལོག་བཞིན་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་རྣམས་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན། མིག་དབང་གང་དུ་གནས་རྟོགས་སྤ། ལུག་དབང་ནི་སྤ་དང་མེན་མོ་མ་གཏོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་གནས་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡིད་དབང་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་དེའི་མཚན་ཉིད།

གསལ་པོ་པོའི་དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་པོའི་རང་བཞིན་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ལུས་དབང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞིག་འདོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་དེ། པོ་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དེས་མོ་དབང་ལའང་རིགས་

འགྲོ་ཟེར་ན། གཤམ་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྷག་པར་
 དབང་བྱེད་པའི་ཕྱི་འདོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ལུས་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་
 བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། གཤམ་ཁམས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཤམ་
 ཁམས་ན་ཐོ་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྟེན་ཅུ་འཁོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། མིག་དབང་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པས་ཁྲུབ་
 པར་ཐལ། ཐོ་དབང་ཡིན་ན་འདོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་པ་ལ་གནས་པའི་མིང་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཕྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་དེ། ཐོ་དབང་གི་
 མཚན་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ལ་རིགས་འགྲོ་ཟེར་ན། ཕྱི་དབང་བོ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་
 ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཐོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་དབང་བོ་ཡིན་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་
 ཟག་ཐོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཟིང་
 མཚན་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོད་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་
 པའི་མོ་དབང་ཡང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཐོ་
 མའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོ་མོ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཤམ་ཁམས་ཅན་གྱི་དབང་ཐོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་ རང་
 གི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱི་དབང་རྟེན་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ། ཕྱི་དབང་ཐོའི་མཚན་
 ཉིད། མོ་ལ་འང་རིགས་འགྲོས།

ཐཱ་ཞི་སྐ་རིང་དུ་གནས་པ་སྟོག་དབང་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ འདོད་དང་རྣམ་

ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དེ། སྟོག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཁམས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ། འདོད་ན། ལྷན་
མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་སེ། །ཁ་ཅིག་ དེ་འདུའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོ། སྟོག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ན་བྱོད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། བྱོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོ།
སྟོག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གས་པའི་བསྐྱེད་ཆོས་ལས། སྟོག་གི་དབང་
པོའི་རྟེན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོའོ། །ཞེས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་གང་གི་ཆོ་མ་ཡིན། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཐངས་པའི་དུས་
ངས་པ་ལ་ཆོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། སྟོག་ནི་ཆོ་ཡིན་བྱོད་དང་
ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་སྟོགས་དཀའ་བ་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ལ། ཁ་ཅིག་ བདེ་བའི་དབང་པོ་
དང་། ལྷ་ག་བསྐྱུ་བ་ཀྱི་དབང་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་
པས་བྱུབ། ཡིད་བདེ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་ཡིན་པས་བྱུབ། ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པའང་

བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་
 ཏེ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། ཚོར་བ་ལ་ལྟར་སྤྱེ་བའི་ལྟ་པོ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་ལྟར་སྤྱེ་བའི་ཡིད་
 བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དེར་སྤྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་
 ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དེར་སྤྱེ་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་ཡིད་
 ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་། དེར་སྤྱེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་པོ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
 སྤྱིར། ཁའི་གཞི་རང་ཡུལ་སྤྱི་མཆོག་ལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་
 གྲ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱི་མ་ངེས།

རང་ལུགས་ལ། རང་ཡུལ་རང་སྤྱོད་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སེམས་བྱུང་།
 ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་
 གྱིས་ཚོར་བ་སོགས་དུག་ཡོད། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཆོ་རབ་སྤྱི་མཆོག་གཏུང་བར་མ་
 གསུམ་ཡོད། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་ཚོར་བ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
 སྤྱིར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྤྱོད་པས་བསྐྱེལ་བས་ལྟ་ཡོད། རང་ཡུལ་སྤྱི་མཆོག་རང་སྤྱོད་ཤེས་
 ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚོར་བ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་གཏུང་
 བར་རང་སྤྱོད་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚོར་བ། ཚོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 རང་ཡུལ་སྤྱི་མཆོག་གཏུང་བར་མར་རང་སྤྱོད་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚོར་བ། ཚོར་བ་

བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ། དེ་ལ་ལྟར་བྱ་
བའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྐྱུག་
བསྐྱུག་ལ། དེ་ལ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཤེས་
སུ་གྱུར་པ་སྐྱུར་ནས་བྱི་མ་གཉིས་འཛོག་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཁོན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་བདེ་དབང་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོར་
བ་བདེ་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར།
མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེན་སྦྱོན་
མེད་དེ། དེའི་དོན་ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་དབང་གི་
མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
སྐབས་སུ་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་མ་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུའད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་དགེ་བའི་
དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དང་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། དད་པའི་དབང་པོའི་མཚན་
ཉིད། དེ་བཞིན་དུ། མི་བརྗེད་པའི་དེ། སྦྱོབའི་དེ། ཕྱེག་ཅིག་པའི་དེ། རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་
སྐྱུག་བསྐྱུག་བདེན་པ་དམིགས་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། བདེན་བཞིན་སྒྲུང་དོར་ལ་དད་པའི་དད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕྱེག་པར་འདོད་ན།
སྐྱུག་བདེན་དེ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལུང་

མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་སྟོན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་ལུལ་ལ་དང་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། དང་པོའི་མཆོན་
ཉིད་དང་། དེས་གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིགས་འབྲེ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་ལ་སྟོབ་པའི་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྟོབ་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་བྱིར། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོ་བ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཕྱབར་འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དང་པོའི་ལམ་གྱི་ངོ་
ཐོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་པ་དེ། དུན་པའི་དབང་པོ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཅེག་ཅིག་པ་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

ཐུན་མ་ངེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཀྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད། མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་ངོ་ཐོར་
གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བརྩུ་བའི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་རྗེས་
ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་

དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྦྱོར་
 ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ།
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད། སྤར་ལྟར་ཟེར་ཞིང་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཕུག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལམ་རྒྱུ་ལེས་བཟོད་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཀུན་ལེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྲ། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
 སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་ལེས་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་
 ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཀུན་ལེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྲ། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་
 རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་
 ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། གཞན་ལ་འང་རིགས་
 འགྲེལ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་ཆོས་
 ཅན། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོས་སྦྱོད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། གཞན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་མི་ལེས་
 པ་ཀུན་ལེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་

མོས་པས་སྟོད་པའི་ལམ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཙུ་བ་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་བཙུ་
དུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་
དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་
བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་ཅན་རང་ལུགས་ལ། མཛོད་པ་བའི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་
ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། སྟོན་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ།
གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད།
མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་པོ་དགུ་ནི། དང་པོའི་མཆན་
གཞི་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིགས་འགྲོ། དགུ་ནི་འཕགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། ཆོར་བ་བྱང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་པོ་
རྣམས་ཡིན་རྟེ། མཛོད་ལས། མཐོང་སྟོན་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ་ གསུམ་ཡིན་
གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལྷན་པས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
གསུམ་པལ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་པལ་དང་། ཐེག་པ་རང་
ལམ་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་བཅུ་དྲུག་
པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ།
ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།
མི་ཤེས་པ་གང་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོལ་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་སྒྲླད་ཅིག་མ་བཅོལ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་
པ་རང་ལམ་གྱི་བཅུ་དྲུག་ལ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། ཐེག་པ་རང་ལམ་
གྱི་མི་སྒྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ།
ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོལ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའི། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡང་མཆོན།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དེ་པལ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་སྒྲོལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད།
མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོལ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད། སངས་རྒྱུས་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ། ཀུན་
ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

གཏམ་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྗེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་ཅེ་ན། སྒྲུས་པ།

མོས་བས་སྟོད་པའི་ས་ལ་ནི། དང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་ལྷག་པའི་
བསམ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དག་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ས་བརྒྱ་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

མཐོང་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས།

དག་དོན་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།
བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་བརྒྱ་དྲུག་པའདད་པ་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བརྒྱ་གཉིས་པ་འགོག་
པ་རྗེས་ཤེས་གྱིས་དྲངས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་
ལ། ཚུབ་ར། ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འབྱེད་སེར་སྒྲ་ལ་
སོགས་པ། །སྒོ་ལྷན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་པའི། །བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་
ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པར། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
གྱི་དབང་པོ་དང་རྟེན་གྱིང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་འགོག་པ་རྗེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན།
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གྱིས་དྲངས་པར་གྱུར་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་
ཅན། བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གི་སྐྱུས་བསྟན་པའི་
དབང་པོ་དང་། ཁྱོད་ཁྱེར་གྱི་སྐྱུས་བསྟན་པའི་དབང་རྟེན་དང་། བདག་གི་སྐྱུས་བསྟན་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཁྱོད་བདེལ་གྱི་སྐྱུས་བསྟན་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་། དེ་བདེན་སྟོང་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་སྤང་གཉིན་དུ་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་བདེན་འཛིན་ཀུན་རྟོགས་
 མངོན་གྱུར་བ་བསྐྱོག་པའི་སྒྲོན་མ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོས་བྱངས་པའི་
 རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲོམ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟོགས།

༥ སྒྲོམ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟོགས་བཤད་པ་ལ། ཐབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་
 སྙད་བྱད་པར་ཅན་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དབང་། སྒྲོམ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་
 སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟོགས་ལ་དབྱེ་ན། ཐབ་མོ་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་རྟོགས་པས་བྱངས་པའི་རྟོགས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད། གོང་དུ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་
 གཞུང་འདིའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ཅིག སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞུང་གིས་
 ཁོངས་དབྱེད་ཚུལ་གཞུང་གི་བསྟུ་བས་ཐོན་པས།

ཐབ་མོ་ལྷན། ཚུད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུང་ཟད་བཤད་ན། ཁ་ཅིག་ཚུད་པ་
 དང་སྟེ་བ་པོ་རྣམ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དུས་སུ་རྣམ་
 རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེས་འབྲས་བུའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་དགོས་པར་མི་
 འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་གཅིག་གིས་གྲང་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
 བྱིར། དེ་བྱེད་བྲག་སྟེ་བ་ཡིན་ན་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རིགས་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་བྲག་སྟེ་བ་

ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་པས་མ་
འོངས་པ་ན་དེ་ལྟར་ཚུད་པས་བྱོགས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱ་རུང་ངོ་།

ཉི་ལྔ་པའི་ཚབས་ཚུད་ལན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱས་ནས། ཀླང་པ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགུས་བསོད་ནམས་བྱངས་མེད་ལ་སོགས་
པ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་བྱངས་མེད་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་
མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཀླང་པ་གཉིས་པས་བྱུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། བསོད་ནམས་
བྱངས་མེད་སོགས་དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐུབ་པ་བཞེད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད། སྒྲོམ་དཔོན་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་ཁོ་ནའི་བྱངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགུ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་བསོད་
ནམས་བྱངས་མེད་སོགས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་འབྲས་བུའི་བྱངས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་
དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་ཁ་བསྐྱང་ནས། ཚུབ་རིལ་པོས་ལན་འདེབས་
འིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་ལ་བསྟེན་ཏེ། འདོད་ལན། ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བྱུབ་མེད་
ཀྱི་ལན་འདེབས་པའི་བྱིར། ཚུད་ལན་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
པར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྒྲུབ་བྱ་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་
བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར། བདེན་པས་སྟོང་བའི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་པའི་
བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲའི་ཚུད་པ་པོ་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལ་དོན་དམ་ལ་བསྟེན་པའི་འདོད་ལན། ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བྱུབ་པ་མ་བྱུབ་པའི་

ལན་འདེབས། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་
གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བདེན་པེད་དུ་དང་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ངོར་ལན་འདེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་ན།
རང་ཆོག་དང་འགལ་ཏེ། ཚུད་པ་པོ་སེམས་ཅམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དང་།
གཞན་དོན་བྱེད་པ་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར། གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
ཞུགས་ཏེ། ཚུད་པ་པོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྤང་བུ་
ཉམས་འཁེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་ཏེ། ཞེས་པའི་
ཟབ་པ་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་ཐེང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཞིང་། བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཉམས་རིག་པའི་ངོ་
པོར་མ་བྱུབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་དང་སྒྲོམ་གྱི་དོགས།

གཉིས་མ་རང་ལུགས་ལ། ཚུད་པ་དེ་ལ་བྱུབ་པ་མ་ངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་དོན་དམ་པར་ཉམས་འཁེལ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སྐུའི་སྤང་བ་
བསྐྱེད་ནས་སྤང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལྟ་
བུ་འལ། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོས་སྤེལ་གྱི་སྤང་བུ་ཉམས་
པ་དང་གཉིན་པོ་འཁེལ་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་གཏུལ་བུའི་སྤང་བུ་ཉམས་འཁེལ་གྱི་བྱ་བ་

བྱེད་པ་བཞིན་ཞེས་པ་གང་རུང་ཞིག་ཟེར་དགོས་པར་མངོན། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་
མཆོན་ཉིད་སོགས་གྱི་དོན་གྱི་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཆོངས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་ནུས་པ་
མཆོངས། དོན་དམ་པར་མེད་པར་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཇི་སྐད་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ངར་འཛིན་པ་རྣམས་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཇི་སྙམ་པ་དེ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དང་ལྡན་
པ་དེ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ བྱང་ཆུབ་ཇི་སྙམ་སོགས་གྱིས་སེམས་ཅམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བདེན་མེད་དུ་
སྒྱུབ་ནས་དེ་སྙམ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་ཞེས་པ་བཞིན་སྒྲ་མའི་
རྒྱས་གྱི་བཤད་པ་ཡིན་གསུང་པ་ཡང་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་དཔེ་དེ་སྐལ་བ་ཡིན་པས་མི་
དིགས་སོ།

འདི་རྣམས་བཤད་ལས་ཆོས་སྒྱུས་ཡོངས་སྒྱུའི་བདག་རྒྱེན་ཡོངས་སྒྱུས་སྒྱུལ་སྒྱུའི་
བདག་རྒྱེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། བདག་རྒྱེན་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་དུ་
ཆོས་སྒྱུ་གྲུབ་པའི་དབང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཟུགས་སྒྱུ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་དམིགས་རྒྱེན་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ལ་བཞུགས་པའི་ཅོད་ལན་སྟེ།

མིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྲུབ་བ།

༩ ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།
འཕྲོས་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟབ་མོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་

སྤྱ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་མཁུང་བ་
ན། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་མི་ལམ་དུ་རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
སློམས་པར་ཞུགས་ན་ཤེར་བྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཉིན་པར་
བསློམས་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ཏེ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་མཆིས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཉིན་པར་གྱི་ཐུང་འདས་དང་། མི་
ལམ་གྱི་འཁོར་བ་མཆོན་ནས་སྤྱིད་ཞི་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས།
དེ་རྟོགས་པའི་སྟོར་བ་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་དངོས་སུ་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་མཐུན་དུ་སྒྲུབ་པ། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་དངོས་བཟུང་བ།
གཞལ་བུ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལ་མཐུང་དུ་བྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་སྤྱིད་ཞི་བདེན་སྟོང་མཉམ་ཉིད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སློབ་ནས་གཙོ་བོར་ཆོས་སྒྲུབ་ལག་ཏུ་ཤེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས།
སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དེས་སྤྱིད་ཞི་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་པ་བྱངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་
པའི་སློབ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པས་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་
འཛིན་མཛོན་གྱུར་བ་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་།
དག་སའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དང་། རྟོགས་བྱང་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར་།

རྣམ་མཁུང་ལས། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་ནས་ཤེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་

ཇི་སྟེན་པ་གང་སྤང་ཡང་མེ་མོང་ནང་གི་བྱེད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་སྤང་བ་
 ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
 ལུ་མ་ཟད། འདི་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡང་སྤང་བདེན་མེད་དུ་
 ཡང་སྤང་བས་སེམས་དབའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བའི་སྤྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བ་
 གང་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་ཡང་སྤང་བའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྲོ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 སེམས་ཅན་བདེན་སྤྲོ་སྤྲོ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤྲོ་ཉིད་མངོན་ལུ་མ་
 དུ་རྟོགས་སྤྲོང་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་
 བདེན་སྤྲོ་སྤྲོ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྤྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་གནོད་དོ།

གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མིད་ཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་
 པ་སྤངས་ན། མིད་ཞི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཡང་
 འགྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་གཞུང་ལྟ་བུ་མིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལ་མཐུན་དུ་སྤྲོད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཆེན་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་བཞོད་པ། རྩོད་ལན་དང་པོའི་དོན་འགྲེལ་པས་རྒྱས་པར་བཤད་
 རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་གཉིས་པར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསོག་འཕེལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྩོད་
 སྤངས། མི་ལམ་དུ་དགེ་མི་དགེའི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ཇོགས་པར་ཐལ་བར་
 སྤངས་པ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་སྤངས། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤངས་དང་བཞི།
 དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་ཐ་ཐགོད་ཐ་ལ། རྩོད་པ་དང་།

ལན་གཉིས། དང་པོ་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་མ་འོངས་པ་ན་སྤྱིད་ཞི་བ་དེན་སྟོང་མཉམ་
 ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ། དབུ་མ་བ་དང་། དངོས་སྤྱོད་ལ་འདི་ལྟ་བུ་ཚུད་ལེན་བྱུང་བ་ལ་
 དགོངས་ནས་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། རབ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་
 ཚུད་ལེན་གྱི་སྟོང་བ་ཡོད་པར་མཛད། དེ་ཡང་ལྷ་རིའི་བྱ་ཚུད་པ་པོ་དང་། རབ་འབྱོར་
 ལན་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་པས། ལྷ་རིའི་བྱའི་གསུང་ན་རེ། ཉིན་པར་དགེ་མི་དགའི་
 ལས་བསོག་འཕེལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལས་གཉིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་
 འབྱོར། བྱང་ཆེན་གྱི་མི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་དེ་བསོག་པའམ་གྱི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་
 དམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་
 ལན་གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
 ལྷ་རིའི་བྱ། ཇི་ལྟར་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་
 དེ་ལྟར་ལས་དེ་བསོག་པའམ་གྱི་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེས། མི་ལམ་
 གྱི་ཆོས་གང་ཡང་བསོག་པའམ་གྱི་བར་མི་དམིགས་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་སངས་རྒྱུ་
 བར་རྟོག་ན་ནི་དེ་ལས་དེ་བསོག་པ་དང་གྱི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གོང་དུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ལས་བསོག་པ་ཡོད་པར་
 ཁས་སྐྱབས་ནས་ཚུད་ལན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་བཀའ་ལན་གྱི་སྟོན་ནས་གསལ་བར་བྱས་
 པའོ། །མདོ་དེས་ལན་བཏབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ཆོན་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་ལ་བཞུགས་ཏེ་
 བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་ལ་བཞུགས་ཏེ་འདོད་ལན། ཐམས་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་

ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་ལམ་དུ་དགོམ་ཞི་དགོམ་སྟོག་གཙོད་གྱི་ལམ་ལམ་རྫོགས་པར་ཐལ་
 བ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཙུང་བ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རབ་འབྱེར་གྱི་ཙུང་
 པའི་སྐབས་དབྱེ་བ། ལྷ་རིའི་བྱའི་ཙུང་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་རབ་འབྱེར་གྱིས་མི་
 ལམ་དུ་སྟོག་བཅད་པ་ནི་མིས་ནས་སད་དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་
 དགོམ་ཞི་དགོམ་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་གྱི་ལས་དེ་ལ་བྱོད་ཅི་སྐད་ཟེར་ཞིང་ཙུང་
 པའི་སྐབས་དབྱེ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱེར་གྱིས་སྐྱས་
 བ། ཚེད་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཉིན་པར་དང་མི་ལམ་དུ་སྟོག་གཙོད་པ་དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ་
 སྟོག་གཙོད་པ་དེ་ལ་འདི་སྐམ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་སད་དེ་ནམ་
 པར་རྟོག་ན། ཚེད་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་བྱོད་ཅི་སྐད་ཟེར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཙུང་བ་སྒྲོང་བ་ལ། མི་ལམ་དུ་སྟོག་བཅད་པ་མིས་ནས་སད་
 དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་སྟོག་གཙོད་གྱི་མི་དགོམ་པའི་ལས་ལམ་དུ་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྐྱས་པ། ཚེད་ལྡན་པ་རབ་འབྱེར་དམིགས་པ་
 མེད་པར་ལས་མི་སྟོ། ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོན་ལས་སྟོའོ། །དམིགས་
 པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོན་ལས་འབྱུང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོག་གཙོད་གྱི་
 ལས་ལམ་རྫོགས་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་སྟེ་བའི་གཞི་དང་། འདུ་ཤེས་གྱི་དམིགས་པའི་གཞི་
 སོགས་དགོས་པ་ལ་མི་ལམ་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་བསམ་པ་སྒྱུར་བ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མི་ལམ་དུ་མི་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྲུབ་ན། བཅས་ལྡན་དགོས་པ་མི་ལམ་དུ་

མི་བསད་པ་མིས་པ་ལ་སད་དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་སྟོག་གཅོད་
 གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བར་ཐལ། མ་ཁུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་
 གི་མདོ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། འོན་ཀྱང་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་ལ་པམ་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་
 ནི་མེད་དེ། དེ་འབྱུང་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཅས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལས་ཡོངས་སུ་ཚྭ་གས་པ་ལ་གཞི་བསམ་པ་སྒྲོར་བ་སོགས་དགོས་
 པ་བདེན་ཡང་། མི་ལས་གྱི་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་དེ་དག་ཡོད་དེ། མི་ལས་གྱི་མི་ལ་
 དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤམ། ཡང་ན་ཐལ་འབྱུར་ཕྱི་མ་ལ་ལན་
 འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆོད་པ་ལྡན་བ་ལྟ་འདྲི་
 བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྒྲུའོ། །དམིགས་
 པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྒྲུའོ། །
 དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་འབྱུང་སྟེ།
 དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྡན་ཀ་གསུམ་པ་ལྟར་དང་ཐལ་ལྡན་པའི་ཆོད་སྒྲུངས་ལ། ཆོད་པ་དང་། ལན་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ལྟ་འདྲི་བྱས་སད་མིས་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ལས་གཉིས་བསོག་
 འཕེལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ལས་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་དབེན་
 པའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས། དེ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་
 ལས་སྒྲུའོ་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
 ལྟ་འདྲི་བྱས་སྒྲུར་ནིན་པར་དགོ་མི་དགོའི་ལས་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས། ལས་

དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བདེན་ཁ་སྒྲིན་བཞིན་དུ་སྒྲར་ཡང་དེ་ལྟར་ཚུད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་ན་དངོས་སྒྲིབ་ན་མས་ཀྱིས་མདོ་དེ་སྒྲིའི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དབུ་མ་བས་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་ཚུད་ཚུལ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་ཐ་ལན་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱབ་མེད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས། ཀུན་རྫོབ་དུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་མཆོན་མར་བཟུང་ན་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེའི་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་འབྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟར་ཀ་བཞི་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཚུད་སྒྲིབ་ལ། ཚུད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་རིའི་བྱས་བྱང་ཆེན་གྱི་མི་ལམ་དུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲུབ་པར་དམིགས་ནས་སད་དུས་སུ་དགེ་ཅད་ཉིད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་ན་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲོད་པར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་དགེ་མི་དགའི་ལས་བསགས་སད་དུས་སུ་མདོན་ཞེན་དུག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མི་ལམ་དུ་སྒྲིན་པ་བཏང་། ཚུལ་བྲིམས་བསྒྲུངས། བཟོད་པ་བསྒྲོམས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ཤེས་རབ་བསྒྲོམས་ཏེ། དགེ་

བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་མཐུན་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ན་དེས་སྤྱི་མཐུན་ཐོག་ཏུ་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདོད་ལན་དོན་གྱི་བཏབ་ཟིན་ཀྱང་དངོས་སུ་བྱམས་
པ་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བཅོས་ལྷན་འདས་གྱི་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ་དྲིས་ཤིག་དང་། དེས་འདིའི་
ལན་འདོན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁ་འཕངས་མཛད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལས་བརྒྱུས་པའི་རྩོད་ལན་བསྟན་པ་འདི་ལ་མི་
ཐོགས་པས་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་བྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམས་པས་ཀྱང་ལན་གྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལན་
དོན་གྱི་བཏབ་ཅིང་དངོས་སུ་བཏབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་ཁོ་བོ་ནི་གང་
ལ་ལན་གྲུན་པ་དང་། གང་གིས་ལན་གྲུན་པ་དང་། གང་ལན་གྲུན་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་
ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་དོན་གྱི་བཏབ་
སྟེ། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་མི་ལམ་གྱི་
ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱད་པའི་དགོ་རྩམ་ཐོག་སྤྱང་གི་རྒྱར་འགྱུར་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལན་
དངོས་སུ་མི་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མ་
ནས་བརྒྱད་མར་འབྱོན་པ་ཡང་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་བདེན་གཉིས་གཞི་
གཅིག་གི་སྤྱི་དུ་འདུ་མི་རུང་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འབྱོན་པ་ལ་སྟག་ཏུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩོད་ལན་དང་པོའི་དོན་འབྲེལ་བས་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ལ།
 སྟོབས་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོན་ས་ལན་
 འདེབས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཤམས་པ་ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བ་འདིས་རྩོད་པ་དང་
 པོ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི་སྟོབས་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཡང་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་མེད་པར་ཐལ། གསོད་བྱེད་ཀྱི་གནོད་པ་མ་བྱས་
 ཀྱང་བསད་བྱའི་སྟོག་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེའི་སྟོག་དབང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གསོད་བྱེད་ཀྱིས་བསད་བྱ་
 བསད་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་མེད་པར་ཐལ། བསད་བྱའི་སྟོག་འཕེན་པ་ཟད་ནས།
 འཆི་བ་དེ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སྐྱེ་
 མོང་དང་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འཛིག་
 རྟེན་སྐྱེ་ཆོགས་ལས་ལས་སྟེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱལ་བ་
 ཁས་སྒྲུངས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མ་བ་ལ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་མཐར་
 ཐུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་བཅོད་དུ་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར།
 དོན་སྟོན་གཉིས་ན་རེ། དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཐོགས་པ་ཀུན་ཐོབ་རྒྱ་ཅན་ལ་བསྟོས་ནས་
 འཛིག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་དོན་དམ་དུ་
 མེད་ན་མེད་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་དག་དོན་དམ་ཐུག་ཡོད་དུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་ཐོབ་
 བཏགས་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་ལྷིག་སང་གོ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་མཚུངས་མཛོད་
 པའོ།

གཉིས་མ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི། ཚུད་པ་དང་པོ་འདི་གྲན་ཀ
 རྒྱུ་སྤྱོད་པོ་ཡིན་པས་འདི་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་བལྟས་པའི་འདོད་ལན། ཀུན་རྫོབ་
 ལ་བལྟས་པའི་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ནང་ནས་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་
 ལ། དོན་སྤྱོད་རང་ལ་བལྟས་པའི་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེར་བཞོད་པ། དེ་དབུ་མ་པ་ལ་
 མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་སྤྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒོ་
 རྒྱུ་དམ་པ་མཛོན་སུ་མ་འབྱུང་བའི་ངོར་མེད་ན་མེད་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། བསད་
 བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ཆ་ཅན་དང་། སྒོ་ག་གཅོད་སྒྲོང་བ་
 སོགས་དང་། སྤྱིན་བྱ་སྤྱིན་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ཆ་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་
 སྒོ་དོན་དམ་པའི་ངོར་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་ངོར་ཡོད་པར་དང་། དེ་རྒྱུ་སྤྱོད་
 དམ་པ་ཡོད་དུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒོ་དོན་དམ་པའི་
 ངོར་དེ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆ་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྒོ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱང་ན་ཆ་ཅན་
 ངོ་བོ་ཐད་དུ་སྤྱང་དགོས་པས་སྒོ་དོན་དམ་པ་འབྱུང་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དགོ་
 མི་དགོའི་ལས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་དེ་རྒྱུན་ལ་བལྟས་ནས་འཛོག་དགོས་ཏེ། ལས་
 གཉིས་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་འཁུག་པས་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟོག་སྤྱོད་ཆོགས་ལས་ལས་སྤྱེས། ཞེས་གསུངས་
 པས་བསད་བྱའི་སྒོ་ག་དབང་འགགས་པ་སྒོན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཐད་པའི་དབང་གིས་
 ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱུ་སྤྱོད་ལས་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ།
 སྒོ་དོན་དམ་པའི་བཟུང་ངོར་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་། རུལ་ཐུན་

གཉིས་སྒྲུབ་ལ་ཞེས་ནས་བཅད་མཛད་པ་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤངས་ན། སྔོན་པོ་དེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་མི་སྒྲུབ་བར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱང་བཞག་མི་ནུས་པས་སྒྲོ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་དབྱད་བར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན་དོན་དམ་ཡིན་མི་དགོས་པས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་དུ་བྱུབ་པས་བྱུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རིགས་ལྟར་ན། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། བདེན་བར་ཡོད་པ་བྱད་མེད་དུ་མཛད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡང་། བྱད་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཟུ་གུ་དང་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་བཏགས་ཡོད་ནམས་དོན་དམ་བར་མེད་བར་འདིའི་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཇུག་བར་ཡང་། བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་རྟུ་བྲགས་བར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་བྱད་བར་འབྱེད་དགོས་བར་མངོན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་དབྱུ་མ་པ་ལ་མཚུངས་བར་བསྟན་པ་ལ། བྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱུབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དབྱུ་མ་པ་ལ་མཚུངས་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་སྒྲོ་དོན་དམ་པ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་མེད་ཀྱང་བདེན་ཞེན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནམས་དོན་དམ་དུ་མ་བྱུབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མིང་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འབྲོས་ནས། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཕྱིན་དུག་ཇོགས་བར་བགྱིད་
ཅིང་། རྣམ་མཁུན་ལ་ཉེ་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་དང་།
སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། སྟོད་བཙུད་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་སྤངས་སྟོབས་ཀྱིས་ལོངས་
སྤྱོད་གྲུབ་པའི་ལག་ཁྲེས་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། ཞིང་དག་སྟོར་བའི་མཆོན་
ཉིད།

གསུམ་པའི་འབྲོས་ནི་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཇི་ལྟར་རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལས་
དང་། ཆོས་སོ་བདུན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོམ་པར་འཇུག་ཅེས་དྲིས་པའི་
ལན་དུ་རྩ་བའི་མདོ་དང་། ཡུལ་དང་སྟོར་བ་ཅན་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རོ་སོ་རོས་བརྒྱུད་པ་དང་། བདུད་
བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལའད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐབས་མཁུངས་བཙུའི་སྟོན་མ་གཞན་
དོན་སྤྱོད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁུངས་ཤིང་གཙོ་བོར་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ལག་ཁྲེས་
འཛིག་བྱེད་ཀྱི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། ཐབས་མཁུངས་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་རྣམ་
པ་བཙུ་ཡོད།

བདུད་བཞིའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་བདུད་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱངས་ངེས་པ། སོ་སའི་རོ་
སོ། བཙུམ་པའི་ས་མཆོམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། བདུད་དེ་ལ་བཞིར་བྱངས་ངེས་
ཏེ། འཆི་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོན་མ་བདུད་དུ་བཞག་ཅིང་།

འཆི་མེད་གྱི་གོ་འཕང་ལ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་དང་།
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕེའི་དབང་གིས་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་གཉིས་ལས།
 གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བཞིན་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བཞིན་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། གང་དུ་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཞག་གང་
 གིས་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཞག་ འཆི་བ་རང་གི་ངོ་
 པོའི་སྒྲོན་མ་འཆི་བ་དག་གི་བདུད་བཞག་ དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
 བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རགས་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྲུལ་གཅིག་དོར། ཕྱི་མ་
 གཅིག་སྤངས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ཕུང་པོའི་བདུད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་དབང་མེད་དུ་
 འཆི་བའི་ཉོན་མོངས་ལ་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་
 གྱི་དབང་གིས་ཆེའི་རིགས་མཐུན་འདོར་བ་ལ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གིས་བར་
 ཆད་ཚུལ་པའི་དེ་ལྷའི་བྱའི་བདུད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཉན་ས་ལས། གང་
 གི་འཆི་བ་དང་། གང་འཆི་བ་དང་། འཆི་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། བར་ཆད་གྱི་
 དངོས་པོ་གང་གིས་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་བདུད་བཞིན་པར་གཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞིན་པོ་
 ལ་ཡང་སྤྱར་བ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། བདུད་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྲུལ་རགས་གཉིས་

གཉིས་སུ་འབྱེད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་པོའི་བདུད་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་
 དེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་དང་། མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤངས་པའི་ཡིད་ལུས་དེ་སྤྲ་མོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་
 བདུད་རགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་རྣམས་དེ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་རང་དབང་མེད་པར་
 སྟོག་དབང་འགག་པའི་ཆ་འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ། བསམ་གྱི་མི་བྱུང་པའི་
 འཆི་འཕོ་བ་དེ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡང་། དགའ་
 རབ་དབང་ཕྱག་ལྷའི་བྱའི་བདུད་རགས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་
 བ་དེ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བདེན་ལ་སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
 སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་སྤིང་པ་ལན་བདུན་པ་བ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་སྤང་པོའི་བདུད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤང་བྱས་ཀྱང་མ་བྱུང་
 སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མིའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་
 སྤང་པོའི་བདུད་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་ཆོས་སྦྱབ་པའི་རྟེན་བྱུང་
 པར་ཅན་དུ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་ལ་དེ་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ས་བོན་དེ་དེ་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མངོན་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་

བདུད་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ལྟའི་བུའི་བདུད་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལ་དུད་འགྲོ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཀླུའི་བདུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དགའ་རབ་དབང་
ལྷག་གིས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆ་ལྟའི་བུའི་བདུད་ཡིན་གྱི་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་དེ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྩལ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ར་འགྲོ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྩལ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ར་འགྲོ་བ་ལ་
སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྒྲིག་གྲོགས་བདུད་དང་སྤང་བྱར་ཡང་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

མདོ་ལས། སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྟག་ཏུ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དགོ་བའི་གྲོགས་པོ་
དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དགའ་རབ་དབང་
ལྷག་བདུད་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བ་དང་། ལམ་བཅོས་མ་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་
དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤང་བཤད་པའི་བཞི་པོའི་རོས་འཛིན་དེ་དག་འཐད་དེ། ཉན་ས་ལས།
དེ་ལ་སྤང་བའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་
ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བའི་བདུད་ནི་སེམས་ཅན་དེ་
དང་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
ལྟའི་བུའི་བདུད་ནི་སྤང་བོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཡང་
དག་པར་འདའ་བའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་གྲོགས་ལ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་དེ་དག་ལ་བར་ཆད་བྱ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱེས་པའི་ལྟའི་བུ་དབང་
ལྷག་ཐོབ་པ་དག་ཉེ་བར་འོང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྟའི་བུའི་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བཅོམ་པའི་ས་མཚམས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ། དབྱ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་ཉོན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་གྱི་
གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གཉིས་བཅོམ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ།
བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅོམ། བདུད་བཞི་སྟོ་མོ་མ་ལུས་པ་
བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་གྱི་བཅོམ་པའི་ས་
མཚམས་དེ་རྣམས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་མཚམས་དེ་རྣམས་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
སྐྱབས་པའི་ཐེག་བདག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་གི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་མངོན་གྱུར་པ་
བཅོམ་པ་དང་། ཡང་དེ་རགས་པ་བཅོམ་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། བདུད་རགས་པ་གཞན་གཉིས་ས་
བརྒྱད་པ་ནས་སྟོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ས་དང་པོ་ནས་བཅོམ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གི་འཆི་འཕོ་དང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པས་ན་དང་ན་བ་དང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་བཅོམ་ཚུལ་ས་བོན་སྤངས་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རགས་པའི་བཅོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན།

འོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་གོ་ལ་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་
 གཉིས་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཕུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁཅིག་དེ་མེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་
 འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འགོག་སྟོམས་མ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་
 སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འཆི་བདག་གི་བདུད་རྒྱུང་མ་
 བཅོམ་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟོག་དབང་འགག་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཐངས་པའི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་འཇིག་རྒྱུ་དོན་
 གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བར་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རགས་པ་
 བཅོམ་པའི་དུས་མཆམས་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་
 རགས་པ་བཅོམ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་
 རགས་པ་བཅོམ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་ནས་གཞན་གཉིས་རགས་པ་བཅོམ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྐྱབས་གནས་ཡང་
 དག་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱུད་
 ལ་བསྐྱེད་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་འཕགས་པ་

དགྲེས་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་ལས། བདེན་གསུམ་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་ལ་ཤེས་
ནས་དད་བ་ཐོབ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ནས་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་དང་། །འཕགས་པའི་དགོ་
འདུན་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་
ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གི་འཆི་བ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། །ཁཅིག་ གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
གིས་མི་འཆི་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོ་ཁྲི་ལྷར་གནས་པར་འདོད་འདོད་ཀྱི་བར་
དུ་གནས་ནས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
ལུས་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱིར་མི་སྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་
རགས་པ་བཅོམ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཆོས་མི་དལ་ཟད་བ་དང་། །ཞེས་དང་། ལམ་གཞན་
ཉེ་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཐུང་པོའི་བདུད་རགས་པ་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་རགས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་
ནས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་མངོན་གྱུར་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅོམ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་བཅོམ་བ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞི་སྟོན་མོ་བཅོམ་བ་དང་སངས་རྒྱས་པ་
དུས་མཉམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བསམ་མི་བྱུང་འགྱུར་འཆི་འཕོ་ཡི། །དེ་ནི་མི་
འཆི་བསྟན་བ་ཡིན། །འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ། །འཆི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་

ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ནི་བྱོད་ཉིད་བྱང་
ཚུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་
དུ་བཅོམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་སྒྲིལ་ནམ་མཁའ་སྤྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་ཤིང་
གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ལས་སྐབས་
བཞི་པའི་འགྲེལ་མཁའ་དོ། །

སྒྲིབ་པ་ཅན་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་
 སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལའང་སྒྲིབ་པ་རྒྱན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་སྐབས་ལྟ་བུར་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཅེ་མེད་སྒྲིབ་པ་ལའང་བ་ལ། གཞུང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལའང་བ་
 གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་ལའང་བ་གཉིས། དང་པོ་གཞུང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལའང་བ་
 རྣམས་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་ཅེ་མེད་སྒྲིབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་
 འབྲེལ། དེས་ཅེ་སྒྲིབ་པའི་ལྟར་མཚན་པའི་ཚུལ་ལོ།།

གཞུང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་

དང་པོ་ནི། རྣམས་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལའང་བའི་རྒྱུ་ཅེ་སྒྲིབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་མི་མཐུན་སྒྲིབ་པ་གྱི་
 གཉིས་པོར་ཐོག་མར་བསྒྲུབས་པས། སྒྲིབ་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལ་དབང་བྱུང་བར་
 ཅན་ཐོབ་པའི་ཅེ་སྒྲིབ་པ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལའང་བའི་བྱིར། ཡང་ན་
 ཆོགས་ལམ་དུ་མི་མཐུན་སྒྲིབ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གཉིས་པོར་རྣམ་པར་བརྒྱ་
 བདུན་ཅ་གསུམ་སྒྲིབ་པས་དང་པོར་བསྒྲུབས་པས། དེ་ལས་གོང་དུ་ཅེ་མེད་རྣམས་པར་
 དགུར་པ་མི་མཐུན་སྒྲིབ་པ་མཛོན་གྱུར་ནས་ས་བོན་གྱི་བར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་འབྲེལ་
 རྣམས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཅེ་སྒྲིབ་པ་འདི་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དབང་ཐོབ་པ་

དང་མ་ཐོབ་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ན། དེ་སྐྱོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་འཛོལ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམ་བྱ་དེ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་ན་དེ་སྐྱོམ་པ་ལ་འདོད་དགའ་འཇུག་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་
 སོགས་ཀྱང་རྫོང་བའི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡོད་པས། དེ་
 ཅུམ་ལ་སྐྱོམ་བྱུང་གི་དབང་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྔོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་
 པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་ཅུ་ཙུག་སུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་
 སྐྱོམ་བྱུང་གིས་དབང་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཅེ་སྐྱོར་དུ་མི་འཛོལ་ལ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་
 སོང་ཞིང་སྔོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རུས་པའི་ཚོགས་ལམ་ན་འདྲ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ལམ་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ལ་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པས་ཅེ་སྐྱོར་དུ་
 མི་འཛོལ་གོ།

དེས་ན་ནམ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ལ་སྐྱོམ་བྱུང་གི་ལྷག་
 མཐོང་ཐོབ་པ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཅེ་སྐྱོར་དུ་
 འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐབྱེས་ནི། ཅེ་སྐྱོར་མཚན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་པོ་འདི་
 ཡང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མི་མཐུན་སྟེགས་མངོན་གྱུར་སྔོང་བའི་གཉིན་པོར་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་
 སྐྱོར། ས་བོན་སྔོང་བའི་གཉིན་པོར་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་གྱི་ཅེ་སྐྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་ལོ།
 བཟོ་བྱེད་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་འཛོམས་པའི་གཉིན་པོར་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་
 བཞིར་ངེས་ཏེ། རྟོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཚན་གྱི་ཅེ་སྐྱོར་རྣམས་སོ། དེ་

རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ། སྤྱི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། ཞེས་བ་དང་། འཛེམ་བྱ་
 སྤྱིང་གི་ཞེས་དང་། ཀུན་མཁུན་ད་གསུམ། ཞེས་དང་། སྤྱིང་བཞི་བ་དང་། ཞེས་བ་
 སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་རྟགས་གྱི་ཅེ་སྟུང་དང་། རྣམ་འཕེལ་གྱི་དང་།
 བསྟན་བའི་དང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་བའི་ཅེ་སྟུང་གྱི་མིང་གིས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་བ་ས་ཐོན་སྟོང་བའི་གཉིན་ཐོར་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་གྱི་ཅེ་སྟུང་སྟོན་
 རྒྱུ་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་ཀུན་བདགས་གྱི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་། ལྷན་སྟེས་
 གྱི་གཉེན་པོར་སྟོན་ལམ་ཅེ་སྟུང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རིམ་སྤྱིང་སྤྱིང་བའི་གཉེན་པོར་
 བར་ཆད་མེད་བའི་ཅེ་སྟུང་སྟོན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་སྤང་བྱ་ཀུན་བདགས་གྱི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུང་ལ་གཉིས་ལས།
 ཐོག་མར་སྤང་བྱ་རྟགས་བ་བཤད་བ་དང་། དེ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོར་ཅེ་སྟུང་བཤད་བ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དེ་ཡང་སྤངས་དང་པོར་བཤད་བའི་སྤང་བྱ་རྟགས་མཐའ་དག་
 ལས་ཀུན་བདགས་གྱིས་བསྟུས་བ་རྣམས་འདིར་མཐོང་ལམ་དུ་མ་ལུས་བར་སྟོང་བས།
 མཐོང་སྤངས་རྟགས་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་འདིར་དོན་ལ་འཛིན་དགོས་ཀྱང་། གཟུང་
 རྟག་གི་ཡུལ་གང་ལ་བདེན་འཛིན་སྟེ་བའི་གཞི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲུག་ཡུལ་
 དང་ལྷོག་ཡུལ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཤིང་། འཛིན་རྟག་ལའང་དམིགས་བའི་འཛིན་བ་སྟེ་
 འཕགས་གཉིས་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཇས་འཛིན་བདགས་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་སྟོན་བ་
 ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས། རྟག་བ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བར་བཤད་པའོ།
 དང་པོ་ནི་འབྲུག་བ་དང་ནི། ཞེས་གཟུང་རྟག་མདོར་བསྟན། སོ་སོ་སྟེ་བོ། ཞེས་བས་

རྒྱལ་ས་ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱི་པ་ལ་ཞེན་པའི་ཆ་སྤང་དོར་དུ་ཞེན་པ་
 དང་། དེའི་ཀུན་སྦྱོང་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཏེ་གསུམ་
 དང་། བེས་བྱ་ལ་ཞེན་པའི་ཆ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པ།
 བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཉིས་ལ་ཞེན་པའི་ཆ་མི་
 མཐུན་པ་དང་། གཉིས་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་མཁྱེན་ལས་ཉམས་
 པའི་ཆ་རྣམས་མཁྱེན་དུ་འདོད་པ་བཞིན་འགྲོ་མི་རུས་པའི་གང་ཟག་ཇུས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆད་བཞིན་དེས་པར། ཞེས་པས་སྟོན། སྤང་
 བཞིན་བཏགས་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་དགུ་ཡོད་དེ། འདིའི་ཡུལ་ཉན་
 རང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པས་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོབ་པ་གཅིག་དང་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཆ་
 དགག་སྒྲིབ་བདེན་པར་འཛིན་པ། ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་པར་འཛིན་པ། གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟེ་གསུམ་ནི། བེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་
 དང་། ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་
 པའི་དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ་གཅིག་དང་། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་གཉིས། འགལ་
 རྒྱུན་གྱིས་ཟེན་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པོ་ལ་གསུམ།
 མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྒྱ། འབྲས་བུ། རང་གི་དོ་བོ་རྣམས་སོ། དང་པོ་ནི། བྱང་
 རྒྱུ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་དང་། ཉེར་ལེན་
 གཅིག་སྟེ་གསུམ་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དོས་བཟུང་། དེ་འབྲུབ་པའི་
 ཐབས་སྟོན་པའོ། དང་པོ་ནི། དྲི་མི་ཟད་དང་། ཞེས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟད་པ་

དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཐེག་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུན་མོང་དུ་བྱུབ་ལ།
 མཚན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་གཉིན་
 བོས་ཟད་བར་ཤེས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་འབྲོ་ཆད་ནས་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་འདོད་
 ལ། འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཟད་པའི་མེད་
 བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གདོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་
 འདོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་
 དེ་ཐབས་གང་གིས་འགྲུབ་སྟམ་ན། དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྤངས་ནས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་མི་འགྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་གཉིན་བོས་ཟད་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དོན་གྱི་སྟོན་བར་བྱེད་པ་ལ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཁས་སྤངས་
 ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་པ་
 གཉིས་གྲིས་བསྟན་ནས། འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་དྲི་མ་ཟད་པའི་བྱང་ཚུབ་འགྲུབ་པའི་
 ཐབས་གང་ཡིན་སྟམ་ན། གཞི་དུས་སུ་བདག་གཉིས་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བར་
 གཏན་ལ་ཐབ། ལམ་དངོས་སུ་བསྟོམས་པས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དྲི་མ་ལས་གྲོལ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སྤར་བཞིན་བྱང་ཚུབ་དེ་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འདི་ལ་བསལ་བུ་ཅི་ཡང་
 མེད། ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཞར་བྱུང་བཞེད་ན། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་པའི་དོན་གསལ་དང་། ལྷན་
 སྐྱང་གཉིས་སུ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། རྒྱུ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འབྱོར་
 གྲིས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་དེ་ལ་གསུམ་དང་བཞིའི་བྱངས་མི་མཐུན་པར་ཅོད་
 ཅིང་། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལེའུ་བརྒྱུད་མར་འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་

ཆོས་རྣམས་ཞེས་དང་། འདི་ལ་བསལ་བྱ། ཞེས་པ་གསུམ་ག་མདོ་དང་མ་སྦྱར་བར་
 གསུངས་ཤིང་། ཉི་སྒྲུང་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་སུ་འགོག་པ་མེད་པ་མདོ་དང་སྦྱར་ཞིང་།
 བྱི་མ་གཉིས་མ་སྦྱར་རྗེ་བཙུན་རང་གིས་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་པར་མཛད་པས། མདོར་
 ན་དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་དྲི་མ་ཟད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འབྱུང་ཅིང་། དེ་
 འབྱུང་པ་ལ་ཐབས་འདི་དགོས་ཞེས་པ་ནི། གཞུང་ཆོག་གསུམ་པོ་འདིས་འཆད་པ་ལ།
 གཞུང་སྦྱ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་མ་བདེན་པར་བྱུང་ན་དྲི་མ་ཟད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འབྱུང་པར་
 བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྟུང་ན།
 བདག་མེད་ཤྲ་རགས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྒྲོམ་
 བྱུང་གིས་བསྒྲོམས་པས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཉོན་མོངས་བའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཤེས་
 སྦྱིབ་རགས་པ་དང་། ཤེས་སྦྱིབ་ཤྲ་མོ་གསུམ་རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ཅུས་ཞེས་སྟོན་པ་
 ཡིན་པས། དངོས་སྦྱ་བ་འདོད་པ་ལྟར་དྲི་མ་བདེན་བྱུང་ཁས་སྦྱངས་སྦྱང་བ་མིན་
 གྱི། དྲི་མ་བདེན་མེད་བསྒྲོམས་ནས་དྲི་མ་སྦྱང་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་
 གཉིས་སྦྱང་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་
 ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྦྱངས་ཏེ།
 ཞེས་དང་། མཐུག་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་
 པར་སྦྱང་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་པ་འདི་རྣམས་འདི་ལ་བསལ་
 བྱ་ཞེས་བའི་མཐུག་དུ་བཤད་ན་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་གོ་དོ།

གསུམ་པ་ནི། སྦྱང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྒྲོམ་
 ཚུལ་ལ། སྦྱང་བྱ་རྟོག་པ་ངོས་བཟུང་ཞིང་གཉེན་པོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་དེ་

འབྲུག་པའི་ཐབས་རྒྱུས་ལེགས་པར་བསྟན་ནས། གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེས་ཕྱོད་རང་
གི་དོ་བོ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་གཉིས། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་། རྩེས་
ཐོབ་ཏུ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་སྤང་བུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དངོས་སྒྲིམ་ཚུལ། སྤངས་
པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིམ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སང་གེ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་འབྲུང་ཞེས་བསྟན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྤང་བུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་ཅེས་ཕྱོད་སྒྲིམ་
ཚུལ་བསྟན་ནས། ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་གཉེན་པོར་སྒྲིམ་ལམ་ཅེས་ཕྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བུ་སྟུང་ན།
འདི་ལ་གསུམ། གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེས་ཕྱོད་རྒྱུ་སྤང་བུ་སྒྲིམ་སྤངས་རྟོག་པ། གཉེན་
པོས་སྤང་བུ་སྤངས་བའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགོ་ག་དང་
བཅས་པའི་ཞེས་པས་བསྟན། སྒྲིམ་སྤངས་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྒྲིམ་ཚུལ་དོན་གྱིས་རྟོགས་རྒྱས་པས་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ཀར་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་ཚུལ་བྱང་བའི་བྱིར་དུ་ཐོད་བཞུལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་
དང་ལྷོག་པའི་མིང་འདོགས་ཅ་བར་མ་བྱུང་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས། དང་པོ་ནི།
མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་ཞེས་པས་བསྟན། འཇུག་ཡུལ་དགུ་ནི་རྫོང་བྱེད་གསུང་རབ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བརྫོད་བྱ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། །ལམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། །ལམ་གྱི་དོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ན་
འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པ་སེམས་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ལྷོག་ཡུལ་དགུ་ནི་
ཉན་རང་གཉིས་སྟོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྟེན་དང་བྲལ་བ། སྟུབ་པའི་རྟེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟུབ་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བའོ། དང་པོ་
ལ་སེམས་བསྟེན་པའི་བདག་རྟེན་དང་བྲལ་བ་གཉིས། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དང་
རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས། གསུམ་པ་ལ། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ་
གཉིས། ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བ་གསུམ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གཉིས།
སྟེ་དགུར་ངེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་བདག་པའི་ཞེས་པས་
བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དགུ་ནི་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གསུམ། སོ་སྟེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་དང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་བདག་པ་དང་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། བདག་
ཉིད་ཇི་བཞིན་ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བདག་པའི་རྟེན་ཡུལ་དགུ་ནི་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྟོངས་པ་གསུམ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྟོངས་པ་གཉིས། །
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྟོངས་པ་གཉིས། གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྟོངས་པ་གཉིས།
སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་སྟོངས་པ་གཉིས། རྟོག་གྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ལ་སྟོངས་པ་
གཉིས་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི་མཐོང་སྤངས་སྟོམ་སྤངས་
གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་རྟོགས་སྟེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡུལ་
དགུ་པོ་རྗེས་འཛིན་དང་བདག་པའི་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱ་ཞིང་། འཛིན་པ་དེ་

གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ལ་འཛིན་ཏེ་ག་
ཏུ་འཛིན་གཤམ་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཡམས་ནད་འདི་ནས་ཟད་ནས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྒོམ་
ལམ་ཅེས་སྤྱོད་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཏེ་ག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་མངོན་གྱུར་བ་དང་ས་པོན་པལ་ཆར་
སྤངས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ནས་ལབ་དུ་རྩལ་རགས་པ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་སྟོན་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་དེའི་ཁྱད་པར་རོ། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་
གསུམ་སྒྱུ་པོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྒོམ་སྤངས་སྤྱིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ནས་ནམ་མཁུན་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ཁ་མ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་དྲི་མ་སྤྱོད་པོ་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཏུ་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། འདིའི་སྤངས་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀ་སྒོམ་སྤངས་དང་སྒོམ་ལམ་ཅེས་སྤྱོད་དུ་
མ་འདུས་པར་འདོད་པ་ནི་སྒྲིབ་མཐུ་དམན་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་ནས་བདག་པོའི་ཁྱད་པར་བཤད། དེ་དག་ཟབ་པར་
སྟོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འོན་པར་ཆད་མེད་པའི་ཅེས་སྤྱོད་གྱི་དམིགས་ནས་
བདག་ཀྱིན་ནས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ཡི་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཞིང་།
དམིགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་བདེན་མེད་ཏེ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པ་འདི་དངོས་སྤངས་ཏེ་གསུམ་པའི་ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དོན་གྱིས་སྟོན་པ་ནི།
དམིགས་པ་འཐད་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདི་བར་
འཛིན་པའི་ལོག་ཏེ་ག་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་པའི་ལྷན་ཀ་བཅུ་དུག་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས། དེ་བས་ལ་ནས་དམིགས་ནས་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་

ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཚེས་བརྒྱད་པོ་འདིས་ཅེསྟེར་མཚོན་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེསྟེར་
དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བར་མཐའ་དག་འདིར་འདུས་པའི་ཕྱིར།

ཅེསྟེར་གྱི་རྟགས།

༩ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཚེས་
རྣམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚེས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
མཚོན་ཏེ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་དང་པོ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་བྱོད་གྱི་ཅེསྟེར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ཡང་ཚེས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བལྟ་བ་སོགས་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་བྱུག་ །སད་
མིས་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ངན་སོང་གི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ན་བདག་སངས་རྒྱས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་མིང་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་ལ་སོགས་
པ་སད་པའི་རྟགས་བྱུག་དང་བཅས་པའི་རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱ་དྲུག་གིས་མཚོན་ཏེ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་གཉིས་པ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཅེ་མེད་ཅེསྟེར་གྱི་མཚན་ཉིད།
དེའི་རྟགས་ནི་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཟས་སྒོམ་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་པའི་བསོད་ནམས་ལས་
ཀྱང་། ཅེ་མེད་མེད་ཕྱིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སོགས་གང་ཟག་

གཞན་ལ་བཟོས་པའི་བྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བརྒྱད། ཆོས་ཉིད་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་རྟོགས་
པའི་སྒྲོན་མ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སྤྲད་ག་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བརྒྱད་
དང་བཅས་པའི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་བོ་གཉིས་གྱིས་མཚོན་ཏེ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་གསུམ་པ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་བཟོད་པའི་ཕྱེ་སྤྱོད་གྱི་མཚན་
ཉིད། དེའི་རྟགས་གཉིས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་བརྟན་བོ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོན་ཡང་སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོས་ཟེན་པའི་ཐབས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་བོ་དང་བཅས་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བསོད་ནམས་མང་པོས་མཚོན་ཏེ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་བཞི་
པ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཚོག་ཕྱེ་སྤྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་མདོ་
ལས་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བཞི་ནས་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་
བར་རྣམས་སྤང་བྱངས་དང་། རྩེ་རྣམས་སྤྱིང་ཕྱེ་མོས་གཞལ་རྩས་ཀྱང་ཆོས་མཚོག་པ་
དེས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགོ་ཅུ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ལ་བྱངས་གཞལ་
དུ་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་མོས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་
པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྤྱིང་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
པའི་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིར་བཤད་པའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མི་ལས་ལྟ་བུར་བལྟ་བའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་རེ་རེ་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྟེན་རྟགས་
ལ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལ་སོགས་བ་འདི་དག་ནི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་བ་ངེས་བར་
འབྱེད་བའི་ཆ་དང་མཐུན་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྦྱོར་ལས་ཅེ་སྦྱོར་བཞིའི་རྟགས་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་
འཆད་བ་ནི་ནང་གི་སྦྱོར་ལས་ཅེ་སྦྱོར་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་སོ།

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ།

༩ དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
དྲི་མ་ཟད་སྦྱེ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག། བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ནི་མཐོང་ལས་ཅེ་སྦྱོར་
གྱི་ཉི་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་བྲུབ་བའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་གྱི་སྦྱོར་བཞི་ཀ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་ཁྲི་མ་ལས། རོ་བོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ལས་དང་ལྷན་དང་འཇུག་བ་
དང་། དེ་རྟགས་བསམ་མི་བྲུབ་ཉིད་གྱིས། སངས་རྒྱས་ས་ནི་རྣམ་པར་གཞག་།
ཅེས་དོན་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲོན་ས་ལག་ཅིང་། དབྱེ་བ་འཆད་བ་ན། དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་
དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི། ཆོས་གྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། སོགས་
པའི་སྦྱོ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་
ཀྱང་། སྦྱོ་གསུམ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤར་ལྟར་དང་། སྤྱིའི་དབང་དུ་

བྱས་ན་བྱང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ །བྱང་ཆུབ་ཆེན་ བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གསུམ་མཇུག་པའི་ཡོད། སྤྱི་མ་བདེན་ མེད་དུ་གཏན་ལ་བཟུངས་པའི་རིགས་པ། རྒྱ། འབྲས་བྲ། རོ་བོ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ ཀལ་དཔྱོད་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་སོགས་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་ བཤེས་པར་བྱའོ།

སྤང་བྱ་རྟོག་པ།

འཕུག་པ་དང་ནི་ལྷོག་པ་ལ། ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་པ་བཤད་གྱི་ སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཕུག་ལྷོག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ རས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤང་བྱ་ རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་དེར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་ བཤེས་སྤྱི་བ་འཕུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཀུན་བཏགས་གཉིས། རང་གི་ དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཕུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ རས། བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཕུག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ ཀུན་བཏགས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་བཤེས་སྤྱི་བ་འཕུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་དག་ཡོད།

རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་ལྷོག་བྱའི་ ཆོས་ལ་དམིགས་རས་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ། ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་

བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་བ་དགུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་ལྷོག་པ་
གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་རྣམས་དཔྱེག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་
གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
སྤྱིར་ལན་མེད་དོ།

རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཇམ་འཛིན་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས། འདིར་
དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གིས་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
ཇམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཇམ་འཛིན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སྐར་ནས་འཛོག་གོ།

དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་
ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཇམ་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན།

༩ སོ་སོ་སྒྲུབ་པ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག འདིར་
དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་རྒྱ་མི་འཐད་དེ།

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་
 མེད་པར་མཚུངས། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་མཚུངས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྒྱུ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་བྱབ་པ་
 དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་བྱབ་པས་དེའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་
 དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡོད། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱུ་ཡོད་
 དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། འདིའི་དོན་རྒྱུ་
 འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི།
 དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། སོ་སྤྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་
 ཡུལ་ཕྱོང་སྤྱོད་པས་གྱིས་ཁེགས་པ་མེད། འཕགས་པ་ལ་ཕྱོང་སྤྱོད་པས་གྱིས་ཁེགས་པ་
 ཡོད་པས་གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱི་གྱུར་ཞེས་གསུངས། རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་ལ་མི་བྱེད་པ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། རྩ་བས་ཀྱང་རྟོག་པའི་རྟོན་ལ་མཛད། འབྲེལ་པར། འཛིན་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་ཞེས་སོགས་རྟོག་པའི་རྟོན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སོ་སྤྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཕྱོང་སྤྱོད་པས་གྱིས་ཁེགས་པ་མེད་
 པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཕྱོང་སྤྱོད་པས་
 གྱིས་ངེས་པའི་སོ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སྤྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། འཛིན་རྟོག་གཉིས་སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་རྟོན་སོ་སོར་གསུངས་པའི་

དོན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དང་པོ་དང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཇུས་འཛིན་གཉིས་སོ་སྐྱེ་ལ་
གཙོ་ཆེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་འཕགས་པ་ལ་
གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་བའི་ཕྱིར། གཙོ་ཆེ་ཆུང་དེ་ལྟར་འབྲུང་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཁེགས་པ་དང་
ཁེགས་པ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་བའི་ཕྱིར་
དང་། དེའི་དབང་གིས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ཡང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་
འདིར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་བཅེར་བསྟོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་
བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་འཕྲག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་གསུངས་བའི་དོན་
ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་གསུངས་བའི་དོན་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་དེ་མཛོན་གྱུར་བ་དང་ས་བོན་གང་ཡང་དངོས་སུ་
མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཙམ་
དང་། ཐོབ་ནས་ཇོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་
རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོའི་ས་བོན་སྤྱོད་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བོན་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གསུང་ཡང་མི་
འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རྟོག་པ་
ཀུན་བཏགས་བཞི་ཀའི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་
སྟོབས་པ་དང་ས་བོན་བཞི་པོ་དེ་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྟོབས་པ་དུས་མཉམ། དེ་

རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་རྫོགས་པར་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དང་། ཀུན་བདུས་གྱིས་གྲུབ་པོ།

རང་ལུགས་ཡོད་དེ། ས་བོན་བཞི་པོ་ཅིག་གཅར་དུ་སྤྲོད་ཡང་། གཟུང་རྟོག་
ཀུན་བདག་ས་མཛོན་གྱུར་བ་གཉིས་དང་། འཛིན་རྟོག་ཀུན་བདག་ས་མཛོན་གྱུར་བ་ལས་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཉིས་མཛོན་གྱུར་བ་འགོ་གཞོན་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགོ་གཞོན་དཀའ་བར་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ས་བོན་སྤྲོད་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དང་
དངོས་གཞིའི་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་མིང་སོ་སོར་བདག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་
བསྟན་པའི་སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཡིན་པས་
ཁྲུབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་སྤྲོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སྤྲོར་བ་
ཉེར་བསྟོགས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལས་བར་
ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པས་ཁྲུབ། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྤྲོར་ལས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

༩ འགོ་ག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། འོད་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་རྣམ་རྟོག་བདེན་གྲུབ་
ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་དེ་སྤངས་པའི་འགོ་ག་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། དྲི་མ་
བདེན་གྲུབ་སྤངས་པའི་འགོ་ག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།
ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐབས་སུ། དངོས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་
པར་གྲུབ། སངས་རྒྱུས་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ་བྱམས་པ་
ཁོ་བོས་མཆར་དུ་ཅི་སྟེ། དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་གཉིན་པོས་སྤང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས།

༩ དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྣོད་པའི་བྱིར་བདག་མེད་དོ། ཞེས་སོགས་
གྱི་སྒྲུབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སའི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་།
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟགས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་།
གྲངས་ངེས་ལ། སོ་སའི་ངོ་བོ། ས་མཚམས་རྣམས་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་
སྒྲོང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ།
བདག་མེད་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཟུང་མེད་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས།
འཛིན་མེད་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། སྒྲོས་བྲལ་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་
བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོས་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་ལྟ་བུ། བར་པ་
གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་བརྒྱན་གཉིས་གྱི་ལྟ་བ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན། བྱི་
མ་དབྱུང་པའི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། གཉིས་པའི་དོན་དེ་གཟུང་བ་བདེན་
པར་མེད་པའི་དོན་ལ་བྱེད་དམ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན།
གསུམ་པས་ཀྱང་འཛིན་པ་ཤེས་པ་བདེན་མེད་རྟགས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྒྲོས་བྲལ་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟ་བ་མཐོང་མན་གྱི་རིམ་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཛིན་མེད་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་ཡང་འཛིན་པ་གཟུང་བ་ལས་ཇུས་གཞན་མེད་པར་རྟགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟ་བ་མཐོང་མན་གྱི་རིམ་པར་བྱེ་བ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། གཉིས་ཀས་བྱི་རོལ་བཀག་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་མཚུངས་

བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་རིམ་བཤམ་ཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་བདེན་པར་བྱལ་བ་གཞིར་བཅས་ཀྱི་སྟངས་
 དགག་བྱ་རགས་རིམ་ནས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། འདིར་ནི་དངོས་སྤྱི་བའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་བཀག་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་གཞིར་
 བྱས་ཀྱི་སྟངས་དགག་བྱ་རགས་རིམ་ནས་བཀག་པའི་སྟངས་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་རིམ་བ་
 སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བྱས་ནས། དང་
 པོས་ཉན་ཐོས། གཉིས་པས་རང་རྒྱལ། གསུམ་པས་སེམས་ཅམ་པ། བཞི་པས་དབུ་
 མ་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། རང་ལྟོག་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ན་རུང་ཅམ་ཡིན་མོད།
 དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་
 རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པའི་ལྟ་བའི་རིམ་བ་ཞིག་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང་། རང་
 རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་ཁེགས་པ་དང་སེམས་ཅམ་པས་གཉིས་ཀ་ཁེགས་ནས་གཉིས་སྟངས་གི་
 ཁེགས་པ་བདེན་བྱལ་འདོད་པའི་བྱད་པར་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གོང་
 དང་འདིར་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣལ་འབྱོར་སའི་
 སྐབས་སུ་དེ་ལ་སྦྱོར་དང་ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་ལྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ཅས་
 གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མཉམ་ཇེས་གཉིས་སུ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདིར་ལྟོག་པའི་སྟོན་ས་བཞིར་གསུངས་ཀྱང་ངོ་

གསུམ་པ་ཚུང་བ་སྤྲོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞིན་གངས་
 དེས་བར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་མནང་ག་ཏུ་སེམས་ཅམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་
 སུ། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་བྲངས་ནས་སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ས།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ས། སྤང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 ས་དང་གསུམ་བཞུན་བར་འཆད་ཅེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེའི་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ས་གཅིག་ངས་པར་འདོད་དགོས་པས་བཞིར་འགྱུར་པའི་
 བྱིར། ལྷ་བ་མཐོང་མཚན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་
 འདོད་དགོས་ཏེ། ལུང་སིལ་བྱུལ་ས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། ཆོས་
 འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་བཅས། ཞེས་གསུངས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་ས་དང་པོ་བྱུབ།

ལང་གཤེགས་ས་ལས་ཀྱང། སེམས་ཅན་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྱ། བྱི་རོལ་དོན་
 ལ་མི་རྟོག་གོ། ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱ། ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱང་འདུ་
 བར་འགྱུར། ་སེམས་ཅན་ལས་ནི་འདས་ནས་ཀྱང། ་སྤྱང་བ་མེད་ལ་གནས་པར་
 འགྱུར། ་སྤྱང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས། ་དེ་ཡི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། ་ཞི་
 བ་ལྟན་གྱིས་བྱུབ་ཅིང་གནས། ་སྟོན་ལམ་འདི་དག་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྤྱངས། ་ཡེ་ཤེས་
 དན་པ་འབད་མེད་པ། ་སྤྱང་བ་མེད་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། ་ཞེས་འདི་དྲངས་ནས་སྟོམ་
 ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོར་ལྷ་བས་བྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིར་བཤད་པའི་བྱིར།
 ཟེར་ན། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་
 མདོ་དྲངས་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིར་
 བཞིད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལང་གཤེགས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལྷ་བས་
 རྒྱུད་སྤྱངས་ནས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་བྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཞིག་བཤད་གྱི།
 དེར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་གང་དང་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ས་དོན་མི་གཅིག་པས་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ཆེས་
 མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་མཁའ་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་མཁའ་། ཕྱི་རེལ་དོན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་
མཁའ་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་མཁའ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཉིས་སྟོང་གཞི་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་ས་འཛོག་གིས་དགག་བྱ་སྤྲུག་གས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མི་འཛོག་།
འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་འཛོག་། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ན་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། གང་ཟག་ཡིན་ན་དེས་སྟོང་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ནི་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་
བསྐྱབས་ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་ན་དེ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ནལ་
འབྱོར། བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་ཀྱི་ལུང་པོ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བཞིན། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
ཇུས་ཡོད་མིན་དགོས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་མིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་
ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་
མི་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཇུས་དཔག་ཚད་མ་དང་།
དེ་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་རིག་པར་འཛོག་གོ། གཉིས་པ་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་

བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་སྒོ་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་
དངོས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བདག་ས་མངོན་གྱུར་བ་སྟོང་། ལྷན་སྐྱེས་གྱི་
ཡང་རྒྱས་པ་རགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ལ་ཡང་བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ་སོགས་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་ཆོས་ཙན། བྱོད་བྱོད་འཛིན་ཆད་མ་དང་ཇེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་སྟེ།
བྱོད་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལས་གྱི་ཤེས་པ་
དང་དེའི་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ། ཇེས་དཔག་སོགས་ནི་གོང་གི་ཤེས་པ། གཉིས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
རྣལ་འབྱོར་ཡོད་དེ། དོན་དེ་ཉིད་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་གཟུང་འཛིན་ཇེས་ཐ་དང་
དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་སྤངས་ཏེ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། གཉིས་སྟོང་ཉིད་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཙན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་བཞིན། ཕྱི་མ་གཉིས་རིགས་འབྲེལ། ཁོ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་གསུམ་སྐྱེ་ཐབས་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ངེ་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་པེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་རིས་པ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་

འཐད་དེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བདག་མེད་གསུམ་ག་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་སྒྲོད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལྷ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 ས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཟེར་
 བ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ་ཡང་།
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་ངས་ཏེ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་
 གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ། རྣལ་འབྱོར་ས་དང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ །ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྤང་ཡང་བདག་ཏུ་མ་
 གྲུབ་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 བར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་མཐོང་ལམ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་
 བའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དངོས་བསྟན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་དུ་ངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མའི་

ལུགས་མི་འཐད་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་
 དུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྐུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲོང་པར་རྟོགས་
 པར་ཐལ། མཚན་བྱ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱུ་ལས་གྲུབ། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། བདེན་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདེན་
 འཛིན་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ།

རང་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས།
 རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་དབུ་མ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དབུ་མ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་
 སྒྲོང་ཉིད་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐུ་མ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་པ་རྟོགས་པའི་སེམས་
 དཔའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།
 གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་གོང་གི་རིགས་འབྲེ། །གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད།
 གཉིས་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། གཙོ་བོ་གོང་
 གི་དེས་རིགས་འབྲེ། །གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
 རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབང་བྱས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད། རྣམ་འབྱོར་གྱིས་དང་པོ་བསྒྲོམས་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཉན་མོངས་ས་

བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པའི་དགོས་པ་ངེས་རིགས་
འགོ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་བསྟོམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ས་
བོན་བཅས་པ་སྤོང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བདག་མེད་ཐ་
རགས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེལ་ནི་ཡོད། འདིར་འཤད་པའི་ས་ལས་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མི་དགོས་པས་ལམ་མ་ཞུགས་ལ་ཡོད་མེད་དབྱེད་གཞིར་སྤང་ཡང་ད་
ལྟ་མེད་པ་གཞིར་བཞག་དུ་མཛད་པ་སྤང་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དངོས་བསྟན་གྱི་གསུམ་
དང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་གསུམ་ནི་བྱང་སེམས་ཙམ་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་
ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ས་ནི་འདིར་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟན་ཏེ། འདིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
སྤྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གཞན་
ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་འཛིན་ཆོད་མ་དུས་མཉམ་ཐ་དད་གང་
ཞིག ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་ཆོད་མ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་

སོ།།

མཚན་གཞི་ལ་ཡང་། ཁ་ཅིག་ སྡོན་པོ་དང་། སྡོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ སྡོན་པོ་དང་སྡོན་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྡོན་པོ་དང་དེ་གཉིས་ཇུས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡོད་དེའི་སློབ་ཞན་
མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་
ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་དང་སྡོད་ཉིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཅ་ཅང་ལུགས་ལ། བྱོད་བྱོད་འཛིན་ཚད་མ་དང་དུས་མཉམ་ཐ་དད་
གང་ཞིག། བྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཇུས་སུ་སྐྱེས་ན་བྱོད་འཛིན་ཚད་མ་དམིགས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཇུས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱུང་། བྱོད་འཛིན་ཚད་མ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་
ཇུས་སུ་སྐྱེས་ན་བྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཇུས་སུ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བ་དེ། བྱོད་དང་
བྱོད་འཛིན་ཚད་མ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

ཡང་ན། ཆོས་དེ་དང་གཞི་དེ་དུས་མཉམ་ཐ་དད་གང་ཞིག། དེ་གཉིས་བདག་
ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སློན་པ་ཡིན་བྱུང་མཉམ་པའི་ཇུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ། ཆོས་དེ་
དང་གཞི་དེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

༩ འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། གཞི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བསྐོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་

གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་དཔྱད་པའི་གནས་ཚུལ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་
པར་དག་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཙན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སྤྱར་ཡོད་གསུང་
བསལ་དུ་མེད། བདག་མེད་གཉིས་སྤྱར་མེད་གསུང་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཡོད་མ་སྟེང་ཁྱིའ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པ་
དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་བགོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡང་དག་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཡང་དག་པར་ལྷ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྷར་བསྒྲོམས་པས་བདག་འཛིན་
གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟེང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟེར།

༥ སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རེས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐར་བྱིན་རེ་
རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟེན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། འདིར་བསྐྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟེར་
གྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟེར་ཆོས་ཙན། བྱད་ཆོས་རྣམ་པ་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། ལྷ་
བྱད་པར་ཅན་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱིས་སྒྲི། འབྲས་བུ་བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན། གཞལ་
བྱ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ། རོ་བོ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་ལྷན། བྱེད་
ལས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་སྟེང་བ་དང་། སྤངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱད་ལས་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

ཐོད་བཀལ་གྱི་སྟོམ་འཕུག

༩ འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམ་འཕུག་དགའ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
ཐོད་བཀལ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ། ཐོད་བཀལ་གྱི་
རང་བཞིན་མཁའ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱིངས་པ་
གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བ་ནས། དེ་
ལས་ལངས་ཏེ་འགོག་པ་ལའོ། ཡང་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྒྲེམ་ཆེད་ལའོ། ཞེས་བ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། ཞེས་པའི་མདོ་ལས་
མཐར་གནས་སྟོམ་འཕུག་དགའ་ལ་བར་དུ་སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་གང་ཡང་མ་
སྟེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་། ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོམ་པར་འཕུག་པའི་སྟོར་བ་སེང་གོ་
རྣམ་བསྐྱིངས་སྐྱགས་གཅིག་བསྟན། བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོད་བཀལ་གང་ཞེ་ན།
ཞེས་བ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། ཞེས་བ་ནས། འགོག་པ་ལའོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱི་མདོ་ལས་མཐར་གནས་སྟོམ་འཕུག་དགའ་ལ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་ལུགས་
མཐུན་དུ་སྟོམ་པར་འཕུག་པའི་ཉེ་སྟོར་རམ་དཀྱུས་ས་བསྟན། མདོ་ལས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཉེ་སྟོར་ལ་གནས་བརྩུ་བདུན་ཡོད་དེ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམ་འཕུག་
དགའ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནས་དགའ་ཡོད་དེ།
མཐར་གནས་སྟོམ་འཕུག་དགའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་
འདོད་པས་དབེན་ཞེས་བ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་འགོག་
པ་ལའོ། ཞེས་བ་ནས། འགོག་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས་ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་

བརྒྱད་ལ་འགོག་བ་སྤེལ་བའི་དངོས་གཞི་བསྟན། ཉི་མུང་དུ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཁུངས་
 སུ་བྱས་ནས་ཡར་འོང་མཐའི་འགོག་བ་ལས་ལངས་རྗེས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རུད་ཆུང་བྱེད་བ་
 བསྟན། དེ་ལ་གནས་བརྩ་བདུན་ཡོད་དེ། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། སྤེལ་
 ཆོས་འགོག་བ་བརྒྱད། སྤྱིད་ཅེ་འི་རུད་ཆུང་དང་བཅས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་
 ལས་ལངས་ཏེ་འགོག་བ་ལའོ། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་མཉམ་པར་མ་གཞག་བ་ལའོ།
 ཞེས་བ་ནས། བསམ་གཟུགས་དང་པོ་ལའོ། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་མཉམ་པར་མ་གཞག་བ་
 ལའོ། ཞེས་བའི་མདོ་ལས་མཐར་གནས་སྟོམ་འཕྲུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་
 ཐོད་བཞུལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན། དེ་ལ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤེལ་གཞི་
 མཐར་གནས་སྟོམ་འཕྲུག་དགུ། སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞི་ལ་ཐ་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམ་འཕྲུག་དགུར། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོང། ཞེས་བ་
 དེས་མཐར་གནས་སྟོམ་འཕྲུག་དགུ་ལ་སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་
 ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་ཕྱོག་ཏུ་སྟོམ་པར་འཕྲུག་པའི་སྟོར་བ་དེ་བསྟན། རྣམ་ཞེས་བ་
 དེས་མཐར་གནས་སྟོམ་འཕྲུག་དགུ་ལ་སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམ་པར་འཕྲུག་པའི་ཉེ་སྟོར་དེ་བསྟན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་
 འགོག་བ་སྤེལ་བའི་ཐོད་བཞུལ་གྱི་དངོས་གཞི་དེ་བསྟན། མཉམ་གཞག་མིན་པའི་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཡར་འོང་དང་མར་འོང་གི་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་འཛིན་དུ་གྱུར་
 པའི་འདོད་སེམས་དེ་བསྟན། ཐོད་བཞུལ་དུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མར་འོང་མཐར་
 གནས་སྟོམ་འཕྲུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་དངོས་གཞི་དེ་བསྟན། མི་འདྲར་

འགྲོ་ཞེས་པ་དེས་སྒྲེལ་གཞིར་དང་སྒྲེལ་ཚེས་མི་འདྲ་བ་སྒྲེལ་བའི་སྒྲ་དོན་དེ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐོད་བཀལ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས།
ཐེག་དམན་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲ་གསལ་ལ། དགོས་པ་གང་གི་
ཕྱིར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དང་། སྒྲིམ་པར་འཇུག་པའི་
ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་བའོ།

དང་པོ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཐོད་
བཀལ་ལ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་དུ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཙམ་བྱང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་བྱང་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
སྒྲོན་ས་མཉམ་པར་གཞག་པས་སྒྲར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཐོབ་པ་དང་སྒྲུལ་སྒྱུར་སྒྲ་
ཚོགས་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་བྱང་བས་རང་དོན་
དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པའི་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་
སེམས་དང་། མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འདོད་སེམས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྒྲིམ་པར་
འཇུག་ཀྱས་པའི་སེམས་ལས་རུང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྒྲོན་ས་སྤངས་གི་ས་བོན་སྤོང་བའི་
སྒྲོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་བྱང་བའི་ཆད་མ་ནི་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བྱོགས་རེ་ལ་ཙམ་བྱང་བ་ཉན་རང་ལ་ཡོད། དེ་མ་ལུས་
པ་ལ་ཙམ་བྱང་བ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་བྱོགས་རེ་ལ་འདོད་དགུར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡོད་

མགྲོགས་གྱི་རྩལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། དཔལ་བར་
འགོ་བ་དང་རྩོུ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་ལ་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམ་བར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། དང་པོར་འཇུག་པ་
དང་། ཕྱིས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཐོད་
བཞལ་གྱི་སྐྱར་བ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགུ་ལ་སྟེལ་གཞི་
དང་སྟེལ་ཆོས་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམ་བར་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགུ་འདོད་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོམ་བར་
འཇུག་པའི་སྐྱར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གང་ལ་སྟོམ་བར་འཇུག་པའི་སྟེལ་གཞི་དང་
སྟེལ་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱར་བའི་དུས་སུ་ངེས་པ་མ་འཆོལ་བར་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཐོད་བཞལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སྐྱར་བའི་དུས་སུ་མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགུ་ལ་ངེས་པ་མ་འཆོལ་བར་འཇུག་པ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐོད་བཞལ་གྱི་སྐྱར་བ་ལ་བལྟོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་
ཐོད་བཞལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། ཐོད་བཞལ་གྱི་སྐྱར་བ་ལ་བལྟོས་པས་མ་བྱལ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐོད་བཞལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགུ་ལ་སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གང་ཡང་མ་
སྟེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྟོམ་བར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་མཐུན་པ་དེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐོད་བཞལ་གྱི་སྐྱར་བའི་མཆོན་ཉིད། སྟེལ་

གཞི་དང་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་མ་སྟེལ་བར་སྟོམ་བར་འཇུག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་
བ་གང་ཞིག། །རང་གི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་འདྲན་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཐོད་བཀལ་གྱི་ཉེ་སྤྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་སྟེ་སྤྱོད་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། ཡར་འོང་དངོས་གཞི་
ལ་འཇུག་ཚུལ། མར་འོང་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་
ཚུལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་བར་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་
འགོག་པ་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་དང་པོ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགུལ་
འདོད་སེམས་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྗེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་
མཐའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ཏེ། སྤིང་ཅེལ་རུད་རྒྱུད་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ས་
འདྲན་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཡར་འོང་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་ལངས་རྗེས་སུ་མར་འོང་ཐོད་བཀལ་ལ་འཇུག་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ས་འདྲན་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྤིང་ཅེལ་རུད་རྒྱུད་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡར་འོང་དངོས་གཞི་
རྒྱལ་སུ་ཉིང་འདྲན་ལ་རྩལ་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བས་སེམས་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པ་
ལ་སྟོམ་བར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་དང་། མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་
གཉིས་སྟེལ་མི་རུས་པས་སྤིང་ཅེལ་རུད་རྒྱུད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤིང་ཅེལ་དངོས་གཞི་ལ་
མཉམ་བར་གཞག་པ་ལ་རུད་རྒྱུད་བྱེད་པ་ཞེས་འཆད་པའི་འདི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡར་

འོང་གི་སྤྱེལ་ཆོས་འགོག་པའི་སྤྱོད་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱིད་ཅེ་འི་དངོས་གཞི་ལ་མཉམ་
 བར་གཞག་སྤྲད་དེ་ལ་མཉམ་བར་གཞག་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལས་
 ལངས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྤྱོད་བར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡར་འོང་མཐའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་
 སྤྱིད་ཅེ་ལངས་མ་ཐག་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེ་འི་དངོས་གཞི་དང་
 འདོད་སེམས་གཉིས་རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིས་རིང་བས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མི་རུས་ཀྱང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འབྲེལ་བ་ལས། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྤྱོད་སྤྲད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིས་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་
 སྤྱོད་འཇུག་རང་གི་ངོ་བོའི་སྤྱོད་ནས་རིང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཉིས་ཀྱི་བར་
 ཏུས་དང་ཁམས་མི་མཐུན་པ་དུ་མས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 དོན་སྤྱིར་འདོད་སེམས་སྤྱོད་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་
 པའི་ཆོ་སྤྱོད་མིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། འདོད་སེམས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་
 རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མིན་པ་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 གཞི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་འདོད་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མར་
 འོང་མཐར་གནས་སྤྱོད་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤྱེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དངོས་གཞི་གཉིས་པོ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་
 འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་རྗེས་སུ་ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འདོད་སེམས་སྤྱེལ་བ།
 མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་འདོད་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་འགོག་པ་སྤྱེལ་བ་

དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྤྱི་ཅེ་སྤྱེལ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤྱེལ་བ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤྱེལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤངས་ལས། དབང་འབྱུང་བ་རྣམས་དགའ་མགུར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་འདི་དག་ནི་མཚོན་པ་ཅན་དུ་སེམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་འདོད་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་འགོག་པ་སྤྱེལ་བའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྩལ་བྱང་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་རྒྱས། བསྒྲུབས་པས་རང་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་དངོས་གཞི་གཉིས་བཞིན། ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྤྱེལ་ཆོས་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་དེ། མཐར་གནས་སྒྲིམ་འཇུག་དགུ་འདོད་སེམས་ཏེ། བཅུ་འཛི་སྒྲིམ་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡར་འོང་གི་དངོས་གཞི་དང་མར་འོང་གི་དངོས་གཞི་གཉིས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་སེམས་དང་། མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་གཉིས་སྤྱེལ་རྒྱས་ན་གཞན་རྣམས་སྤྱེལ་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲིམ་འཇུག་གི་དོ་བོ་ལའད་པ་ལ། ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་སྤྱེལ་གཞི་སྤྱེལ་ཆོས་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་མིན་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པས་བྱུང་། བཏགས་གཞིའི་ཉེན་འབྲེལ་རྣམས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤྱེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་འགོག་པའི་སྒྲིམ་འཇུག་དེ་ཐོད་བཀལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་འགོག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་རྣམས་ཐོད་བཤུགས་
 གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོག་པ་བ་
 ན་ཡོད་པའི་དྲན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་རྣམས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
 རྣམས་དེ་དག་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེལ་གཞི་
 སོགས་རེ་རེ་བ་རྣམས་སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ནས་སྒྲུབ་པར་འཇུག་པ་
 དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐོད་བཤུགས་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་གཞི་ཡོད་
 དེ། མར་འོང་མཐའི་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་
 ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཡར་འོང་ཐོད་བཤུགས་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད། མར་འོང་མཐར་གནས་སྒྲོམ་
 འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཁྱེན་
 པ་དེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་མར་འོང་ཐོད་བཤུགས་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད།
 སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་ནས་སྒྲུབ་པར་འཇུག་པའི་འཕགས་ཀྱང་གྱི་
 མཁྱེན་པ་གང་ཞིག། ཐོད་བཤུགས་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་བལྟས་དགོས་པའི་དངོས་གཞིའི་རིགས་
 སུ་གནས་པ། ཐོད་བཤུགས་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད།

སྒྲིལ་ཐོད་དག་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐར་གནས་སྒྲོམ་
 འཇུག་དགུ་ལ་སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དུ་སྒྲོམ་
 བར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐོད་བཤུགས་ཀྱང་དུའི་མཚན་ཉིད། ཡར་འོང་བསམ་

གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་དངོས་གཞི་དེ། ཐོད་བཀལ་འབྲིང་
 གི་མཚན་ཉིད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་སྒྲིམ་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་
 བྱེད་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི། ཐོད་བཀལ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན།
 དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤེལ་གཞི་
 དང་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ནས་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤེལ་
 ཐོད་བཀལ་གྱི་སྐད་དོད་སྤེལ་ཞི་ཞེས་པ་རིམ་པ་འཆོལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐོད་བཀལ་འབྲིང་གི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
 ལ་བསྐྱོས་པའི་ཐོད་བཀལ་ཁྱུང་དུའི་དངོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 ཐོད་བཀལ་འབྲིང་གི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། ཡོད་དེ། ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐོད་བཀལ་ཆེན་པོའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་ཡར་འོང་བསམ་
 གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་དེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་འགྲུབ། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། ཐོད་
 བཀལ་ཆེན་པོའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་
 དངོས་གཞི་དེ་སྤེལ་ཆོས་མང་ཉུང་གི་སྒྲོ་ནས་འབྲིང་དུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོད་བཀལ་ཆེན་པོའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་
 བསམ་གཏན་བཞི་ཙམ་ལ་ཆད་མེད་བཞི་སྤེལ་བའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
 ཐོད་བཀལ་འབྲིང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྤེལ་ཆོས་ཆད་

མེད་བཞི་སྤྱོད་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་ཁེས། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོད་བཀལ་འབྲིང་གི་
 ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཡར་འོང་མར་འོང་གི་ཐོད་བཀལ་གཉིས་ལ་རྒྱུ་དུ་དང་ཆེན་
 བོའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་བྱང་མ་བྱང་དང་། སྤྱོད་གཞི་དང་སྤྱོད་ཆོས་
 མང་ཉུང་གི་སྒྲོན་ས་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་གཞི་དང་སྤྱོད་ཆོས་མི་འདྲ་
 བར་སྤྱོད་ནས་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་སྟོམ་འཇུག་དེ། ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་སྤྱོད་གཞི་དང་སྤྱོད་
 ཆོས་མི་འདྲ་སྤྱོད་ནས་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་སྟོམ་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱུ་དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་
 ཏུ་སྟོམ་པར་འཇུག་རྒྱས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཙམ་བྱང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་
 ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་སྤྱོད་གཞི་དང་སྤྱོད་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་
 བའི་སྟོམ་འཇུག་གིས་མ་ངེས། ཡང་ཁ་ཅིག་ དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་
 འཇུག་ ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བསམ་གཟུགས་སྤྱོད་སྟོམ་གྱི་མ་ངེས། ཁ་ཅིག་ མཐར་གནས་སྟོམ་འཇུག་དགལ་སྤྱོད་
 གཞི་དང་སྤྱོད་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ནས་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞི་དེ། ཐོད་
 བཀལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
 གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་སྤྱོད་ཆོས་སུ་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་གྱི་སྤྲེལ་གཞིར་གྱུར་པའི་མཐར་གནས་སྒྲིམ་འཕྲུག་དགྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱོད་བསམ་གཟུགས་ས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་བ་ཙམ་ལ་འགོག་པ་སྤྲེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་
 པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འདིར་བསྐྱན་ཐོད་བཀལ་གྱི་
 དངོས་གཞི་དེ་སྒྲིམ་སྤངས་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤོང་བྱེད་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྤོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་
 བསམ་གཟུགས་ས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤྲེལ་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྒྲིམ་ས་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་བས་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་འདུགས་ཡར་སོང་སྤྲེལ་གཞི་རེ་རེ་བ་ལས་
 ལངས་ཇེས་སུ་སྤྲེལ་ཆོས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རྟུལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་ཇེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཡར་འོང་གི་སྤྲེལ་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྒྲིམ་ས་དེ།
 ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་འགོག་སྒྲིམ་ས་ལ་བྱད་ཟེར་
 ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་མཐར་གནས་སྒྲིམ་ས་འཕྲུག་དགྲུའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་
 སྒྲིམ་ས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡར་འོང་དེའི་སྤྲེལ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྟུང་རྟུང་གི་དོན་ཡར་འོང་མཐའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་པའི་ཇེས་ཐོབ་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡར་འོང་གི་ཐོད་བཀལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་
 ལ་རྟུང་རྟུང་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྤྲེལ་གཞི་སྤྲེལ་ཆོས་རེ་རེ་བ་ལས་ལངས་ཇེས་སུ་

ཇེས་ཐོབ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག། ཉེ་སྤྱིད་ཅེས་ཀྱང་ཆུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ཉེ་ཅང་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག། ཡར་འོང་མཐའི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་སེམས་དང་ལྷང་སེམས་གཉིས་
ཀ་སྤྱིད་ཅེས་བྱེད་པས། ལྷང་སེམས་དེ་ཀྱང་ཆུང་གི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན། འགོག་པ་
མས་ལངས་ཇེས་སུ་ཀྱང་ཆུང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷང་སེམས་ཀྱང་ཆུང་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྒྲིམ་པར་
འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡར་འོང་གི་སྐྱབས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་
ལ་ཀྱང་ཆུང་བརྒྱུད་བྱེད་པར་ཐལ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷང་སེམས་རེ་རེ་
བྱེད་པ་དེ་ཀྱང་ཆུང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་གནས་བརྒྱ་བདུན་ལས་ལྷག་པ་
ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།

རང་ལུགས་ལ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤེལ་གཞི་
བསམ་གཟུགས་རྣམས་ནི་དག་པ་བ་ལ་བྱེད། འགོག་སྒྲིམས་ནི་ཐུན་མོང་བ་ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་ལ་བྱེད། འདོད་སེམས་འདོད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
སེམས་རགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྐྱན་ཐོད་
བཀལ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག། ཁར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་
འདོད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་དེར་
ཐལ། དེ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག། ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་
གཞི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲལ་བ་དང་། དམན་ལམ་སྒྲིམ་མ་སོང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དུག་པ་ནས་འཐོབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་
ཐལ། དེ་ལ་དབང་འབྱུང་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མཐར་
གནས་སྒྲིམ་འཕུག་དགལ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ནས་སྒྲིམ་རྒྱས་པ་གང་
ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གནས་སྒྲིམ་འཕུག་དགལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་དང་
མཐར་ཕྱིན་གྱིས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྤྲོན་མ་སོང་གིས་ལྷ་པ་
དང་དང་པོ་བ་གཉིས་ལ་ཐོད་བཀྲལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། ས་ལྷ་པ་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་སྤྲོབས་ཀྱི་ཐོད་བཀྲལ་ཐོབ། ས་དང་པོ་ནས་ཉིང་
རེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱལ་སྒྲིམ་པར་འཕུག་པ་དང་ལྷང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་
དགལ་བཅོམ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། མཐར་གནས་སྒྲིམ་འཕུག་དགལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
སྒྲིམ་པར་འཕུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དགལ་བཅོམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཞིས་ལ་ཐོག་དམན་པའི་ལུགས་ལ། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་
པར་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེས་གསོགས་ཐག་མེད་བདུན་ཐག་བཅས་བརྒྱད་ལ་ཡར་སོང་མར་
ལྷོག་ཏུ་སྒྲིམ་པར་འཕུག་པའི་རིང་སྦྱོར་དང་། ཡང་དེ་དག་གི་བར་དུ་རེ་རེ་བོར་ནས་
ཡར་འོང་མར་ལྷོག་ཏུ་འཕུག་པ་ཉེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ཐག་མེད་ལ་བཞག །གཉིས་པ་བོར་གསུམ་པ་ཐག་བཅས་ལ་བཞག །བཞི་པ་བོར་
ནམ་མཁའ་ཐག་མེད་ལ་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐག་བཅས་ལ་
བཞག་པའི་བར་རྣམས་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།

མཛོད་ལས། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །གཅིག་བཀྲལ་སོང་

ཞིང་འོངས་ནས་ནི། རིགས་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་བཀལ་དང་། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་འཇུག་དགུར་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐོད་བཀལ་མིང་མཐུན་ཡང་དོན་མི་མཐུན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་
ཡ་ས། ཞེས་པ་དང་། བོ་ཡ་ས། ཞེས་པ་གཉིས་སྒྲིམ་མཚུངས་ཀྱང་དང་བོ་བྱ་རོག་
དང་། སྤྱི་མ་ལོ་ཐུག་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་སྒྲོམ་སྤངས་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོའི་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མངོན་
རྟོགས། འདིར་བསྟན་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲོམ་སྤངས་རྟོགས་པའི་ས་
བོན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཡང་འདིར་ཐོབ་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་
སྤྱར་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་སྤངས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤྱོད་བ་ལ་
ཐོད་བཀལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྩལ་བྱང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཇུག་ལྡོག་གི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་
དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས། འདིར་བསྟན་བསྟན་བུའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤང་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་ཡོད།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་
སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་ཕན་
ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡམས་ནད་དང་འདྲ་བའི་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་

ན། རད་པ་ནད་ལས་གྲོལ་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་པ་ན་དགའ་བས་དབུགས་སྒྲིན་པ་ལྟར་
དགའ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཚུ་བོ་བཞིན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་ངང་གི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུར།

༥ སྤོང་གསུམ་སྒྲེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྤྲེང་དུ་འདུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲ་མོ་དངོས་སུ་འཛུམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུར་
གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དམིགས། རྣམ་པ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྒྲེས།
བདག་རྒྱུན་རྒྱུན་མཐའི་སྒྲུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དྲན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་སྒྲེས་པའི་
ཕྱིར། འདིའི་དམིགས་རྣམ་ལེན་ཏུ་ཟབ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དངོས་སྤྲ་བས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱུད་
མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག

༥ དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདེན་
གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྤྲེང་དུ་འདུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲ་

ཞིང་ཕྱ་བ་འདིར་བསྐྱོད་གྱི་བསལ་བྱ་ལ་གཏོག་གི་མཆོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཏེ་བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱི་དབང་ལྟ་བུ་ལྟར་བར་རྩོད་པའི་གྲུག་ཀ་དེ།
འདིར་བསྐྱོད་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲིབ་གྱི་མཆོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་
བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད། དབྱེ་མ་པའི་དོན་གྱི་ཁས་ལེན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་
འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་གྱི་གྲུག་ཀ། འདིར་བཤད་པའི་དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་
གྲུག་ཀའི་མཆོད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་མ་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཁས་ལེན་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུག་ཀ་དང་། རྒྱུད་ནས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དམ་
སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུག་ཀ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དང་བར་ཆད་མེད་ཅེས་པའི་དམིགས་
རྣམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་མ་པའི་དོན་དམ་ཁས་སྐྱེད་ནས་བྱུང་
མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དང་བར་ཆད་མེད་ཅེས་པའི་དམིགས་རྣམ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
འདི་དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུག་ཀ་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས། རྟགས་
དེར་ཐལ། སྒྲོ་བཞིན་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གི་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་འདོད་པ་
ཡིན་པས་སྒྲིག་མཆོམས་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་སོ།།

དབྱེ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཁས་ལེན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་
པའི་རིགས་གནས་གྱི་གྲུག་ཀ། འདིར་བསྐྱོད་ཀུན་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུག་ཀའི་མཆོད་ཅིང་།
དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་མ་པས་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། བརྒྱུད་

ནས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་ཐོན་གྱི་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པ་སློབ་གནོད་མེད་
ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་བྲུབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་སློབ་བྲལ་དུ་བབྱུང་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀུན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲིག་མཆམས་འདིར་བྲུབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས། མདོར་
ན། གྲུན་ཀ་དེ་རྣམས་ནི་ལས་འབྲས་བཞག་པས་བདེན་གྲུབ་མ་ཞེས། བདེན་གྲུབ་
བཀག་པ་ན་ལས་འབྲས་འཛོགས་མ་རྟེན་པའི་གྲུན་ཀ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ལས་འབྲས་
འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོགས་མཆམས་ལ་ཤིན་
ཏུ་མཁས་པར་བྱའོ།

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་རང་གི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་གྲུབ་
མཐའ་གོང་འོག་གཞན་གྱིས་མི་འཐད་པའི་གྲུན་ཀ་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་
སྟེང་དུ་འདུ་རུང་བའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་རྫོབ་སློབ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ལ་རོན་དམ་གྱི་སློབ་ནས་ལན་འདེབས།
རོན་དམ་སློབ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སློབ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་རོན་དམ་དུ་
འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྲུབ་པ་མེད་ཟེར་བ་ནི་ཡིན་ཏུ་མི་དེགས་ཏེ། ད་ལྟར་ན་འཁོར་

གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་དང་བར་ཆད་མེད་ཅེས་དམིགས་རྣམ་བཤེན་བར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
 ཁས་བླངས་པ་ལ་དངོས་སྐབས་འཕངས་བའི་སྒྲིན་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་ཅིང་དབུ་མ་
 བས་ལན་དོན་དང་མཐུན་པ་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དྲུག་པ།

༥ གཉིས་པ། བརྟེན་བརྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
 སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བཤད། ཐོབ་
 བས་སྒྲོམ་པ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སྒྲིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 ཅེས་སྦྱོར་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་དེས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་གོམས་པ་བརྟེན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་བརྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་
 བས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར།

མཐར་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཆོས་བརྒྱུ་གསུམ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ།
 མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་བརྒྱུ་གསུམ་
 སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱི་སྦྱོར་བས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཟིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་

ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་མི་འདྲ་
བའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐར་གྱི་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་རྩལ་བ་རེ་རེའི་བྱེད་པ་བརྟེན་
ནས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ། སྐད་ཅིག་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་
རྩལ་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་
སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཏུགས་སྦྱར་བ་སྡོན་དུ་འགོ་
བ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྩལ་བ་རེ་རེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་
དབའི་ཡེའེས། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཟིན་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན་
བརྒྱ་གསུམ་ཡོད། སྦྱར་བའི་སེམས་བཆོས་བཞི་ལྟན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཁུན་
གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད།
དེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚོན་ན། རྟེན་པར་གྱི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཏུགས་སྦྱར་བ་སྡོན་
དུ་སོང་བས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་སྦྱར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྦྱེ་རིམ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟིན་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་པོ་ཡང་བསྟན་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ། བྱད་པར་བྱེད་ཆོས། རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་
དུ་འདུ་སྟེ། བར་ཕྱིན་དུག་པོ་དང་དང་པོར་འདུ། བར་པ་དུག་པོ་དེ་གཉིས་བར་འདུ།
ཐ་མ་གསུམ་བར་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དུག་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། བྱང་སེམས་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཕྱིན་དུག་གང་རུང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་འདུ་བའི་

སྤྱིར། བར་པ་དྲུག་པོ་དེ་ལས་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སུ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་དྲན་གྱི་ལས་གྱི་རྟེན་མཆོན། གཏོང་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་རྗེས་
 དྲན་གྱི་དགོང་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་དགོང་པ་ལས་ལྟོག་པ་མཆོན། ལྷ་ཡང་མདོ་ལས་
 རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་སོགས་གསུངས་ཀྱང་དེ་རྣམས་རང་ཁ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་
 སྦྱོས་བའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིར་འོང་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱོས་
 བའི་སྤྱིར་མི་འོང་དག་བཅོས་བྱང་འཕགས་སོགས་ལ་བྱེད་བའི་སྤྱིར། གསུམ་པ།
 ལས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དུ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་བའི་ཆེ་
 འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་རྟོགས་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་བའི་སྒྲོན་མ་ཉམས་སུ་ལེན་
 དགོས་པའི་སྤྱིར། གཏོང་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གཉིས་སྤྱིན་དྲུག་གི་ནང་དུ་བཤད་ནས་
 སྒྲར་ཡང་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྲོན་མེད་དེ། སྤྱིན་དྲུག་གི་ནང་དུ་བཤད་པ་རང་
 རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས། ལོགས་སུ་བཤད་པ་གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིན་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་བསྟུས། ཚུལ་
 བྲིམས་གྱིས་དོན་མཐུན་པར་སྤྱད་ནས་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་ཚུལ་སྤྱི་དང་མཐུན། མདོ་ལས། མཐར་གྱིས་བྱ་བར་
 འདོགས་པར་བྱེད། མཐར་གྱི་སྦྱོབ་པར་འདོགས་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡོད་དེ། ཆོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲུལ་བཞིའི་སྒྲུབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་
 དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར།

སྐབས་བདུན་པ།

༩ གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་བཤད་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་
སོགས་རེ་རེ་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐར་གྱིས་སྒྲུང་བ་བཤད་པའི་འོག་
ཏུ་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་
བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཐར་གྱིས་སྒྲུང་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་
སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཐར་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐེང་ན། འོ་ན། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་ཙུལ་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་
བརྟན་ནས་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་སྐྱབ་བསྐལ་བ་སོགས་
རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙག་སུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བ་ཡིད་ཡུལ་དུ་འབྱུང་ཚུལ་ཞིག་
བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲོམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྐད་ཅིག་སྒྲུང་བ་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
རྩ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་སྒྲུང་བ་དང་པོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་སྒྲོམ་
ཚུལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་
ཐོབ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲུལ་བ་གཅིག་གི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟན་ནས་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྒྲོམ་རྣམས་པའི་
མཐར་གྱིས་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། དེ་ཡི་སྒྲུབ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་མཁུན་གསུམ་ལ་སྟེག་རིགས་པར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་མཁུན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁུན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག་ །དེ་
 མཐའ་ཞེས་པས་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་སྒྲུབ་
 པའི་ལམ་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒོ་
 འབྱེད་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་བ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གཉིས་ཡོད་ལ་བྱི་མ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་
 མིན་པས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་ལམ་ན་
 མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་བདེན་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དངོས་སུ་རྟོགས་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་ཆོན་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་། དེའི་སྒྲ་
 ལོགས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་བ་གཅིག་གིས་མཐར་གྱིས་
 པའི་སྟོན་པ་ཐ་མའི་ཆ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱི་སྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་
 སྒྲིམ་པའི་རྩོལ་བ་རྩུང་ཟད་དང་བཅས་པར་མ་ཟད་སྟོན་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟར་
 དགོས་ལ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བར་འཕོས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་ཆོན་མི་རྟག་པའི་
 རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆོ་རྩོལ་བ་རྩུང་ཟད་ཅམ་བུས་པས་དེ་ནས་སྟོན་པ་རྫོགས་
 ཀྱི་བར་ལ་རྩོལ་བ་གཞན་མི་དགོས་པར། ཇི་ལྟར་སྟེས་བུས་ཟུར་རྒྱུད་བཅས་པ་ལྟར་
 སྟེས་ཐོག་གཅིག་ལ། རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆོ་ཡང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
 ཅུ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྒོམ་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། སྐད་ཅིག་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་རྒྱུན་
 མཐའི་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཡོད། དེ་རེ་རེ་
 ལ་འང་ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་
 སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་གཉིས། རྟོགས་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་
 རས་བྱེ་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་
 ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་གཉིས། ཇི་ལྟར་སྒྲེས་བུས་རྒྱན་རྒྱད། ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་ཚུལ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་ཆོ་
 ཡིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྣང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུབ་པའི་
 སྒོ་ནས་དུས་གཉིས་བར་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་སྒྲིབ་པོ་
 རྒྱན་གྱི་ཡང་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་གོ།

བཞི་པོ་དེར་འབྱེད་ཚུལ་ལ་སྒྲིན་གྱི་མཁས་པའི་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་རྩེ་བའི་གསུང་ན་རེ། སྐད་ཅིག་སྦྱར་བ་
 བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་ཁོ་ནར་སྒྲེབ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་བ་
 ས་བདུན་པར་སྒྲེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་བ་ས་བརྒྱད་པར་སྒྲེ། མཆན་ཉིད་
 མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་བ་ས་དགུ་པར་སྒྲེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱར་བ་ས་
 བརྒྱ་པར་སྒྲེ་བའི་བྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེར་མཆན་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པས།
 བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ལ་སྐད་ཅིག་ལ་སྒོམ་པར་འཕྱུག་ལུས་ཀྱང་འབད་ཚུལ་རགས་

པ་མ་ཞི་བས་རང་དབང་དུ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་པ་སོགས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ་ས་བརྒྱུད་པར་འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཞི་བས་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ས་དགུ་པར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལས་འདས་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་
ཉིད་མེད་པས་མངོན་པར་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ། ས་བརྒྱུ་པར་གཟུང་འཛིན་མཐའ་དག་ཞི་བའི་བྱུང་པར་རྟོགས་པས་གཉིས་སུ་མེད་
པར་མངོན་པར་བྱུང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྒྲིབ་
དུ་བཞི་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་
གཉིས་བཀོད་ནས་དང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་
བཀོད་ནས། མཇུག་ཏུ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་
སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་
བཞི་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉོན་
མོངས་དང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པས་འབད་ཚུལ་རགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་

ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དེ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་
 བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ངོ་མ་ནི། མངལ་སྐབས་ངོ་མ་དག་དང་
 མཚུངས། །མངལ་སྐབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བཞིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་བ་
 ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་འབད་རྩ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒོ་
 རས་སྒྲིང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུབ་པའི་སྒོ་རས་སྒོ་མ་པར་འབྱུག་པའི་ལུས་པ་ཐོབ། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཉིས་སྒྲུབ་ལུབ་པའི་སྒོ་རས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་
 མའི་སྒྲུབ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྒྲིང་
 པའི་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་
 ལ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བྲལ་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་ལམ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ སྐད་
 ཅིག་སྒྲུབ་བ་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་བྲལ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་དུ་བཞི་གའི་མཚན་ཉིད་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲོབ་ལམ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོ་མ་

ཚུལ་མཐར་བྱུག་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་ནང་གསེས་ལ་མི་ཏྟག་པ་རྟོགས་པ་
སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲི་དོན་ནམ་མཁའ་སྤྱི་བོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་སྤོང་དགོ་
འདུན་བསྟན་པར་དར་རྒྱས་གྱིས་སྒྱུར་པའི་སྐབས་ལྷ་བ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་
བཤད་དོ། ॥

༩ བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་
 སྤྱི་དོན་རྣམ་པའད་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་
 ལས་སྐབས་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཨྱིས་ལྷོ། གྲུ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །གསུམ་པ་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་
 བུ་ཆོས་སྐྱུ་པའད་པ་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་པའད་པ་དང་། གཞུང་དོན་སོ་སོར་
 པའད་པ་གཉིས།

གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ།

དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བ་བཞི་པའད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་འཆད་པའི་
 རྒྱ་མཚན། དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་མཚོན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ།
 མཚོན་ཚུལ་དངོས་པའད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་སྤྱིར་བ་བཞི་པའད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ལ། སྤྱིར་བཞི་པའད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཞི་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྤྱིར་བ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་སྒྲུངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལག་རྗེས་
 བཞག་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཆོས་བཞི་དང་། འཕགས་པ་ལྟར་ན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིས་མཆོན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེའི་ཚུལ་ལ་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་དང་། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་བསྟན་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་། ཡོངས་རྒྱལ་བཅས། ཞེས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་དང་། སྐྱུ་པ་ནི། ཞེས་པས་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་དང་། ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས། ཞེས་པས་ཆོས་སྐྱུའི་ལུས་བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་སྐྱུའི་བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའི་གཞུང་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་འཆད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་དང་གོ་རིམ་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་བདག་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དང་སྦྱར་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་དད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་རོ་བོ། ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤྲེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལས་ལོགས་སུ་སྦྱིར་བསྟན་
པ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་མི་རུང་བ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དགག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་པ་དང་། རང་
ལུགས་དང་། ཚྱོད་པ་སྦྱོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག
ནི་ཐུབ་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཚིག་ལེན་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པས་
འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་
གསུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ཚྱོད་པ་སྦྱོང་བ་ལ།
ཚྱོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་པ་ནས།
སྐྱེ་ནི་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་འཆད་པ་
ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། སྤྱོད་པ་གཞན་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་འཆད།

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཉོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གཉིས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་དང་།
ཉོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉན་
རང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། ཞེས་པ་

ནས། རྒྱུན་གཙོད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་
ལ་དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤྲོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉན་རང་དང་སངས་
རྒྱལ་འབགས་པའི་སྤོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལ།
སངས་རྒྱལ་སྤོན་ལམ་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདྲི་བ་ཀུན་ལན་འདེབས་
པར་བཞེད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་སྐྱེད་ཀྱང་པ་བ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྲོང་བ་དང་། བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་
ལ་ཚྱོད་པ་སྤྲོང་བའོ། དང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བྱུགས་ཇི་ཆེན་པོ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་
དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྤོན་ནས་དོན་མཛད། འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱེད་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྤོན་
དོན་མི་མཛད་པ་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྤོན་མེད་དེ། འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུན་
ཆང་བས་སྐྱེད་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྤོན་ནས་དོན་མཛད། འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་
དབང་གིས་སྐྱེད་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྤོན་ནས་དོན་མ་མཛད་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤོན་
འཆད་པ་ལ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤོན་གྱུར་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྐལ་བ་མེད་པས་
བཟང་མི་སྤྲོད། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་སངས་རྒྱལ་རེ་རེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པས་བྱུང་བ་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་བསྤྲོད་པས་རྟག་པར་བཤད་པ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་ནི་སྤོན་མེད་དེ། རྒྱ་ཆེ་བས་ན་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྟག་
པ་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ནས་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། ཡོན་
 ཉན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མཚན་
 ཉི་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། ཞེས་པ་ནས་ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཇོགས་སྤྱར་བཞེད།
 ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། མཚན་བཤད་པ་དང་། དཔེ་བྱེད་བཤད་
 པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་རྣམས་ཅིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། དུག་ཞབས་འཁོར་ལེའི་
 མཚན་དང་རུལ་སྤུལ་ཞབས། ཞེས་པ་ནས་མདོ་ལས་ཇི་སྟངས་འབྱུང་བ་བཞིན། ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བཅས་མདོག་དང་།
 ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོར་བཞེད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

བཞི་པ་སྤྱུལ་སྤྱོད་བཤད་པ་ལ། དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གང་གི་སྤྱིད་པ་ཇི་
 སྤྱིད་བར། ཞེས་པ་ནས་ཐུབ་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྒྱུན་མི་ཆད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་
 སྤྱིད་འདིར། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 གསུམ་པ་མཚན་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྤྱོད་པའི་པོ་དེས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་ལྟར་
 མཚན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མཚན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ། གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་
 པར་ཇོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཆོས་སྤྱོད་

འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་བཤད་པ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དབྱེ་བ་བཤད་པ།
གྲངས་ངེས་བཤད་པ། དེ་ལ་ལོག་ཏེ་ག་བསལ་བ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ། ཚོས་སྒྲུབ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་བཤད་ལ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གནས་གང་དུ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་
ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་། གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་
གནས་འོག་མིན་དེར་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱའོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་འོག་མིན་དེ་སྟབས་སྟུལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་
རྣམས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། གཙང་མའི་གནས་ལྷ་སྤངས་ནས་ནི། འོག་
མིན་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བར། ཡང་དག་ཏེ་གས་སངས་དེར་འཛང་རྒྱ། སྒྲུལ་པ་པོ་
གཅིག་འདིར་འཛང་རྒྱ། ཞེས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཀྱི་མཚོག་།
འོག་མིན་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པར་བཟ། མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་ཇི་བཞིན་དུ། ཡིད་འོང་ཞི་བར་
རབ་འབྱུང་བ། དེ་ཡི་འོད་ཟེར་སྒྲ་ཚོགས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་སུ་
འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་རྒྱ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། འདོད་པ་ཁམས་
དང་སྲིད་ཅེས། སངས་རྒྱུས་རྣམ་པར་འཛང་མི་རྒྱ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་
མིན་དུ། འདོད་ཆགས་བྲལ་དེ་འཛང་རྒྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
ལོངས་སྒྲུ་རྣམ་སྤང་ཆེན་པོ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་སྟབས་པོ་བཞོད་པའས་
གཞི་དང་སྒྲིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར་བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗེ་ཏུ་སྒྲལ་ལྟན་གྲགས་པས། དཔལ་ལྟན་

སྤྱག་པོ་བཀོད་པར་དོན་དམ་རྣམ་པར་བྱགས་ཚུད་ནས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་བོའི་དོན་མཛད་
དེ་ནི་དམ་པ་རྟོག་དཀར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དག་སྦྱར་བ་སོ་སོར་སྒོམ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་བྱད་པར་ཅན་སྒོམ་དགོས་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་རྟོགས་པ་སྒོམ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱག་བསྐལ་བ་དེན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་པ་དེ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་
དང་། འཚང་རྒྱ་བ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ཆོས་སྐྱེ་མཛད་དུ་བྱས་ཟེན་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ངང་
ནས་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛད་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་དུ་བྱས་
པ་སོགས་དང་། མཚན་དཔེས་སྒོས་པའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ལོངས་སྐྱར་གནས་
ཚུལ་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་མོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའི་བའི་
ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ལོངས་སྐྱར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
གང་ཟག་དུ་འགྱུར་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གནས་གང་དུ་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཞིང་དག་སྦྱར་བས་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལོག་མིན་དང་། དུས་

རྒྱལ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་དང་ནས་ཇི་སྟེད་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
 དང་། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་པ་དང་།
 རྒྱལ་མཐའི་བའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ལོངས་སྐྱུའི་ལུས་སུ་གནས་གྱུར་པ་དང་།
 ལོངས་སྐྱུ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་འབྲུབ་པའི་སྐུལ་སྐྱུ་བྱངས་མེད་བྱུང་བ་དུ་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆང་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ལོངས་སྐྱུ་སྐུལ་གཞི་བྱས་པའི་སྐུལ་སྐྱུ་མེད་ཀྱང་། ལོངས་སྐྱུ་དང་
 དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འབྲུབ་པའི་
 སྐུལ་པའི་སྐྱུ་དུ་མ་ཡོད་དེ།

རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། དག་ལས་ཉེ་དང་རིང་རྣམས་ལ། །འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །རྒྱ་དང་ནམ་མཁར་རྒྱ་གཟུགས་བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁཅིག་ །ལོངས་སྐྱུ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་
 ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་སྐུལ་སྐྱུ་དེ་ལོངས་སྐྱུ་དང་སྐུལ་སྐྱུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་མི་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐུལ་སྐྱུ་དེ་ཡིན་ན་གནས་
 དེས་བཞེག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། ལོངས་སྐྱུ་དང་དངོས་
 རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འབྲུབ་པའི་སྐུལ་
 སྐྱུ། དུ་མའི་སྒྲོན་སུ་གདུལ་བུ་ལ་གང་འཆམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་སྒྲོན་ལམ་བྱུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁཅིག་གིས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐུལ་སྐྱུ་དེ་གནས་འོག་མིན་དུ་བྱུང་བ་དང་།

འདོད་ཁམས་སུ་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལོག་མིན་དུ་བྱུང་བ་དང་འདོད་པ་
 ཁམས་སུ་འཕོས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ། བྱེད་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མིན་པར་ཐལ། སྐད་
 ཅིག་མ་དེ་ལ་ལོག་མིན་དུ་བྱུང་བ་དང་། འདོད་ཁམས་སུ་འཕོ་བའི་བྱ་བ་མེད་གས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལོག་མིན་དུ་བྱུང་བ་དང་། འདོད་པ་ཁམས་སུ་འཕོས་པ་དུས་
 མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁེས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ་སྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་འདྲ་བའི་མཛད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱང་ལེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་དེ། དགའ་ལྡན་
 དུ་སྦྱལ་བ་གཞག་ནས་ལོག་མིན་དུ་ཆོས་སྐྱུ་མཛོན་དུ་བྱས། སྤར་ཡང་སྦྱལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་
 ཞུགས་ནས་ཇི་བཅུན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཏེ། དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བ་སོགས་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མི་འཐད་དེ།
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བསྐྱལ་བཟང་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
 མ་ཁྲབ། ཉགས་དེར་ཐལ། མདོ་ལས། སྟོན་ཆོ་བསྐྱལ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ནི། དེ་
 ཡི་བྱངས་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་ནས། སྤུ་མེད་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ནི་ངེས་བརྟེན་ཏེ།
 ལེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྐྱུ་ལོངས་སྐྱུའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད།
 ལོངས་སྐྱུ་སྦྱལ་སྐྱུའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དཔེའི་སྐབས་སུ་ཡང་
 རྣམ་མཁའི་རྒྱ་བ་དང་རྒྱ་ནང་གི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གསུངས་པས།
 ལོངས་སྐྱུ་དེ་མ་སྦྱལ་ན་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་པས། ལོངས་སྐྱུ་དེའི་སྦྱལ་གཞི་

དང་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་ལོངས་སྐྱུ་དང་དེ་ལོངས་རྒྱ་ཚོགས་པ་
 ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱེས་པའི་དོན་
 ལོངས་སྐྱུ་དང་དེ་གཉིས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏུ་ཐུར་བས། དེ་ལོངས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚར་
 གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་བྱུང་། ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
 ཡང་སྤང་བས་དགོངས་པར་གང་སོང་དཔྱོད།

གཉིས་པ་ཚོས་སྐྱུའི་མཚན་ཅིང་ནི། སྐྱུར་བཞི་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག། ཚོས་སྐྱུའི་མཚན་ཅིང་།

གསུམ་པ་དེ་ལ་དབྱེན། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱུ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་
 རྩོལ་པའི་སྐྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། རང་དོན་གཞན་
 དོན་དོན་དམ་སྐྱུ་དང་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་བ་ཀུན་རྩོལ་སྐྱུ་ཅིང་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རིག་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། དག་པ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུ་ལས་ལྷོས་ལ། སྐྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཅིང་སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་
 བྱངས་ངེས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྐྱུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། སྐྱུ་བསྐྱུས་
 པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། སྐྱུ་གསུམ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱི། དོན་འདི་རྟོག་དང་བཅས་པར་
 བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་།
 བདག་ཅིང་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། ཚོས་གྱི་རབ་བྱེ་རང་བཞིན་ལ། སོགས་པའི་སྐྱུ་
 གསུམ་དག་གིས་འཇུག། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱུ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅིང་སྐྱུ་
 དང་ལོངས་སྐྱུ་དང་། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་བཞིར་ཡང་བྱངས་ངེས་

བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དང་། དེའི་མཉམ་ཉིད་དང་།
 མཛད་པ་འབྲིན་ལས་དང་ལྟར་གངས་ངེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ། ཡེ་
 ཤེས་ཚེས་སྐྱ། ཤོངས་སྐྱ། རྣམ་བར་སྒྲིན་བར་བའི་སྐྱ། རྣམ་བར་སྒྲིན་བ་མ་ཡིན་
 བའའི་སྐྱ་དང་ལྟར་གངས་ངེས་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇམ་དབལ་མཚན་བཛྲོད་
 ལས། སངས་རྒྱུ་སྐྱ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་
 རང་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་ཚེས་སྐྱ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ། ཤོངས་སྐྱ།
 སྐྱ་ལ་སྐྱ་དང་གསུམ་དུ་ཡང་གངས་ངེས། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱ་དང་བཞིར་གངས་ཡང་
 གངས་ངེས་ཏེ། ཉི་ཁྱིམ་ལུ་བརྒྱན་མ་ལས་སྐྱ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་མཛད་པ་དང་།
 རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཡུམ་གྱི་བཤད་སྒྲུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་གི་ཐོབ་བའི་དག་
 བའི་ས་བོན་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚན་ཏུ་གྱུར་བའི་སྐྱ་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་བར་ཐོབ་
 བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཡང་སྐྱ་བཞིའི་
 གངས་ངེས་མཛད་བའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་སྐྱ་གསུམ་དང་། སྐྱ་བཞིའི་
 གངས་ངེས་འཐད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱེ་བསྐྱུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།
 སྐྱ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱ་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཞེན། འོ་ན། སྐྱ་བཞིར་
 ཡང་བསྐྱར་མི་རུང་པར་ཐལ། ཤོངས་སྐྱོད་རྫོགས་བའི་སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དེ།
 བྱོད་འདོད་བའི་སྐྱ་བཞི་ཐོག་རུང་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཤོངས་སྐྱོད་རྫོགས་བའི་སྐྱ་ཡིན་
 བོ། ཞེན། འོ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་ཁས་སྒྲངས་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། འདུས་མ་བྱས་སུ་འོ། ཞེན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཚན་དབུས་སྐྱས་བའི་སྐྱ་

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། དེ་ལོངས་སྐྱུའི་
 ཆམས་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྐྱོད་ཚྲོགས་པའི་སྐྱུ་དེ་མཚན་དཔེ་མ་ལུས་
 པར་ཚྲོགས་པ་ལ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་ཆམས་ཡིན་
 ལ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་སྤང་དུ་དག་པ་གཉིས་ལྟན་
 ཆོགས་པ་ལ་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་
 གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། སྐབས་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྟུས་ནས་
 གསུམ་དུ་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ལའད་སྤྱིང་བོ་རྒྱན་ལས། སྐྱུ་མི་
 འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱང་། ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་བཞེད་པའོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མེད་ལེའུ་བརྒྱད་མར་དེ་ལྟར་
 ལའད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟུ་བ་ཡང་འཐད་
 དེ། རྒྱན་སྤང་གི་མཛུགས་ཏུ། ཡུམ་གྱི་ལའད་བྱར་བྱས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་སྐྱུ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་
 བཞེད་པ་རྣམ་ལའད་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ལའད་
 སྤྱིང་བོ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་བའི་སྐུ་པོ་སངས་པོ་མཐུན་པོས་ཀྱང་། །སྐྱུ་བཞི་པར་མཛོད་
 པ་ནི་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལོག་ཏོག་དགག་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུས་གཞལ་བྱ་མ་གཞལ་བས་སངས་
 རྒྱུས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེན། འོན། དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཐལ། དེ་མཐར་

ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ཉམས། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
 པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གྲང་ཡོན་ཏན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོན་མེད་
 ཅིང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོན་ཡོད་པས་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ནི་མཁས་ཚོངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་བྱད་པར་དང་། དངོས་པོ་
 རེས་འགའ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་པའི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁས་པ་རྣམས་ནི་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
 མ་ཞིག་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པར་འདོད། ཚོངས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡོད་པ་
 ལ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་
 སུ་མི་བསྔོད་པའི་དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཅིག་གཉིས་པར་
 བསྔོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་སྐྱེ་
 གཉིས་པོ་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་གཞན་སྤང་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་མེད་པ་
 དང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་སོ། ཟེར་ན། འོ་ན། གཞུགས་སྐྱེ་
 གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་
 ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་
 པར་སྐྱབས་ཟིན། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་མེད་པར་
 ཐལ། སངས་རྒྱས་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞིག ཁཉམ་གཞག་

དེས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེས་
 དེ་བཞིན་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པོར་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པའམ། གདུལ་བྱ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་
 ལྟར་ན། བྱང་མེས་འཕགས་པས་སྦྱོན་པ་གཏང་བ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་སྤང་བ་
 སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པར་བྱས་པས། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྦྱོན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་
 སྤྱད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། ས་བཙུ་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་
 རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། རྒྱང་
 འཕེན་གྱིས་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཤི་ནས་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་ཁས་
 ལེན་པ་དང་མཚུངས་པས་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྟས་སྦྱོན་
 གྱིས་སྦྱོན་སོགས་སྦྱོད་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་མཆོད་སྦྱོན་གདུལ་བྱའི་སྤང་པོ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡང་གྲོངས་པའི་ཚུལ་མི་སྦྱོན་
 པས་ཆོ་རིང་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་སོགས་སུ་
 འགྱུར་བར་ཐལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བ་དང་
 བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། རིགས་པ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཟུགས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་ན་སྤྱོད་མེད་པར་

ཁས་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོགས་པ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ན་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
 སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྐྱར་ཤེས་
 པ། ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཏེ། སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསུངས་ན། སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་ན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་མེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མདོ་དང་
 དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུང་
 པ་པོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ས་ན་བཅའ་པོས་བསྟུས་པའི་དུལ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཟུགས་ཡོད་
 པ་མི་བཀག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱེ་
 གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་
 དེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ལ་མཆོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐྱར་སྒྲུང་བ་དང་། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ལོངས་སྟོང་ཚོགས་པའི་སྐྱར་སྒྲུང་བ་དེ། གཟུགས་སྐྱེ་
 གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ཟེར་ན། ལོངས་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་
 ལོངས་སྐྱར་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག། །དེས་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་དེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་མ་བྱུབ་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྒྲུང་
 བ་ལྟར་དུ་དེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་པའི་ཕྱིར། ཅུབར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྫོགས་
ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བཅས་པོས་བསྐྱས་པའི་རྩལ་མེད་ཀྱང་།
རྩལ་ཡོད་དེ། རྩལ་ནག་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་སྐྱ་བུང་བ་ལྟར་ནག་ཡོད་
པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱི་རོལ་བཅས་པོས་བསྐྱས་པའི་རྩལ་མེད་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ཡིན་ན་ནང་ཡོདེས་ཆོས་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ།

༥ ཟུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་སོགས་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ། དབྱེ་བ་བཤད་པ། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་བཤད་
པ། ཚུད་པ་སྤོང་བ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ལ། དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆོན་
ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
དང་། རྫོགས་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་གཉིས་ཡོད། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
དེ་མཆོན་ཉིད་ལ། ཡོན་ཏན་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུད་ཆེ་ལས། དེ་ལས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་ལ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡ་དང་ནི། ལྷན་པ་
ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་མཆོན་ཉིད་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱི་འདུས་མ་བྱས་

པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་ཆོས་ཅན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་།
འོད་གསལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདི་གསལ་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཏེ། ཇི་
མས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་རྟོགས་བྱུང་མེད་པ་དང་།
གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་
དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་འོད་གསལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ། རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། མཐའ་
གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། རྟོན་མེད་སེམས་བྱ་སྟོན་འཕྲུག་གིས། སྤྱི་བ་གསུམ་
ལས་ནི་ངེས་གོལ་ཏེ། ཇི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ནི། དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་ཡོན་ཏན་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་
བས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བྲངས་མང་བས་བྲངས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་། སྤྱོད་མཁས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་བས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱུས་
ནང་མན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། གཞལ་མེད་བྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། མཉམ་མེད་དག་
པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྡན་
ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་བྲངས་མེད་ཕྱིར། རྟོག་པའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །

འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་ངེས་ས་
 བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དེ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ།
 ལྡན་པའི་བྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་བདེན་
 བྱུང་གི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་སྐྱིབ་གཉིས་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་བར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་ལྟ་བུ་གསུམ་
 བདེན་པས་སྦྱང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩི་མ་གཉེན་སོས་སྤང་རུང་ཡིན་ཏེ། རྩི་མ་
 རྣམས་འབྲལ་རུང་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་
 ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
 ཐབས་རྒྱ་ཚལ་སོས་ཟིན་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུ་རྟོགས་ཤིང་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་གསུམ་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཐ་དད་
 དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་བཞད་པ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་ལྟ་བུ་གསུམ་པོ་
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱུ་
 རྣམ་གཞག་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་གང་ཞིག །སྐྱུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤང་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚོག་གི་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དེ་སོ་སོ་སྐྱུ་
 བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་དེ་
 བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་ཐ་དད་དུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་པོ་དེ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དང་
རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་གསུམ་པོ་དེ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་རོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྒྲིད་དུ་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྲུ་ཤེས་པ་ལས། གཞན་ནི་
འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱུར་བ། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་གཉིས་པོ་དེའི་མཆན་གཞིའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་
ལྷག་མ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་གི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་ཆ་དེ་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་
གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་
སྒྲུ་དང་། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཡིན་
པས་མ་བྲལ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་ན་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དང་། རང་
བཞིན་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ད་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྩོད་པ་སྒྲོལ་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྒྲུ་སོགས་ལ་མཚུངས་སོ།

ཁོ་ན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལ་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་སྒྲུ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་

བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། ཅེས་དང་། ཆོས་
དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཏོགས་པ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་
ཡིས་མཐོང་། ཞེས་བ་དང་།

ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་འབྲེང་བ་ལས། སྐྱེ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱི་གནས་ལུས་བར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀའ་སྤྲུལ་བས་ན། འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་དབྱུ་མ་བ་དང་སེམས་ཅམ་གང་དང་
མི་མཐུན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་དབྱུ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དོན་ཤེས་བ་
ལྟ་ཞོག་ཆོག་ཅམ་ཡང་ཐོས་རེ་སྐྱན་ཞེས་གནའ་བོར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཞེས་ཐེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དགོངས། ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་
བདེན་བས་བྱུང་སྟེ། རང་གི་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་རྙེད་
དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། གྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རྣམ་པའད་སྒྲིང་བོ་རྒྱན་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་གྲོ་
བུར་རྣམ་དག་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། དེའི་སྒྲིང་གི་
གྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཞེས་བྱ་ལ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་བོས་བདེན་གཉིས་སུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་རོ་བོའི་ཕྱིར།
ཞེས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲིབ་པ་
སྤངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་གྱིང་། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་
སྒྲིང་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་བདེན་སྒྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་
མཁྱེན་རྟག་སྒྲིང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་རྟག་སྒྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
རྣམ་མཁྱེན་རྟག་པས་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མི་
རྟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
མཁྱེན་མེད་པ་གང་ཞིག། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་བྱ་བ་སྟེ་རྗེས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་སྒྲིང་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་སྒྲིབ་པ་སྤངས་
པའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
 ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་དེ་མངོན་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པ་
 མེད་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་མཁྲེན་བདེན་སྟོང་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་མཁྲེན་བདེན་སྟོང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྲེན་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་ལུས་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པས་མངོན་ལུས་དུ་མ་
 རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པས་མངོན་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྲེན་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྲེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་
 མཁྲེན་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་བདེན་སྟོང་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་གཞི་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྒྲ་མ་ལ་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཁྲོད་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་
 ཁྲོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པ་འབྱུང་དོ།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ།

༥ བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོད་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུ་
 ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
 ཐུག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་སྒྲུ་དབྱེ་ན། མེ

མོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་བཞི་ཡོད། སྡེ་ཚན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དེར་གྱུར་པའི་སྡེ་ཚན་
ཉིད་གཅིག་ཡོད།

གསུམ་པ་སྡེ་བ་སོ་སོའི་དོན་མཁའ་མ་མེ་མོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་དང་གཞན་
རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །
ཡོངས་སུ་མ་ཆད་རྟག་ཏུ་ལྷན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཛོན་
སྟོགས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་
མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་འབྱུང་ཞིང་། མོང་ས་སྐུའི་གདགས་
གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མོང་ས་སྐུ་དེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཡེ་ཤེས་
གཟུགས་བརྒྱན་འབྱུང་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོབ་ལམ་དུ་སེམས་ཅམ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བལྟས་
པའི་མཐར་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོབ་པ་དག་པས་སེམས་ཅན་ལ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འདོད། །མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། །
དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོབ་ལམ་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟགས་

མི་ཐོག་ས། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི། གཏེར་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱ་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲོབ་ལས་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུལ་བས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབས་པའི་བདག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱ་བ་སྐྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་
ཆོག་སེའོ། །དབག་མེད་བསམ་ཡས་སྐྱུལ་བ་ཡིས། སེམས་ཅན་དོན་དུ་སྐྱུབ་བྱེད་
དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འཛིན་
པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར། ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྒྲོན་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་སྐྱུབ་
བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེ་དག་གང་ནས་གྱུར་བ་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཅན་
གོ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་བ། ཉེ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་
གནས་གྱུར་བ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་བར་བྱ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། འབྲས་བུ་
ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱུ་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མ་
གསུངས་པར་ཆོས་སྐྱུ་ལ་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གང་ཡིན།
ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཅན་འཆད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་
བརྗོད་བ་ཡིན། ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་

ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལ་མ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་
 མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་སོ། ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ལ་སྡེ་
 ཚན་ཉར་གཅིག་ཏུ་བྱེན་ས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་སྡེ་
 ཚན་ཉར་གཅིག་གི་རིགས་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལེན་དགོས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ཐོས་བསམ་
 གྱི་གཏན་ལ་པཐ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པས་ཉམས་སུ་མ་སྒྲུངས་ན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་དེ་
 དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྒྲུབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་མི་འབྲུང་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ལ་སྡེ་ཚན་ཉར་གཅིག་ཏུ་འབྲེད་པའི་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བདུན། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ།
 གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལམ་
 གྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་
 གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆད་མེད་བཞི། མངོན་ཤེས་དུག་དང་། རང་དོན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་མཐར་གནས་སྒྲོམ་འཇུག་རྣམ་ཐར། ཟད་པར་ཟིལ་གཏོན་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བྱང་གི་
 དམིགས་པ་བདེན་བཞི་སྒྲུང་དོར་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ། དུན་པ་ཉར་གཞག་། དེ་
 ལ་དམིགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས། ཡང་དག་སྦྱང་བ་དང་། རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན། རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་དབང་སྟོབས་གཉིས། འབྲས་བུ་
 བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མཐར་གནས་སྒྲོམ་འཇུག་དགུ་སོགས་རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་

འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པ་མཐར་གནས་སྟོན་འཇུག་དང་། དེ་དག་རང་སའི་ཀུན་
 དགྲིས་གྲིས་དག་པ་རྣམས་ཐར་དང་། དེའི་དམིགས་པས་བྱུང་པར་སྟོབས་བྱེད་པ་ཐད་
 པར་དང་། དེ་ལ་འདོད་དགའ་བྱེད་པ་ཟེལ་གཞོན་གྲིས་རྣམས་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟུགས་ལོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་བདུན། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བདུག་ལོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 རང་དོན་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་
 སྟོབས་བརྟུ་དང་། འཕགས་པ་འོག་མ་པ་རྣམས་དང་རྟོགས་རིགས་མ་འདྲེས་པའི་མ་
 འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྤངས་རྟོགས་གཞན་གྲིས་བཞི་བར་མི་རྣམས་པའི་མི་
 འཛིགས་པ་བཞི་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་དབང་བརྟུ་དང་། རྣམ་
 པར་དག་པ་བཞི་ལོད་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པའི་རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བག་ཆགས་ཡང་
 དག་པ་བཅོམ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་རྣམས་པ་
 གསུམ་ལོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བདུག་ལོད་དེ། གཞན་དོན་
 གྱི་རོ་བོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་
 རིའཛིན། གཞན་དོན་དུས་ལས་བསྐྱེལ་བ་མི་མང་འབའི་ཆོས་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱའི་
 ཡུལ་ལས་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་
 རིག་པ་བཞི་ལོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ལོད་
 དེ། ལམ་འབྲས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་སུ་ལོད་པའི་ཕྱིར།

ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད།

༩ ཟད་པར་བརྩེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བས་སུ། རོ་བོ་
དབྱེ་བ། རྟེན། སྤྱོད་ཚུལ། བྱ་བ་ཚད་དང་བཅས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། བྱེད་
ལས། སྒྲ་དོན། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལས།
དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་དམིགས་པས་བྱེད་
པ་ལ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ།
ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ནས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་བཞི། སྔོན་
པོ་སོགས་འབྱུང་གྱུར་ལ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། རྣམ་མཐའ་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་
གཉིས་དང་བརྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། རྟེན་ལ་མངོན་པ་མཛོད་པ་བ་རྣམས། དང་པོ་བརྒྱད། བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང་། འདོད་པའི་
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་
འདོད་དེ། མཛོད་ལས། ཟད་པར་བརྩེ་ལོ། །བརྒྱད་མ་ཆགས། གསམ་གཏན་ཐན་
སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའི་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། དང་པོ་བརྒྱད། བསམ་གཏན་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱི་མ་
གཉིས་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

བཞི་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་སྒྲར་སྤྱངས་པ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྔོན་པོ་སོགས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་སྤྱེ། དཔེར་ན།

འཕགས་པ་ལེགས་འོངས་ཀྱི་དག་འདུན་གྱི་གལ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་མཐོང་མ་ཐག་དུ་
 ཟད་པར་སྤྱོད་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉེན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱེས་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྤྲངས་པ་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་སྤྱུལ་ཞིང་ཁོད་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་དངས་
 ཤིང་ལྷ་བ་མེད་པ་དང་། མེགས་ལ་ཞིང་གཡོ་མེད་དུ་འབར་བ་དང་། གནས་ཁང་གི་
 སྤྱོགས་ནས་ལུས་ལ་རེག་པའི་རྒྱུད་དང་། རས་སྤྱོད་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དཀར་པོ་
 རྒྱས་པ་རྩ་བོ་ཆའི་མཐེལ་ལྟར་རྒྱངས་པ་དང་། གནས་ཁང་གི་བྱ་གའི་ནམ་མཁའ་དང་།
 བུམ་ནང་གི་མར་མའི་འོད་ཅིག་ངོས་ལ་འཕོག་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས་ལ་དམིགས་
 རས་ས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱས་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར།

ལྷ་ལ། བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བའི་མཆོན་གཞིའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་
 ཅན་གྱི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤྱོད་པའི་དབུ་རྒྱས་པའི་ཆོ་བྱུང་
 པ་དང་། ས་ཚུ་སྤྱོད་ཅན་དང་། རྒྱ་ལྷ་བ་ཅན་དང་། མེ་ཆད་ཅིང་འབར་བ་དང་། རྒྱུད་
 ཚུབས་ཤིང་གཡོ་བ་དང་། སྤྱོད་པོ་སོགས་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་དང་འབྲེས་པ་
 དང་། ཐོགས་དུགས་དང་བཅས་པ་དང་། གསལ་རིགས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱུང་བ་
 འཆར་བ་ན་མ་བྱུང་བའོ།

དུག་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་དག་
 མིང་ཅམ་གྱི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་ལ། བྱེད་ལས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་
 བྱེད་ལས་སྤྱལ་སྤྱར་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་གཞན་དོན་ལ་འབྲེག་པ་དང་། རང་དོན་ཉིང་

དེ་འཛིན་དུ་མ་ལ་རྩལ་སྤངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ལ་རྩལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་
 བྱེད་པ་དང་། རྩལ་ཡང་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མེ་མདག་གི་ཆར་
 འབེབས་པ་དང་། རྩལ་ལྟར་དུ་མགྲོགས་པ་དང་། ས་གཞི་གཡུ་དང་། གསེར་དང་།
 བསྐྱར་ག་ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། སི་དང་ནམ་མཁའ་ལ་
 ཐོགས་དུགས་མེད་པར་འགོ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་བྱེད་
 ལས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཟད་པར་གྱི་མེ་དང་ཟད་པར་གྱི་གསེར། མེ་དང་གསེར་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དེས་མེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་ལུང་དང་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་གྱི་གསེར་དེས་གསེར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེ་དང་རྩལ་གོ་ས་འགོག་ཀྱས་དང་རྩལ་དུ་གཞོད་པ་བྱེད་ཅིང་
 འགོགས་མི་རུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཟད་པར་གྱི་མེ་དང་རྩལ་གོ་ས་འགོག་ཀྱས་སོགས་སུ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཟད་པར་
 གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མེ་དང་རྩལ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་དང་རེག་
 བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པོ། དེ་རྣམས་ལ་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་འཆད་པའི་རྩལ་མཚན་ཡོད་
 དེ། རང་གི་དམིགས་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟད་པར་སྐྱོན་པའི་
 རྩལ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་འཁལ་བའི་ཕྱིར།

དགུ་པ། འདིར་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་

ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་པོ་དང་།
 སྡོན་པོ་སོགས་ཁ་དོག་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་གཉིས་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་དམིགས་
 པ་གསུམ་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་སྡོན་པོའི་
 སྐྱེ་མཆེད་དང་དེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་པོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་སྡོན་པོ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་མི་འཛོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་
 དམིགས་པའི་རིགས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོ་རུས། མེད་པ་རྣམས་ལ་སྟོ་མི་རུས་པ་གང་
 ཞིག་ བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་དབང་པོ་ལྡེ་རིགས་མེད། གཟུགས་ཁམས་ན་ངོ་
 རོའི་སྐྱེ་མཆེད་མེད་པ་དང་། སྤྱ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ཟིལ་གཞོན།

ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ། ཟིལ་
 གཞོན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
 ཟད་པར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་ཡང་
 དག་པ་འབྱོར་པའི་རང་གི་གྲོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ།
 ཟིལ་གཞོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱེ་བས་ཟིལ་གཞོན་བཞི། ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་
 དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་

གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་དབྱིབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡང་དག་
པ་འབྱོར་བའི་རང་གི་གྲོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ།
དབྱིབས་ཟེལ་གཞོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་འབྱོར་བ་རང་ལུས་ལ་
གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། གཟུགས་ཆེ་བ་སྤང་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
དང་། གཟུགས་ཆུང་བ་སྤང་བ་ན་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། ཆེ་ཆུང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་གཉིས་ཡོད།
གཞོན་ཚུལ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཆེ་བ་སྤང་བ་ན་ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྤྱུལ་ཏེ་སྤྲུལ་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཆུང་བ་སྤང་བ་ན་ཡང་དེ་ལས་ཆུང་བ་སྤྱུལ་ནས་སྤྲུལ་མི་སྤང་བ་
བྱས་ཏེ་གཞོན་པ་སོགས་ཡོད་དོ།

སེམས་རྟེན་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་རང་གི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་
ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་རང་གི་གྲོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པ། ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། སྔོན་པོ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་
སྤང་བ་ཕྱིས་མི་སྤང་བ་བྱས་ཏེ་གཞོན་པ་དང་། སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྤྱུལ་ཏེ་ཞི་
གནས་གྱི་ཤེས། ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ཡང་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྔོན་པོ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་
བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟུར་མའི་རྟོག་གམ། ཡུལ་ལྷ་ར་ན་སིའི་རས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་
སྔོན་པོ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་སྔོན་པོ། འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་

དུ། རང་གཟུགས་མེད་པར་འདུའེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྤྲོད་པོ་ཁ་དོག་སྤྲོད་པོ།
 སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུར་སྤྲོད་པོ་འོད་སྤྲོད་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་
 ཟེལ་གྱིས་མཛོན་ནས་འེས། ཟེལ་གྱིས་མཛོན་ནས་མཛོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུའེས་པ་ནི་
 ཟེལ་གྱིས་གཛོན་པའི་སྤྲོལ་ཆེད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རས་
 སེར་པོ་ལ་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བན་དུ་རྩྭ་བ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་།
 དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་བ་སངས་སྐར་ནས་གཞན་གསུམ་ལ་འདོན་བ་སྐར་རོ།།

གསུམ་པ། རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟེལ་གཛོན་གསུམ་
 སྤྲོལ་རྣམས་བྱི་མའི་རྒྱ་དང་བྱི་མའི་སྤྲོལ་སྤྲོལ་མའི་དག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྤྲོལ་རྣམས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱི་མ་རྣམས་སྤྲོལ་བ་དང་། རྣམ་ཐར་གྲུབ་པ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་ས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ས་སོགས་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤྲོལ་བས་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད། དེ་གྲུབ་པ་ན་ཟེལ་
 གཛོན་གྱིས་དེའི་དམིགས་པ་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བྱེད་པས་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟེལ་གཛོན་རྣམས་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་
 ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུའེས་བཞག་པའི་དབྱིབས་ཟེལ་
 གཛོན་རྣམས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
 རང་ལུས་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་འདུའེས་བཞག་པའི་དབྱིབས་ཟེལ་གཛོན་རྣམས་
 གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་དོག་ཟེལ་
 གཛོན་རྣམས་སྤྲོལ་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ཁ་དོག་ཟེལ་གཛོན་རྣམས་
 ཟད་པར་སྤྲོད་པའི་སྤྲོལ་ཆེད་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། དག་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 བྱི་མ་རྣམས་སྤྲོལ་དག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཟེལ་གཛོན་གྱིས་དབང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་

བར་གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲིམ་པའི་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད། དེ་ལ་བཞེན་ནས་རྣམ་ཐར་གྱི་
དམིགས་པ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཏོན་གསུངས་
ནས། གཟུགས་མེད་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཟིལ་གྱིས་
གཏོན་དཀའ་བས་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་ཅུས་ན་གཟུགས་མེད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་སྐྱབ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གྱིས་གཏོན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆེ་བས་ཆུང་བ་གཏོན་བ་
དང་། སྒྲོབས་ཆེ་བས་ཆུང་བ་གཏོན་བ་དང་། སྒྲར་སྒྲར་བ་ཕྱིས་མི་སྒྲར་བ་བྱས་པའི་
སྒྲོ་ནས་གཏོན་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ལྟ་བུ་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏོན་པ།
ཇི་ལོས་བྲན་ལ་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏོན་བ་རྣམས་ལས་འདིར་གསུམ་བ་དང་ལྟ་
བ་ལྟར་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་བ་ཡིན་ནོ།

འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཞིའི་གྲངས་ངེས་བཞེད་ཚུལ།

༩ གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། ཆོགས་
བཅད་སྒྲ་ཕྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་ལམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བཟོད་བ་དང་། སྐྱུ་མི་འབྲ་
བ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱང་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ།
དེ་ལ་རྩོད་བ་སྒྲོང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལུས་རྣམ་གཞག་གིས་བསྟན་ཚུལ། ཆོག་
དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་ལམ་དུ་གྱིས་བཤད་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ལུས་རྣམ་གཞག་གིས་ཆོས་སྐྱབ་མཚན་བྱེད་ཇི་
ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐྱབ་མཚན་བ་དང་བཅས་པ། ཞེས་དེས་ཆོས་སྐྱའི་
ལུས་བསྟན་ལམ་དུ་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱབ་པར་མི་འཆད་པས་

སློབ་དཔོན་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་
ཚོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱལ་པའི་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟུབ་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ཞེས་པ་དེས་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མདོར་བསྟན།
བྱད་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་པས་རྒྱས་པ་བཤད་པ་དང་། མཛོད་པ་
འཕྱིན་ལས་སྐྱལ་སྐྱེ་དང་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་པལ་ཆེར་སློབ་དཔོན་དང་འབྲ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་དེ། ཉི་སྤང་ལས།
གང་དག་གི་ཡིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེར་འགྱུར་པའི་ཟག་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱད་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། ཁ་ཅིག་གིས། ཆོགས་བཅད་ལྷ་བྱི་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
བཤད་ཡིན་ན་སྟེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། རོ་བོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱོན་མེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
བསྟན་བཤད་དུ་མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ །ཅེས་
པའི་སྐྱབས་སུ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་བདེན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྐྱེར་བསྟན་པ་ན། འོ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་གང་བདེན་པས་སྤྱོད་
པ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱད་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟེ་ཆོན་གྱི་བར་

ནམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་
 ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བའི་གཞུང་གིས་འཆད་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
 སྤྱོད་པ་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྡེ་ཚོན་ཉེར་གཅིག་གིས་ཆོས་ཉིད་ངོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱུར་བསྟན་ན་འཇུག་ཇོགས་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་བཞེད་བ་ཡིན།
 ཞེས་འབྱུང་རིགས་བ་ལས་མི་འབྱུང་བས་མི་རིགས། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
 འབྱུང་རིགས་ཀྱང་རྒྱ་གྱི་ཆོག་སྐྱར་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བཞེད་
 བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་དཀར་སྐྱབ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བོད་སྐད་ལ་སྐྱར་དཀར་སྐྱའི་བྱང་བར་མེད་ཀྱང་། སྐྱོན་ཉེར་སྐད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་
 བཞེད་བ་ཡིན། ཞེས་བ་ལ་རྩམ་ཏུ་ཀྱེ་ལ་ཞེས་བ་ལས་མི་འབྱུང་། ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་
 བཞེད་བ་ཡིན། ཞེས་བ་ལ་རྩམ་ཀྱེ་ལ་ཞེས་བ་གཅིག་འབྱུང་བས་ངོ་བོའི་རྒྱུན་ཏུ་བྱིས་ཏེ་
 མི་མངོན་བར་བྱས་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བཞེད་བ་ཡིན། ཞེས་བའི་ཆོག་ཏུ་མཇེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྐབས་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བ་
 དང་། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི། ཞེས་བ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གང་ཞིག།
 བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་མཚན་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་ལྟག་མ་གཉིས་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གསུངས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་
 ལ་མི་གསུང་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྡེ་ཚོན་ཉེར་གཅིག་པོ་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐོབ་

ལམ་དུ་སྤྱོད་བཅུམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གང་ཞིག། ཉིད་གཅིག་པོ་སྤྱོད་བཅུམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། ཅེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་སྐྱར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྒོ་བ་ལམ་དུ་ཡན་ལག་དུ་མ་ཆོག་པ་པ་ལ་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆ་དུ་མ་ཆོག་པ་པའི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། རྒྱུན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲིན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག། ཅེས་པ་དེ་སྒྲི་ཇི་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་བདེན་པས་སྤོང་བ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་བཤད་པར། ཉིད་གཅིག་པོ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་པ་བཅད་སྤྱི་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་སྐྱར་བར་བཤད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་དབྱེ་བསྐྱུ་རུང་བ་གང་ཞིག། སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དོན་མ་ཆང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འཛོག་པའི་དོན་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་

གསུང་རབ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས། སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་རྒྱས་པ་ལས། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་བརྒྱའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་དག་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་མི་སྟེད་ཅིག་
 བཞུགས་ཤིང་མཆོ་སྐྱོད་དེ་དག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་
 བ་འཆལ་ཞིང་། མཆོད་པ་འཆལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་
 མཉན་པར་བྱ། གཟུང་བར་བྱས། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱོ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། ཞེས་དང་།
 སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་རྣམ་པ་གསུམ་
 གྟེ། ཆོས་དང་ལོངས་སྟོད་ཨྲགས་པ་དང་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཏེ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་
 པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་དོན་འཐད་དེ། རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཆོགས་པ་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་
 བས་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་སའི་ཟུག་མེད་ཀྱི་སྡེ་
 ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་བཞེད་དེ། ཉི་སྤང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་གྱུར་པ་
 ཟུག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་གི་ཡིན་ཞེས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱན་སྤང་
 གི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་སྤྲན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་སྤྲན་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན།
 ལོངས་སྟོད་ཨྲགས་པའི་སྐྱོད་དང་། སྐུ་ལ་པའི་སྐྱོ་ཡང་ཐད་པར་བསྤྲན་པར་འགྱུར་པ་
 མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པའད་དུ་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་འགོད་པ་ན་ཡང་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་ཐ་སྟོད་གསུངས་པ་དང་། དུམ་རྒྱས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་

དང་། དྲུག་དང་། གསུམ་དུ་བྱས་ནས་འཆད་དུ་རུང་བ་རྣམས་མི་འགལ་ཡང་། དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གསུམ་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱུ་ལ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་མའི་སྡེ་
ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་ལས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་མར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྣམས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་གསུམ་པོ་
གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་སྡེ་དུ་སོང་། ཁོ་ན་རེ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་བསྐྱུས་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་འཆད་མི་རིགས་ཞེན། འོ་ན། ལོངས་
སྐྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱང་ལོགས་སུ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་
བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་སྐྱིབ་གཉིས་
སྤངས་པ་དང་། ལྡན་པའི་བྱུང་བར་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་བདེན་པས་སྡོང་བ་དང་ལྡན།
ངོ་བོའི་བྱུང་བར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་
ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་ལུང་གིས་བྱུང་སྟེ། ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་། ཐོགས་
མེད་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱི་ལུང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལུང་གིས་གཞོད་པར་ཐལ།
གསེར་འོད་དམ་པ་དང་། སྐྱབ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་།
རྒྱུད་ཁྲ་མ་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱུ་ལ་གསུམ་དུ་
བྱས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལས་སྐྱབ་ཞིར་བཤད་བ་གཞོད་བྱེད་དང་། གསུམ་དུ་
བཤད་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ།

ཉི་ཁྱི་སྒྲིག་བར། རོ་བོ་ཉིད་བཀག་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དེ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་
བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བཞུགས། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བཞིན་བཤད་དུ་མི་
རུང་བ་ལ་གནོད་བྱེད་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་དང་བཞིན་ཁོ་ནར་བཤད་བ་ལ་
གནོད་བྱེད་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྡུ་ན་བྱེད་ཆུབ་ཐོགས་མཐུན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྡེ་ཚམ་ཉེར་གཅིག་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྡུ་ན་བ་ལ་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་
ཞུགས་པའི་ཉེས་བཅད་དེ། དེ་ལ་ལྷུང་རིགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བྱེད་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བཅུད་པ་སྒྲོང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས། སྡེ་ཚམ་ཉེར་གཅིག་པོ་རོ་
ཉིད་སྐྱེ་ལས་ལོགས་སུ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འཆད་ན་སྐྱབས་
བརྒྱད་པའི་ལུས་རྣམས་གཞག་གི་སྐྱབས་སུ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེ་དེའི་ལུས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འབྲུང་རིགས་བ་ལས་དེ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མི་འཐད་དེ། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་བཤད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་
འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་བསྡུ་ན་བཤད་སྒྲོར་བའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ། ཐུབ་པའི་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད།
ཅས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་དང་། ཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་འཆད་བྱེད་དང་། ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་བསྡུ་ན་བཤད་
སྒྲོར་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་འཆད་བྱེད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྟོས་ནས་མཐུག་ཏུ་

མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་དང་
 བཅས་པ། ཞེས་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེ་
 བསྟན་མཁའ་སྐྱོར་བའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ།
 ཞེས་པ་ཅམ་གྱི་བསྟན་མཁའ་སྐྱོར་མི་རུས། གཉིས་ཀ་སྐྱོས་ན་ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ལས་ལོགས་
 སྐྱབ་མཁའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་སྐྱུའི་ཐ་སྙད་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
 ཞེས་བཛྲེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
 ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོག་སྐྱར་སྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དགོངས་གཞི་ལེན་པ་ཚུང་
 པ་སོན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་ལ་ཆོས་སྐྱུའི་ཐ་སྙད་གང་
 དུ་ཡང་མ་གསུངས་པར་མཁའ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱུའི་ཐ་སྙད་གསུངས་
 པའི་དོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་ཆོས་
 སྐྱུའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་དོན་དེ། ཐ་སྙད་གསལ་པོར་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་དམ། དོན་
 མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བཛྲེད་པ་ཡིན།
 ཞེས་པའི་དོན་ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཆོས་ཉིད་
 སྐྱུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གསལ་པར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་མི་འཐད་ན། ཉེར་གཅིག་པོ་
 དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གསུམ་
 ལས་གཞན་པའི་སྐྱུའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུའི་ཆོས་

ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྐྱུས་པར་ཐལ། སྤྱི་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་སྤྱི་བ་
 བ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་དང་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་བ་རྟེན་པའམ་ཡོན་
 ཏན་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེའི་རྟེན་དང་། ལོངས་སྤྱི་འཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་། ལོངས་སྤྱི་དེའི་རྟེན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ལོངས་སྤྱི་འཆན་དཔེ་རྣམས་
 ལོངས་སྤྱི་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། དང་པོའི་སྤྱི་
 རི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་སྤྱི་བ་བྱུ་ཆེན་
 པོའི་མཆན། །རྣམ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་
 རྒྱུ་སྟོབས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སྤྱི་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྤྱི་ལས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
 དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་། སྟོབས་གཞན་སྤྱི་བས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་དང་མི་འགལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོན་གནས་ མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།

༩ ཉོན་མོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བས་སུ། མཐའ་
 དབྱུང་བ་ལ། ཉོན་རང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་
 བར་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་རང་

དག་བཅོམ་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོ།
 གཞན་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོ།
 དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བྱངས་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 བྱངས་འབྱིན་པ་ལ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་འབྱིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་དེ་ལ་
 མཉམ་པར་མ་གཞག་ན་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད། གཞག་ན་མི་བྱེད། སངས་འཕགས་ཀྱིས་
 དེ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པས། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བའི་དམིགས་
 རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་དེའི་བྱུང་བར་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་འཕགས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་
 ལས། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་བ་སྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་དེ་
 ལྟར་གཞག་པའི་ཆོ་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་མི་དགོ་པའི་ཉོན་མོངས་
 སྒྲེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་མཐུས་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་སྒྲེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད།
 སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་བྱངས་འབྱིན་པའི་ས་བོན་འཛོག་པ་དེའི་བྱུང་
 བར་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། འོ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ལ་ངན་སེམས་

གྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
 དུས་རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞིག། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་མི་དགོ་བ་སྦྱོར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚམས་མེད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྲུག། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཉོན་མོངས་
 དྲུངས་འབྱིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཙོད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་དྲུངས་འབྱིན་པའི་ས་བོན་
 ཁྲུང་པར་ཅན་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྦྱོན་གནས་
 མཁྱེན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྦྱོན་གནས་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་ཁྲུང་པར་ཡོད་དེ།
 སངས་རྒྱས་གྱིས་དེས་འབད་ཚེ་ལ་སྤངས་པས་ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཇུག་པ་དང་།
 གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་མི་ཞེན་པས་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
 མ་སྤོངས་གྱི་བར་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་མི་སྦྱོན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཇུག་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། འདྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འདེབས་པའི་ཁྲུང་ཆོས་དང་ལྷན། ཉན་
 རང་གི་སྦྱོན་གནས་མཁྱེན་པ་དེ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཆོས་སྐྱེད་ཀྱི་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ། ཁྲུབ་རྟག་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པས་འདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་སྦྱུང་ངོས་སུ་སྤང་ནས་དོན་མཛད། འགའ་ཞིག་
 ལ་སྦྱུང་ངོས་སུ་མི་སྤང་བར་དོན་མཛད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པས་དུས་རྟག་ཏུ་སྦྱོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛོན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱུང་ངོས་སུ་སྤང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་

ལོངས་སྤྱོད་ཚྭ་གསལ་བའི་སྒྲུ།

དང་སྒྲོན་ལམ་ཚྭ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས། སྒྲུ་དངོས་སུ་མི་སྤང་བ་དེ་ནང་གི་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་
དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པ་བ་ཀྱང་ས་བོན་མི་རུང་
བ་ལས་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲོན་པོ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། བྱུང་ཉལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་བ་སྒྲོང་བ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དེ་ཉལ་བ་
དང་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འོག་མིན་དུ་བཞུགས་པའི་ལོངས་སྒྲུ་
སོགས་རེ་རེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་
དེ། འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་མ་སྒྲོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་
ཉལ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པས་བྱུང་བས་དེ་སྐད་ཅིས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ལོངས་སྤྱོད་ཚྭ་གསལ་བའི་སྒྲུ།

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེས་བ་ལྷ་ལྷན་
གྱི་གཟུགས་སྒྲུ་མཐར་ཐུག། ལོངས་སྤྱོད་ཚྭ་གསལ་བའི་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད། དེ་དེས་བ་ལྷ་
དང་ལྷན་ཏེ། གནས་དེས་བ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས། འཁོར་དེས་བ་བྱུང་སེམས་
འཕགས་བ་ཤ་སྒྲུག་གིས་བསྐྱོར་བ་དང་། སྒྲུ་དེས་བ་མཚན་དཔེ་གསལ་ལ་ཚྭ་གསལ་གྱིས་
སྒྲུས་བ་དང་། ཆོས་དེས་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་བ་དང་། དུས་
དེས་བ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་མ་སྒྲོངས་ཀྱིས་བར་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་མི་སྒྲོན་པར་
བཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ལོངས་སྤྱོད་ཚྭ་གསལ་སྒྲུ་དེས་བ་ལྷ་ལྷན་དུ་

བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱེད་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
སྐྱེས་སྐྱོད་ཆོག་ས་སུ་སྤྲོད་ཡང་སྐྱོད་ཆོག་ས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་དབུས་སྐྱེས་པ་
ཅས་ཀྱི་སྐྱེད་ས་པར་འཛོལ་ན། མཚོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེལ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟ་དུ་འགྱུར་
རོ།།

དོན་བསྐྱེད་སྐྱོན་མེད་ལས། ལོངས་སྐྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་དུ་བཤད་པ་མ་
གཏོགས། དེས་པ་ལྟ་ལྟ་དུ་ཚད་ལྟན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལོངས་སྐྱེད་ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། སྐྱེས་སྐྱོན་པ་རྒྱན་མི་ཆད།
གསུངས་བཅོད་པ་རྒྱན་མི་ཆད། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱན་མི་ཆད། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་
འབད་ཚུལ་མེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་སྐྱོད་ཆོག་ས་སུ་
སྤྲོད་ཡང་སྐྱོད་ཆོག་ས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་སྐྱེས་ལས། བཅོད་སྐྱོན་མཛད་རྒྱན་མི་ཆད་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་
མེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་མིན་སྐྱོན་ལ། །འདིར་ནི་སྐྱོད་ཆོག་ས་རྣམས་ལྟར་བཅོད། །
ཇི་ལྟར་མཚོན་ནི་སྐྱོད་ཆོག་ས་ཀྱིས། །ཁོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྤྲོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་
རྒྱུན་སྐྱོད་ཆོག་ས་པས། །བྱུང་བཤད་གཤེད་དངོས་མིན་པར་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས། ཅི་བྱི་སྤྲོད་བ་ལས་ས་བརྒྱུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་སྐྱེད་དོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ས་བརྒྱུ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བཅེས་ན། མི་འཐད་དེ།
དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ས་བརྒྱུ་ག་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྤྱབས་འགྲོ་བདུན་བཅུ་བ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་ནི། །
 མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་འབར་ནིང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་གས་གཟུགས། །རང་
 མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་དབག་མེད་ལས། །བྱུང་
 བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྱལ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྱར་
 གཟིགས་སོ། །འདིར་དེ་ཚོས་ཚོགས་ལོངས་སྤྱོད་ལས། །རྒྱལ་སྤྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་
 བྱའོ། །ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། །གནས་པའི་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱལ་བཟོད། །
 འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བར་བཞེད། །རྣམ་པ་རྟོག་མེད་
 སངས་རྒྱལ་གྱི། །གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུང་། །སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་རྣམས་བྱུང་
 རྒྱལ་བ། །ས་ཡི་སྤྱོད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
 ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་ཚོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ཚོས་རྒྱལ་སྤྱོད་
 ཆེ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། །ཚོགས་པར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

མཚན་དང་དཔེ་བྱད།

༥ དུག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ། དུག་
 ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་དང་། སོན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་སོགས་ལ་མཚན་དང་དཔེ་
 བྱད་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱོད་བུ་ཆེན་པོར་
 མཚན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱལ་མཛེས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཚན་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་དཔེ་བྱེད་རྣམས་འཁོར་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་
དང་རང་རྒྱལ་དག་གཅོམ་ལ་ཡང་མཚན་དཔེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱུ་གྱི་མཚན་དཔེ་དག་པ་དང་གསལ་བ་དང་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་
རྣམས་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པའི་བྱིར།

རིན་ཆེན་བྱེད་བལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། འདི་དག་
ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་། དག་དང་གསལ་དང་རྫོགས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་
ཀྱི་ཆར་མི་ཤོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཚན་དཔེ་རྣམས་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུང་
བའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྒོན་སྒོན་ལས་དུ་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་སྐྱེལ་བ་དང་
བསུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

སྐྱུ་སྐྱུ།

༥ གང་གི་འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་བར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལག་པ་དག་གསུམ།
དང་བོ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་མ་དག་ལ་དངོས་སུ་སྐྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་གྱི་
ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་པ་སྐྱུ་སྐྱུའི་མཚན་ཉིད། བཞི་ལ་ཐ་དེ་ལ་
དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྐྱུ་སྐྱུ། སྐྱེ་བ་སྐྱུ་སྐྱུ། མཆོག་གི་སྐྱུ་སྐྱུ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ།
མཛོད་སྐྱེ་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱུང་ཆུབ་ཆེ། བྱུང་ན་འདས་པའི་རྟག་སྟོན་པ། །
སངས་རྒྱུ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དེ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

དང་། དགའ་ལྷན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་འབྱུག་དང་བལྟམས་བ་
དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་བ་དང་། །བཙུན་མེད་འཁོར་གྱིས་རོལ་བ་དང་། །
ངེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོར་གཤེགས་བ་དང་། །བདུད་སྡེ་
འཛམས་དང་ཚོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ཟླ་ངན་འདས་པར་
གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་
པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་ལྟར་ན་མཛད་བ་དང་བོད་གྲུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་བ་
དང་། བྱི་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སོ་སྒྲེ་
སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་གཅིག་གིས་སྟོད་ལ་བདུད་བརྟུལ། གུང་ལ་མཉམ་པར་གཞག། རོ་
རངས་ལུས་རྟེན་དེ་ཉིད་མ་དོར་བར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་བྱིར།

མཛད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་དུ་བྱང་ཆུབ་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་ཆེར་
རོལ་བ་ལས་ཀྱང་། དགའ་བ་སྦྱོད་པའི་སྐབས་སུ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ང་མི་འཆི།
ཞེས་གསུངས་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ཇེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་ནི་མཛད་བ་དང་བོད་གྲུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་བ་
ཡིན་ཏེ། འོག་མིན་དུ་ཆོས་སྒྲིབ་བརྟེན་ནས་མཛད་བ་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས་མ་གཡོས་པར། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། སྟོན་ཆོ་བསྐལ་བ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདི་ངས་བརྟེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུང་གིས་ཆོས་བསྟན་ནས་གདུལ་བུ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་

འགོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་བསྟན་ནས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱུད་སྒྲིམ་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་ཉན་རང་གི་རིགས་
ཅན་རྣམས་རང་རང་གིས་བྱང་ཚུབ་ལ་འགོད། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
ཞུགས་པ་བད་དཀར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་དུ་འཁྲིད་དེ་རྫོགས་བྱུང་དུ་ལུང་སྟོན་
བ་སོགས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྒྱུད་སྒྲིམ་ལས། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང་། ཞི་བའི་སྐྱེའིས་
ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་སྤྱིད་གསུམ་སྐྱོ་བསྐྱེད་ནས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་
འཕུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་བཞུགས་པ། །མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་
ཅན། །དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་
ངར་འཛིན་ལས་བརྒྱུག་ཏེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་
མཆོག་ལ་སྒྲིན་མཛད་དེ། །བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །སྐྱེལ་སྐྱེལ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེས་མ་བྱུང་སྟེ། །རི་དྲགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་
པའི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །མཆོན་དཔེས་སྐྱེས་པ་སོགས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེས་མ་བྱུང་སྟེ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་
མགོན་སོ་འོད་དབག་མེད་ལྟ་བུ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མཆོག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེས་མ་
ཡིན་སྟེ། །ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱུའི་འཕྱིན་ལས།

༩ དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་འདིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། དགལ་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ཡིན་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་བས་བྱབ་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ལ་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་མི་རྣམས་སོ།

གཞན་ཡང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཛད་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགོད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་ན། འཕྱིན་ལས་ཉེར་བདུན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པའི་འཕྱིན་ལས་མེད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྣམས་པར་རྟོག་བ་མེད་ཅིང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྟོན་ཆོངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དག་ལྡན་ལས། མཛད་པ་དང་མཛད་པ་པོ་ཐ་མི་དད་པའི་

ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚེས་ཀྱི་སྐུར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་
 མཛད། ཕྱི་མ་ནི་ཚེས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་དོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེད་པ་པོ་སོ་སོའི་དོན་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐུའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་
 པར་དཀར་བའི་བྱ་བ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐུའི་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འཇུག་སྒྲིའི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ། ཡུལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་
 བ། དཔེ་དོན་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ། འགོད་བྱའི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་
 ལ། གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡུལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་
 པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྱིན་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དཔྱེ་བ་ལ། དགུ་ཡོད་དེ། དཔེ་དགུས་མཚོན་པའི་དོན་རྣམ་པ་དགུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་འགོད་བྱའི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ་ལ། ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། ལམ་
 གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་གཅིག། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འགོད་པ་ཉེར་ལྔ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
 འགོད་པ་གཅིག་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་མཁའ་ལ། དང་པོ་འཇུག་སྒྲིའི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་
 འཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྦྱོད་ལམ་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་དང་།

རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྟོན་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷུལ་ཉིན་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་བཅུ་དང་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བོ་
ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དཔེ་ལྷི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་དགུ་འི་མཆོན་གཞི་ལ། མདོར་བསྟན་པ།
རྒྱལ་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱལ་སའི་འབྲིན་ལས་རྣམས་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་དབེ་རྣམ་པ་
དགུ་འི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བརྒྱ་ཕྱིན་རྒྱུན་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་མོར་བུ་རིན་ཆེན་
བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད་བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ། བེ་རྩུབ་འི་ས་གཞི་ལ་ལྟ་དབང་གི་གཟུགས་
བརྟན་འབད་ཚུལ་དང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཆར་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱའི་སེམས་དག་
པ་ལ་ཡོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྱུལ་སྤྱོད་འབད་ཚུལ་དང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཆར་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཇི་ལྟར་བེ་རྩུབ་འི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་
པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་ཡོད་གཟུགས་བརྟན་འཆར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སུམ་ཅུ་ཙག་སུམ་གྱི་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་གྱི་འབད་
ཚོ་ལ་དང་། ལྷ་ཀན་གྱི་བྱེད་བ་དང་། ཡིད་དང་། གཟུགས་དང་། རྣམ་རྟོག་མེད་
པར་ཆོས་གྱི་སྟོམ་བཞི་སྟོན་བའི་སྒྲི་འབྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐབ་པས་ཀྱང་འབད་ཚོ་ལ་
སོགས་མེད་པར་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མཛད་དེ།

རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ལ། སྟོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་
ཡིས་ནི། འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་
དུ། མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་། ཁྱི་བའི་སྒྲི་ཡིས་བག་མེད་བའི། ལྷ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། ཆོས་གྱི་རྒྱུ་ནི་སྒྲིལ་བྱེད་ལྟར། ཇི་བཞིན་བྱབ་
བདག་འབད་སོགས་དང་། བྲལ་ཡང་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། སངས་རྒྱུ་གསུང་
གིས་བྲལ་མཛད་དེ། སྒྲིལ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ནོ། ཁྱེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

དབྱར་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལས་ལོ་རྟོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བའི་རྒྱ་རྒྱུའི་ཕུང་པོ་
འབད་ཚོ་ལ་མེད་པར་ས་ལ་འབབ་བ་བཞིན་དུ། སྐབ་པས་ཀྱང་སྐགས་རྗེའི་སྟོན་ལས་
འགོ་བའི་དགོ་བའི་ལོ་རྟོག་གི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཆར་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབབས་པ་ཡིན་
ཏེ།

རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྟོན། ལོ་རྟོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
བའི་རྒྱ། རྒྱ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པར། ས་ལ་རྒྱུན་ཏུ་འབབས་པ་ལྟར། ཇི་
བཞིན་སྐགས་རྗེའི་སྟོན་ལས་ནི། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཡི་ཆར། འགོ་བའི་དགོ་
བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབབས། ཁྱེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

ཆངས་པ་ཆངས་བའི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མ་སྟོང་བཞིན་དུ། འབད་

ཚུལ་མེད་པར་འདོད་ལྟའི་གནས་རྣམས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པ་ཡང་
 ཆོས་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྐྱུ་ལ་པ་སྤྲོའོགས་གྱིས་འགོ་
 དོན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི། །གནས་ལས་འཕོ་བ་མེད་
 བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་
 བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐྱུ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་ཏུ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་
 ལ་འབད་མེད་པར། །སྐྱུ་ལ་པ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉི་མས་རྟོག་མེད་དུ་འོད་ཟེར་ཅིག་ཅར་སྟོས་ཏེ་བསྟོར་རྒྱས་པར་བྱེད། །ཀུམ་ཏ་
 ཟུམ་པ་བྱེད། །ལོ་རྟོག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱང་
 གདུལ་བྱའི་སྟོ་བྲོས་ཀྱི་བསྟོར་རྒྱས་པར་བྱེད། །ལོག་རྟོག་རྣམས་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་དག་
 བའི་ལོ་རྟོག་སྟོན་པར་བྱེད་དེ།

རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྟོས་པ་
 ཡིས། །བསྟོར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། ཉི་མའི་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག། །གདུལ་བྱའི་སྟོ་བའི་བསྟོ་
 ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ། །འདི་ལ་སྟོན་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་།
 མཛོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དེ་དག་ལས་དགོས་འདོད་སོ་སོར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་རིགས་ཅན་
 གསུམ་གྱི་དོན་སོ་སོར་ཐོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་
 དུ། རྟོན་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་
 བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྒྲ་ཚོགས་
 ཚོས་ནི་ཐོས་བྱུར་ཀྱང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲ་བརྟན་གྱི་སྒྲ་དེ་གཞན་གྱི་རག་གི་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་ཞིང་གཞན་ལ་ལན་བྱའོ་
 ལྷམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྟེ་རྟོག་གི་བཅོས་མེད། བྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་དང་ནང་བྲག་
 གསེབ་སོགས་ན་མེད་ཀྱང་ལན་གྱི་སྒྲ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་
 འཕྱིན་ལས་ཀྱང་གདུལ་བུའི་དད་བཅོན་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལྟེ་རྟོག་གི་བཅོ་བྱས་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་ཤིང་དུ་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།

རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྟན་གྱི་ནི་སྒྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་
 བ། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བཅོ་མེད་ལ། བྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་
 བཅོ་མེད་ཅིང་། །བྱི་དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྦྱིར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན། དམིགས་རྒྱུན། བདག་རྒྱུན་དུ་
 མེད་ལ་མིག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོ་བ་དང་
 དམའ་བར་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ལ་
 དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བར་བུའོ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་
 ཏེ།

རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས། རུང་བྱེད་མེད་ཅིང་སྦྱང་བ་མེད། དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟོན་

མེད་ལ། མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟེན་དུ་མེད་པ་ཡི། །
ནམ་མཁའ་མཐོང་དང་དམའ་མཐོང་ཡང་། །དེ་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། །དེ་བཞིན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ཀྱན་ས་ལ་འདི་བསྐྱེད་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་
ཀྱང་ས་ལས་སྐྱབ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་འདི་དག་གི་དགོ་ཅུ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་
པ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱབ་ཀྱན། །རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།
འཕེལ་དང་བརྟེན་དང་ཡོངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །
ནམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །འགོ་བའི་དགོ་བའི་ཅུ་བ་ནི། །མ་ལུས་པ་ནི་འཕེལ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས། གདུལ་བྱ་མུང་འདས་ལ་
བཀོད་པའི་གདུལ་བྱའི་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། །འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མུང་འདས་ལ་
འགོད་པ་ཡོ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན།
དངོས་པོ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

ཐམས་ཅད་འགོད་བྱའི་རྫོགས་པ་དབྱི་བ་ལ། །ལམ་གྱི་རྟོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་།
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་། །འབྲས་བུ་ལ་འགོད་ཚུལ་ནམས་ནི་རྟོག་ལས་ཤེས་

བར་བྱའོ།

ས་བརྩ་བ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལ་སྒྲིང་དང་། ས་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྱིན་ལས་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལ་སྒྲུང་བས་འཕྱིན་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚོད་བས་
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའོ།

ས་དང་པོ་ལ། སྒྲོད་དག་པའི་སྒྲུང་བ་དང་། བརྩ་དག་པའི་སྒྲུང་བ།
འཕྱིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲོད་དག་པའི་སྒྲུང་བ་ལ། སྒྲོད་དག་
པའི་སྒྲུང་བ་བྱད་བར་ཅན་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ཉིང་
འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩའི་རྗེས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱད་བར་མེད་པ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་
མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོད་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྒྲུབ་
པའི་སྟན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྒྲོད་གསུམ་གྱི་འབྱུང་ཕྱག་བརྩའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་
མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པོ་གདན་གྱི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྩུན་དག་པའི་སྒྲུང་བ་
ལ། བརྩ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་བྱད་བར་ཅན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱད་མེམས་རང་
ཉིད་གདན་དེ་ལ་འཆོམ་ཞིང་རྒྱེན་དུ་འབབ་བར་འདུག་ལ། འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་པོ་རྣམས་ལ་ས་
དགུ་བ་མན་ཆད་གྱི་བྱད་མེམས་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་པའི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། འཕྱིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱད་མེམས་དེའི་
ཞབས་མཐེལ་གཉིས་དང་། བུས་མེའི་ལྷ་དགཉིས་དང་། ལྷོ་བ་དང་། ལྷོ་ལོགས་
གཉིས་ཕྱག་མཐེལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྱུང་ཕྱག་བརྩ་བརྩུ་འཕྱོས་བས།
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བརྩའི་ཡི་དྲུགས་དང་། དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་།

མི་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་
སྤྱག་བསྐུལ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་པ་གཉིས། རྒྱལ་མགྲུལ་གཉིས་
དང་། ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྤྱག་བཅུ་བཅུ་འཕྲོས་པས། རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་
ས་དགའི་བར་གྱི་གནས་རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྤང་བའི་སྒོ་དང་ཞི་བའི་ཉིང་
འཛིན་གྱི་སྒོའི་ཚུལ་དང་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་ཉི་
བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཉིས་ལས། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་
ལ། མཆོད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྤྱན་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་
མེད་པ་འབྱུང་སྤྱག་བཅུ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་བདུད་ཐམས་ཅད་
ཐེལ་གྱིས་མཉན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་
དག་གི་ལུས་སྤྱུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོང་གསུམ་གྲངས་
མེད་པ་འབྱུང་སྤྱག་བཅུའི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས། ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤང་བར་བྱས། འཛིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྒྲོར་ནས་སྤང་གི་
ནམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་དུ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་དུ་རྩལ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་སྤྱུལ་བཅས་དེ་
དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྩལ་ལ་བབ་བར་གཟིགས་ནས། ཕྱོགས་

བཅུ་ནས་ས་དགུ་བ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་བའོངས་ནས་བྱང་སེམས་དེ་ལ་
 ལྷ་ཞིང་མཆོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་ཅིང་། བྱང་
 སེམས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱི་དཔལ་བེའུ་དང་། རྫོང་དང་། བརྒྱ་གིས་ལས་
 བདུད་གྱི་དགུ་ལས་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་དང་
 བཅས་བ་བྱུང་སྟེ། རྟོགས་བཅུ་སྟངས་བར་བྱས་ཆོའཕུལ་ལུ་མེད་པ་བསྟན་ཏེ། བྱང་
 སེམས་དེའི་དཔལ་བེའུ་སོགས་གསུམ་དུ་རྩལ་བས་མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འབེལ་ལོ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཛོད་ཤེས་དང་
 ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་ལོ་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་དང་
 བཅས་བ་བྱུང་སྟེ། རྟོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྟངས་བར་བྱས་འཛིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར།
 ངན་སོང་གི་གནས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མཛོད་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་རྩལ་ལ།
 འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་གྱི་སྤྱི་བོར་རྩལ་གོ། འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་
 ཐོག་མ་ཐག་དུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས། སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་
 ཐོབ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གྲང་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ལ་འབབ་པར་
 འགྱུར་རོ། དོན་བདུན་ཅུའི་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐམ་འབྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་གྱི་ཉམས་ལེན་དངོས་སུ་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ལྷག་མ་པལ་
 ཆེར་བརྒྱད་པོས་ཀྱང་། དངོས་ལྷགས་ཅི་རིགས་པར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་
 དང་བཅས་བ་བསྟན་པར་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བསྐྱུས་པ།

མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཁྱེད་མོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མཚན་བཟོད་
 དང་དགོས་འབྱེད་སྒྲུབ་པ་དང་ནས། སྐྱེད་པ་ལ་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་། དངོས་པོ་དུག་
 གིས་ཡང་དག་པ་བཤད། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཁྱེད་པ་ནས། དོན་བསྐྱུས་
 གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་དུག་ ཁེས་ས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱིར། ཁྱེད་སྦྱར་བ་དང་། དེ་
 གསུམ་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མཚན་བཟོད་དང་། དགོས་འབྱེད་
 ཚིག་དོན་རྣམས་རྒྱས་བསྐྱུས་གསུམ་གའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ བསྐྱུས་
 དོན་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
 གསུང་ན་རེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དོ་བོ་ངས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱད། དེའི་གོ་རིམ་
 ངས་པའི་ཕྱིར་དུ་དུག་ དེའི་གངས་ངས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་།
 བསྐྱུས་དོན་གསུམ་པོ་འདི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས། ཁྱེད་
 གསུངས། ཁེས་གསུམ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་དང་།
 བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་གསུམ་པོ་དེ་བཞག་པ་ཡིན་
 གསུང་།

སྒྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བསྐྱུས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་དོན་འདི་ཅུ་ཞིག་བསྐྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་རྒྱས་
 བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དབྱེད་གྱིས་ངས་པ་འབྲེན་ཅུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བསྐྱུས་དོན་ཕྱི་མ་གཉིས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ངས་པ་འབྲེན་མི་ཅུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས་བསྐྱུས་དོན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་

ཁྱོན་པ་རྩིང་པར་ཁྱེད་དོ་སྟེན་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་མཐོང་ནས་ཁྱེད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དབང་བོ་རྣུལ་ལས་མ་འདས་
པ་འདྲོ།

འདིར་སྟེན་པ། བདག་ནི་སློབ་པོས་དམན་ཞིང་བཙོན་པ་ཁྱེད་། བྱད་པར་ན་
གའི་ཁྱད་པས་ནས་དཔྱོད་འགྲིབས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དོན་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དགའ།
དེ་ཕྱིར་མོངས་པ་མཆིས་ན་མཁས་ལ་བཤགས། འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་བསགས་
པའི་དགོ་བའི་མཐུས། ཁམ་གྱུར་མཁའ་ཁྱབ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཐོག་
མེད་དུས་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིབ་བྱང་ནས། ཀུན་མཁྱེན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐུར་
ཐོབ་ཤོག །དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཆོ་རབས་ཀུན་དུ་ཡང་། །དལ་འབྱོར་ལུས་བཟང་ཚུལ་
བྲིས་རྒྱན་གྱིས་མཛེས། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་སློབ་པོས་ལེགས་འཕེལ་ནས། རྒྱལ་
ཡུམ་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་ཤོག །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་རིམ་པ་
རྣམས། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུས་དགོངས་པ་འི་བཞིན་དུ། སློབ་ཟུང་གྲགས་པའི་ལེགས་
བཤད་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བཞིན་རྟོགས་ནས་བདག་འཛིན་དུང་འབྱིན་ཤོག །ཉམས་
སུ་སྒྲང་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས། ཐེག་ཆེན་དགོ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་རྗེས་བཟུང་
ནས། རྒྱུར་བཞིའི་རིམ་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་ཤོག །སྐྱུ་མེད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཐུ་སྟོབས་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་བ་
མེད་པའི་བདེན་པ་ཡིས། །ཇི་ལྟར་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ནས། །ལམ་
བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཤོག །དེ་མེད་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག།
མཐུན་རྒྱུན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །གནས་སྐབས་ཉེར་འཆོ་ཞི་བའི་བཀྲ་

ཤིས་ཤོག། མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། ཉེ་ལྷར་མཁས་པ་སྐུ་
མའི་བཞེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྒྲིབ་ཅན་རྣམས་ལམ་དང་
སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྲུ་བ་འདི་ནི། གདུལ་བྲུ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་བསམ་པ་དང་
མཐུན་པར་དག་སློང་དག་འདུན་བསྟན་པར་དར་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་བས་བྲུང་ཅེ་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་
བྲང་དུ་ལྷགས་བྲུ་ཉོར་རྒྱ་བཅུ་པའི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་བཟང་པོ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་
ལེགས་པར་བྲུབ་པར་བྲུས་ཏེ་སྐུར་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་ནི་དག་དབང་སློབ་ཤོས་སོ། འདིས་
ཀྱང་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དར་
ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་བྱུར་ཅིག། ॥

ཨོྲཱ་ཨྲླ། འོག་མིན་གནས་སུ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་དུ། མངོན་པར་སངས་རྒྱས་
ལྟ་བུའི་འགོ་འདྲེན་གྱིར། སྐུ་འཕུལ་ལས་བལྟམས་རྣམས་འདྲེན་ཉི་མའི་གཉེན། །
གང་གི་གསུང་རབ་ཤེས་ཕྱིན་དགོངས་པའི་གནད། སྤྲས་དོན་ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་
མི་ཤམ་མགོན། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལ་སོགས་མཁས་རྣམས་ཀྱི། ཟབ་རྒྱས་
ལེགས་ལམ་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་ཁུངས་ལས། རྣམས་ལམ་དང་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་རྟེན། ལྷང་རིག་གསུང་དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་
མཆོར་ཅེར་བཀོད་རྣམ་དཀར་མཐུས། རྒྱལ་བསྟན་སྒྲིབ་དང་ཇེ་བཅུན་ཅོང་ཁ་པའི། །
ལམ་དང་སྐུ་བ་བསྟན་པ་ནས་ཡང་མི་རུབ་ཤོག། ཉེ་ཉིད་འཛིན་པའི་ཅ་ལག་རྣམས་འདྲེན་ཇོ།
ཐུག་ན་བསྐྱེད་སྐུ་ཆོར་བ་བརྟན་ཅིང་། བསྐུ་བ་གསུམ་གཉེར་མཛོད་ཐོས་བསམ་ནོར་
བུའི་གླིང་། ལམ་དང་སྐུ་བ་སྟེ་བཞིའི་འཕྱིན་ལས་རྒྱས་པར་ཤོག། འདིའི་ཆེད་སློབ་གསུམ་
ངལ་བ་བསྟན་པ་དང་། བདོག་པ་སྟེལ་སོགས་མཐུན་ཆེན་བསྐུ་བས་པ་ཀུན། གནས་

སྐབས་ལྷ་མེད་སྤྱང་པ་རིམ་བརྒྱད་དེ། ཁིང་མིན་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །
དགོ་ལེགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་དང་། ཁོངས་བྱུང་འཛད་མེད་གཏེར་གྱི་རྒྱ་
ལྷག་པའི་ལྷ། མཐུན་རྒྱུན་སྤེལ་མཛད་ལི་བྱིན་ཏེ་ར་ཆེས། ཁབས་འོན་ལྷན་གྱུ་བ་གྲ་
འིས་བདེ་ལེགས་མཛོད། ཅེས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་དོན་མཁས་
བྱུང་བསྟན་པར་དར་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་པའདུ་སྤྱང་པོ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྷ་མོར་མེར་སྤྱང་
རང་དབྱེ་བར་ཤིང་ཡོད་པར་སྤྱང་ཡང་ལུགས་སྤྱུལ་ལོར་ཞུགས་གྱིས་རྒྱུན་དབང་དུ་སོང་བཅས། སྤྱི་དོན་འདི་
བཞིན་སྟོབས་ལ་རྣམས་ལ་མན་ཐོགས་ཆེ་རེས་ཡོད་ལྷ་བས་བསྟན་རྒྱུན་ལ་བསམས་གཞུང་ས་ནས་པར་གསར་
བསྟན་བགྱིད་ཅིས་ཡོད་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་འི་ཅིང་ནས་གཡུང་དཔོན་ཁྱིམ་གྱི་བརྒྱུད་རྟོན་ཤར་པ་ཆོས་རྗེས་ཀྱང་བསྟུལ་
མའི་ཉེར་ལོན་ལ་བརྟེན་སྟོན་ཡོད་པར་མ་ལ་ཡིག་ནོར་སྟན་བྱ་ཡོད་འདུག་པ་རྣམས་རང་ལུགས་ཁས་ལེན་དང་
མཐུན་ཁུད་མེར་སྤྱང་ཐོས་བསམ་མོར་གྱིད་གི་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཐོག་པ་བྲགས་པ་འཕྲིན་ལས་ནས་ཞིབ་འཇུག་
བགྱིས་ཤིང་། དགོ་བཤེས་རབ་འབྱུམས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཀའ་བརྒྱུ་འཕྲིན་ལས་ཆོས་འཁོར་
གཏིས་ནས་ཀྱང་ཆེད་དུ་ཡིག་ཆར་དག་ཐེར་སྟོན་སེལ་ལེགས་པར་བྱས། རོ་དམ་ཅེ་དུང་སྤྱང་གྲོང་བསྟུལ་
བཟང་འཕྲིན་ལས་ཡར་འཕེལ་དང་། ཞེ་སྟེའི་གྲིས་བཀོས་མཁས་བསྟུམ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ནས་མེ་ཁྱི་ཡོར་
འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ལུགས་གཞུལ་མེད་ཁང་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏེ་ལར་པར་གསར་བསྟན་བགྱིས་དུས་
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པོ་ཆེན་ཏན་དག་དབང་འཇམ་དབལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོས་དགའ་
ལྷན་གསར་སྤྱུགས་དགའ་ཆེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྱང་བ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་
དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །།བྲག་འིས།།

དབར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་

ཕྱི་རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དབར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་བྱང་བའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱང་བྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་བྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྒྲོན་རྣམ་འབྲེན་ལྟ་སེང་གའི་རིང་ལུགས་སྒོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འབྱུང་གདལ་འབངས་སྤྱང་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཆོག་ཏུ་
ལྟ་ཀྱའི་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

བོད་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ རབ་གནས་ལུགས་སྐྱུ་བོད་ ༤ ཆེས་ ༡༩
 གྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལྷ་ཀྱོ་ཆེས་ ༡༤ ཉིན།

༥ ཞུ་སེར་བསྐྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་འོང་ཁམས་སྤྱོད་འཁོར་ལོན་པོ་ཆེ་
 གཞུང་ཆེན་ལག་ལྷོད་ལུང་གསལ་བསམ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་དེ།
 ཀྱུ་ལ་བ་ལྷ་ལས་ལབས་པའི་བུས་ཆེན་བྱུང་བར་ཅན་ལ་དགོ་བཤེས་ཀྱི་
 མཆོད་རྟགས་བཞེས་ནས་འདུས་ཆོགས་སུ་བསྐྱེད་བཀུར་གནང་བ་རྒྱས་
 མོག་ ལྷོ་འདུལ་ཁོངས་མཁས་གྲུ་ལ་ཆེན་པོ་དགོ་འདུན་བསྐྱེད་པ་
 དར་བྱས་ཀྱི་གསུང་མར་ལྷོན་ལྷོ་རོན་ལྷོད་ཆ་དར་སྤྱད་ཆ་ལུག་དེས་
 བཤས་ ༢༠༠༠ ལར་བསྐྱེད་ལྷོས་དམ་བཅའ་ཆེན་མོར་དགོ་བཤེས་
 དར་དེ་འཁོར་སེར་སྤྱད་དེ་མཛོད་དུ་འདུལ་འཁོག་བཛད་པར་ཆེས་
 ལུ་ལི་རང་དང་འཕྲེལ་སྤྱོད་མག་གནས་བཞིན་བྱ་མིད་དུ་ཆེ།
 མེར་སྤྱད་དེ་མཛོད་ནས།

SERA MEY LIBRARY

Sera Monastic University, P.O. Bylakuppe- 571 104
 Distt Mysore, Karnataka State, South India
 Ph: 08223-258492, E-mail: serameyllibrary@ymail.com